

Länsförsäkringar Bank

Årsredovisning

2018



Om oss

Innehåll

Inledning

- 1 Det finansiella året 2018
- 2 Vd har ordet

Verksamheten

- 4 Strategi och position
- 6 Omvärld och marknad
- 8 Erbjudande
- 10 Utlåning och kreditkvalitet
- 12 Upplåning och likviditet
- 14 Hållbarhet och medarbetare
- 18 Förvaltningsberättelse
- 23 Femårsöversikt
- 24 Bolagsstyrningsrapport

Finansiella rapporter

Koncernen

- 31 Resultaträkning
- 31 Rapport över totalresultat
- 32 Balansräkning
- 33 Kassaflödesanalys
- 34 Förändringar i eget kapital
- 35 Noter till de finansiella rapporterna

Finansiella rapporter

Moderbolaget

- 78 Femårsöversikt
- 80 Resultaträkning
- 80 Rapport över totalresultat
- 81 Balansräkning
- 82 Kassaflödesanalys
- 83 Förändringar i eget kapital
- 84 Noter till de finansiella rapporterna
- 105 Revisionsberättelse

Övrig information

- 108 Styrelse och revisor
- 110 Ledning
- 111 Definitioner
- 111 Rapportdagar
- 112 Adresser

Länsförsäkringar Bank

Banken med Sveriges mest nöjda privatkunder

Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank och har som strategi att erbjuda länsförsäkringsgruppens kunder attraktiva banktjänster. Närhet till kunden skapas genom personliga möten på 128 av länsförsäkringsbolagens kontor runt om i Sverige samt via digitala tjänster och telefon. Målet är att ha de mest nöjda kunderna,

att med låg bibehållen risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet samt att öka andelen kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar. Enligt Svenskt Kvalitetsindex 2018 är Länsförsäkringar Bank aktören på bankmarknaden med Sveriges mest nöjda privatkunder samt bolånekunder.



Kort om Länsförsäkringar

Lokala bolag med kunderna som ägare och enda uppdragsgivare

Länsförsäkringar består av 23 lokala kundägda länsförsäkringsbolag och av det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB med dotterbolag. Genom sitt länsförsäkringsbolag får kunderna en helhet inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna; det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är alltid det primära uppdraget. Grundläggande är en långsiktig omsorg om kundernas ekonomi och trygghet. Länsförsäkringsgruppen har tillsammans drygt 3,9 miljoner kunder och cirka 6 700 medarbetare.

3,9 miljoner kunder

23 lokala länsförsäkringsbolag

Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Bank AB

Länsförsäkringar
Hypotek AB
Bolån

Länsförsäkringar
Fondförvaltning AB
Fonder

Wasa Kredit AB
Leasing, avbetalning
och blancolån

Det finansiella året 2018

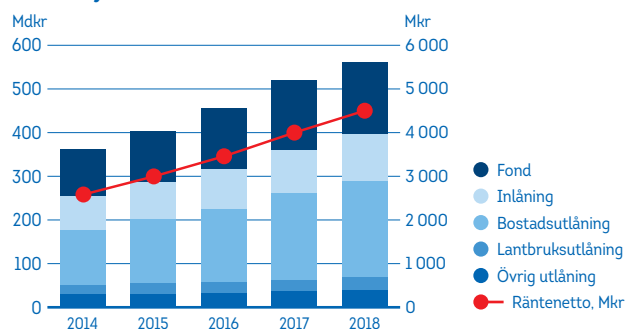
Viktiga händelser

- Rörelseresultatet uppgick till 1 510 (1 599) Mkr och räntabiliteten på eget kapital uppgick till 8,3 (10,0) procent.
- Rörelseresultatet har påverkats av poster av engångskaraktär om 407,4 Mkr och räntabiliteten på eget kapital exklusive dessa kostnader uppgår till 10,6 procent.
- Räntenettet ökade 13 procent till 4 497 (3 996) Mkr.
- Rörelseintäkterna ökade 16 procent till 3 783 (3 258) Mkr. Rörelsekostnaderna uppgick till 2 178 (1 601) Mkr.
- Kreditförlusterna uppgick netto till 94,7 (57,7) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,04 (0,02) procent.
- Affärsvolymer ökade 8 procent till 561,3 (519,5) Mdkr.
- Inlåningen ökade 9 procent till 108,1 (99,4) Mdkr. Utlåningen ökade 11 procent till 289,4 (261,4) Mdkr.
- Kärnprimärkapitalrelationen för Konsoliderad situation uppgick den 31 december 2018 till 15,2 (24,4*) procent.
- Antalet kunder med Länsförsäkringar som huvudbank ökade 9 procent och antalet kort ökade 10 procent.
- Enligt Svenskt Kvalitetsindex kundnöjdhetsmätning för 2018 är Länsförsäkringar Bank fortsatt aktören på bankmarknaden med de mest nöjda privat- och bolånekunderna.

Uppgifterna inom parentes avser motsvarande period 2017.

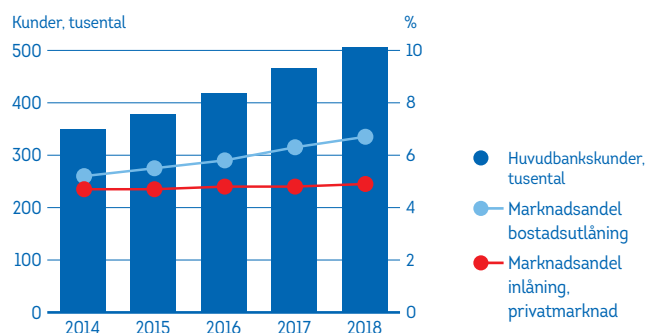
*) Avser 30 september 2018. Från och med årsskiftet förändras tillämpningen av riskviktsgolvet för svenska bolån, vilket minskar kapitalrelationerna för innevarande period.

Affärsvolym och räntenetto



Den totala affärsvolymer har i genomsnitt ökat med 11 procent de senaste fem åren. Räntenettet har i genomsnitt ökat med 17 procent.

Huvudbankskunder och marknadsandelar



Under de senaste fem åren har antalet kunder vuxit med i genomsnitt 11 procent. Marknadspositionen har kontinuerligt stärkts.

Nyckeltal

Mkr	2018	2017	2016	2015	2014
Räntabilitet på eget kapital, %	8,34	10,0	10,1	8,9	8,3
Avkastning på totalt kapital, %	0,44	0,53	0,54	0,48	0,42
Avkastning på totala tillgångar, %	0,34	0,41	0,42	0,37	0,32
Placeringsmarginal, %	1,30	1,32	1,28	1,22	1,15
K/I-tal före kreditförluster	0,58	0,49	0,48	0,57	0,62
Kärnprimärkapitalrelation, bankkoncernen, %	14,2 ¹⁾	24,3	24,8	23,7	16,2
Primärkapitalrelation, bankkoncernen, %	15,5 ¹⁾	26,8	27,5	26,6	16,2
Total kapitalrelation, bankkoncernen, %	18,2 ¹⁾	32,1	33,4	32,0	20,6
Kärnprimärkapitalrelation, konsoliderad situation, %	15,7 ¹⁾	23,3	21,2	21,4	13,9
Primärkapitalrelation, konsoliderad situation, %	16,5 ¹⁾	24,8	23,2	23,7	13,9
Total kapitalrelation, konsoliderad situation, %	18,3 ¹⁾	28,1	27,6	28,2	17,5
Andel kreditförsämrade lånefordringar (stadie 3), %	0,17	-	-	-	-
Reserveringsgrad lånefordringar stadie 1, %	0,02	-	-	-	-
Reserveringsgrad lånefordringar stadie 2, %	1,60	-	-	-	-
Reserveringsgrad lånefordringar stadie 3, %	32,6	-	-	-	-
Reserveringsgrad lånefordringar stadie 3, inklusive innehållen länsbolagsersättning, %	37,0	-	-	-	-
Andel osäkra lånefordringar brutto, %	-	0,11 ²⁾	0,11 ²⁾	0,12 ²⁾	0,17 ²⁾
Kreditförlustnivå i förhållande till utlåning, %	0,04	0,02	0,02 ³⁾	0,00 ³⁾	0,00 ³⁾

¹⁾ Från och med årsskiftet förändras tillämpningen av riskviktsgolvet för svenska bolån, vilket minskar kapitalrelationerna för innevarande period. ²⁾ Beräknad enligt det tidigare redovisningsregelverket IAS 39. ³⁾ Innehåller upplösning av reserver.

Hög kundnöjdhet nyckeln till fortsatt framgång och tillväxt

VD har ordet Vi summerar ännu ett starkt år för Länsförsäkringar Bank med fortsatt tillväxt i affärsvolymerna och ett starkt underliggande resultat. För femte året i följd har vi bankmarknadens mest nöjda kunder och vi fortsätter leverera utifrån vår långsiktiga strategi baserad på lokal närvaro och det personliga mötet kombinerat med konkurrenskraftiga digitala lösningar.

2018 – Marknadsledande kundnöjdhet och starkt underliggande resultat

2018 var åter ett framgångsrikt år för Länsförsäkringar Bank. Vi ser med glädje att vi fortsatt har Sveriges mest nöjda bankkunder enligt Svenskt Kvalitetsindex kundnöjdhetsundersökning, en utmärkelse som Länsförsäkringar fått tretton gånger de senaste femton åren. Länsförsäkringar har därtill även Sveriges mest nöjda bolånekunder. Detta är ett tydligt kvitto på att vår strategi med en stark lokal närvaro och personliga möten kombinerat med konkurrenskraftiga digitala tjänster inom bank och försäkring fungerar väl och uppskattas av kunderna men även att de ser Länsförsäkringar Bank som en av de främsta och mest attraktiva aktörerna på den svenska bank- och bolånemarknaden.

Den fina utvecklingen av bankaffären fortsätter med växande affärsvolymerna inom samtliga produktsegment samtidigt som kreditkvaliteten i utlåningsportföljen är fortsatt hög. Balansen i affärsvolymerna mellan sparande och utlåning är god och våra marknadsandelar ökar kontinuerligt. Resultatet påverkas i år av engångsposter, relaterade till slutfasen av arbetet med att ersätta bankens IT-plattform. Rensat för dessa kostnader är den underliggande resultatutvecklingen och lönsamheten i bankaffären fortsatt mycket stark.

Stark lokal närvaro

Genom de 23 kundägda länsförsäkringsbolagen står Länsförsäkringar för en närmast unik lokal närvaro runt om i Sverige vilket skapar enastående möjligheter att göra affärer utifrån de förutsätt-

ningar som finns i kundens närhet. Den tydliga lokala profilen och att vi värdesätter det personliga kundmötet ger en möjlighet att prioritera kunden och bygga en närmare relation, samtidigt skapar det förutsättningar för en bättre riskbedömning i utlåningsaffären. En stor del av Länsförsäkringars styrka ligger i just möjligheten att kunna erbjuda kunden en helhetslösning, inom både bank och försäkring, både digitalt och med närheten för kunden till våra 128 kontor runtom i landet.

Ny plattform – nya möjligheter

Vi har under året kommit till slutfasen av arbetet med att ersätta Länsförsäkringar Banks systemplattform för inlåning, utlåning och betalningar, ett arbete som har pågått sedan mitten av 2016, och som kommer att slutföras under det andra kvartalet 2019. Implementeringen av den nya plattformen kommer att innebära en förflyttning av bankens förmåga att utveckla vårt digitala erbjudande och möjliggöra för Länsförsäkringar att ytterligare flytta fram positionen inom detta område. Utvecklingen av vårt digitala erbjudande drivs av kundernas efterfrågan av lösningar som har hög funktionalitet och användarvänlighet. Vår målsättning är att skapa bra kundupplevelser och vara en ledande aktör inom det digitala området. Investeringen har gjorts för att säkerställa att våra ambitioner på fortsatt tillväxt ska kunna möjliggöras samt att kundernas högt ställda förväntningar på oss kan infrias och även möjliggöra att vi i fortsättningen ska kunna ligga i framkant vad gäller utvecklingen av digitala banktjänster. Tillsammans med en stark lokal närvaro och det personliga mötet är detta en av hörnstenarna i vår strategi och en av de främsta orsakerna till den höga kundnöjdheten samt en viktig faktor för fortsatt tillväxt framöver.

Stor potential med Open Banking

Regelverksutvecklingen inom bankområdet har de senaste åren varit intensiv och ser ut att fortsätta framöver. Förändringarna i betaltjänstdirektivet, PSD2, som träder i kraft under hösten 2019 öppnar upp ytterligare för nya aktörer att konkurrera med bankerna om olika finansiella tjänster men kan också öppna möjligheter. Med Open Banking skapas nya möjligheter att genom externa samarbeten, bredda kunderbjudandet och ytterligare förstärka kundnyttan och kundupplevelsen. Med Länsförsäkringars hela erbjudande, starka varumärke, stora kundbas och vår tydliga positionering av banken finns här en fortsatt stor potential. Vi kommer att bedriva arbetet med Open Banking utifrån kundernas behov och kommer ha Länsförsäkringars centrala värderingar kring långsiktighet och kundernas trygghet i fokus.

” Den nya plattformen kommer att innebära en förflyttning i bankens förmåga att utveckla det digitala erbjudandet och möjliggöra för Länsförsäkringar att ytterligare flytta fram positionen inom detta område.



” En stor del av Länsförsäkringars styrka ligger i just möjligheten att kunna erbjuda kunden en helhetslösning, inom både bank och försäkring.

Väl rustade för framtiden

2018 har varit ett år av fortsatt högkonjunktur men vi ser samtidigt tecken på en viss konjunkturförsvagning. Även i en eventuellt svagare konjunkturförsvagning utgör Länsförsäkringsgruppens stora kundbas, det starka varumärket och vår unika marknadsposition en utmärkt plattform för fortsatt tillväxt. Därför är det med både tillförsikt och ödmjukhet som vi går in i det nya året. Vi ska hålla fast vid vår grundläggande strategi, att både fortsätta vår digitala utveckling och fokusera på vår lokala affär, vilket även kommer att skapa goda förutsättningar för fortsatt tillströmning av nya kunder. Kundnöjdhet är en färskvara och därför är vårt fortsatta fokus inför 2019 att arbeta hårt för att leva upp till de höga förväntningar som våra kunder med rätta har på Länsförsäkringar Bank.

Stockholm i mars 2019



Sven Eggefalk
Vd Länsförsäkringar Bank

En kundägd bank med stark lokal förankring

Strategi och position Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank och den ledande banken avseende kundnöjdhet. Genom närhet till kunden, dels genom det lokala mötet och dels via konkurrenskraftiga digitala tjänster, är Länsförsäkringar Bank den aktör på bankmarknaden som har de mest nöjda bank- och bolånekunderna i Sverige.

Affärsvolym: 561 Mdkr

+8%

Huvudbankskunder som också är försäkringskunder

91%

Antal huvudbankskunder: 507 000

+9%

Strategi och mål

Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank med en affärsvolym uppgående till 561 Mdkr. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt.

Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och lokala förankring. Med de 3,9 miljoner kunder som finns i länsförsäkringsgruppen har bankverksamheten en stor potentiell kundbas. Huvudmålgrupper är de 3,2 miljoner privatkunderna, varav 2,4 miljoner är boendeförsäkringskunder. Andra målgrupper är lantbruks- och småföretagskunder. Målet är att med en bibehållen låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

Enligt Svenskt Kvalitetsindex kundnöjdhetsmätning för 2018 är Länsförsäkringar Bank aktören på bankmarknaden med de mest nöjda privatkunderna, en utmärkelse

som Länsförsäkringar Bank har fått tretton gånger de senaste femton åren. Länsförsäkringar är även aktören med de mest nöjda bolånekunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex 2018. Den höga kundnöjdheten är ett kvitto på vårt tydliga kundfokus och höga kvalitet. Med ett heltäckande bank- och försäkringserbjudande hos Länsförsäkringar får kunderna en trygg helhetslösning.

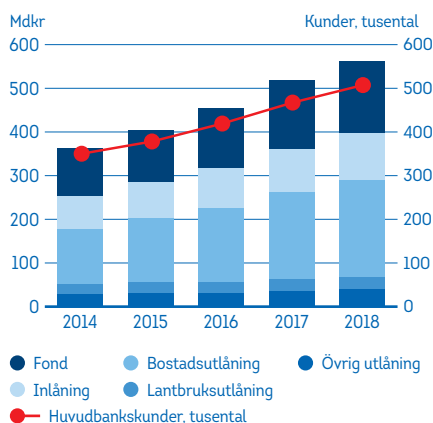
Kundägande

Länsförsäkringsgruppen består av 23 lokalt kundägda länsförsäkringsbolag och det av dem gemensamt ägda Länsförsäkringar AB som är bankens moderbolag. Försäkringskunderna äger länsförsäkringsbolagen, vilket gör att kundägandets principer även utmärker bankverksamheten. En långsiktig omsorg om kundernas trygghet är grundläggande för Länsförsäkringar, eftersom kunderna också är uppdragsgivare och ägare.

Kunddriven affärsmodell

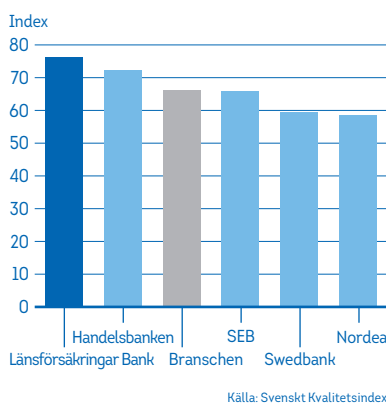
Länsförsäkringar Bank stödjer länsförsäkringsbolagen i deras kundmöten och

Affärsvolym och kundutveckling



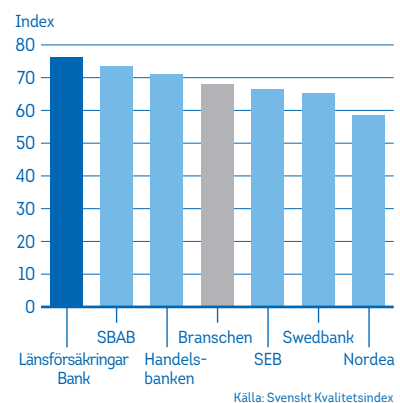
Banken har en god tillväxt i både volymer och kunder.

Kundnöjdhet bank, privatkunder



Länsförsäkringar Bank är aktören på bankmarknaden med de nöjdaste privatkunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI 2018).

Kundnöjdhet bolån, privatkunder



Länsförsäkringar är aktören på bolånemarknaden med de nöjdaste privatkunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI 2018).

försäljning. Produktutveckling sker i ett nära samarbete mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Bank. I samarbetet sker ett kontinuerligt effektiviseringsarbete för att genomföra förbättringsåtgärder som leder till bättre service till kunderna, effektivare processer samt lägre kostnader.

Kundmöten och lokal närvaro

Länsförsäkringsbolagen ansvarar för den lokala affären och kundrelationerna. Affärsbesluten fattas lokalt och länsförsäkringsbolagens engagemang och nätverk ger en bred och djup kund- och marknadskännedom. Banktjänsterna erbjuds på 128 av länsförsäkringsbolagens kontor, belägna runt om i Sverige. Genom personliga kundmöten skapas förtroende, trygghet och långvariga relationer – något som är högt prioriterat inom Länsförsäkringar.

Digitala tjänster i framkant

Bankens mål att vara den ledande aktören inom det digitala banktjänsteområdet och de digitala tjänsterna utgör ett viktigt komplement till det lokala kundmötet. Genom de digitala tjänsterna i mobilappen och internetbanken kan kunderna smidigt och enkelt utföra alla sina bankärenden.

Arbetet med att förnya Länsförsäkringar Banks plattform för inlåning, utlåning och betalningar gick under 2018 in i sitt slutskede. Den nya plattformen som kommer att implementeras under 2019 kommer att innebära en stor förflyttning i bankens förmåga att utveckla det digitala erbjudandet och skapar möjligheter att ytterligare flytta fram positionen inom detta område.

Ett starkt varumärke

Länsförsäkringar Banks framgångsrika tillväxt och position på marknaden bygger på kundägandet samt Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen.



Sverige står fortsatt starkt

Omvärld och marknad 2018 präglades av fortsatt tillväxt och både den europeiska och amerikanska ekonomin visade styrka. Den svenska ekonomin utvecklades väl och bostadspriserna var relativt stabila under året medan börsutvecklingen uppvisade viss volatilitet. I december höjde Riksbanken styrräntan för första gången på sju år.

Den globala konjunkturen utvecklades förhållandevis väl under 2018, med en tillväxt på knappt 4 procent. Efter flera år av stark ekonomisk utveckling med hög BNP-tillväxt dämpades dock den globala tillväxten under det andra halvåret. USA uppvisade den starkaste utvecklingen med god BNP-tillväxt och starkt förtroende bland såväl hushåll som företag. Den viktigaste bidragande faktorn var den expansiva finanspolitiken i form av bland annat skattesänkningar.

Den amerikanska centralbanken, FED, höjde under året styrräntan med 0,25 procentenheter vid fyra tillfällen och har indikerat för ytterligare två höjningar under 2019. USAs konjunktur väntas bli svagare framöver i takt med att både finanspolitiken och penningpolitiken blir mindre expansiv. I Kina minskade tillväxten något under 2018, främst drivet av nya regleringar som dämpade kredittillväxten. På grund av den försämrade konjunkturbilden lades både finans- och penningpolitiken om i en mer expansiv riktning för att stimulera ekono-

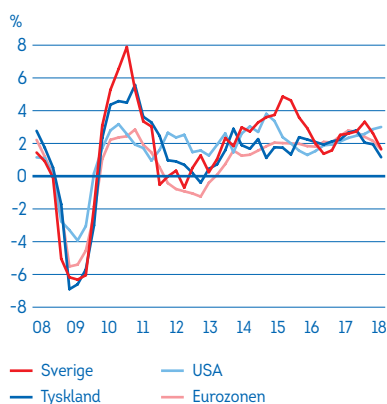
min. I Eurozonen dämpades tillväxttakten tydligt, men landande fortfarande nära 2 procent. Den europeiska centralbanken, ECB, lämnade under året styrräntan oförändrad på 0 procent och indikerade att den första höjningen kommer tidigast under det andra halvåret 2019. ECB minskade emellertid den penningpolitiska stimulansen genom att successivt minska sina nettoköp av obligationer för att sedan avsluta dem i samband med årsskiftet.

På de finansiella marknaderna var 2018 ett betydligt mer dramatiskt år än vad realekonomin gav sken av. De tre första kvartalen var utvecklingen på de finansiella marknaderna relativt stabil men årets sista månader präglades av osäkerhet och betydligt högre volatilitet. Det förändrade sentimentet drevs av faktorer som tillväxtoro relaterad till handelskriget mellan USA och Kina, osäkerhet kring Storbritanniens utträde ur EU samt den statsfinansiella situationen i Italien. Börserna föll kraftigt under det fjärde kvartalet och Stockholms-

börsen stängde helåret på nästan minus 8 procent. Utvecklingen har inneburit nedställda förväntningar om framtida styrräntor och fallande långa statsobligationsräntor samt större skillnader mellan räntor på företagsobligationer och statsobligationer. Även räntorna på säkerställda obligationer sjönk under året.

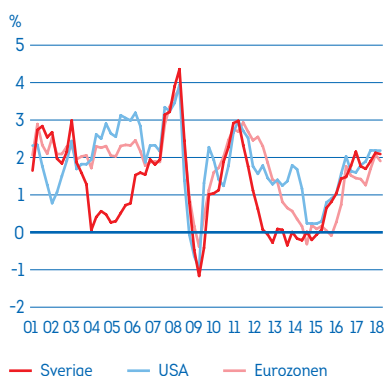
I Sverige var den ekonomiska utvecklingen förhållandevis god, både tillväxt och sysselsättning utvecklades väl, och arbetslösheten sjönk trots en växande arbetskraft. Bostadsmarknaden stabiliserades under året efter en svagare utveckling inledningsvis och bostadspriserna steg svagt, sett till landet som helhet. Bostadsbyggandet var på fortsatt relativt höga nivåer och det färdigställdes fler bostäder under 2018 jämfört med 2017, däremot minskade antalet påbörjade bostäder. I december höjde Riksbanken styrräntan med 0,25 procentenheter till -0,25 procent då inflationen och inflationsförväntningarna ansågs ha etablerats kring 2 procent.

BNP-tillväxt



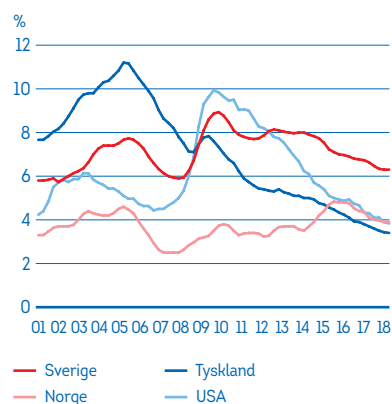
Den svenska ekonomin utvecklades väl, men tillväxten bromsade in under året.

Inflation



Inflationen (KPI) steg i Sverige under året och var nära inflationsmålet, vilket till stor del var drivet av stigande energipriser.

Arbetslöshet



Arbetsmarknaden fortsatte att utvecklas starkt under året och arbetslösheten sjönk ytterligare.

Regelverksutveckling

Utvecklingen av nya finansiella regelverk förväntas fortsätta i snabb takt och kommer fortsatt få en stor påverkan på bankerna. Under slutet av 2018 nåddes flera överenskommelser kring det så kallade bankpaketet. Ett definitivt godkännande väntas i början av 2019 och delar av bankpaketet väntas träda i kraft 2021. Åtgärderna i bankpaketet ska bidra till att på EU-nivå genomföra riskreducerande globala standarder men är också en del av att fullborda bankunionen.

Arbetet med slutförandet av Basel 3-regelverket fortgår. Baselkommittén publicerade i december 2017 sina kompletteringar. Kompletteringarna innebär stora förändringar för bankerna och innehåller bland annat begränsningsregler för användandet av interna modeller, ändringar i schablonmetoderna och införande av ett kapitalgolv. Syftet med ändringarna är att införa enhetliga kapitalkrav och minska risken för omotiverade skillnader mellan länder

och banker. EU-kommissionen har ännu inte presenterat ett lagförslag. De nya reglerna förväntas träda i kraft 2022.

Riksgälden fastställde i december 2018 sitt årliga beslut om resolutionsplaner samt minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de institut som Riksgälden bedömer som systemviktiga, däribland Länsförsäkringar Bank. Riksgälden fattade även beslut om individuella minimikrav för Länsförsäkringar Banks dotterbolag, Länsförsäkringar Hypotek och Wasa Kredit, som börjar gälla under 2019.

I slutet av 2018 förändrades tillämpningen av riskviktsgolvet för svenska bolån. Förändringen medför att det kapitalkrav som i dag tillämpas i pelare 2 ersätts med ett kapitalkrav i pelare 1. Ändringen medför att kapitalkravet ökar i pelare 1 men är i nominella termer oförändrat.

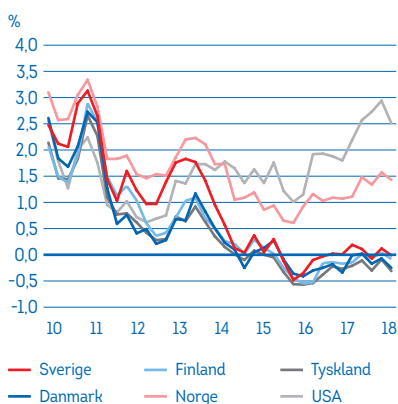
Implementeringen av den nya redovisningsstandarden för leasing, IFRS 16, slutfördes under året. Den nya

standarden kommer framgent att få påverkan på hur leasingavtalen kommer att redovisas i balans- och resultaträkningen.

Utöver de kapitaltäcknings- och redovisningsrelaterade regelverken ovan påverkas banken även av andra operativa regelverk. Exempel på detta är förändringar i betaltjänstdirektivet, PSD2, som träder i kraft under hösten 2019.

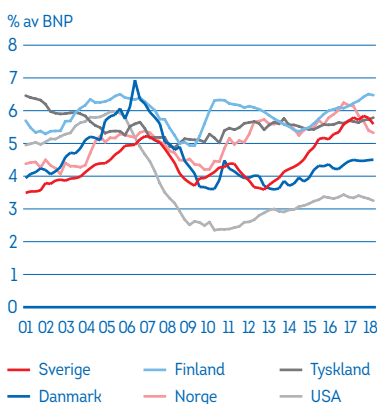
Länsförsäkringar Bank AB har god beredskap och är väl kapitaliserat för kommande förändringar även om det i detta skede till viss del är oklart vilka effekterna blir.

Statsobligationsräntor (5-åriga)



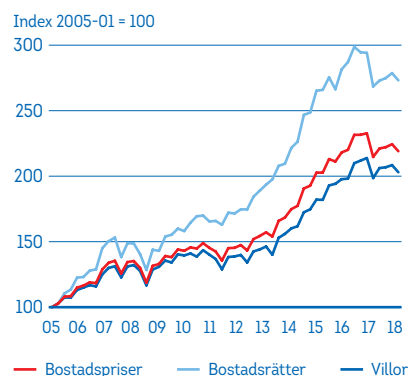
Statsobligationsräntorna sjönk något under året mot bakgrund av bland annat ökad oro för konjunkturutvecklingen och politisk osäkerhet. I USA steg statsobligationsräntorna något.

Bostadsbyggande



Bostadsbyggandet mattades av under året. Det totala underskottet av bostäder bedöms dock fortfarande vara högt på grund av lågt bostadsbyggande under många år och en hög befolkningstillväxt i Sverige.

Bostadsprisutveckling



Prisutvecklingen på den svenska bostadsmarknaden stabiliserades och slutade året med svagt positiva siffror.

Ett komplett erbjudande utifrån kundernas behov

Erbjudande Länsförsäkringar Banks erbjudande är utformat utifrån kundens behov, där det lokala personliga mötet i kombination med ett starkt digitalt erbjudande utgör viktiga beståndsdelar för att kunna erbjuda en komplett helhetslösning. Målet är att möjliggöra för kunderna att skapa ekonomisk trygghet och balans i deras privatekonomi.

Inlåning från allmänheten: 108 Mdkr

+9%

Utlåning till allmänheten: 289 Mdkr

+11%

Bostadsutlåning: 221 Mdkr

+12%

Fondvolym: 164 Mdkr

+3%

Antal bankkort: 722 000

+10%

Sparande

Länsförsäkringar fokuserar på att ge kunderna möjlighet till ett tryggt sparande. Kunderna erbjuds sparande genom olika typer av inlåningskonton samt genom bland annat fondsparande, investeringssparkonto (ISK) och aktiesparande. I kundmötet eftersträvas att kunderna ska uppnå en trygghet i privatekonomin där sparande och amorteringar är viktiga delar. Genom amortering får kunderna över tid en mer balanserad privatekonomisk situation.

Inlåning

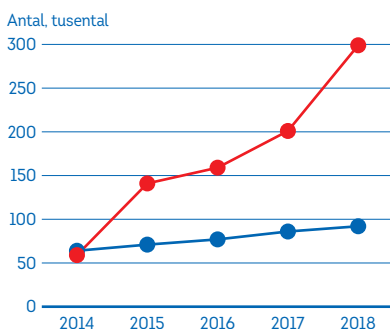
Inlåningen från allmänheten ökade med 9 procent till 108 Mdkr och har under de senaste åren haft en stabil tillväxt. Marknadsandelen avseende hushållsinlåning uppgår till 4,9 procent och antalet inlåningskonton ökade med 8 procent. Investeringssparkontot (ISK) hade en god tillväxt under året och antalet investeringssparkonton uppgick vid

årets slut till 299 000, en ökning med 49 procent.

Fond- och värdepapper

Fondmarknaden i Sverige fortsatte att växa under 2018. Länsförsäkringar Fondförvaltning har en marknadsandel mätt i fondförmögenhet som uppgår till 3,6 procent. Fonderbjudandet består av 38 fonder under eget varumärke med olika placeringsinriktning samt via ett fondtorg med externa fonder. Under året har två nya fonder startats, Länsförsäkringar FossilSmart och Länsförsäkringar Fastighet Europa och arbetet med uppbyggnad av en egen svensk aktieförvaltning har fortsatt. Ytterligare steg togs inom hållbarhetsområdet, bland annat har Länsförsäkringar Sverige Aktiv fått en Svanenmärkning och under året lanserades fonden Länsförsäkringar FossilSmart. Länsförsäkringar FossilSmart investerar inte i bolag som utviner och producerar fossila bränslen.

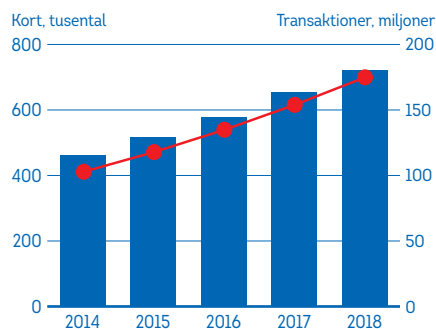
Fondsparande



— Antal investeringssparkonton (ISK)
— Antal depåer

Investeringssparkonto (ISK) har haft en god utveckling under året.

Bankkort och kortbetalningstransaktioner



— Kort, tusental
— Transaktioner, miljoner

Antalet bankkort och antalet kortbetalningstransaktioner har ökat stadigt under de senaste fem åren.

Fondvolymen ökade trots den svaga börs-utvecklingen med 3 procent under året till 164 Mdkr varav förvaltat volym under eget varumärke uppgår till 143 Mdkr. De negativa värdeförändringarna kompenseras av ett högre nettoinflöde i Länsförsäkringar Fondförvaltnings fonder under året. Länsförsäkringars prisbelönta mobilapp ger kunderna möjligheten att hantera fondsparande, byta, köpa och sälja fonder och aktier, vilket befäster bankens starka position inom det digitala tjänsteområdet. Kundaktiviteten inom handel med aktier och övriga värdepapper är stadigt växande och antalet depåer ökade under året.

Utlåning

Bankens utlåning fortsätter att växa stabilt och med bibehållen låg risk. Utlåningen ökade med 11 procent till 289 Mdkr. Den största produkten är bostadsutlåning, vilken utgör 77 procent av utlåningsportföljen. Bostadsutlåningen sker till största del i Länsförsäkringar Hypotek, som erbjuder bolån upp till 75 procent av marknadsvärdet. Eventuell överstigande bolånedel erbjuds av Länsförsäkringar Bank. Förutom bostadsutlåning erbjuds även utlåning till bostadsrättsföreningar och till flerbostads-

hus. Marknadsandelen inom bostadsutlåning uppgår till 6,7 procent.

Sedan 2014 är samtliga bolånehandläggare på Länsförsäkringar licensierade, något som Länsförsäkringar Bank var först med bland de svenska bankerna. Genom licensieringstestet, som baseras på kunskapskraven i bolånedirektivet skapas en större trygghet för kunderna.

Länsförsäkringar är en av de största aktörerna inom lantbruksutlåning i Sverige. Bankens lantbruksutlåning riktar sig primärt till familjeägda lantbruk som är försäkringskunder hos Länsförsäkringar. Det genomsnittliga engagemanget inom lantbruksutlåningen är lågt och andelen bottenlån uppgår till 95 procent.

Wasa Kredit erbjuder leasing, avbetalning och blancolån och hade under året en god utveckling. Utlåningen ökade med 5 procent till 23 Mdkr.

Betalningar och bankkort

Bankkorten utvecklas kontinuerligt för att kunderna ska få trygghet och god service i sina betaltjänster. Under året ökade antalet bankkort med 10 procent till 722 000 och antalet kortbetalningstransaktioner ökade med 14 procent till 175 miljoner. Betaltjäns-

ten Swish hade en god utveckling under året. Länsförsäkringar Bank, som är en av de drivande parterna i Swish-samarbetet, äger 10 procent av bolaget som förvaltar och utvecklar tjänsten.

Företagssegmentet

Inom företagssegmentet fortsätter inlåningen att växa och inlåningen från småföretag uppgick till 11,6 Mdkr. Småföretagsutlåningen i Länsförsäkringar Bank uppgick till 2,1 Mdkr.

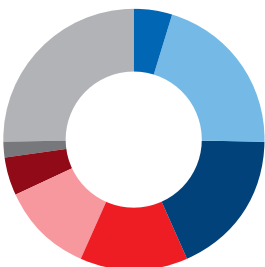
Ungdomserbjudande

Länsförsäkringar Bank har ett av marknadens mest attraktiva ungdomserbjudanden som innefattar kort- och betalningstjänst, ungdomskonto med bankkort, internet- och telefonbank samt digitala tjänster. De digitala tjänster förenklar vardagen och Swish är en självklarhet för att skicka och ta emot pengar med mobilen. Från 16 års ålder går det att välja till fler digitala tjänster, till exempel att göra betalningar och ansluta kortet till flera av Pay-tjänsterna.

Marknadsandelar

Inlåning, privatmarknad

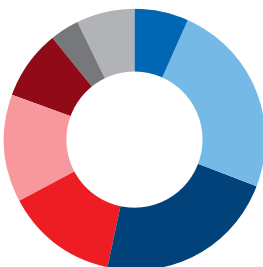
Källa: SCB



Marknadspositionen inom inlåning från hushåll uppgick till 4,9 procent.

Bostadsutlåning

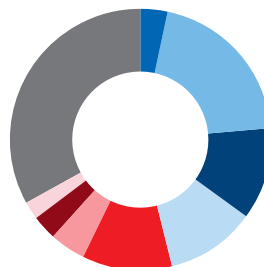
Källa: SCB



Marknadspositionen inom bostadsutlåning uppgick till 6,7 procent.

Förvaltat fondvolym under eget varumärke

Källa: Moneymate



Länsförsäkringar har 3,6 procent av den svenska fondvolymen.

Utlåning med hög kreditkvalitet

Utlåning och kreditkvalitet Utlåningen i Länsförsäkringar Bank utgörs främst av bolån till privatpersoner och låneportföljen håller en hög kreditkvalitet. Utlåningen sker i Sverige, i svenska kronor och har en god geografisk fördelning i landet. Synen på risk är konservativ och merparten av kreditbesluten tas lokalt utifrån ett enhetligt kreditregelverk.

Kreditprocessen

Länsförsäkringar Banks utlåning sker i Sverige och i svenska kronor. Kreditgivning till privatpersoner och företag är geografiskt väl diversifierad samt med lågt genomsnittligt låneengagemang per kund. Kreditgivningen är främst inriktad på privatpersoners bolån, små familjeägda lantbruk med låg risk samt finansbolagsprodukter. Utlåningen sker utifrån ett enhetligt kreditregelverk och merparten av kreditbesluten tas lokalt. I affärsmodellen mellan Länsförsäkringar Bank och länsförsäkringsbolagen finns starka incitament för att upprätthålla en hög kreditkvalitet. Utlåningsportföljens höga kreditkvalitet är resultatet av den låga riskapiten, kreditregelverket i kombination med kreditberedningsprocessen samt den lokala kund- och marknadskännedomen. Kreditregelverket ställer höga krav på kundernas återbetalningsförmåga samt säkerheternas kvalitet. I samband med kreditprövningen provas låntagarnas återbetalningsförmåga genom så kallade "kvar att leva på" kalkyler. I kalkylerna används en högre ränta än den faktiska räntan. Uppföljning och kvalitetsgranskning av både utlåningsportföljen och av säkerheternas värde sker på löpande

basis. Distribution och försäljning av finansbolagsprodukter samt kreditbeslut som rör dessa produkter sker huvudsakligen genom Wasa Kredits egna kanaler.

Bolån till privatpersoner

Det är av stor vikt för Länsförsäkringar Bank att upprätthålla en fortsatt god kreditkvalitet. Amorteringar utgör ett viktigt verktyg för att säkerställa att hushållen har en stabil och trygg ekonomi. I mars 2018 implementerades det skärpta amorteringskravet för kunder med skuldkvoter överstigande 450 procent. Det skärpta amorteringskravet kompletterar det ursprungliga amorteringskravet från 2016. Länsförsäkringar uppmuntrar även kunder som inte berörs av amorteringskravet att amortera.

Utlåning till allmänheten uppgår till 289 Mdkr. Bostadsutlåning för privatpersoners boende utgör 77 procent av utlåningsportföljen. Bottenlån, det vill säga lån med en belåningsgrad upp till 75 procent, utgör 96 procent av bostadsutlåningen. Bostadsutlåningens säkerheter består till 71 procent av villor. Det genomsnittliga kreditengagemang är lågt och uppgår till 1,3 Mkr per låntagare. 55 procent av låntagarna har ett

kreditengagemang som understiger 2 Mkr. Den geografiska spridningen på utlåningen är god vilket ger en låg koncentrationsrisk. Den viktade genomsnittliga belåningsgraden, LTV, för all bostadsutlåning uppgår till 61 procent. Marknadsvärdeanalyser utförs löpande av bostadsutlåningens säkerheter och en uppdatering av värden genomförs minst en gång varje år för villor och bostadsrätter.

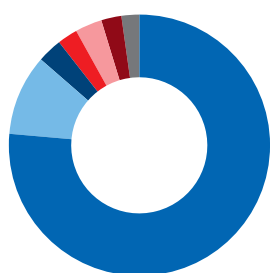
Bottenlån till lantbruk

Lantbruksutlåningen, som uppgår till 10 procent av utlåningsportföljen, består till 95 procent av bottenlån. Resterande lantbruksutlåning omfattar topplån och rörelsekrediter. Familjeägda lantbruk står för 98 procent av lantbruksutlåningen. Det genomsnittliga engagemang är lågt och uppgår till 2,3 Mkr per låntagare. Under året har lantbruksutlåningen vuxit i lägre takt än övrig utlåning.

Leasing, avbetalning och blancolån

Wasa Kredit är bankkoncernens finansbolag som erbjuder leasing- och avbetalningsfinansiering, dels genom samarbetspartners inom bland annat fordonshandel, dator/kontorshandel och maskinhandel, samt dels direkt till företagskunder. Wasa Kredit har under året

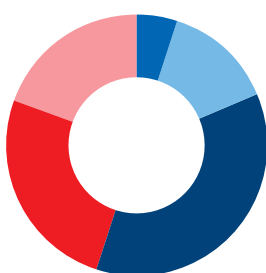
Utlåning, produktfördelad



● Bostadsutlåning, 76,6%
● Lantbruksutlåning, 9,8%
● Blancolån, 3,0%
● Leasing, 2,6%
● Avbetalning, 3,3%
● Flerbostadsfastigheter, 2,6%
● Övrigt, 2,1%

Låneportföljen består främst av bostadsutlåning.

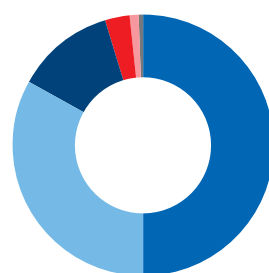
Bolån, engagemangsfördelade



● -0,5 Mkr, 5,1%
● 0,5-1 Mkr, 13,7%
● 1-2 Mkr, 36,4%
● 2-3 Mkr, 25,4%
● >3 Mkr, 19,3%

Det genomsnittliga bolåneengagemang uppgår till 1,3 miljoner kronor och 55 procent av bolånen har ett engagemang upp till 2 miljoner kronor.

Lantbruksutlåning, engagemangsfördelad



● -1 Mkr, 50,3%
● 1,0-3,0 Mkr, 33,2%
● 3,0-8,0 Mkr, 12,2%
● 8,0-15,0 Mkr, 2,9%
● 15,0-30,0 Mkr, 1,2%
● >30,0 Mkr, 0,3%

Det genomsnittliga lantbruksengagemang är 2,0 miljoner kronor per motpart och 83 procent av lantbruksutlåningen har ett engagemang per motpart upp till 3 miljoner kronor.

lanserat en ny digital tjänst där företagskunder har möjlighet att erbjuda leasing som betalsätt direkt i sina e-handelslösningar. Wasa Kredit erbjuder också lån och kortskrediter till privatpersoner. Produkterna leasing och avbetalning utgör tillsammans 6 procent av koncernens utlåningsportfölj. Därutöver utgör blacolån ytterligare 3 procent av utlåningsportföljen.

Småföretagsutlåning

Småföretagsutlåningen i Länsförsäkringar Bank uppgick totalt till 2,1 Mdkr vid årets slut, varav 1,0 Mdkr utgörs av bottenlån i industri- och kontorsfastigheter och 1,1 Mdkr utgör rörelsekrediter till småföretag. Affären är under fortsatt utveckling med bibehållen låg risk.

Kreditförluster och kreditförsämrade lånefordringar

Den höga kreditkvaliteten i utlåningsportföljen är en konsekvens av att kreditgivning sker utifrån en låg risktolerans. För den delen av affären som genereras av länsförsäkringsbolagen finns ett åtagande avseende kreditförluster som regleras i en avräkningsmodell. Modellen innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet genom avräkning mot en buffert av upparbetad ersättning.

Bankkoncernen tillämpar från och med den 1 januari 2018 IFRS 9 Finansiella instrument. Denna redovisningsstandard har ersatt IAS 39 och medför bland annat en ny

modell för beräkning av kreditförlusterreserver vilket har en effekt på resultat- och balansräkning. Enligt IFRS 9 ska kreditförlusterreserven baseras på förväntade förluster. Reserven för kreditförluster beräknas således enligt IFRS 9 redan vid det första redovisningstillfället, vilket skiljer sig från de tidigare reglerna i IAS 39 där beräkning skedde i samband med att en särskild förlusthändelse inträffade.

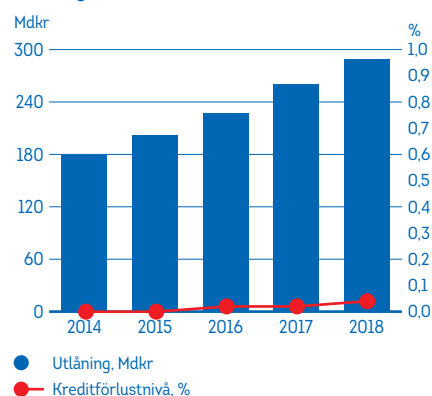
Kreditförlusterna i bankkoncernen är fortsatt låga och är hänförliga till Wasa Kredit. Kreditförlusterna uppgick till 95 (58) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,04 (0,02) procent.

Kreditförsämrade lånefordringar (stadie 3) före reserveringar uppgick till 742 Mkr, vilket motsvarar en andel kreditförsämrade lånefordringar om 0,17 procent. Uppskattat värde på säkerheter avseende kreditförsämrade lånefordringar uppgick till 452 Mkr. Den totalt redovisade förlusterreserven för lånefordringar enligt IFRS 9 uppgick till 425 Mkr, varav 242 Mkr avser kreditförsämrade lånefordringar. Reserveringsgraden för kreditförsämrade lånefordringar uppgick till 33 procent. Utöver de redovisade kreditförlusterreserverna för lånefordringar innehålls 74 Mkr av länsbolagsersättningarna i enlighet med avräkningsmodellen hänförligt till länsförsäkringsbolagens åtaganden avseende kreditrisk för genererade affärer, varav 33 Mkr avser kreditförsämrade lånefordringar. Inklusiva de innehållna länsbolagsersättningarna uppgick kredit-

förlusterreserven för lånefordringar totalt till 499 Mkr. Reserveringsgraden för kreditförsämrade lånefordringar, inklusive innehållna länsbolagsersättning, uppgick till 37 procent.

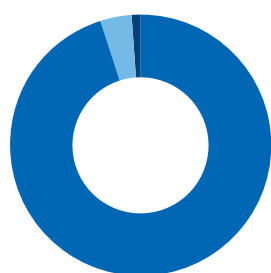
För mer information om kreditrisker och kreditkvalitet, se not 3 Risker och kapitaltäckning. För mer information om utlåning, information avseende påverkan av IFRS 9 samt kreditförluster och kreditförsämrade lånefordringar se not 12 Kreditförluster.

Utlåning och kreditförluster



Banken har en hög kreditkvalitet i låneportföljen och kreditförlusterna är fortsatt låga.

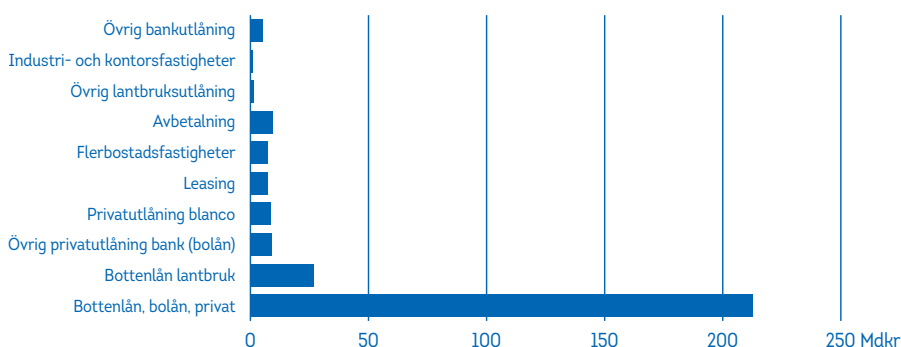
Lantbruksutlåning, produktfördelad



- Bottenlån, 95%
- Topplån, 4%
- Rörelsekrediter, 1%

Lantbruksutlåningen består till 95 procent av bottenlån.

Utlåning, produktfördelad



Stark likviditet

Upplåning och likviditet Länsförsäkringar Banks huvudsakliga finansieringskällor utgörs av inlåning samt av upplåning genom säkerställda obligationer i Länsförsäkringar Hypotek. De säkerställda obligationerna har högsta möjliga kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's.

Mål

Upplåningsverksamhetens mål är att säkerställa att koncernen har en tillräckligt stark likviditetsreserv för att klara perioder med oro på kapitalmarknaderna då möjligheten till upplåning är begränsad eller att sådana omständigheter råder att upplåning inte är möjlig. Koncernens likviditetsrisk styrs utifrån en överlevnadshorisont, det vill säga hur länge samtliga kända kassautflöden kan mötas utan tillgång till ny finansiering på kapitalmarknaden.

Finansieringskällor

Finansieringssammansättningen är en följd av att banken är en retailbank med en stor bolåneverksamhet. De huvudsakliga finansieringskällorna är därmed inlåning i Länsförsäkringar Bank och upplåning genom Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer. De säkerställda obligationerna har högsta kreditvärderingsbetyg Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's. Långfristig icke säkerställd upplåning och kortfristig upplåning sker i Länsförsäkringar Bank. Koncernen strävar efter att upprätthålla en sund balans av säkerställd och icke säkerställd upplåning och kapitalmarknadsupplåningen sker under ett antal olika upplåningsprogram. Den enskilt vikti-

gaste finansieringskällan är den svenska marknaden för säkerställda obligationer där Länsförsäkringar Hypotek har ett antal likvida benchmarkobligationer utestående. Vid årets slut hade Länsförsäkringar Hypotek sju benchmarklån med löptider upp till 2025 utestående. Den svenska marknaden för säkerställda obligationer är en av Europas största och mest likvida, vilket över tid säkerställer god tillgång till långfristig finansiering.

Diversifiering

Koncernen har inget strukturellt behov av finansiering i utländsk valuta då all utlåning är i svenska kronor. Banken har emellertid valt att göra en viss del av kapitalmarknadsupplåningen på de internationella marknaderna för att diversifiera och bredda investerarbasen. Löpande har upplåning skett genom utgivning av Euro Benchmark Covered Bonds. Länsförsäkringar Bank emitterade i september 2018 sin andra icke säkerställda Euro-benchmarkobligation vilket är ett ytterligare steg i att öka diversifieringen i upplåningen och stärka varumärket både på den svenska och europeiska kapitalmarknaden. Detta etablerar Länsförsäkringar Bank som en återkommande emitent även på marknaden för icke-säkerställd skuld i Euro. Därutöver sker diversifiering

genom emissioner av obligationer primärt i valutorna CHF, NOK och GBP. De internationella marknaderna har primärt använts för långa löptider.

Hantering av refinansierings- och likviditetsrisker

Bankkoncernen arbetar aktivt med sin utestående skuld genom att återköpa obligationer med kortare återstående löptid mot utgivande av längre skuld för att hantera och minimera likviditets- och refinansieringsrisken. De marknadsrisker som uppstår i utlånings- respektive upplåningsverksamheten hanteras genom derivatinstrument.

Inlåning

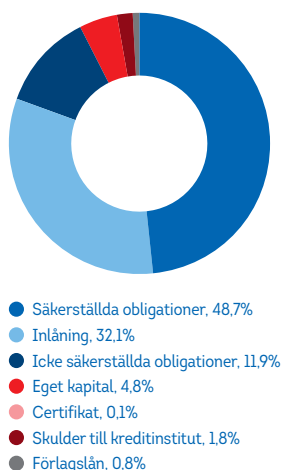
Inlåningens andel av koncernens totala finansiering uppgick till 32 procent den 31 december 2018. Inlåningen ökade 9 procent under året, stärkt till följd av den goda kundtillväxten i banken.

Upplåningsverksamheten

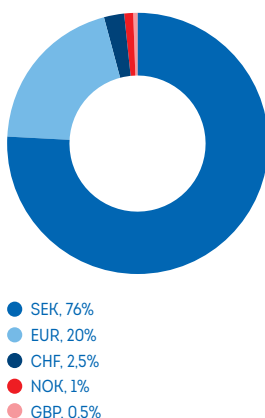
En relativt stor del av upplåningen gjordes under första halvåret 2018 då marknaden präglades av stark efterfrågan.

I mars emitterade Länsförsäkringar Hypotek en sjuårig Euro-benchmark säkerställd obligation med nominellt belopp om

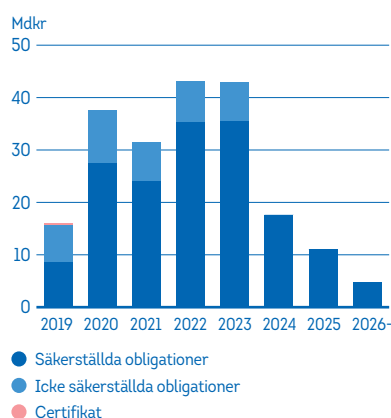
Finansieringskällor



Valutafördelad upplåning



Förfallostruktur



EUR 500 miljoner och i september emitterade Länsförsäkringar Bank en femårig icke-säkerställd Euro-benchmarkobligation med nominellt belopp om EUR 500 miljoner. Därtill har Länsförsäkringar Hypotek emitterat en svensk benchmark-obligation under året, LFH518, med förfall i september 2025. Den genomsnittliga återstående löptiden av den långfristiga finansieringen uppgår till 2,5 år för icke säkerställda obligationer respektive 3,8 år för säkerställda obligationer.

Likviditet

Framförhållning och låg risktolerans kännetecknar bankens hantering av likviditet och upplåning. En betryggande likviditetsreserv finns för att säkerställa att tillräcklig likviditet alltid finns tillgänglig. Förvaltning och placering av likviditetsreserven är konservativ.

Likviditetsreserven uppgick den 31 december 2018 till 54 Mdkr. Likviditetsreserven är placerad i värdepapper med mycket hög kreditkvalitet och som är belåningsbara hos Riksbanken och i förekommande fall i ECB. Likviditetsreserven består till 49 procent av svenska säkerställda obligationer, till 20 procent av svenska statspapper, till 15 procent av placeringar hos Riksgälden och Riksbanken, till 8 procent av andra svenska obligationer med kreditbetyg AAA/Aaa, till 5 procent av obligationer emitterade eller garanterade av europeiska stater och multinationella utvecklingsbanker, samt till 3 procent av nordiska covered bonds med AAA/Aaa-rating. Drygt 900 Mkr av

likviditetsreserven utgörs av gröna obligationer. Genom att utnyttja likviditetsreserven kan kontrakterade åtaganden mötas i över två år utan ny upplåning på kapitalmarknaden.

Likviditetstäckningsgraden (LCR) för Konsoliderad situation per den 31 december 2018 uppgick till 305 procent. Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) för Konsoliderad situation uppgick per 31 december 2018 till 115 procent.¹⁾

Rating

Länsförsäkringar Banks långfristiga kreditbetyg från Moody's är A1/Stable och A/Stable från Standard & Poor's. De kortfristiga kreditbetygen är A-1 från Standard & Poor's och P-1 från Moody's.

Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har oförändrade högsta kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's. Länsförsäkringar Hypotek är därmed en av tre aktörer på den svenska marknaden för säkerställda

obligationer med högsta betyg från både Standard & Poor's och Moody's.

MREL

Riksgälden beslutade i juni att de skulder som Länsförsäkringar Bank i Konsoliderad situation använder för att uppfylla minimikravet för nedskrivningsbara skulder ska vara efterställda. Volymen efterställda skulder får successivt byggas upp fram till 2022.

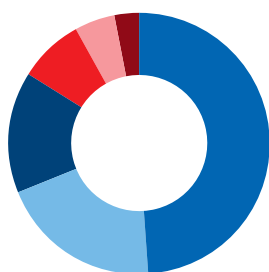
I december fastställde Riksgälden sitt årliga beslut avseende resolutionsplaner samt minimikrav på nedskrivningsbara skulder för de institut som Riksgälden bedömer som systemviktiga, däribland Länsförsäkringar Bank. Riksgälden fattade dessutom beslut om individuella minimikrav för Länsförsäkringar Banks dotterbolag, Länsförsäkringar Hypotek och Wasa Kredit, som börjar gälla under 2019.

¹⁾ Beräkningen baseras på Länsförsäkringar Banks tolkning av Baselkommitténs senaste förslag avseende stabil nettofinansieringskvot.

Rating			
Bolag	Institut	Långfristig rating	Långfristig rating
Länsförsäkringar Bank	Standard & Poor's	A/Stable	A-1(K-1)
Länsförsäkringar Bank	Moody's	A1/Stable	P-1
Länsförsäkringar Hypotek ¹⁾	Standard & Poor's	AAA/Stable	-
Länsförsäkringar Hypotek ¹⁾	Moody's	Aaa	-

¹⁾ Avser bolagets säkerställda obligationer.

Likviditetsreserv*



- Svenska säkerställda obligationer, 49%
- Svenska statspapper, 20%
- Placering hos Riksgälden och Riksbanken, 15%
- Svenska obligationer med kreditbetyg AAA/Aaa, 8%
- Obligationer emitterade/garanterade av europeiska stater/multinationella utvecklingsbanker, 5%
- Nordiska AAA/Aaa-ratade covered bonds, 3%

* Består till 99% av AAA-ratade obligationer

Likviditetsreserven är placerad i värdepapper med hög kreditkvalitet.

Upplåningsprogram - Bankkoncernen

Program	Ram, Nominellt, Mdkr	Emitterat 2018, Mdkr	Emitterat 2017, Mdkr	Utestående, 2018-12-31, Mdkr	Utestående, 2017-12-31, Mdkr	Återstående genomsnittlig löptid, 2018-12-31, År
Benchmark (Hypotek)	Obegränsad	30,9	32,0	122,0	110,9	3,5
MTCN (Hypotek)	SEK 30	2,4	1,7	6,3	6,5	6,7
EMTCN (Hypotek)	EUR 5	6,8	5,3	35,7	29,2	4,0
Totalt säkerställda obligationer		40,1	39,0	164,0	146,6	3,8
MTN (Bank)	SEK 30	5,5	8,4	26,5	27,2	1,9
EMTN (Bank)	EUR 2	5,9	6,1	13,5	8,2	3,7
Totalt icke säkerställda obligationer		11,4	14,5	40,0	35,4	2,5
DCP (Bank)	SEK 15	0,1	0,6	0,0	0,6	-
ECP (Bank)	EUR 1,5	0,4	1,7	0,3	0,4	0,2
Totalt certifikat		0,5	2,3	0,3	1,0	0,2
Totalt koncernen		52,0	55,8	204,3	183,0	3,5

Hållbarhet i affären

Hållbarhet och medarbetare Hållbarhetsarbetet inom Länsförsäkringar Bank följer moderbolaget Länsförsäkringar ABs koncernövergripande policyer och riktlinjer med ett särskilt fokus på ansvarsfull kreditgivning och ansvarsfulla investeringar. Läs mer i koncernens hållbarhetsrapport som finns tillgänglig i Länsförsäkringar ABs årsredovisning för 2018 samt via länken [📄 lansforsakringar.se/hallbarhetsrapport2018](https://lansforsakringar.se/hallbarhetsrapport2018).

Ansvarsfull bank

Länsförsäkringar är en viktig del av det finansiella systemet och genom en ansvarsfull kreditgivning och ansvarsfulla investeringar tar Länsförsäkringar ställning för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling och omsorg för kundernas trygghet och värdeskapande. Även ökad tillgänglighet till banktjänster är en viktig fråga för en hållbar samhällsutveckling.

Ansvarsfull kreditgivning

En långsiktig omsorg för kundernas trygghet och ekonomi är grundläggande för Länsförsäkringar. En sund kreditgivning är en viktig förutsättning för en stabil ekonomisk situation för kunderna men ger också i förlängningen en stabil och hållbar bank. Länsförsäkringar Banks kreditbedömning utgår därför från kundernas långsiktiga återbetalningsförmåga och ekonomiska situation. Detta är av särskild vikt då kunderna till stor del består av privatpersoner. Bostadsutlåning är bankens största utlåningsprodukt samtidigt som ett bostadsköp och ett bolån utgör hushållens enskilt största affärstransaktioner. Länsförsäkringar anser därför att det är mycket viktigt att kunna erbjuda kunderna service genom möjlighet till personliga möten på länsförsäkringsbolagens lokala kontor spridda över landet. Genom att noggrant säkerställa kundernas långsiktiga återbetalningsförmåga främjas en ansvarsfull kreditgivning.

Länsförsäkringar Banks utlåning sker i Sverige och i svenska kronor. Kreditgivning till privatpersoner och företag är geografiskt väl diversifierad samt med låg genomsnittlig utlåning per kund. Banken har mycket begränsad utlåning till storförstas sektorn där miljö- och samhällsrelaterade riskerna bedöms vara större. Affärsmodellen inom kreditgivning har således relativt låga kreditrisker.

Grunden för kreditgivning är kreditpolicy och kreditinstruktioner som inkluderar kriterier för acceptabel risk och identifierar

områden med höga risker inom hållbarhet som kräver speciella överväganden. Höga krav ställs på kundernas återbetalningsförmåga samt säkerheternas kvalitet. Kreditberedningsprocessen tillsammans med rådgivarnas lokala kund- och marknads-kännedom ger goda förutsättningar för en utlåningsportfölj med en hög kreditkvalitet och låga hållbarhetsrisker.

Miljörisker och miljöansvar för lantbruk och företag regleras i ett omfattande externt regelverk med ett antal olika tillsynsmyndigheter. I kreditberedningen följs miljörelaterade risker upp utifrån punkter om exempelvis tillståndspliktig och icke tillståndspliktig verksamhet samt övrig bedömning av företagets verksamhet. Vid analys avseende risker som handlar om mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga risker, korruption eller annan kriminell verksamhet kan bedömning av bransch, verksamhet, former för anställd och inhyrd personal samt övrig relevant informationsinhämtning utgöra utgångspunkt för vidare kontroll.

Bankens egna placeringar

Länsförsäkringar Bank har enbart aktieinnehav i dotterbolag samt några mindre verksamhetsrelaterade innehav. Likviditetsreserven placeras i svenska statsobligationer och i svenska säkerställda obligationer med högsta kreditbetyg. En mindre del placeras i nordiska statsobligationer och i obligationer utgivna eller garanterade av den tyska staten. Den konservativa placeringsinriktningen ger låga hållbarhetsrisker. Andelen placeringar i gröna obligationer ökade

under året och uppgick vid utgången av 2018 till drygt 900 (600) Mkr.

Klimatrisker

2018 gjordes en scenarioanalys av bolåneportföljen utifrån TCFDs¹⁾ rekommendationer. FNs klimatpanel, IPCC, scenarier för mängden växthusgaser i atmosfären användes. Utifrån scenarierna togs estimat fram kring temperaturökning och havsnivåhöjning. Estimaterna bygger på SMHI:s prognoser och togs fram i samarbete med Länsförsäkringars naturskadespecialister. I modellen har estimaterna en viss påverkan på hushållens disponibla inkomst och därmed på hushållens återbetalningsförmåga. Dessutom har havsnivåhöjningen en påverkan på fastigheternas marknadsvärde. Utifrån modellen är det möjligt att estimerade kreditförluster vid olika scenarion och tidshorisonter.

Hållbarhetsöversikt

Länsförsäkringar Bank publicerar årligen en hållbarhetsöversikt med syfte att tydliggöra bankens kreditgivning till företag. Hållbarhetsöversikten är ett branschinitiativ som är framtaget av Länsförsäkringar Bank, andra svenska banker och Svenska Bankföreningen.

Ansvarsfulla investeringar i fondutbudet

Länsförsäkringar AB har undertecknat FNs principer för ansvarsfulla investeringar, PRI. Aktiv ägarstyrning och integrering av hållbarhet i investeringsanalyser är delar i arbetet med ansvarsfulla investeringar.

¹⁾ Task Force on Climate-related Financial Disclosures

Aktiv ägarstyrning

I ägarstyrningen ingår bolagsdialoger kring hållbarhetsfrågor, ett aktivt deltagande i portföljbolagens valberedningar för att påverka styrelsesammansättningen samt röstning på bolagsstämmor. En långsiktig målsättning är att öka mångfalden i portföljbolagens styrelser vad gäller kön, ålder och bakgrund. Under stämposäsongen 2018 uppgick andelen kvinnliga styrelseledamöter till 38 procent i de bolag där Länsförsäkringar Fondförvaltning deltog i valberedningen. Länsförsäkringar Fondförvaltning röstar på bolagsstämmor i huvudsak i de bolag där det finns ett väsentligt ägande eller där det av andra skäl är viktigt att rösta. Under 2018 röstade Länsförsäkringar på 60 bolagsstämmor i Sverige och i USA och satt med i 16 valberedningar.

Länsförsäkringar Fondförvaltning samarbetar med Kapitalförvaltningen inom Länsförsäkringar AB i arbetet med att bedriva reaktiva och proaktiva dialoger kring hållbarhet. Samarbete sker med ett konsultföretag för att genomlys och analysera noterade bolagsinnehav utifrån internationella konventioner inom miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt, korruption samt kontroversiella vapen. Med analysen som utgångspunkt försöker Länsförsäkringar att påverka bolag som bryter mot konventioner genom dialog. Målet är att det analyserade bolaget ska upphöra med kränkningen och vidta förebyggande åtgärder för att förhindra att liknande incidenter

upprepas. Länsförsäkringar Fondförvaltning exkluderar även gruv- och energibolag med mer än 20 procent av sina intäkter från kol. Vid utgången av 2018 var 134 kolbolag exkluderade. En lista med bolag som har exkluderats från Länsförsäkringar Fondförvaltnings fonder finns på hemsidan.

2018 gick Länsförsäkringar med i tre nya klimatfokuserade investerarinitiativ: Climate Action 100 riktat mot 100 bolag med de största globala koldioxidutsläppen, ett initiativ riktat mot olje- och gasbolag och ett kring avskogning. Länsförsäkringar gick även med i ett initiativ med fokus på hållbara livsmedel och antibiotika i köttindustrin. Vidare gav Länsförsäkringar sitt stöd till Access to Medicine, en organisation som verkar för att fler människor globalt ska få tillgång till läkemedel.

Arbetet med ägarstyrning rapporteras mer detaljerat i Ägarstyrningsrapporten som finns på hemsidan.

Hållbarhet integrerat i Länsförsäkringars fonderbjudande

Länsförsäkringar Banks fonderbjudande inkluderar Länsförsäkringars egna fonder samt externt förvaltade fonder. Vid upphandling av externa fondförvaltare ställs hållbarhetskrav på hur förvaltarna integrerar hållbarhetsfrågor i sin förvaltningsmodell. Förvaltarnas arbete och utveckling följs upp årligen.

Länsförsäkringar Fondförvaltnings svenska aktie- och räntefonder förvaltas

internt och hållbarhetsanalys är en integrerad del i investeringsprocessen. En utmaning är att många mindre bolag inte har kommit lika långt som större bolag i sitt hållbarhetsarbete och att extern analys ofta saknas på dessa bolag. Länsförsäkringar gör egna hållbarhetsanalyser och samlar in information från bolag genom ett standardiserat frågeformulär som kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. Bolagen får ett hållbarhetsbetyg, skala icke godkänt till väl godkänt. Målet är att alla innehav i fonderna ska ha ett hållbarhetsbetyg och att majoriteten av innehaven i fonderna ska vara i bolag med betyget väl godkänt. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt arbete.

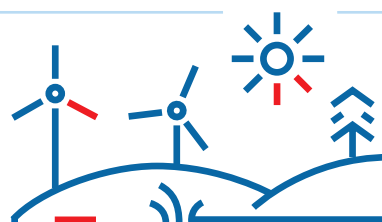
Koldioxidavtrycket i Länsförsäkringars aktiefonder mäts och redovisas på hemsidan.

Begränsad direkt miljöpåverkan

I den egna verksamheten är den direkta miljöpåverkan relativt begränsad och består främst av tjänsteresor, uppvärmning och el i kontorslokaler samt pappersutskrifter. Riktlinjer finns för tjänsteresor och för att minska koldioxidutsläppen rekommenderas digitala möten samt tåg istället för flyg där det är möjligt. Flygresor och uppvärmning är de största koldioxidutsläppskällorna. Klimatkompensation gjordes i samarbete med Vi-skogen.

Toppar Svensk Hållbarhetsranking i kategorin Bank och Finans

När svenska allmänheten rankade företag utifrån hållbarhet toppade Länsförsäkringar kategorin Bank och Finans i Svensk Hållbarhetsranking, Sveriges största kundundersökning inom hållbarhet. Undersökningen genomförs av forskare vid Stockholm Business School.



FossilSmart fond

Under 2018 lanserades Länsförsäkringar FossilSmart, en global aktiefond som exkluderar bolag som producerar fossila bränslen och överviktar bolag med låga utsläpp av koldioxid inom respektive sektor.

Samarbete med ECPAT



Länsförsäkringar Bank ingår i Finanskoalitionen mot barnsexhandel som samverkar med ECPAT och polisen. Finanskoalitionens mål är att förhindra att det svenska betalningssystemet missbrukas för köp av dokumenterade sexuella övergrepp på barn och ytterst att stoppa övergrepp på barn.

Länsförsäkringar ABs kontorsfastigheter är miljöklassade som lågenergiförbrukande. Förnybar el används i fastigheterna och fjärrvärme används för uppvärmning. Kontinuerligt ses arbetssätten över för en mer energieffektiv elförbrukning och uppvärmning. Ett löpande effektiviseringsarbete genomförs i kontorsverksamheten för att minska negativ miljöpåverkan inom flera områden vad gäller material, återvinning och avfall.

Genom ett ökat digitalt tjänsteerbjudande kan andelen pappersutskick till kunder minska, vilket minskar miljöpåverkan samtidigt som informationen blir mer tillgänglig för kunderna. Andelen digitalt distribuerade kundutskick under 2018 uppgick till 72 (73) procent.

Hållbarhetskrav på leverantörer

Länsförsäkringar AB har en uppförandekod för leverantörer som baseras på FN Global Compacts principer och definierar krav om mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö och affärsetik. Leverantörerna och deras underleverantörer förväntas följa dessa principer.

Regelefterlevnad

Bankbranschen lyder under strikta regler och lagkrav som syftar till att skydda kunderna samt upprätthålla förtroende och stabilitet på den finansiella marknaden. Regelverken syftar också till att förhindra och motverka att det finansiella systemet utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom bolaget bedrivs ett omfattande arbete för att begränsa dessa risker. Vägledande styrdokument är uppförandekod för medarbetare, policy för anställdas egna affärer, policy och

riktlinjer för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, riktlinjer för identifiering och hantering av intressekonflikter och policy mot otillåtna förmåner.

Anti-penningtvätt och motverkande av finansiering av terrorism

Genom att bland annat upprätta en god kännedom om kunderna och deras affärer samt genom aktiv övervakning av transaktioner sker ett systematiskt arbete för att minska risken för att banken utnyttjas för penningtvätt, finansiering av terrorism och bedrägerier. Om det finns misstankar om penningtvätt rapporteras det till Finanspolisen, en enhet inom Polismyndighetens nationella operativa avdelning.

Den centralt funktionsansvarige inom Länsförsäkringar Bank övervakar och kontrollerar att rutiner och riktlinjer efterlevs. När nya produkter, tjänster eller distributionskanaler introduceras samt vid omorganisationer görs en ny riskbedömning. Ett gemensamt system finns inom länsförsäkringsgruppen för avvikelserapportering.

Samtliga anställda och uppdragstagare som är verksamma inom bank- och livverksamheten ska ha kännedom om innehåll i styrdokument och om de rutiner angående arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism som är relevanta för medarbetaren. Anställda inom bank- och livverksamheten genomgår både en årlig obligatorisk utbildning inom området och fortlöpande utbildning.

Arbete mot korruption

Länsförsäkringar Bank tar avstånd från all form av korruption och otillåtna förmåner, vilket tydliggörs i uppförandekoden och i

policy mot otillbörliga förmåner. Institutet Mot Mutors (IMM) rekommendation om hur gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet får användas är en del av policyn mot otillbörliga förmåner. Det övergripande syftet med anti-korrupsionsarbetet är att vägleda medarbetarna i hur de undviker att ge och ta emot gåvor och representation som kan väcka misstanke om att syftet är för privat vinning eller för att främja tredje mans intresse.

Compliance är en oberoende kontrollfunktion inom banken med ansvar för att övervaka och kontrollera att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. I den årliga e-utbildningen av uppförandekoden för alla medarbetare finns lärande exempel kring affärsetik som syftar till att skapa medvetenhet och tydliggöra den omgivning och de risker för korruption som finns och hur anställda förväntas agera.

Visselblåsningsfunktion

I syfte att motverka, stoppa brott eller misstanke om brott i verksamheten eller nära verksamheten kan medarbetarna vända sig till närmaste chef eller chefs chef vid misstanke om oegentligheter eller göra en visseblåsningsanmälan. Den som anmäler har rätt att vara anonym och att inte utsättas för repressalier på grund av sin anmälan. Visselblåsningsrutinen ska ses som ett alternativ till övriga rapporteringsvägar. I uppförandekoden och på intranätet finns information om visseblåsningsrutinen.



En ansvarsfull arbetsgivare

Länsförsäkringar Bank har en hög ambition att vara en ansvarsfull och attraktiv arbetsgivare, såväl internt som externt. Arbetsplatsen präglas av engagerade och kompetenta medarbetare och ledare som tar ett gemensamt ansvar för verksamheten samt sin egen utveckling.

Medarbetarskap och ledarskap

Bolagets värderingar, ledar- och medarbetarprofil, personalpolicy, uppförandekod och jämställdhets- och mångfaldsplan utgör grunden för koncernens arbete med personalrelaterade frågor.

Mångfald och jämställdhet

Länsförsäkringars definition av mångfald och inkludering är de sju diskrimineringsgrunderna och allt det som gör människor olika och unika. Vikten av en inkluderande kultur ses som avgörande för att dra nytta av olikheter och välkomna olika perspektiv och synsätt. Oliktänkande är en viktig framgångsfaktor för lärande och innovation och skapar affärsnytta, bidrar till stärkt konkurrenskraft och lönsamhet. Mångfaldsarbetet är även av stor betydelse för att vara en attraktiv och ansvarsfull arbetsgivare samt för att möjliggöra breddning av rekryteringsbasen. Mångfaldsaktiviteter finns i affärplanen.

Årligen görs en lönekartläggning för att säkerställa att ingen könsdiskriminering

föreligger för lika befattningar. Medarbetare har möjlighet att få en löneutfyllnad som är en kompletterande ersättning till den allmänna föräldrapenningen.

Vid rekrytering är målsättningen att en jämnare könsfördelning uppnås i arbetsgrupper och inom olika chefsbefattningar.

Jämställdhets- och mångfaldsplanen inkluderar mål, handlingsplaner och uppföljning kring hur jämställdhets- och diskrimineringslagen tillämpas.

Kompetensutveckling och lärande

Länsförsäkringar Bank strävar efter att skapa förutsättningar för en kultur med en lärande organisation och utveckling i fokus. Den årliga processen för kompetens- och bemanningsbehov syftar till att säkerställa framtida nyckelkompetenser. I syfte att öka medarbetarnas förändringskompetens finns ett e-coachningsverktyg inom områdena självledarskap, motivation, oförutsägbarhet, hälsa, effektivitet och kompetensutveckling. Länsförsäkringar Bank

uppmuntrar medarbetarna att ta initiativ och leda sin egen kompetensutveckling bland annat genom coachande ledarskap. Länsförsäkringars interna utbildningsverksamhet utvecklar egna utbildningar inom bankverksamheten och ledarskapsutbildningar.

Hälsa och arbetsmiljö

Länsförsäkringar Bank har under en lång tid arbetat långsiktigt med hälsa och organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Ett aktivt arbete sker för att skapa förutsättningar för medarbetarna att må bra och att trivas i en sund arbetsmiljö där alla kan bidra med engagemang, goda prestationer och effektivitet för att nå affärsmålen.

Samverkan kring arbetsmiljöfrågor sker mellan arbetsgivare, chefer, medarbetare och arbetsmiljöombud. Uppföljning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön görs regelbundet i syfte att motverka stress och arbetsbelastning i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2015:4.

Alla medarbetare erbjuds en sjukvårdsförsäkring där sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd, förebyggande hälsojourer och rehabilitering ingår. Sjukfrånvaro följs kontinuerligt upp. Den totala sjukfrånvaron i banken uppgick 2018 till 2,7 (3,0) procent.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %

	2018-12-31	2017-12-31
Styrelseledamöter	41	38
Andra ledande befattningshavare	44	52



Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Bank AB (publ), får härmed avlämna årsredovisning för 2018.

KONCERNEN

Ägarförhållande och koncernens struktur

Länsförsäkringar Bank AB (publ) ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen med Länsförsäkringar AB (publ) som moderbolag, vilket ägs av 23 självständiga och kundägda länsförsäkringsbolag samt 16 socken- och häradsbolag. Länsförsäkringsbolagen ansvarar för kundkontakterna. Länsförsäkringar AB (publ) ansvarar för gemensam affärsverksamhet, bedriver strategiskt utvecklingsarbete och sköter service. Syftet är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att fortsätta växa och vara framgångsrika på sina marknader.

Länsförsäkringar Bank AB (publ) (org nr 516401-9878) ägs till 100 procent av Länsförsäkringar AB (publ) (org nr 556549-7020). Bankkoncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB (publ) samt de helägda dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) (org nr 556244-1781), Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ) (org nr 556364-2783) och Wasa Kredit AB (org nr 556311-9204). Samtliga bolag har sitt säte i Stockholm och samtliga bolags firma benämns i förkortad form i resterande förvaltningsberättelse.

Verksamhetsinriktning

Verksamheten erbjuder banktjänster till privatpersoner, lantbrukare och småföretagare. Genom det helägda dotterbolaget Wasa Kredit erbjuds privatpersoner och företag utlåningsprodukterna leasing, avbetalning och blancolån.

Försäljning och service sker på 128 av de 23 länsförsäkringsbolagens kontor samt via digitala tjänster och telefon. Länsförsäkringsbolagen ersätts för försäljning, administration och service genom ett ersättnings-system. Ytterligare en del av helhetserbjudandet är Länsförsäkringar Fastighetsförmedlings 165 bobutiker runt om i landet.

Marknadskommentar

Den globala konjunkturen utvecklades förhållandevis väl under 2018, med en tillväxt på knappt 4 procent. Efter flera år av stark ekonomisk utveckling med hög BNP-tillväxt dämpades dock den globala tillväxten under

det andra halvåret. USA uppvisade den starkaste utvecklingen med god BNP-tillväxt och starkt förtroende bland såväl hushåll som företag. Den viktigaste bidragande faktorn var den expansiva finanspolitiken i form av bland annat skattesänkningar.

Den amerikanska centralbanken, FED, höjde under året styrräntan med 0,25 procentenheter vid fyra tillfällen och har indikerat för ytterligare två höjningar under 2019. USAs konjunktur väntas bli svagare framöver i takt med att både finanspolitiken och penningpolitiken blir mindre expansiv. I Kina minskade tillväxten något under 2018, främst drivet av nya regleringar som dämpade kredittillväxten. På grund av den försämrade konjunkturbilden lades både finans- och penningpolitiken om i en mer expansiv riktning för att stimulera ekonomin. I Eurozonen dämpades tillväxttakten tydligt, men landande fortfarande nära 2 procent. Den europeiska centralbanken, ECB, lämnade under året styrräntan oförändrad på 0 procent och indikerade att den första höjningen kommer tidigast under det andra halvåret 2019. ECB minskade emellertid den penningpolitiska stimulansen genom att successivt minska sina nettoköp av obligationer för att sedan avsluta dem i samband med årsskiftet.

På de finansiella marknaderna var 2018 ett betydligt mer dramatiskt år än vad realekonomin gav sken av. De tre första kvartalen var utvecklingen på de finansiella

marknaderna relativt stabil men årets sista månader präglades av osäkerhet och betydligt högre volatilitet. Det förändrade sentimentet drevs av faktorer som tillväxtoro relaterad till handelskriget mellan USA och Kina, osäkerhet kring Storbritanniens utträde ur EU samt den statsfinansiella situationen i Italien. Börserna föll kraftigt under det fjärde kvartalet och Stockholmsbörsen stängde helåret på nästan minus 8 procent. Utvecklingen har inneburit nedställda förväntningar om framtida styrräntor och fallande långa statsobligationsräntor samt större skillnader mellan räntor på företagsobligationer och statsobligationer. Även räntorna på säkerställda obligationer sjönk under året.

I Sverige var den ekonomiska utvecklingen förhållandevis god, både tillväxt och sysselsättning utvecklades väl, och arbetslösheten sjönk trots en växande arbetskraft. Bostadsmarknaden stabiliserades under året efter en svagare utveckling inledningsvis och bostadspriserna steg svagt, sett till landet som helhet. Bostadsbyggandet var på fortsatt relativt höga nivåer och det färdigställdes fler bostäder under 2018 jämfört med 2017, däremot minskade antalet påbörjade bostäder. I december höjde Riksbanken styrräntan med 0,25 procentenheter till -0,25 procent då inflationen och inflationsförväntningarna ansågs ha etablerats kring 2 procent.

Länsförsäkringar Bank – en del av länsförsäkringsgruppen



Affärsvolymerna

Affärsvolymerna ökade med 8 procent eller med 41,8 Mdkr till 561,3 (519,5) Mdkr. Utlåningen ökade med 11 procent eller 28,0 Mdkr till 289,4 (261,4) Mdkr med fortsatt hög kreditkvalitet. Utlåningen i Länsförsäkringar Bank ökade med 8 procent till 45,7 (42,2) Mdkr. Utlåningen i Länsförsäkringar Hypotek ökade med 12 procent eller 23,4 Mdkr till 221,1 (197,7) Mdkr. Utlåningen i Wasa Kredit ökade med 5 procent till 22,6 (21,6) Mdkr. Inlåningen ökade med 9 procent eller 8,7 Mdkr till 108,1 (99,4) Mdkr. Fondvolymen ökade med 3 procent eller 5,4 Mdkr till 164,1 (158,7) Mdkr.

Kunder

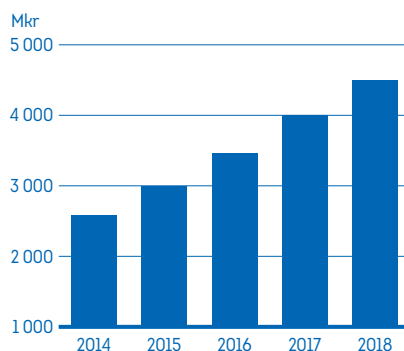
Antalet kunder med Länsförsäkringar som huvudbank ökade med 9 procent till 507 000 (467 000) och antalet produkter per kund uppgick i genomsnitt till 5. Bland de kunder som har banken som huvudbank är 91 procent sedan tidigare försäkringskunder i Länsförsäkringar. Antalet bankkort ökade med 10 procent till 722 000 (655 000).

Resultat och lönsamhet

Rörelseresultatet uppgick till 1 510 (1 599) Mkr. Rörelseresultatet var 6 procent lägre, främst på grund av kostnader om 407,4 Mkr som belastat resultatet under andra halvåret, varav större delen är hänförliga till slutskedet av arbetet med att ersätta bankens plattform för inlåning, utlåning och betalningar. Den underliggande resultatutvecklingen var fortsatt god och rörelseresultatet rensat för dessa jämförelsestörande poster av engångskaraktär uppgick till 1 917 Mkr, en ökning på 20 procent.

Placeringsmarginalen uppgick till 1,30 (1,32) procent. Resultatet före kreditförluster uppgick till 1 605 (1 657) Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 8,3 (10,0) procent och påverkas av ovan nämnda kostnader av engångskaraktär. Räntabiliteten på eget kapital exklusive dessa kostnader uppgår till 10,6 procent.

Räntenetto

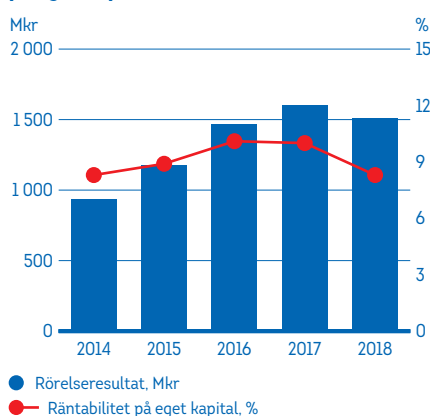


Intäkter

Rörelseintäkterna ökade med 16 procent till 3 783 (3 258) Mkr vilket främst förklaras av ett ökat räntenetto. Räntenettet ökade med 13 procent till 4 497 (3 996) Mkr främst till följd av ökade volymer. Nettoresultat av finansiella poster uppgick till 13,5 (-49,4) Mkr och förklaras av förändringar i verkligt värde.

Provisionsnettot uppgick till -773,3 (-750,3) Mkr vilket förklaras av ökade ersättningar till länsförsäkringsbolagen beroende på en god volymutveckling och stärkt lönsamhet i affären. Det underliggande provisionsnettot, exklusive utbetalda länsbolagsersättningar, ökade med 7 procent till 807,3 (751,4) Mkr. Som en effekt av införandet av IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder, har en omklassificering av provisionskostnader gjorts i Länsförsäkringar Fondförvaltning om 685,0 Mkr och istället redovisats som en minskning av provisionsintäkter.

Rörelseresultat och räntabilitet på eget kapital

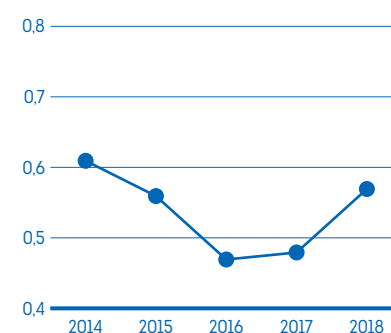


Kostnader

Rörelsekostnaderna ökade till 2 178 (1 601) Mkr vilket är främst hänförligt till arbetet med att ersätta bankens plattform för inlåning, utlåning och betalningar. Projektet närmar sig sitt slutskede och befinner sig i en intensiv fas. Den nya plattformen innebär en stor förflyttning i Länsförsäkringar Banks förmåga att utveckla det digitala erbjudandet och skapar möjligheter att ytterligare flytta fram positionen inom detta område. I samband med slutförandet av projektet genomfördes en värdering av tillgångens värde och mot bakgrund av detta har en nedskrivning av immateriella tillgångar gjorts om 254,0 Mkr vilket balanserar resultatet under det fjärde kvartalet 2018. Därtill belastade slutfasen av projektet även kostnaderna under det tredje kvartalet 2018 med 98,1 Mkr varvid de sammanlagda kostnaderna av engångskaraktär hänförliga till detta projekt uppgick till 352,1 Mkr. Den underliggande kostnadsökningen rensat för samtliga kostnader av engångskaraktär om 407,4 Mkr uppgår till 11 procent. Länsförsäkringar Bank kommer att gå över till den nya plattformen under det andra kvartalet 2019.

K/I-talet före kreditförluster uppgick till 0,58 (0,49). Rensat för kostnader av engångskaraktär om 407,4 Mkr uppgick K/I-talet före kreditförluster till 0,47. K/I-talet efter kreditförluster uppgick till 0,60 (0,51).

K/I-tal före kreditförluster



Kreditförluster

Kreditförlusterna i bankkoncernen är fortsatt låga och är hänförliga till Wasa Kredit. Kreditförlusterna uppgick netto till 94,7 (57,7) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,04 (0,02) procent.

Bankkoncernen tillämpar från och med den 1 januari 2018 IFRS 9 Finansiella instrument. Denna redovisningsstandard har ersatt IAS 39 och medför bland annat en ny modell för beräkning av kreditförlustreserver vilket har en effekt på resultat- och balansräkning. Enligt IFRS 9 ska kreditförlustreserven baseras på förväntade förluster. Reserven för kreditförluster beräknas således enligt IFRS 9 redan vid det första redovisningstillfället, vilket skiljer sig från de tidigare reglerna i IAS 39 där beräkning skedde i samband med att en särskild förlusthändelse inträffade.

Kreditförsämrade lånefordringar (stadie 3) före reserveringar uppgick till 741,6 Mkr, vilket motsvarar en andel kreditförsämrade lånefordringar om 0,17 procent. Uppskattat värde på säkerheter avseende kreditförsämrade lånefordringar uppgick till 451,8 Mkr. Den totalt redovisade förlustreserven för lånefordringar enligt IFRS 9 uppgick till 425,4 Mkr, varav 242,1 Mkr avser kreditförsämrade lånefordringar. Reserveringsgraden för kreditförsämrade lånefordringar uppgick till 32,6 procent. Utöver de redovisade kreditförlustreserverna för lånefordringar innehålls 73,5 Mkr av länsbolagsersättningarna i enlighet med avräkningsmodellen hänförligt till länsförsäkringsbolagens åtaganden avseende kreditrisk för genererade affärer, varav 32,6 Mkr avser kreditförsämrade lånefordringar. Inklusive de innehållna länsbolagsersättningarna uppgick kreditförlustreserven för lånefordringar totalt till 498,9 Mkr. Reserveringsgraden för kreditförsämrade lånefordringar, inklusive innehållna länsbolagsersättning, uppgick till 37,0 procent.

För mer information om kreditförluster och reserver, se not 12.

Inlåning och sparande

Inlåning från allmänheten, främst bestående av hushållsinlåning, ökade med 9 procent eller 8,7 Mdkr till 108,1 (99,4) Mdkr. Småföretagsinlåningen uppgick till 11,6 (11,2) Mdkr. Antalet inlåningskonton ökade med 8 procent. Marknadsandelen avseende hushållsinlåning uppgick enligt SCBs statistik till 4,9 (4,8) procent per den 31 december 2018. Fondvolymen ökade med 3 procent eller 5,4 Mdkr till 164,1 (158,7) Mdkr hänförligt till ökade inflöden i fondaffären samt värdeförändringar. De negativa värdeförändringarna kompensades av ett högre nettoinflöde i Länsförsäkringar Fondförvaltnings fonder under året.

Utlåning

All utlåning sker i Sverige, i svenska kronor samt har en god geografisk spridning. Utlåning till allmänheten ökade med 11 procent eller 28,0 Mdkr till 289,4 (261,4) Mdkr. Utlåningen fortsätter att hålla en god kreditkvalitet. Utlåningen i Länsförsäkringar Hypotek ökade med 12 procent eller 23,4 Mdkr till 221,1 (197,7) Mdkr. Bostadsutlåningens andel av den totala utlåningsportföljen uppgick till 77 procent. Den viktade genomsnittliga belåningsgraden i bolåneportföljen, LTV, uppgick till 61 (60) procent. Marknadsandelen avseende bostadsutlåning stärktes enligt SCBs statistik till 6,7 (6,3) procent per den 31 december 2018.

Lantbruksutlåningen ökade med 5 procent till 28,3 (26,8) Mdkr. Lantbruksutlåningen består främst av bottenlån till familjeägda lantbruk och det genomsnittliga engagemanget är lågt och uppgick till 2,3 Mkr. Bottenlån för lantbruksfastigheter ökade till 26,9 (25,3) Mdkr, motsvarande 95 (94) procent av lantbruksutlåningen. Småföretagsutlåningen i Länsförsäkringar Bank uppgick till 2,1 (1,8) Mdkr den 31 december 2018. Utlåningen i Wasa Kredit ökade med 5 procent till 22,6 (21,6) Mdkr.

Utlåningsportfölj

Produktfördelning, %	2018-12-31	2017-12-31
Bolån	76,6	75,7
Lantbruk	9,8	10,2
Flerbostadsfastigheter	2,6	3,0
Leasing & Avbetalning	5,9	6,4
Blancolån	3,0	3,2
Övrigt	2,1	1,5
Totalt	100	100

Fördelning av bostadsutlåning i bankkoncernen på belåningsgrad*

Kapitalfordran Belåningsgrad	Total	
	Volym	Andel
0-50%	177 573	80,1
51-60%	21 704	9,8
61-70%	14 002	6,3
71-75%	4 085	1,8
75%+	4 366	2,0
Total	221 729	100,0

*) Avser utlåning med villa, bostadsrätt och fritidshus som säkerhet.

Upplåning

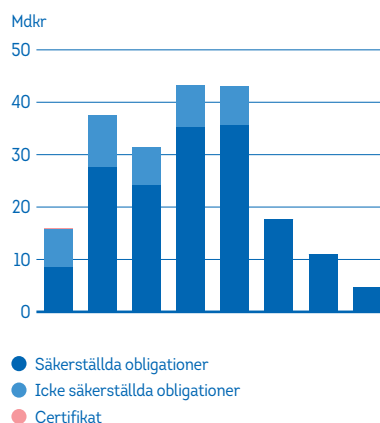
Koncernen har en låg refinansieringsrisk och en välfördelad förfallostruktur. Emitterade värdepapper ökade med 12 procent eller 21,3 Mdkr till nominellt 204,3 (183,0) Mdkr, varav säkerställda obligationer uppgick till 164,0 (146,6) Mdkr, icke säkerställd långfristig upplåning uppgick till 40,0 (35,1) Mdkr, och kortfristig upplåning uppgick till 0,3 (1,0) Mdkr. Genomsnittlig återstående löptid för den långfristiga upplåningen uppgick den 31 december 2018 till 3,5 (3,5) år. Under året emitterades säkerställda obligationer med en volym motsvarande nominellt 40,1 (39,0) Mdkr. Återköp av säkerställda obligationer uppgick till nominellt 13,9 (7,2) Mdkr och förfall av säkerställda obligationer uppgick till nominellt 8,8 (6,8) Mdkr.

Länsförsäkringar Bank emitterade under året icke säkerställda obligationer om nominellt 11,4 (14,3) Mdkr samtidigt som förfall uppgick till nominellt 5,7 (7,8) Mdkr.

Riksgälden beslutade i juni att de skulder som Länsförsäkringar Bank i Konsoliderad situation använder för att uppfylla minimikravet för nedskrivningsbara skulder ska vara efterställda. Volymen efterställda skulder får successivt byggas upp fram till 2022.

I december fastställde Riksgälden sitt årliga beslut avseende resolutionsplaner samt minimikrav på nedskrivningsbara skulder för de institut som Riksgälden bedömer som systemviktiga, däribland Länsförsäkringar Bank. Riksgälden fattade dessutom beslut om individuella minimikrav för Länsförsäkringar Banks dotterbolag, Länsförsäkringar Hypotek och Wasa Kredit, som börjar gälla under 2019.

Förfallostruktur



Likviditet

Den 31 december 2018 uppgick likviditetsreserven till 54,4 (48,1) Mdkr. Likviditetsreserven är placerad i värdepapper med mycket hög kreditkvalitet och som är belåningsbara hos Riksbanken och i förekommande fall i ECB. Genom att utnyttja likviditetsreserven kan kontrakterade åtaganden mötas i över två år utan ny upplåning på kapitalmarknaden. Likviditetstäckningsgraden (LCR) för Konsoliderad situation per den 31 december 2018 uppgick till 305 (339) procent. Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) för Konsoliderad situation uppgick per 31 december 2018 till 115 (116) procent¹⁾.

Rating

Länsförsäkringar Banks kreditbetyg är A/Stable från Standard & Poor's och A1/Stable från Moody's. Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har högsta kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's.

Kapitaltäckning Konsoliderad situation

Den konsoliderade situationen omfattar i enlighet med kapitaltäckningsreglerna bankkoncernen och det blandade finansiella moderholdingföretaget Länsförsäkringar AB. Banken anser att den verkliga risken och kapitalsituationen bäst framgår genom bankkoncernens kapitalrelationer och därför publiceras dessa parallellt med den konsoliderade situationens kapitalrelationer.

Finansinspektionen har beslutat om en metodändring för beräkning av kapitalkrav för bolån. Det så kallade riskviktsgolvet för bolån inräknas från och med 31 december 2018 i minimikapitalkravet och påverkar därmed riskexponeringsbeloppet vilket medför att kapitaltäckningsrelationerna minskar påtagligt. Det totala riskexponeringsbeloppet (REA) uppgår till 113 283 (64 379) Mkr i den konsoliderade situationen varav 45 019 Mkr är hänförligt till den nya tillämpningen av riskviktsgolvet medan övrig ökning främst är hänförlig till att utlåningen till allmänheten ökat med 28 Mdkr under året. Kärnprimärkapitalet i Konsoliderad situation har förstärkts med 2,8 Mdkr under året främst genom vinster genererade inom bankkoncernen. Som en konsekvens av metodförändringen enligt ovan har kärnprimärkapitalrelationen minskat till 15,7 (24,4) procent medan den totala kapitalrelationen minskat till 18,3 (28,1) procent.

Bruttosoliditetsgraden per 31 december 2018 uppgår till 5,1 (4,8) procent.

För mer information om kapitaltäckningen, se not 3.

Medarbetare

Under 2018 hade bankkoncernen i medelantal 556 medarbetare varav 287 kvinnor och 269 män. Utöver de anställda i bankkoncernen finns bankrådgivare i de 23 länsförsäkringsbolagen.

Länsförsäkringar Bank har en hög ambition att vara en ansvarsfull och spännande arbetsgivare, såväl internt som externt. Arbetsplatsen präglas av engagerade och kompetenta medarbetare och ledare som tar ett gemensamt ansvar för verksamheten samt sin egen utveckling. Bolagets värderingar, ledar- och medarbetarprofil, personalpolicy, uppförandekod samt jämställdhets- och mångfaldsplan utgör grunden för koncernens arbete med personalrelaterade frågor.

Hållbarhet

Länsförsäkringar Banks hållbarhetsarbete utgår från visionen "Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter". Genom att ta ekologisk, social och miljömässig hänsyn i verksamhetsutvecklingen och i affärsbeslut kan Länsförsäkringar minska hållbarhetsrisker och samtidigt bidra till en positiv samhällsutveckling och affärsnytta. Länsförsäkringar Bank upprättar enligt årsredovisningslagen (ÅRL) 6 kap 10 § inte någon lagstadgad hållbarhetsrapport. Länsförsäkringar AB upprättar hållbarhetsrapport för koncernen där Länsförsäkringar Bank ingår. Koncernens hållbarhetsrapport finns tillgänglig i Länsförsäkringar ABs årsredovisning för 2018 på sidorna som listas i index ÅRL Hållbarhetsrapport på sid 130 samt via länken:

lansforsakringar.se/hallbarhetsrapport2018.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Verksamheten kännetecknas av en låg riskprofil. Koncernen och moderbolaget är exponerade mot ett antal risker, som främst består av kreditrisk, marknadsrisk och likviditetsrisk. Det makroekonomiska läget i Sverige är avgörande för kreditriskerna då all utlåning sker i Sverige. Kreditrisken består av risken för att en kredittagare inte fullgör sina finansiella åtaganden och att ställda säkerheter inte täcker fordran. Kreditrisk inkluderar även motpartsrisk och

koncentrationsrisk. Kreditförlusterna har varit fortsatt mycket låga och verksamhetens refinansiering fungerade väl under året.

Marknadsriskerna, risken för att bolagets resultat och eget kapital minskar på grund av förändringar i marknadsfaktorer, består till övervägande del av ränterisker och hanteras dels genom en löptidsmatchning och dels med hjälp av derivat-instrument. Banken har en väl diversifierad upplåning och en likviditetsreserv bestående av värdepapper med hög likviditet och kreditvärdighet, vilket betyder att reserven snabbt kan omsättas till likvida medel. Utöver detta finns outnyttjade upplåningsprogram, vilket sammantaget ger en god möjlighet att hantera risken i skillnaden mellan tillgångars och skulders kontraktuella kassaflöden.

Likviditetsrisk är risken att koncernen inte kan refinansiera existerande tillgångar eller inte kan möta ökade krav på likviditet inom en definierad tidsperiod. Detta innefattar också risken att tvingas låna till ofördelaktig ränta eller tvingas sälja tillgångar med förlust för att kunna fullgöra sina betalningsåtaganden. För att minska denna risk har banken uppnått en god spridning av finansiärer, finansieringskällor och finansieringstider samt god balans av löptider i finansieringen i förhållande till förfall i utlåningen. De finansiella instrument som används för att uppnå denna spridning är t.ex. ränteswappar, obligationer och repor.

För ytterligare information om verksamhetens risker, risk- och kapitalhantering samt principer för riskstyrning, se not 3 Risker och Kapitaltäckning.

¹⁾ Beräkningen baseras på Länsförsäkringar Banks tolkning av Baselkommitténs senaste förslag avseende stabil nettofinansieringskvot.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Bankverksamheten har för avsikt att följa den strategiska inriktningen tillväxt under lönsamhet med en hög kreditkvalitet samt med vidareförädling av befintliga produkter och utifrån en fortsatt god kapitalisering. Tillväxten i utlåningen sker med beaktande av förändringar i omvärlden, det finansiella läget och förutsättningarna på kapitalmarknaden. En god likviditet kommer att upprätthållas. Marknadsstrategin är fortsatt att bearbeta länsförsäkringsbolagens kunder.

Övriga händelser

Den 2 april 2018 tillträdde Sven Eggefalk posten som verkställande direktör i Länsförsäkringar Bank. Den 10 september 2018 tillträdde Fredrik Bergström som ny styrelseordförande i Länsförsäkringar Bank. Den 8 oktober 2018 tillträdde Thomas Högväg tjänsten som ny verkställande direktör i Wasa Kredit samt inträdde som medlem i bankens ledningsgrupp. Den 1 november 2018 tillsattes Tobias Ternstedt, chef för IT, som medlem i bankens ledningsgrupp.

Händelser efter årets utgång

Inga väsentliga händelser har skett efter periodens utgång.

MODERBOLAGET

All koncernens inlåning sker i moderbolaget. Merparten av koncernens utlåning och upplåning sker i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek. Inlåning från allmänheten ökade med 9 procent eller 8,7 Mdkr till 108,5 (99,8) Mdkr. Emitterade värdepapper uppgick till 39,6 (35,6) Mdkr.

Resultat

Rörelseresultatet uppgick till -20,1 (289,6) Mkr och förklaras främst av ökade rörelsekostnader med anledning av nedskrivningen av immateriella tillgångar som gjorts om 254,0 Mkr hänförlig till det pågående projektet att ersätta bankens IT-plattform. Räntenettet ökade med 9 procent till 1 234 (1 127) Mkr. Rörelseintäkterna ökade med 13 procent till 1 470 (1 302) Mkr och förklaras

av starkt räntenetto och högre provisionsintäkter. Provisionsintäkterna ökade med 13 procent till 556,5 (490,8) Mkr. Provisionsnettot uppgick till 66,0 (22,9) Mkr. Rörelsekostnaderna uppgick till 1 506 (1 008) Mkr och ökningen beror främst på nedskrivningen av immateriella tillgångar som gjorts om 254,0 Mkr hänförlig till det pågående projektet att ersätta bankens IT-plattform. Kreditförlusterna uppgick till -15,6 (4,6) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på -0,01 (0,01) procent.

Förslag till disposition av moderbolagets disponibla vinst

Kronor

Övriga reserver	30 900 641
Balanserade vinstmedel	6 222 223 251
Årets resultat	-87 746 819
Att disponera	6 165 377 073

Styrelsen föreslår att till nästa år balanseras 6 165 377 073 kronor.

DOTTERBOLAGEN

Länsförsäkringar Hypotek AB

Utlåningen ökade med 12 procent eller 23,4 Mdkr till 221,1 (197,7) Mdkr. Bolån upp till 75 procent av marknadsvärdet vid lånetillfället placeras i Länsförsäkringar Hypotek och eventuella resterande delar i moderbolaget. Rörelseresultatet ökade 33 procent till 1 084 (813,0) Mkr och förklaras av ett ökat räntenetto. Räntenettet ökade 16 procent till 2 434 (2 101) Mkr hänförlig till högre volymer och lägre refinansieringskostnader. Rörelsekostnaderna uppgick till 109,0 (103,4) Mkr. Kreditförlusterna uppgick netto till -1,3 (0,0) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på -0,00 (0,00) procent. Antalet bolånekunder ökade 7 procent till 274 000 (255 000).

Länsförsäkringar Hypotek AB, Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Balansomslutning	241 368	215 337
Utlåningsvolym	221 108	197 655
Räntenetto	2 434	2 101
Rörelseresultat	1 084	813

Wasa Kredit

Wasa Kredits utlåningsvolym ökade med 5 procent till 22,6 (21,6) Mdkr. Rörelseresultatet uppgick till 359,9 (402,0) Mkr och belastas bland annat av engångskostnader i form av nedskrivningar av immateriella tillgångar om 23,2 Mkr. Räntenettet ökade med 8 procent till 829,8 (768,5) Mkr drivet av ökade volymer. Rörelsekostnaderna uppgick till 509,9 (453,6) Mkr och kreditförlusterna, netto, uppgick till 112,4 (53,1) Mkr, delvis beroende på övergången till IFRS 9.

Wasa Kredit, Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Balansomslutning	23 376	22 321
Utlåningsvolym	22 576	21 586
Räntenetto	830	768
Rörelseresultat	360	402

Länsförsäkringar Fondförvaltning

Fondvolymen ökade med 3 procent eller 5,4 Mdkr, till 164,1 (158,7) Mdkr hänförligt till ökade inflöden i fondaffären och värdeförändringar under 2018. Fonderbjudandet sker i 38 investeringsfonder under eget varumärke med olika placeringsinriktning samt via fondtorg med externa fonder. Tre svenska aktiefonder förvaltas i egen regi på Länsförsäkringar Fondförvaltning. Förvaltd volym under eget varumärke uppgår till 143,2 (138,5) Mdkr. Rörelseresultatet uppgick till 85,1 (96,2) Mkr.

Länsförsäkringar Fondförvaltning AB, Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Balansomslutning	688	592
Fondvolym	164 076	158 706
Nettoflöde	8 441	6 337
Provisionsnetto	259	245
Rörelseresultat	85	96

Femårsöversikt

Mkr	2018	2017	2016 ¹⁾	2015	2014
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	4 497,1	3 996,3	3 463,5	2 994,3	2 580,4
Provisionsnetto	-773,3	-750,3	-661,9	-440,9	-319,4
Nettoresultat av finansiella poster	13,5	-49,4	68,4	96,6	97,8
Övriga rörelseintäkter	45,6	60,9	33,9	97,3	92,1
Summa rörelseintäkter	3 782,9	3 257,5	2 903,8	2 747,3	2 450,9
Personalkostnader	-588,2	-549,0	-469,8	-462,0	-441,1
Övriga administrationskostnader	-1 164,7	-960,4	-852,7	-980,2	-876,2
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella tillgångar	-425,3	-91,5	-76,3	-124,1	-209,0
Summa rörelsekostnader	-2 178,3	-1 600,9	-1 398,8	-1 566,3	-1 526,3
Resultat före kreditförluster	1 604,7	1 656,6	1 505,0	1 181,0	924,6
Kreditförluster, netto	-94,7	-57,7	-37,6	-6,1	10,0
Rörelseresultat	1 510,0	1 598,9	1 467,3	1 174,9	934,6
Skatt	-328,4	-361,9	-330,8	-263,8	-222,8
Årets resultat	1 181,6	1 237,0	1 136,6	911,1	711,9
BALANSRÄKNING					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	22,2	17,0	21,6	21,5	25,8
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 846,8	10 531,5	7 867,2	8 824,0	5 409,3
Utlåning till kreditinstitut	4 485,9	265,0	280,2	502,7	1 789,6
Utlåning till allmänheten	289 426,0	261 444,2	226 705,0	201 964,4	179 424,3
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	36 790,4	35 717,8	32 809,7	31 991,3	36 104,1
Aktier och andelar	66,3	38,3	25,4	15,5	11,7
Derivat	6 055,5	5 125,5	6 216,7	4 414,4	5 257,6
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	125,2	248,0	635,9	815,3	1 146,5
Immateriella tillgångar	989,6	969,3	488,3	306,2	309,6
Övriga tillgångar	667,1	587,3	515,6	528,1	456,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	382,4	422,5	385,5	1 696,1	2 245,0
Summa tillgångar	349 857,1	315 366,3	275 951,1	251 079,5	232 180,2
Skulder till kreditinstitut	5 992,1	3 995,9	3 872,8	2 954,2	3 390,1
In- och upplåning från allmänheten	108 141,7	99 403,6	91 207,1	83 924,8	76 789,7
Emitterade värdepapper	210 781,1	188 406,7	155 999,5	139 882,1	128 656,4
Derivat	761,2	1 166,4	1 894,6	2 394,2	2 591,7
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	1 057,8	1 200,2	3 191,4	2 899,4	3 824,4
Uppskjutna skatteskulder	577,3	508,0	421,6	296,0	214,2
Övriga skulder	874,0	801,5	607,5	705,8	783,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 972,4	2 959,1	2 978,8	3 666,4	4 033,6
Efterställda skulder	2 593,1	2 596,5	2 595,4	2 299,7	2 299,7
Eget kapital	16 106,2	14 328,4	13 182,3	12 056,9	9 597,0
Summa skulder och eget kapital	349 857,1	315 366,3	275 951,1	251 079,5	232 180,2
NYCKELTAL					
Räntabilitet på eget kapital, %	8,34	10,0	10,1	8,9	8,3
Avkastning på totalt kapital, %	0,44	0,53	0,54	0,48	0,42
Avkastning på totala tillgångar, %	0,34	0,41	0,42	0,37	0,32
Placeringsmarginal, %	1,30	1,32	1,28	1,22	1,15
K/I-tal före kreditförluster	0,58	0,49	0,48	0,57	0,62
Kärnprimärkapitalrelation, bankkoncernen, %	14,2²⁾	24,3	24,8	23,7	16,2
Primärkapitalrelation, bankkoncernen, %	15,5²⁾	26,8	27,5	26,6	16,2
Total kapitalrelation, bankkoncernen, %	18,2²⁾	32,1	33,4	32,0	20,6
Kärnprimärkapitalrelation, konsoliderad situation, %	15,7²⁾	23,3	21,2	21,4	13,9
Primärkapitalrelation, konsoliderad situation, %	16,5²⁾	24,8	23,2	23,7	13,9
Total kapitalrelation, konsoliderad situation, %	18,3²⁾	28,1	27,6	28,2	17,5
Andel kreditförsämrade lånefordringar (stadie 3), %	0,17	-	-	-	-
Reserveringsgrad lånefordringar stadie 1, %	0,02	-	-	-	-
Reserveringsgrad lånefordringar stadie 2, %	1,60	-	-	-	-
Reserveringsgrad lånefordringar stadie 3, %	32,6	-	-	-	-
Reserveringsgrad lånefordringar stadie 3, inklusive innehållen länsbolagsersättning, %	37,0	-	-	-	-
Andel osäkra lånefordringar brutto, %	-	0,11 ³⁾	0,11 ³⁾	0,12 ³⁾	0,17 ³⁾
Kreditförlustnivå i förhållande till utlåning, %	0,04	0,02	0,02 ⁴⁾	0,00 ⁴⁾	0,00 ⁴⁾

¹⁾ Från och med 2017-01-01 redovisas finansiella instrument värderade till verkligt värde inklusive upplupen ränta. Förändringen har påverkat jämförelsesiffror i balansräkningen 2016-12-31. Jämförelsetal för år 2014-2015 har ej räknats om. ²⁾ Från och med årsskiftet förändras tillämpningen av riskviktsgolvet för svenska bolån, vilket minskar kapitalrelationerna för innevarande period. ³⁾ Beräknad enligt det tidigare redovisningsregelverket IAS 39. ⁴⁾ Innehåller upplösning av reserver.

Bolagsstyrningsrapport

Inledning

Länsförsäkringar Bank AB (Länsförsäkringar Bank) är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kund-ägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag. Länsförsäkringar AB med dotterbolag och ägare utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen.

Länsförsäkringar Bank är ett publikt aktiebolag med obligationer noterade på Nasdaq Stockholm, Luxembourg Stock Exchange och Irish Stock Exchange. Länsförsäkringar Bank följer Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) i tillämpliga delar. Avvikelser sker huvudsakligen till följd av att Länsförsäkringar Bank inte är ett aktie-marknadsbolag. Avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta redovisas under avsnittet Avvikelser från Koden på sidan 28.

Bolagsstyrning

Länsförsäkringar Bank med dotterbolagen Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ), Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) och Wasa Kredit AB (Wasa Kredit) utgör operativt affärsenhet Bank inom Länsförsäkringar AB-koncernen.

Länsförsäkringar AB-koncernen har ett företagsstyrningssystem vilket tar sin utgångspunkt från länsförsäkringsgrupps strategier, Länsförsäkringar ABs uppdrag från ägarna, Länsförsäkringar ABs långsiktiga inriktning och av Länsförsäkringar ABs styrelse beslutade principer för styrning av Länsförsäkringar AB-koncernen. Den riskbaserade verksamhetsstyrningen utgör grunden i företagsstyrningssystemet.

Baserat på ovan angivna utgångspunkter utgörs företagsstyrningssystemet av organisationen, det interna regelverket och systemet för intern kontroll och inom ramen för företagsstyrningssystemet säkerställer affärsenhet Bank styrningen och den interna kontrollen inom affärsenheten.

Styrelsen fastställer den operativa organisationen för Länsförsäkringar Bankkoncernen, som ska vara ändamålsenlig och överblickbar med en tydlig fördelning av ansvar och uppgifter mellan dels de olika bolagsorganen, dels de så kallade försvarslinjerna samt en tydlig besluts- och rapporteringsordning. Integrerat i den operativa organisationen finnas ett system

för intern kontroll vilket omfattar bland annat ett system för regelefterlevnad och ett system för riskhantering. Inom ramen för organisationen säkerställs skalfördelar genom koncerngemensamma funktioner och utlagd verksamhet, kontinuitetshantering, effektiva system för rapportering och överföring av information, informations-säkerhet, hantering av intressekonflikter samt att styrelseledamöter och medarbetare är lämpliga för sina uppgifter.

Det interna regelverket, som utgörs av styrdokument som policyer, riktlinjer och instruktioner, utgör ett viktigt verktyg för styrningen av verksamheten. Genom det interna regelverket fastställs organisationen och ansvarsfördelningen samt hur styrningen och den interna kontrollen ska ske. Det interna regelverket ses över och beslutas regelbundet.

Den interna kontrollen är en del av styrningen och ledningen av affärsenhet Bank. Den interna kontrollen syftar till att säkerställa att organisationen är effektiv och ändamålsenlig, att verksamheten bedrivs enligt beslutade strategier för att nå uppsatta mål, att den finansiella redovisningen och rapporteringen är tillförlitlig, en effektiv drift och förvaltning av informationssystem, en god förmåga att identifiera, mäta övervaka och hantera risker samt en god regelefterlevnad. Risk- och kapitalstyrningen och kapitalplaneringen utgör en del av den interna kontrollen. Den interna kontrollen omfattar alla delar av organisationen inklusive utlagd verksamhet och är en integrerad del av organisationsstruktur och beslutsprocesser. Den interna kontrollen inom Länsförsäkringar Bank är baserad på ett system med tre försvarslinjer, som utgörs av verksamheten i första linjen, funktioner för compliance och riskkontroll i andra linjen samt en internrevisionsfunktion i tredje linjen.

Riskhanteringssystemet, som utgör en del i den interna kontrollen, säkerställer att de juridiska personerna inom affärsenhet Bank fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker. Den interna kontrollen omfattar även systemet för regelefterlevnad som säkerställer efterlevnad av lagar, förordningar och andra regler, bevakning och effektiv implementering av nya och ändrade regelverk, att styrelser och medarbetare utbildas och att risker avseende efterlevnad

av externa och interna regler kontinuerligt kan identifieras, mätas, kontrolleras, hanteras och rapporteras.

Styrningen och rapporteringen illustreras översiktligt i figuren på sidan 25.

Aktieägare och bolagsstämma

Aktieägaren utövar sin rösträtt på bolagsstämman, som är högsta beslutande organ. Normalt hålls en bolagsstämma per år, årsstämman. Länsförsäkringar AB innehar 100 procent av kapitalet och rösterna.

På bolagsstämman fattas beslut avseende årsredovisningen, val av styrelse och revisorer, arvode och annan ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt andra väsentliga frågor i enlighet med lag och bolagsordning. Förslaget om arvode till styrelseledamöterna är uppdelat mellan ordföranden och övriga ledamöter.

Valberedning

Nomineringsprocess

Bolagsstämman i Länsförsäkringar AB utser en valberedning. Valberedningens uppgift är att lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar AB och att, i samråd med Länsförsäkringar ABs koncernchef, lämna förslag till styrelse och revisorer i bland annat Länsförsäkringar Bank samt att lämna förslag om arvode och annan ersättning till styrelse och revisorer.

För valberedningen gäller en av Länsförsäkringar ABs bolagsstämma fastställd instruktion och rekrytering av nya styrelseledamöter ska ske enligt instruktionen och enligt fastställda processer och rutiner. Med utgångspunkt från bolagets storlek och komplexitetsgrad samt verksamhetens art och omfattning ska styrelsen ha ett tillräckligt antal styrelseledamöter. Med denna utgångspunkt ska valberedningen med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt bedöma om styrelsen har en lämplig sammansättning som säkerställer en för bolaget erforderlig samlad kompetens präglad av mångfald avseende bland annat ålder, kön och geografiskt ursprung. Se även avsnittet Lämplighetsbedömning av styrelse och vd nedan.

Valberedning inför årsstämman

Valberedningen består, sedan årsstämman i Länsförsäkringar AB 2018, av Otto Ramel

som ordförande (Länsförsäkringar Skåne), Per-Åke Holgersson (Länsförsäkring Kronoberg), Anna-Greta Lundh (Länsförsäkringar Södermanland), Kjell Lindfors (Länsförsäkringar Norrbotten) och Mats Åstrand (Länsförsäkringar Gävleborg).

Valberedningen har inför årsstämman 2018

- tagit del av styrelsens utvärdering av styrelsearbetet,
- tagit del av styrelseordförandens syn på verksamheten, styrelsens arbete samt behov av kunskap och erfarenhet samt
- sett över och diskuterat behovet av kunskap och erfarenhet med hänsyn till verksamheten och regelverkens krav

Valberedningen kommer inför årsstämman 2019 att

- ta ställning till kandidaters oberoende,

- nominera styrelseledamöter, styrelseordförande och revisorer,
- genomföra lämplighetsbedömningar av styrelseledamöter samt
- föreslå arvoden och annan ersättning till styrelseledamöter och revisorer

Externa revisorer

Årsstämman utser de externa revisorerna. Nominering sker via valberedningen. Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Bank ha en till tre ordinarie revisorer jämte noll till tre suppleanter. Revisorerna utses för en mandattid om längst fyra år. Vid extra bolagsstämma 2016-06-16 utsågs Dan Beitner, KPMG AB, till ordinarie revisor och Anders Tagde, KPMG AB, till suppleant. Revisorerna har utsetts för tiden till och med årsstämman 2019.

Revisorn granskar Länsförsäkringar

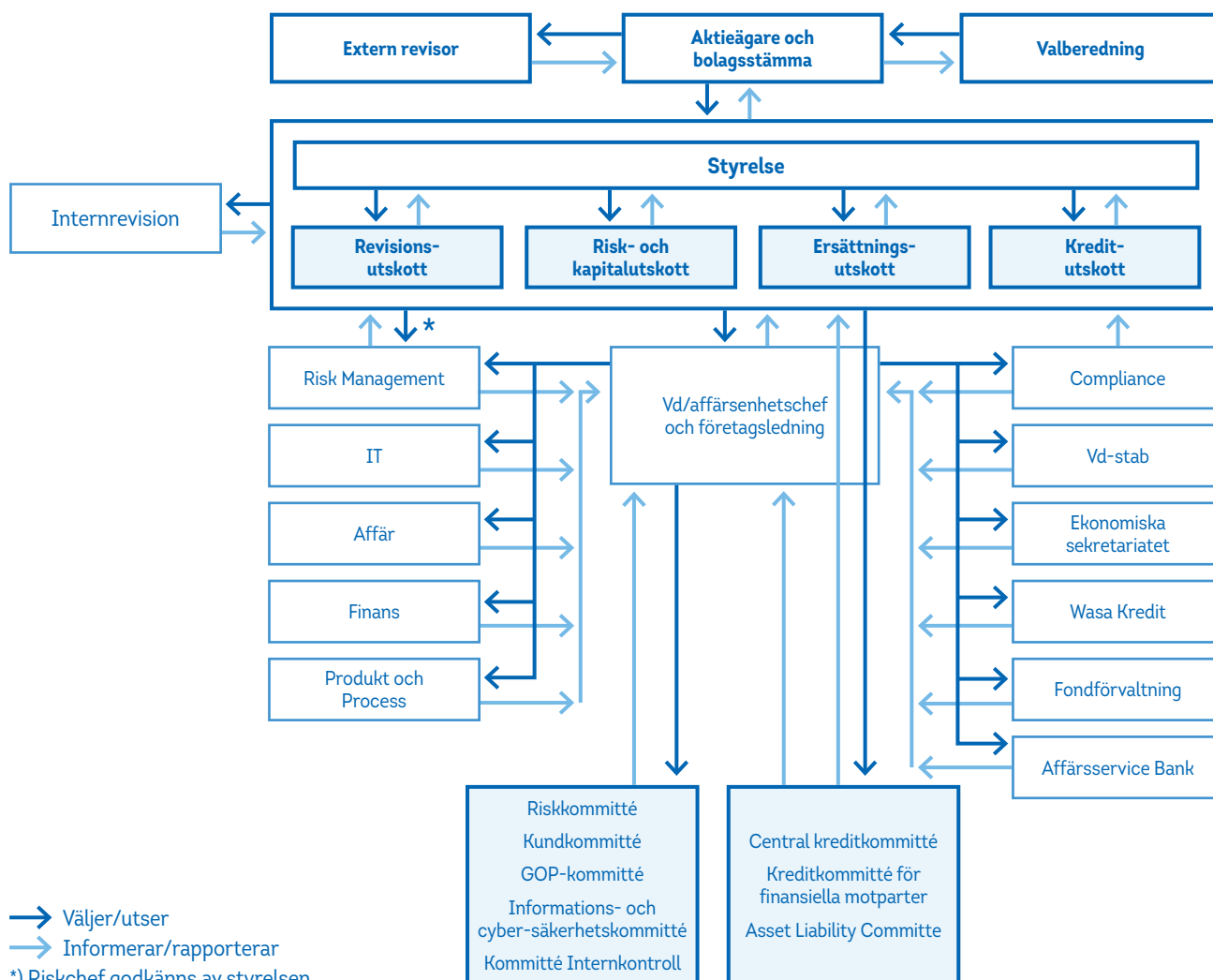
Banks årsredovisning och bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Länsförsäkringar Banks delårsrapporter granskas översiktligt av revisorn. Revisorn har inför styrelsen redogjort för sin granskning och sina iakttagelser en gång under 2018. Revisorn deltar härutöver vid sammanträden inom styrelsens revisionsutskott.

Styrelse

Styrelsens sammansättning

Styrelsen för Länsförsäkringar Bank utses av bolagsstämman och ska enligt bolagsordningen bestå av sex till nio bolagsstämmodvalda ordinarie ledamöter med högst sex suppleanter. Ledamöterna väljs för en mandattid om två år. I styrelsen ingår härutöver ledamöter som utsetts av arbetstagarorganisationerna. Verkställande direktören ingår

Länsförsäkringar Banks styrningsstruktur



inte i styrelsen. Länsförsäkringar Bank har ingen tidsgräns för hur många mandatperioder en ledamot får sitta i styrelsen och ingen åldersgräns för styrelseledamöterna. Styrelsens ordförande utses av bolagsstämman. Verkställande direktören, vice verkställande direktören och styrelsens sekreterare närvarar vid styrelsens sammanträden utom vid ärenden då jäv kan föreligga eller det i övrigt är olämpligt att de närvarar. I övrigt närvarar föredraganden under sina respektive föredragningar.

Styrelsen består för närvarande av tio ordinarie ledamöter och en suppleant. Åtta av ledamöterna är utsedda av bolagsstämman. Två ordinarie ledamöter och en suppleant är utsedda av arbetstagarorganisationerna. Styrelsens ledamöter presenteras på sidorna 108–109.

Styrelsens ansvar och arbetsfördelning

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och ska handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur kring bolagets verksamhet. Styrelsen utser, utvärderar och entledigar verkställande direktören, fastställer en ändamålsenlig operativ orga-

nisation och verksamhetens mål och strategier samt ser till att det finns effektiva system för intern styrning och kontroll samt riskhantering. Enligt kapitaltäckningsreglerna ansvarar Länsförsäkringar Bank i delar, i ett tillsyns- och rapporteringsperspektiv, för den konsoliderade situationen, vilken utöver Länsförsäkringar Bankkoncernen även inkluderar moderbolaget Länsförsäkringar AB.

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen innehåller bland annat styrelsens, ordförandens och ledamöternas ansvar och uppgifter, arbetsfördelningen inom styrelsen, lägsta antalet styrelsesammanträden, rutiner för verksamhetsrapportering och finansiell rapportering, rutiner i övrigt för styrelsesammanträden vad gäller kallelser och utformning av material samt bestämmelser om jäv och intressekonflikter.

Styrelsen ska kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning. Styrelsen har genom arbetsordningen och en rapportinstruktion fastställt att ekonomisk rapportering ska ske

regelbundet vid styrelsesammanträden. Styrelsen ska vidare regelbundet behandla och utvärdera bolagets och koncernens riskutveckling och riskhantering. Under året följer styrelsen regelbundet upp resultat, affärsvolym, finansiell ställning och utveckling av risker i förhållande till bland annat affärsplan och prognoser. Styrelsen får regelbundet rapporter från Compliance, Risk Management och Internrevision och styrelsen följer löpande upp aktuella ärenden hos myndigheter.

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och se till att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska bland annat se till att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelseledamöterna ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med verkställande direktören hålla sig informerad om väsentliga händelser och Länsförsäkringar Banks utveckling samt stödja verkställande direktören i arbetet.

Styrelsens arbete

Styrelsen har i sin arbetsordning fastställt årligen återkommande ärenden samt en standard för dagordning och besluts- och informationsmaterial. Styrelsen har i en bolagsinstruktion fastställt bolagets och koncernens operativa organisation, klargjort ansvarsfördelningen mellan bolagets och koncernens olika organ och befattningshavare samt angett hur verksamheten ska styras och kontrolleras.

Utöver styrelsens arbetsordning och bolagsinstruktionen fastställer styrelsen minst en gång per år en vd-instruktion och ytterligare ett större antal styrdokument för verksamheten.

Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott, ett ersättningsutskott, ett risk- och kapitalutskott och ett kreditutskott. Utskottens uppgifter fastställs av styrelsen i särskilda arbetsordningar eller instruktioner. Utöver kreditutskottet har inget av utskotten ett generellt beslutsmandat. Varje utskott ska regelbundet rapportera om sitt arbete till styrelsen.

Styrelsen genomför årligen ett strategiskt seminarium och utvärderar

Styrelsens sammanträden och närvaro

Tabellen utvisar antalet sammanträden inom respektive organ som hållits under år 2018 och styrelseledamöternas närvaro.

	Styrelsen	Revisions- utskottet	Ersättnings- utskottet	Risk- och kapitalutskottet	Kredit- utskottet
Antal sammanträden	13	9	2	8	5
Fredrik Bergström fr.o.m. 2018-09-10 ^{*)}	4	1	1	3	1
Per-Ove Bäckström	13				5
Anders Grånäs	13			7	
Ingrid Jansson	12	9			
Beatrice Kämpe Nikolausson	13		2		
Bengt-Erik Lindgren	13	9	2		5
Peter Lindgren	13	7		8	
Anna-Greta Lundh ^{**)}	13			4	5
Sören Westin t.o.m. 2018-09-09	9	7	1	5	4
Mirek Swartz	13				
Ellinoora Hoppe	10				
Camilla Lahger, suppl. fr.o.m. 2018-05-14	3				
Linda Pettersson, suppl. t.o.m. 2018-05-13	3				

^{*)}Ledamot i samtliga utskott från och med 2018-09-10

^{**)}Ledamot i risk- och kapitalutskottet fr.o.m. 2018-05-29.

verkställande direktörens arbete och anställningsvillkor. Styrelsen träffar bolagets revisor minst en gång per år. Se även avsnittet Revisionsutskottet nedan.

Tidpunkter för styrelsesammanträden fastställs som huvudregel vid det första ordinarie sammanträdet efter årsstämman för nästkommande kalenderår. Inför varje sammanträde sker kallelse med preliminär dagordning cirka 14 dagar före sammanträdet. Handlingar till sammanträdet distribueras normalt en vecka före sammanträdet. Samtliga handlingar och material som förevisats vid sammanträdet sparas elektroniskt.

Styrelsen har under 2018 enligt fastställd plan utbildat och fördjupat sig inom bland annat områdena intern kontroll, kreditrisker, upplåning och regelverk samt i styrelsen ägnat särskild uppmärksamhet åt bland annat IT-, kapital- och likviditetsfrågor, verksamhetens risker och kapitalsituation samt större pågående projekt inom banken.

Antalet styrelsesammanträden och ledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 26.

Utvärdering av styrelsens arbete

Styrelseordföranden initierar varje år en utvärdering av styrelsens arbete. Utvärderingen skedde under 2018 med utgångspunkt från en enkät som diskuterades i styrelsen. Resultatet delgavs valberedningen.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet ska bland annat svara för beredning av styrelsens arbete enligt följande.

- Övervaka bolagets finansiella rapportering.
- Med avseende på den finansiella rapporteringen, övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering.
- Hålla sig informerat om revisionen av årsredovisning och koncernredovisning.
- Granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och därvid särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revisionstjänster.
- Övervaka effektiviteten i bolagets och koncernens företagsstyrningssystem och interna kontroll av de operativa riskerna

Vid det första styrelsesammanträde som hölls närmast efter årsstämman 2018 utsågs Ingrid Jansson till ordförande samt Sören Westin, Bengt-Erik Lindgren och Peter Lindgren till ledamöter i revisionsutskottet. Från och med 10 september 2018 har Fredrik Bergström ersatt Sören Westin som ledamot.

Antalet sammanträden inom revisionsutskottet och ledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 26.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning till verkställande direktören och övriga i den verkställande ledningen och ersättning till anställda som har det övergripande ansvaret för någon av bolagets kontrollfunktioner samt bereda beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicyn.

Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2018 utsågs Sören Westin till ordförande och Bengt-Erik Lindgren och Beatrice Kämpe Nikolausson till ledamöter i ersättningsutskottet. Från och med 10 september 2018 har Fredrik Bergström ersatt Sören Westin som ordförande.

Antalet sammanträden inom ersättningsutskottet och ledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 26.

Risk- och kapitalutskottet

Risk- och kapitalutskottet ska stödja styrelsen i risk- och kapitalfrågor och utgöra ett forum för analys av och fördjupad diskussion kring Länsförsäkringar Bankkoncernens och den konsoliderade situationens risktagande och kapitalbehov inför styrelsens beslut i dessa frågor.

Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2018 utsågs Sören Westin till ordförande samt Anders Grånäs, Peter Lindgren och Anna-Greta Lundh till ledamöter i risk- och kapitalutskottet. Från och med 10 september 2018 har Fredrik Bergström ersatt Sören Westin som ordförande.

Antalet sammanträden inom risk- och kapitalutskottet och ledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 26.

Kreditutskottet

Kreditutskottet ska besluta i kreditärenden som beloppsmässigt ligger inom ramen för

utskottets mandat enligt en av styrelsen fastställd instruktion. Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2018 utsågs Sören Westin till ordförande samt Bengt-Erik Lindgren, Per-Ove Bäckström och Anna-Greta Lundh till ledamöter i kreditutskottet. Från och med 10 september 2018 har Fredrik Bergström ersatt Sören Westin som ordförande.

Antalet sammanträden inom kreditutskottet och styrelseledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 26.

Verkställande direktören och företagsledningen

Anders Borgcrantz var tillförordnad vd i Länsförsäkringar Bank till den 2 april 2018 då Sven Eggefalk tillträdde som ny vd. Sven Eggefalk är född 1969 och har arbetet inom bank- och finanssektorn sedan 1996. Operativt är bankkoncernen organiserad i avdelningar. Härutöver finns de tre kontrollfunktionerna Risk Management, Compliance och Internrevision samt en stabsfunktion och ett ekonomiskt sekretariat. För att säkerställa att respektive dotterbolags verksamhet är i linje med det övergripande målet för Länsförsäkringar Bankkoncernen är verkställande direktören chef för affärsenhet Bank inom Länsförsäkringar AB-koncernen och ordförande i styrelsen för Länsförsäkringar Banks dotterbolag undantaget Länsförsäkringar Fondförvaltning AB.

Företagsledningen utgörs av verkställande direktören, cheferna för avdelningarna och chefen för Risk Management. Företagsledningen är ett forum för samråd och informationsutbyte mellan affärsenhetens ledande befattningshavare. I ledningen behandlas och beslutas i frågor som berör affärsenheten.

Härutöver har ett antal kommittéer inrättats för beredning och beslut i vissa frågor. För kommittéerna gäller särskilda instruktioner.

Kontrollfunktioner

Internrevision

Internrevision är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i utvärderingen av företagsstyrningssystemet, inklusive organisationens riskhantering, styrning och kontroller. Internrevision ska genom granskning utvärdera om och kvalitetssäkra att verksamhetens övergripande

interna styrning och kontrollsystem bedrivs på ett effektivt sätt och att den samlade rapporteringen till styrelsen ger en korrekt och heltäckande bild av verksamheten, att verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regler samt att styrelsens beslut efterlevs. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för Internrevision. Internrevision rapporterar till styrelsen i de i affärsenheten ingående bolagen samt till Länsförsäkringar Banks revisionsutskott.

Compliance

Compliance är en oberoende kontrollfunktion med ansvar för att övervaka och kontrollera att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. Funktionen ska övervaka och kontrollera regelefterlevnaden i den tillståndspliktiga verksamheten och identifiera och rapportera risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad. Compliance ska även ge stöd och råd till verksamheten och säkerställa att verksamheten informeras om nya och ändrade regler samt delta i genomförandet av utbildningar. Rapportering av compliancerisker och rekommendationer till åtgärder sker till verkställande direktören och styrelsen i de i affärsenheten ingående bolagen samt till Länsförsäkringar Banks revisionsutskott.

Risk Management

Risk Management utgör ett stöd för styrelse, vd och ledning och övriga verksamheten, att fullgöra sitt ansvar för att verksamheten bedrivs med god riskhantering och riskkontroll och för att säkerställa att risker hanteras i enlighet med det av styrelsen fastställda riskramverket. Risk Management ska utföra sitt arbete självständigt och oberoende från affärsverksamheten med en organisatorisk uppdelning i en oberoende stödjande del och en oberoende kontrollerande del. Chefen för Risk Mana-

gement är även riskchef i Länsförsäkringar Bank med ansvar för att säkerställa att koncernens risker hanteras enligt riskramverket. Rapportering av risker och vidtagna åtgärder sker kontinuerligt till verkställande direktören och styrelsen i de i affärsenheten ingående bolagen. Rapportering av risker sker även löpande till risk- och kapitalutskottet och vad gäller operativa risker även till revisionsutskottet i Länsförsäkringar Bank.

Lämplighetsbedömning av styrelse och vd

I samband med att styrelseledamöter och vd tillsätts genomförs en lämplighetsbedömning. En bedömning genomförs även årligen och vid behov i syfte att säkerställa att personerna i ovan nämnda befattningar vid var tid är lämpliga för sina uppdrag. Lämplighetsbedömningen genomförs i enlighet med fastställda riktlinjer och beaktar personens kunskap och erfarenhet samt anseende och integritet.

Bedömningen av styrelseledamöter baseras på underlag från personen som lämplighetsbedömningen avser. Med utgångspunkt från bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt beaktas vid bedömningen bland annat relevant utbildning och erfarenhet samt yrkesmässig erfarenhet från ledande positioner. Utöver de enskilda styrelseledamöternas kunskap och erfarenhet bedöms även om styrelsen som helhet har den kompetens som krävs för att leda och styra bolaget.

Om en bedömning leder till att en person inte anses lämplig ska denne inte utses eller anställas. Om en redan tillsatt person, vid en lämplighetsbedömning, inte längre anses lämplig för sitt uppdrag ska bolaget vidta åtgärder för att se till att personen i fråga antingen uppfyller kraven på lämplighet eller ersätts.

Bedömningen är att samtliga styrelseledamöter och vd väl uppfyller lämplighetskraven. Uppgifter om deras utbildning, tidigare erfarenhet och övriga styrelseuppdrag redovisas på sidorna 108-109.

Avvikelser från koden

Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta är följande.

Valberedning, kallelse till, publicering av information inför och genomförande av bolagsstämma

Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att Länsförsäkringar Bank inte är ett aktiemarknadsbolag och endast har en aktieägare. Se vidare avsnitt Aktieägare och bolagsstämma samt Valberedning på sidorna 24-25.

Styrelsens sammansättning

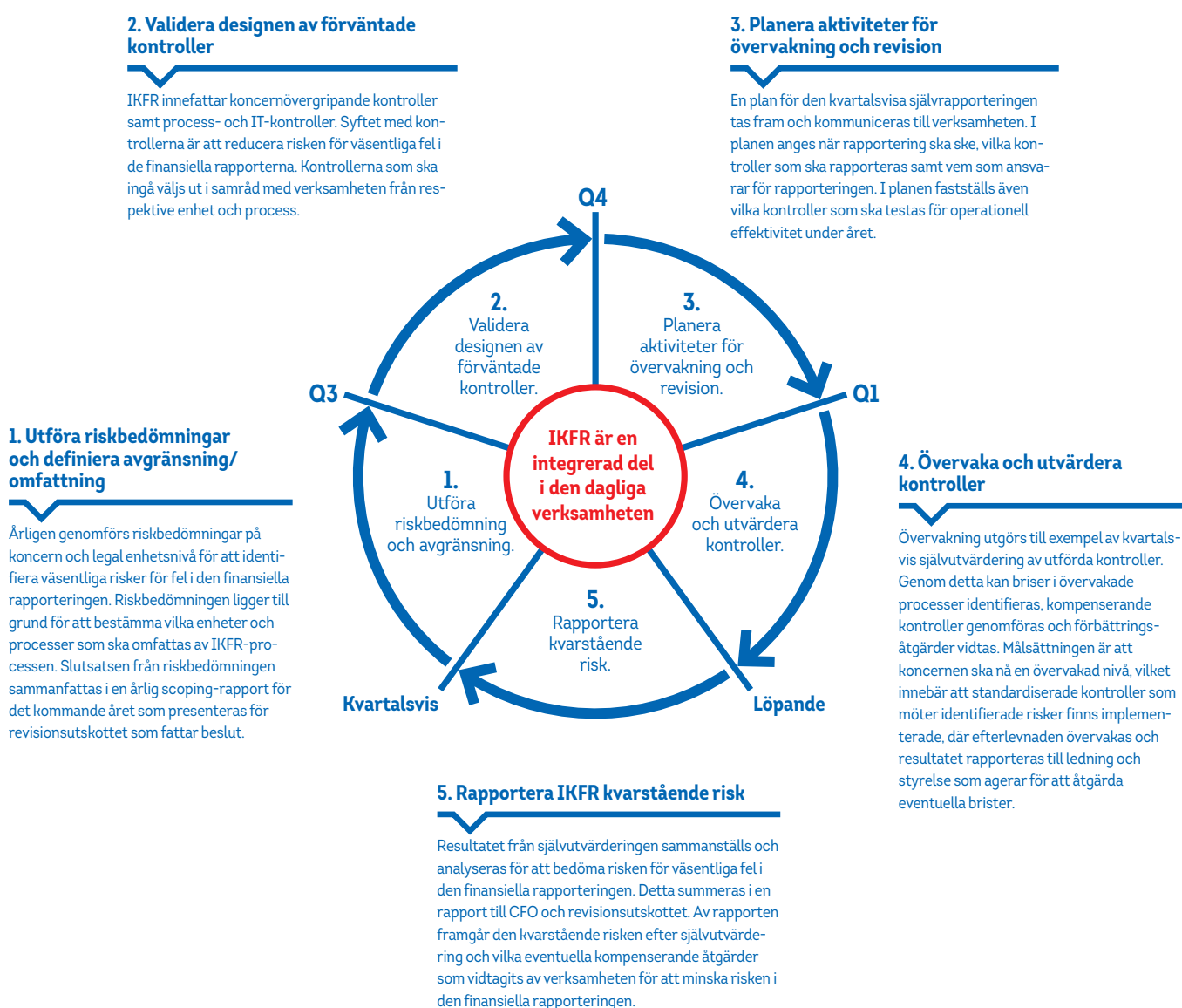
Avvikelse sker från Kodens bestämmelser om oberoende styrelseledamöter och utskottsledamöter. Enligt instruktionen för valberedningen ska styrelsen ha en, med hänsyn till Länsförsäkringar Banks verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt, lämplig sammansättning som säkerställer en erforderlig samlad kompetens präglad av mångfald i syfte att främja oberoende åsikter och kritiskt ifrågasättande. Bedömningen är att dessa krav kan tillgodoses inom ramen för länsförsäkringsgruppen.

Mandattiden för styrelsens ledamöter

Avvikelse sker från Kodens bestämmelse vad avser mandattid om högst ett år. Mandattiden uppgår som huvudregel till två år. Den längre mandattiden bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Styrelsens ansvar är att se till att det finns effektiva system för uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning. Intern kontroll avseende finansiell rapportering (IKFR) är en process som syftar till att ge ledning och styrelse en rimlig försäkran om tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen. Processen utförs i en årlig cykel vilken framgår av bilden nedan.



Utöver ovanstående process utför internrevision en oberoende granskning av utvalda risker och kontroller inom IKFR i enlighet med den plan som fastställs av revisionsutskottet. Resultatet av internrevisionens granskning rapporteras tillsammans med rekommendationer löpande till revisionsutskottet.

Finansiella rapporter – koncernen

Resultaträkning		31
Rapport över totalresultat		31
Balansräkning		32
Kassaflödesanalys		33
Rapport över förändringar i eget kapital		34
Not 1	Företagsinformation	35
Not 2	Redovisningsprinciper	35
Not 3	Risker och kapitaltäckning	44
Not 4	Segmentsredovisning	61
Not 5	Räntenetto	62
Not 6	Provisionsnetto	62
Not 7	Nettoresultat av finansiella poster	62
Not 8	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	62
Not 9	Övriga administrationskostnader	63
Not 10	Ersättningar till revisorema	63
Not 11	Operationell leasing	64
Not 12	Kreditförluster	64
Not 13	Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	64
Not 14	Skatter	65
Not 15	Belåningsbara statsskuldförbindelser	65
Not 16	Utlåning till kreditinstitut	65
Not 17	Utlåning till allmänheten	65
Not 18	Finansiell leasing	67
Not 19	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	67
Not 20	Derivat	68
Not 21	Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	68
Not 22	Immateriella tillgångar	69
Not 23	Materiella tillgångar	69
Not 24	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld	70
Not 25	Övriga tillgångar	70
Not 26	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	70
Not 27	Skulder till kreditinstitut	70
Not 28	In- och upplåning från allmänheten	70
Not 29	Emitterade värdepapper	70
Not 30	Övriga skulder	70
Not 31	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	71
Not 32	Avsättningar	71
Not 33	Efterställda skulder	71
Not 34	Eget kapital enligt ÅRKL	71
Not 35	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	71
Not 36	Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	73
Not 37	Värderingsmetoder för verkligt värde	74
Not 38	Upplysning om kvittning	75
Not 39	Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	76
Not 40	Händelser efter balansdagen	76
Not 41	Finansiell effekt vid byte av redovisningsprincip från IAS 39 till IFRS 9	76

Resultaträkning - koncernen

Mkr	Not	2018	2017
Ränteintäkter	5	5 230,3	4 568,6
Räntekostnader	5	-733,2	-572,4
Räntenetto		4 497,1	3 996,3
Erhållna utdelningar		29,9	42,3
Provisionsintäkter	6	1 252,9	1 789,4
Provisionskostnader	6	-2 026,1	-2 539,7
Provisionsnetto		-773,3	-750,3
Nettoresultat av finansiella poster	7	13,5	-49,4
Övriga rörelseintäkter		15,7	18,6
Summa rörelseintäkter		3 782,9	3 257,5
Personalkostnader	8	-588,2	-549,0
Övriga administrationskostnader	9, 10, 11	-1 164,7	-960,4
Summa administrationskostnader		-1 752,9	-1 509,3
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	13	-425,3	-91,5
Summa rörelsekostnader		-2 178,3	-1 600,9
Resultat före kreditförluster		1 604,7	1 656,6
Kreditförluster, netto	12	-94,7	-57,7
Rörelseresultat		1 510,0	1 598,9
Skatt	14	-328,4	-361,9
Årets resultat		1 181,6	1 237,0

Rapport över totalresultat för koncernen

Mkr	2018	2017
Årets resultat	1 181,6	1 237,0
Övrigt totalresultat		
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat		
Kassaflödessäkringar		
varav periodens värdeförändring	3 488,5	2 364,1
varav omklassificering till resultaträkningen	-3 546,6	-2 496,0
Värdeförändring i verkligt värde på skuldinstrument som värderas till verkligt värde över övrigt totalresultat		
varav periodens värdeförändring	-44,4	72,4
varav omklassificering realiserade värdepapper till resultaträkningen	-5,7	-15,9
Skatt hänförlig till poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat	23,8	16,6
Summa	-84,4	-58,8
Poster som inte kan omföras till årets resultat		
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-	1,8
Värdeförändring i verkligt värde på egetkapitalinstrument som värderas till verkligt värde över övrigt totalresultat	-11,0	-
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till årets resultat	0,0	-0,4
Summa	-11,0	1,3
Årets övriga totalresultat, netto efter skatt	-95,4	-57,5
Årets totalresultat	1 086,2	1 179,5

Balansräkning - koncernen

Mkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		22,2	17,0
Belåningsbara statsskuldförbindelser	15	10 846,8	10 531,5
Utlåning till kreditinstitut	16	4 485,9	265,0
Utlåning till allmänheten	17	289 426,0	261 444,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	36 790,4	35 717,8
Aktier och andelar		66,3	38,3
Derivat	20	6 055,5	5 125,5
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	21	125,2	248,0
Immateriella tillgångar	22	989,6	969,3
Materiella tillgångar	23	10,1	10,5
Uppskjutna skattefordringar	24	96,1	30,0
Övriga tillgångar	25	560,9	546,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	26	382,4	422,5
SUMMA TILLGÅNGAR		349 857,1	315 366,3
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Skulder till kreditinstitut	27	5 992,1	3 995,9
In- och upplåning från allmänheten	28	108 141,7	99 403,6
Emitterade värdepapper	29	210 781,1	188 406,7
Derivat	20	761,2	1 166,4
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	21	1 057,8	1 200,2
Uppskjutna skatteskulder	24	577,3	508,0
Övriga skulder	30	846,3	791,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	2 972,4	2 959,1
Avsättningar	32	27,7	9,9
Efterställda skulder	33	2 593,1	2 596,5
Summa skulder		333 750,8	301 037,9
Eget kapital	34		
Aktiekapital		2 864,6	954,9
Övrigt tillskjutet kapital		7 442,5	7 442,5
Reserver		-78,5	26,5
Primärkapitalinstrument		1 200,0	1 200,0
Balanserade vinstmedel		3 495,9	3 467,5
Årets resultat		1 181,6	1 237,0
Summa eget kapital		16 106,2	14 328,4
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		349 857,1	315 366,3
Noter			
Företagsinformation	1		
Redovisningsprinciper	2		
Risker och kapitaltäckning	3		
Segmentsredovisning	4		
Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	35		
Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	36		
Värderingsmetoder för verkligt värde	37		
Upplysning om kvittning	38		
Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	39		
Händelser efter balansdagen	40		
Finansiell effekt vid byte av redovisningsprincip från IAS 39 till IFRS 9	41		

Kassaflödesanalys (indirekt metod) - koncernen

Mkr	2018	2017
Likvida medel vid periodens början	144,0	122,1
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	1 510,0	1 598,8
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet	397,4	-64,5
<i>Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar</i>		
Förändring räntebärande värdepapper	-1 647,3	-5 973,8
Förändring utlåning till allmänheten	-27 914,5	-34 720,1
Förändring övriga tillgångar	-4 055,9	-135,0
<i>Förändring av den löpande verksamhetens skulder</i>		
Förändring in- och upplåning från allmänheten	8 704,3	8 163,0
Förändring emitterade värdepapper	21 084,1	31 673,9
Förändring övriga skulder	1 749,6	66,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-172,4	609,0
Investeringsverksamheten		
Förändring av materiella anläggningstillgångar	-4,0	-7,0
Förändring av immateriella anläggningstillgångar	-441,2	-568,2
Förändring av övriga finansiella tillgångar	-	-12,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-445,3	-588,1
Finansieringsverksamheten		
Förändring efterställda skulder	-1,8	1,0
Erhållna aktieägartillskott	800,0	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	798,2	1,0
ÅRETS KASSAFLÖDE	180,5	21,9
Likvida medel vid periodens slut	324,5	144,0
Poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar materiella och immateriella tillgångar	116,1	83,1
Nedskrivningar materiella och immateriella tillgångar	309,3	8,4
Orealiserad del av nettoresultat av finansiella poster	64,9	-79,3
Kreditförluster, exkl. återvinningar	-67,3	-19,0
Förändring av upplupna intäkter/kostnader	53,5	-56,8
Övrigt	-79,0	-1,0
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	397,4	-64,5
Likvida medel består av:		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	22,2	17,0
Utlåning till kreditinstitut betalbar på anfordran	302,3	127,0
Summa likvida medel	324,5	144,0
Erhållen ränta	5 343,2	5 736,5
Erlagd ränta	-862,8	-961,0

Likvida medel definieras som kassa och tillgodohavande hos centralbanker och utlåning till kreditinstitut betalningsbara på anfordran.

Rapport över förändringar i eget kapital – koncernen

Mkr	Aktie- kapital	Övrigt till- skjutet kapital	Primär- kapital- instrument ¹⁾	Verkligt värde- reserv	Säkrings- reserv	Förmåns- bestämda pensionsplaner	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2017-01-01	954,9	7 442,5	1 200,0	88,2	-3,0	-1,3	2 364,5	1 136,6	13 182,3
Årets resultat								1 237,0	1 237,0
Årets övriga totalresultat				44,1	-102,9	1,3			-57,5
Årets totalresultat				44,1	-102,9	1,3		1 237,0	1 179,5
Enligt beslut på bolagsstämman							1 136,5	-1 136,5	-
Emitterat primärkapitalinstrument							-33,5		-33,5
Utgående balans 2017-12-31	954,9	7 442,5	1 200,0	132,3	-105,8	-	3 467,5	1 237,0	14 328,4
Ingående balans 2018-01-01	954,9	7 442,5	1 200,0	132,3	-105,8	-	3 467,5	1 237,0	14 328,4
Effekt av byte av redovisningsprincip ²⁾				-9,5			-77,7		-87,2
Ingående balans 2018-01-01 efter justering för byte av redovisningsprincip	954,9	7 442,5	1 200,0	122,7	-105,8	-	3 389,8	1 237,0	14 241,2
Årets resultat								1 181,6	1 181,6
Årets övriga totalresultat				-50,0	-45,4				-95,4
Årets totalresultat				-50,0	-45,4			1 181,6	1 086,2
Enligt beslut på bolagsstämman							1 237,0	-1 237,0	-
Emitterat primärkapitalinstrument							-33,9		-33,9
Fondemission	1 909,7						-1 909,7		-
Erhållet ovillkorat aktieägartillskott ³⁾							800,0		800,0
Realiserat resultat aktieförsäljning							12,7		12,7
Utgående balans 2018-12-31	2 864,6	7 442,5	1 200,0	72,7	-151,2	-	3 495,9	1 181,6	16 106,2

¹⁾ Det emitterade primärkapitalinstrumentet bedöms uppfylla villkoren för ett eget kapitalinstrument då:

- Instrumentet enligt villkoren inte har någon fastställd tidpunkt för förfall, vilket innebär att emittenten har en ovillkorad rättighet att avstå från att erlägga återbetalning.
- Emittenten av instrumentet har full diskretion beträffande räntebetalningarna, d v s ingen skyldighet att erlägga ränta.

²⁾ Effekt av byte av redovisningsprincip från IAS 39 – Finansiella Instrument: Redovisning och värdering till IFRS 9 – Finansiella Instrument. Säkringsredovisning sker däremot i enlighet med IAS 39 – Finansiella Instrument: Redovisning och värdering.

³⁾ Länsförsäkringar Bank AB (publ) har under året mottagit ovillkorat aktieägartillskott från Länsförsäkringar AB (publ).

Noter till koncernens finansiella rapporter

Belopp i Mkr om inget annat anges.

Not 1 Företagsinformation

Koncernredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) (org nr 516401-9878) avges per 31 december 2018. Länsförsäkringar Bank AB (publ) är en svenskregistrerad bank med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Tegelluddsvägen 11-13. Bolaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ) (org nr 556549-7020) med säte i Stockholm. Moderbolag i den största och minsta koncernen där Länsförsäkringar Bank AB (publ) är dotterbolag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ), Stockholm. Koncernredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) godkändes av styrelsen och verkställande direktören för utfärdande den 27 mars 2019. Koncernredovisningen fastställs slutligen av moderbolagets årsstämma den 13 maj 2019.

Not 2 Redovisningsprinciper

ÖVERENSSTÄMMELSE MED NORMGIVNING OCH LAG

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av IFRS Interpretations Committee (IFRIC), sådana de antagits av EU. Därutöver tillämpas rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering (Rådet) samt Rådets uttalanden, vissa kompletterande regler i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25). Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges i moderbolagets not 2 avseende redovisningsprinciper. De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer förädlades av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av årsredovisningslagen, tryggandelagen samt i vissa fall skattelagstiftningen.

FÖRUTSÄTTNINGAR VID UPPRÄTTANDE AV MODERBOLAGETS OCH KONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTER

Länsförsäkringar Banks funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer där de i koncernen ingående bolagen bedriver sin verksamhet, vilket innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till miljoner kronor om inte annat anges. Redovisningen är baserad på historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde, se noten Värderingsmetoder för verkligt värde, eller när säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas. De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter om inte annat anges.

BEDÖMNINGAR OCH UPPSKATTNINGAR

Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att ledningen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av de intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventalförpliktelser och avsättningar som presenteras i redovisningen. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningarna och bedömningarna ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Företagsledningen har med revisionsutskottet diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende koncernens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar. De kritiska bedömningar som gjorts vid tillämpningen och valet av koncernens redovisningsprinciper är främst hänförliga till:

- Bedömning av affärsmodell och kassaflöden för finansiella instrument. Dessa beskrivs nedan i avsnittet om *finansiella tillgångar och skulder*.
- De säkringsinstrument som används när bankkoncernen tillämpar kassaflödessäkkring är huvudsakligen valutaränteswappar som alltid redovisas till verkligt värde. Valutakomponenten i dessa swappar hanteras som en kassaflödessäkkring av valutarisk och räntekomponenten som en verkligt värdesäkkring av ränterisk. Vid mätning av effektiviteten i dessa kassaflödessäkkringar används den hypotetiska derivatmetoden, vilket innebär att förändringen i en perfekt hypotetisk swap anses motsvara nuvärdet av den ackumulerade förändringen i förväntade kassaflöden för den säkrade transaktionen (valutakomponenten). Fastställandet av egenskaper för den perfekta hypotetiska swappen kräver kritiska bedömningar.
- Metod för beräkning av reserv för förväntade kreditförluster. Detta beskrivs nedan i avsnittet *Förväntade kreditförluster*.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Osäkerhet i uppskattningar förekommer vid värdering av förväntade kreditförluster då dessa värderingar bygger på komplexa modeller och bedömningar. Värdering av förväntade kreditförluster baseras huvudsakligen på modeller, men i de fall väsentlig information finns tillgänglig som inte fångas av modellerna görs en individuell bedömning av förväntade kreditförluster.

Ett av de huvudsakliga områden där väsentlig bedömning föreligger är identifieringen av betydande ökning av kreditrisk. Denna bedömning görs vid varje rapportperiods slut och avgör antalet lån som överförs från stadie 1 till stadie 2. En ökning av lån i stadie 2 innebär en ökning i de beräknade kreditförlustreserveringarna medan en minskning av lån i stadie 2 skulle ha motsatt effekt.

Vidare görs även väsentliga bedömningar vid beaktande av framåtblickande information och vid valet av makroekonomiska scenarion för beräkning av förväntade kreditförluster. Förväntade kreditförluster ska värderas på ett sätt som återspeglar ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall. Värderingen sker genom att beakta uppgifter om tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar. Den framåtblickande information som används vid värdering av förväntade kreditförluster baseras på koncernens interna makroekonomiska prognoser. Dessa makroekonomiska prognoser beaktar både intern och extern information och överensstämmer med den framåtblickande information som används för andra ändamål såsom prognosarbete och ekonomisk planering. Minst tre olika möjliga makroekonomiska scenarier beaktas vid beräkning av förväntade kreditförluster; ett bas-scenarion samt ett mer positivt och ett mer negativt scenarion. En försämrning av prognostiserade makrovariabler inom respektive scenarion eller en ökning av sannolikheten för ett negativt scenarion skulle i allmänhet innebära en ökning av de beräknade kreditförlustreserveringarna. En förbättring av prognostiserade makrovariabler eller en ökning i sannolikhet för ett positivt scenarion skulle istället ha motsatt effekt på de beräknade kreditförlustreserveringarna. Kreditförlustreserveringarna som skulle uppstått med ett negativt respektive ett positivt scenarion tilldelat en sannolikhet på 100 % presenteras i tabell under not 12 Kreditförluster.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER SOM TILLÄMPAS FRÅN OCH MED 1 JANUARI 2018

Från och med 1 januari 2018 tillämpar koncernen IFRS 9 *finansiella instrument* och IFRS 15 *Intäkter från avtal med kunder*.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 har ersatt IAS 39 och innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. Avseende säkringsredovisning har koncernen valt att tillämpa möjligheten som innebär att reglerna i IAS 39 även fortsättningsvis tillämpas för samtliga säkringsförhållanden.

Effekt av övergång till IFRS 9

Koncernen tillämpar IFRS 9 retroaktivt men i linje med övergångsreglerna har jämförelsetal inte räknats om. Effekten av övergången från IAS 39 till IFRS 9 redovisas som en justering av eget kapital (efter skatt) i den ingående balansen för 2018, se tabell Rapport över förändring i eget kapital. Effekten på balansräkningen i sin helhet presenteras i not 41. Effekten av övergången till IFRS 9 på kapitalbasen är marginell och koncernen har valt att inte tillämpa de kapitaltäckningsregler som tillåter infasning av förväntade kreditförluster i kapitalbasen.

Beskrivning av principerna för redovisning av finansiella instrument framgår i avsnittet Finansiella tillgångar och skulder under Beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper. För beskrivning av jämförelsetal beräknade enligt IAS 39, se avsnittet Jämförelsetal enligt IAS 39.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder har från och med den 1 januari 2018 ersatt samtliga tidigare utgivna standarder och tolkningar som hanterar intäkter. Standarden innehåller en samlad modell för intäktsredovisning avseende kundkontrakt som inte omfattas av andra standarder (till exempel IFRS 9). I koncernen omfattar standarden poster som rapporteras inom provisionsintäkter och övriga intäkter.

Effekt av övergång till IFRS 15

För koncernen innebar standarden följande omklassificering:

- Den del av kostnaden för värdepappersprovisioner som enligt IFRS 15 ska minska transaktionspriset redovisas som en avdragspost inom provisionsintäkter.

Koncernen tillämpar den framåtriktade övergångsmetoden, vilket innebär att effekten av IFRS 15 ska redovisas som en justering av ingående balans för balanserade vinstmedel. Någon sådan effekt har inte uppkommit. Metoden innebär även att jämförelsetalen för 2017 inte har räknats om.

Beskrivning av principerna för redovisning av intäkter från avtal med kunder framgår i avsnittet Intäkter från avtal med kunder under Beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper. För beskrivning av jämförelsetal beräknade enligt av IFRS 15 ersatta standarder och tolkningar hänvisas till årsredovisningen för 2017.

NYA IFRS OCH TOLKNINGAR SOM ÄNNU INTE BÖRJAT TILLÄMPAS

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal ersätter från och med den 1 januari 2019 IAS 17 Leasingavtal. Standarden medför framförallt att de leasingavtal där koncernen är leasetagare och som klassificeras som operationell leasing istället kommer att redovisas i rapport över finansiell ställning. Koncernen kommer vid övergången att redovisa de avtal som tidigare klassificerats som operationell leasing i rapport över finansiell ställning med undantag för leasingavtal som uppgår till lågt värde och med en leasingperiod som understiger 12 månader.

Koncernen kommer att tillämpa övergångsmetoden modifierad retroaktivitet som innebär att den marginella låneräntan vid övergången 1 januari 2019 används för beräkning av leasingsskulden och att jämförelseår redovisas enligt nuvarande standard IAS 17. Vid övergången kommer leasingtillgångar som redovisas i rapport över finansiell ställning att motsvara leasingsskulden varför ingen justering av eget kapital i den ingående balansen för 2019 uppstår. Utifrån koncernens leasingavtal vid övergången bedöms IFRS 16 inte medföra en väsentlig påverkan på koncernens finansiella ställning.

IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling

IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling förtydligar hur IAS 12 ska tillämpas om det är oklart hur skattelagstiftningen ska tillämpas på en viss transaktion eller under en viss omständighet. Ett exempel är om ett yrkat avdrag i en inkomstdeklaration kommer accepteras av det eller de organ (skattemyndighet) som har rätt att fatta beslut i frågan.

IFRIC 23 är godkänd av EU och ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas från och med den 1 januari 2019. Tidigare tillämpning är tillåten. Koncernen har ännu inte fullt ut utvärderat effekten av tolkningen på koncernens finansiella rapporter.

Utöver ovanstående väntas inte de nya eller reviderade IFRS och tolkningar som antagits av IASB men ännu inte trätt i kraft få någon väsentlig effekt på de finansiella rapporterna.

BESKRIVNING AV VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolag och samtliga bolag där Länsförsäkringar Bank AB direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande föreligger då moderbolaget har inflytande över investeringsobjektet, är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om "de facto control" föreligger. Aktieägartillskott rubriceras i koncernbalansräkningen som övrigt tillskjutet kapital.

Koncernbidrag

Koncernbidrag som lämnats eller erhållits redovisas direkt mot eget kapital efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott.

Obeskattade reserver

Obeskattade reserver har i koncernbalansräkningen delats upp i uppskjuten skatteskuld samt eget kapital. Förändring av uppskjuten skatteskuld på grund av förändringar av obeskattade reserver redovisas som uppskjuten skatt i koncernresultaträkningen.

Egetkapitalinstrument

Som egetkapitalinstrument redovisas instrument där koncernen inte har någon avtalsenlig förpliktelse att erlägga betalning. Utbetalning till innehavare av dessa instrument redovisas via eget kapital. I balansräkningen redovisas därför emitterade aktier och primärkapitalinstrument som eget kapitalinstrument.

Närstående

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Bankkoncernen räknas bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, bolag inom Länsförsäkringar Livkoncernen, länsförsäkringsbolag, intressebolag till Länsförsäkringar AB koncernen samt övriga närstående som består av Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB samt Humlegården Fastigheter AB. Dessa företag ägs till 100 procent inom länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter, ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer. Bedömningen om en närstående relation föreligger eller inte har utöver ägandet grundats på förhållandets ekonomiska innebörd. Därför ingår de 23 länsförsäkringsbolagen med dotterbolag och 16 socken- och häradsbolag, som tillsammans äger Länsförsäkringar AB till 100 procent. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen, som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar AB-koncernen.

Rörelsesegment

Koncernens uppdelning på rörelsesegment överensstämmer med de interna rapporter som koncernens högsta verkställande beslutsfattare använder för att följa upp verksamheten och fördela resurser mellan rörelsesegment. Koncernledningen är koncernens högsta verkställande beslutsfattare. I Länsför-

säkringar Bankkoncernen är det därför de rapporter som koncernledningen får över resultatet i olika delar av koncernen som utgör grunden för segments-informationen. Den legala koncernstrukturen speglar den interna rapporteringen till koncernledningen, vilket innebär att varje legal enhet utgör ett segment. Bankkoncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB, samt de helägda dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB, Wasa Kredit AB och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. Segmentet Bank utgör verksamheten i Länsförsäkringar Bank AB och består av inlåning, viss upplåning, betalningsförmedling samt den utlåning som inte är bottenlån i bostadsfastighet. Segmentet Hypotek utgör verksamheten i Länsförsäkringar Hypotek AB som bedriver bostadsutlåning upp till 75 procent av marknadsvärdet vid lånetillfället samt upplåning genom emittering av säkerställda obligationer. Segmentet Finansbolag utgörs av Wasa Kredit AB som bedriver bankkoncernens leasingverksamhet. Koncernen erbjuder även avbetalningsfinansiering och blancholån. Segmentet Fond utgörs av Länsförsäkringar Fondförvaltning AB som bedriver fondförvaltning i fonder med olika placeringsinriktningar. Segmentsinformation lämnas endast för koncernen. Inom koncernen finns ingen kund som ensam står för 10 procent eller mer av koncernens intäkter.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på balansdagen. Icke monetära tillgångar och skulder räknas om till transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferenser som uppstår på grund av omräkning av balansposter i utländsk valuta redovisas i resultaträkningen under raden Nettoresultat av finansiella poster som valutakursvinster eller valutakursförluster.

Intäkter från avtal med kunder

Intäkter från avtal med kunder redovisas i resultaträkningen när alla steg i den så kallade 5 stegsmodellen är uppfyllda:

- 1) Det finns ett identifierat avtal med kunden
- 2) Åtagandena i avtalet är identifierade
- 3) Transaktionspriset är fastställt
- 4) Transaktionspriset är fördelat till de olika åtagandena
- 5) Intäkten redovisas i takt med att respektive åtagande är uppfyllt

Koncernens uppdelning av intäkter från avtal med kunder i not 6 Provisionsnetto överensstämmer med de interna rapporter som koncernledningen använder för att följa upp verksamheten.

Betalningsförmedling och kort

Bankkoncernens åtagande för betalningsförmedling är dels att kunderna ska kunna genomföra säkra och bekväma betalningar, dels att medverka i de betalningssystem (t ex Visa och Bankgirot) som krävs för att betalningarna ska kunna genomföras. Intäkter för betalningsförmedling regleras dels i förskott i form av årsavgifter och dels löpande i samband med att transaktionerna genomförs. De avgifter som erhålls i förskott redovisas vid regleringstillfället som en avtalsskuld och intäkten redovisas därefter linjärt över den period som åtagandet uppfylls. De löpande intäkterna redovisas när transaktionerna är genomförda och regleras antingen direkt eller med viss fördröjning.

Utlåningsprovisioner

Utlåningsprovisioner avser i första hand tilläggstjänster (lagfart och pantbrev) som kunden kan välja i samband med uppläggning av lån. Intäkten redovisas i samband med att kunden erhållit tjänsten. Uppläggningsavgifter redovisas som ränteintäkt enligt effektivräntemetoden.

I utlåningsprovisioner ingår även aviserings- och påminnelseavgifter där koncernens åtagande är att avisera/påminna kunden. Dessa avgifter intäktsförs i samband med att avi eller påminnelse sänds till kund. Dröjsmålsränta redovisas som ränteintäkt.

Värdepappersprovisioner

Koncernens värdepappersprovisioner är till största delen hänförliga till intäkter i Länsförsäkringar Fondförvaltning. En mindre andel hänförs till Länsförsäkringar Bank. Provisionerna baseras på följande åtaganden:

Koncernen erhåller förvaltningsarvode från de fonder som dotterbolaget Länsförsäkringar fondförvaltning AB åtagit sig att förvalta. Förvaltningsarvodet baseras på fondernas aktuella förmögenhet. Intäkten för arvodet redovisas månadsvis då åtagandet anses vara uppfyllt och regleras i efterföljande månad.

För varje värdepappersaffär erhåller banken en fast förmedlingsavgift från kunden. I samband med att affären är genomförd anses åtagandet uppfyllt och avgiften intäktsförs.

Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Fondförvaltning erhåller ersättning från de handelsplatser där de medverkar. Åtagandet är att distribuera och investera i fonder som handlas på handelsplatsen. Intäkten baseras på det förvaldade kapital som har distribuerats och investerats i handelsplatsens fonder. Intäkten redovisas månadsvis. Innevarande kvartals intäkter regleras första månaden i efterföljande kvartal.

Länsförsäkringar Fondförvaltning erhåller ersättning när bolagets fonder investerar i andra fonder. Ersättningen baseras på aktuellt förvaltad kapital och åtagandet uppfylls när investering sker i respektive fond. Intäkten redovisas månadsvis och innevarande kvartalets intäkter regleras första månaden i efterföljande kvartal. Då en fondsparare kan sälja sitt innehav när som helst görs ingen uppskattning av framtida ersättningsbelopp.

Ersättning från länsförsäkringsbolag

Ersättning från länsförsäkringsbolag beskrivs i not 39 Upplysningar om närstående, prissättning och avtal.

Koncernen tillämpar undantaget som innebär att upplysning om återstående prestationsåtaganden hänförliga till avtal med en kortare löptid än ett år inte lämnas.

Ränteintäkter och räntekostnader samt utdelning

Ränteintäkter och räntekostnader för finansiella instrument beräknade enligt effektivräntemetoden redovisas inom räntenettot. Effektivräntan innefattar avgifter som anses vara en integrerad del av effektivräntan för ett finansiellt instrument (vanligen avgifter erhållna som kompensation för risk). Effektivräntan motsvarar den ränta som används för att diskontera avtalsenliga framtida kassaflöden till redovisat värde på den finansiella tillgången eller skulden. Räntor på derivat vilka säkrar ränte- och valutakursrisk redovisas i räntenettot. Ränteskillnadsersättning vid förtidsinlösen av fastförräntad ut- och inlåning redovisas inom Nettoresultat av finansiella poster. Utdelning från aktier och andelar redovisas i posten Erhållna utdelningar när rätten att erhålla betalning fastställts.

För tillgångar som ligger i stadie 3 beräknas och redovisas ränteintäkten baserat på redovisat värde netto, det vill säga efter avdrag för förväntad kreditförlust. För tillgångar i stadie 1 och 2 beräknas och redovisas ränteintäkten på bruttoredovisat värde. Se även avsnittet *förväntade kreditförluster*.

Negativ ränta på tillgångsposter redovisas som en minskning av ränteintäkter. Negativ ränta på skuldposter redovisas som en minskning av räntekostnader. Se även not 5 Räntenetto.

Nettoresultat av finansiella poster

Nettoresultat av finansiella poster innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Realisationsresultat från avyttring av finansiella tillgångar och skulder inklusive tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde (ränteskillnadsersättning som erhållits vid kunders lösen av lån i förtid) redovisas här samt resultat av över- eller underkurs vid återköp av egen upplåning. I posten ingår också realiserade och orealiserade värdeförändringar på derivatinstrument som är ekonomiska säkringsinstrument, men där säkringsredovisning inte tillämpas samt orealiserade förändringar i verkligt värde på derivat där säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas och orealiserade förändringar i verkligt värde på säkrad post med avseende på säkrad risk i säkring av verkligt värde. Ineffektiv del av säkringsinstrument och valutakursförändringar redovisas också som nettoresultat av finansiella poster. Nettovinst/nettoförlust för transaktioner värderade till verkligt värde via resultaträkningen inkluderar inte ränta eller utdelning. Realiserat resultat beräknas som skillnaden mellan erhållen köpeskilling och tillgångens anskaffningsvärde.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionsplaner

Inom koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Planerna finansieras vanligen genom inbetalningar från respektive koncernföretag. Koncernen omfattas generellt av FTP-planen, som inte förutsätter några inbetalningar från de anställda.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Inom koncernen finns endast en förmånsbestämd plan. Denna är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension från 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så att som pension erhålls cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en väl fungerande marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på bostadsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller genom att antagandena ändras. Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster. Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. I balansräkningen redovisat värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten. När ersättningarna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder direkt som kostnad i resultaträkningen. När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserad på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas inte.

Samtliga kostnader för förmånsbestämda planer redovisas som personal-kostnader i rörelseresultatet.

Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

FTP-planen är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Den förmånsbestämda delen är försäkrad genom Försäkringsbranschens pensionskassa (FPK). Denna pensionsplan innebär att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan.

Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde.

Nedskrivningar

De redovisade värdena för koncernens tillgångar prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov. IAS 36 tillämpas för prövning av nedskrivningsbehov för tillgångar som inte prövas enligt någon annan standard. Dessa är finansiella tillgångar som prövas enligt IFRS 9 Finansiella instrument: Redovisning och värdering samt uppskjutna skattefordringar som prövas enligt IAS 12 Inkomstskatter. För undantagna tillgångar enligt ovan prövas det redovisade värdet enligt respektive standard. För tillgångar som inte nedskrivningsprövas enligt andra standarder bedömer koncernen löpande om det finns indikationer på att tillgångar minskat i värde. Om det finns indikation på nedskrivningsbehov, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. Nedskrivning sker när ett beräknat återvinningsvärde understiger tillgångens redovisade värde.

En nedskrivning av tillgångar som ingår i IAS 36 tillämpningsområde reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Kreditförluster, netto

Kreditförluster utgörs av förväntade kreditförluster, konstaterade kreditförluster, återvinning på kreditförluster som tidigare redovisats som konstaterade samt återföring av ej längre erforderliga förväntade kreditförluster. Konstaterade kreditförluster kan avse hela eller delar av fordringar då det inte finns någon realistisk möjlighet till återvinning. En konstaterad kreditförlust redovisas som en bortskrivning av det bruttoredoisade värdet samt återläggning av den del av reserven för förväntade kreditförluster som avser bortskrivet lån eller del av lån. Återvinningar består av inbetalningar på lån som tidigare redovisats som konstaterade kreditförluster. Återföringar av förväntade kreditförluster sker då ett nedskrivningsbehov inte längre anses föreligga.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat, varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital med tillhörande skatteeffekt redovisat i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Följande temporära skillnader beaktas inte:

Första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat.

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar som redovisas i balansräkningen inkluderar lånefordringar, räntebärande värdepapper, derivat med positiva marknadsvärden, kundfordringar samt aktier och andelar. Bland finansiella skulder återfinns emitterade värdepapper, derivat med negativa marknadsvärden, inlåning, övriga skulder (leverantörsskulder) och efterställda skulder. Koncernens principer för hantering av finansiell risk beskrivs i avsnittet Risker och osäkerhetsfaktorer i Förvaltningsberättelsen.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till avtalet enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget vid en överföring av tillgångarna inte längre har kvar betydande risker och fördelar från tillgångarna samt förlorar kontrollen över dem. Vidare sker en bortbokning om en betydande modifiering gjorts av en finansiell tillgångs eller skulds avtalsvillkor (se även separat avsnitt om modifierade lån nedan).

Vid äkta återköpstransaktioner, en försäljning av ett räntebärande värdepapper med avtal om återköp till ett förutbestämt pris, redovisas tillgången fortsatt i balansräkningen och erhållen likvid upptas som skuld i balansräkningen under posten Skulder till kreditinstitut. Det sålda värdepapperet redovisas som ställd säkerhet. Vid en omvänd återköpstransaktion, ett köp av ett räntebärande värdepapper med avtal om återförsäljning till ett förutbestämt pris, redovisas inte värdepapperet i balansräkningen. Istället redovisas den erlagda likviden i posten Utlåning till kreditinstitut.

En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Affärstransaktioner som sker avista på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergår mellan parterna. Inlånings- och utlåningstransaktioner redovisas per likviddag. Lånefordringar redovisas i balansräkningen när lånebeloppet utbetalas till låntagaren. Lånelöften redovisas inte i balansräkningen utan tas upp som åtaganden, se not 35 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Alla finansiella tillgångar och skulder redovisas till verkligt värde vid första värderingstillfället. Efterföljande värdering och redovisning av värdeförändringar sker beroende på vilken värderingskategori det finansiella instrumentet hänförs till.

Koncernens finansiella tillgångar består av:

- Skuldinstrument
- Derivatinstrument
- Eget kapitalinstrument

Finansiella tillgångar klassificeras och redovisas i enlighet med bestämmelserna i IFRS 9 in i någon av de tre värderingskategorierna

- 1) upplupet anskaffningsvärde
- 2) verkligt värde via övrigt totalresultat
- 3) verkligt värde via resultatet

Skuldinstrument

Koncernens finansiella tillgångar som är skuldinstrument utgörs av lånefordringar, räntebärande värdepapper samt övriga finansiella tillgångar. Det som avgör klassificering av ett skuldinstrument är affärsmodellen för att förvalta instrumentet och egenskaperna i instrumentets avtalsenliga kassaflöden.

Ett krav för att en finansiell tillgång ska kunna redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat är att de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av återbetalning på utestående fordran och ränta på utestående fordran. Skuldinstrument som inte uppfyller kravet

ska värderas till verkligt värde via resultatet oavsett vilken affärsmodell tillgången är hänförlig till. Samtliga skuldinstrument som innehas i koncernen uppfyller dessa kassaflödeskriterier. Koncernen kontrollerar löpande att kassaflödena för de skuldinstrument som klassificerats till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat uppfyller kraven.

Upplupet anskaffningsvärde

Koncernen hanterar låne- och kundfordringar enligt en affärsmodell vars mål är att realisera tillgångarnas kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Dessa tillgångar värderas därför till upplupet anskaffningsvärde.

Med upplupet anskaffningsvärde avses det diskonterade nuvärdet av alla framtida betalningar hänförliga till instrumentet där diskonteringsräntan utgörs av tillgångens effektivränta vid anskaffningstillfället.

Verkligt värde via övrigt totalresultat

Koncernen hanterar sina innehav av belåningsbara statsskuldförbindelser samt obligationer och andra räntebärande värdepapper enligt en affärsmodell vars mål är att realisera tillgångarnas genom att både erhålla de avtalsenliga kassaflödena samt genom försäljning. Dessa tillgångar värderas därför till verkligt värde via övrigt totalresultat. Denna redovisning innebär att tillgångarna löpande värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat där de ackumulerade orealiserade värdeförändringarna redovisas i verkligt värde reserven. Ränteintäkter redovisas i räntenettet i resultaträkning. I de fall en försäljning görs av en tillgång i denna kategori, redovisas en omklassificering av det tidigare orealiserade resultatet från övrigt totalresultat till resultatet och redovisas där på raden nettoresultat av finansiella poster.

Verkligt värde via resultatet

Koncernen har inte några skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via resultatet.

Resultat från försäljning av skuldinstrument redovisas i resultaträkningen.

Derivatinstrument

Derivatinstrument redovisas till verkligt värde via resultatet såvida de inte omfattas av reglerna för säkringsredovisning. Derivat som har positiva värden redovisas om tillgångar i koncernens balansräkning och de derivat som har negativa värden redovisas som skulder. Samtliga koncernens derivat används som säkringsinstrument och koncernen har därför inte några derivat som klassificeras som innehav för handel.

Eget kapitalinstrument

Ett eget kapitalinstrument är varje form av avtal som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. De eget kapitalinstrument som finns i bankkoncernen utgörs av aktier. Då samtliga innehav är av strategisk karaktär utnyttjar koncernen möjligheten att redovisa innehaven till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Resultat från försäljning av eget kapitalinstrument som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas som en överföring inom eget kapital från verkligt värde reserven till balanserat resultat och påverkar således inte resultaträkningen.

Finansiella skulder

Vilka koncernens finansiella skulder är framgår av not 36 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder. Koncernen värderar samtliga finansiella skulder som inte är derivat till upplupet anskaffningsvärde.

Omklassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar omklassificeras i normalfallet inte efter det första redovisningstillfället. Ett byte av affärsmodell för tillgången skulle dock innebära en omklassificering.

Metoder för bestämning av verkligt värde

Tillvägagångssättet för att bestämma verkligt värde på finansiella instrument följer en hierarki som innebär att marknadsuppgifter används i så hög grad som möjligt och företagsspecifika uppgifter i så låg grad som möjligt.

Hierarkin för bestämning av verkligt värde delas in i följande nivåer där värden fastställts genom:

Nivå 1: noterade kurser på en aktiv marknad

Nivå 2: beräknade värde på observerbara marknadsnoteringar och

Nivå 3: egna antaganden och bedömningar

Finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad

För finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade marknadspriser (nivå 1). Avseende finansiella tillgångar används aktuell köpkurs och avseende finansiella skulder används aktuell säljkurs utan tillägg för transaktionskostnader som courtage. Eventuella framtida transaktionskostnader vid avyttring beaktas inte.

Finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad

För finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad beräknas verkligt värde med hjälp av olika värderingstekniker. Vid användning av värderingstekniker används i så stor utsträckning som möjligt observerbara uppgifter (nivå 2). Värderingsteknik som i allt väsentligt används är diskonterade kassaflöden. I de fall ej observerbar indata väsentligt påverkar värderingen redovisas instrumentet i nivå 3. För mer information, se not 37 Värderingsmetoder för verkligt värde.

Säkringsredovisning

Koncernens derivat, som består av ränte- och valutaswappar, har i sin helhet ingåtts för att säkra risker för ränte- och valutakurs exponeringar som uppkommer i verksamheten. Hur dessa risker uppstår och hanteras framgår i avsnitten Ränterisk och valutarisk i not 3 Risker och kapitaltäckning. Koncernen har valt att tillämpa reglerna i IAS 39 även fortsättningsvis för samtliga säkringsförhållanden.

Samtliga derivat värderas till verkligt värde i rapporten över finansiell ställning. Redovisningen av värdeförändringar är beroende av om derivatet är identifierat som ett säkringsinstrument och, om så är fallet, vilken typ av säkringsrelation som derivatet ingår i. Koncernen tillämpar både kassaflödessäkringar och verkligt värdesäkringar. Säkringsredovisning tillämpas endast där det finns en tydlig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten, att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Säkringsredovisning får endast tillämpas om säkringsrelationen kan förväntas vara mycket effektiv. I de fall förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda redovisas derivatet till verkligt värde med värdeförändringen via resultaträkningen och den säkrade posten är inte längre föremål för någon omvärdering i de fall som säkring till verkligt värde tillämpats tidigare. Utvärdering av säkringsrelationernas effektivitet sker månadsvis. Varje identifierad säkringsrelation förväntas vara effektiv över hela löptiden. Effektiviteten testas dels genom en framåtblickande (prospektiv) bedömning dels en tillbakablickande (retrospektiv) utvärdering. Ineffektivitet redovisas i resultaträkningen.

Verkligt värdesäkringar

Verkligt värdesäkringar syftar till att skydda koncernen mot icke önskvärda resultateffekter på grund av exponeringar för förändringar i ränterisk på redovisade tillgångar eller skulder. Vid tillämpning av verkligt värdesäkringar värderas den säkrade posten till verkligt värde med avseende på den säkrade risken. De värdeförändringar som uppkommer redovisas i resultatet och motverkar de värdeförändringar som uppkommer på derivatet (säkringsinstrumentet).

Koncernen tillämpar metoden för verkligt värdesäkring för specifika portföljer av antingen upplåning, inlåning eller utlåning som löper med fast ränta. Koncernen tillämpar också metoden för verkligt värdesäkring för enskilda tillgångar i likviditetsportföljen som klassificeras i värderingskategorin verkligt värde via övrigt totalresultat. Värdeförändringen på derivatet redovisas i resultaträkningen tillsammans med värdeförändringen på den säkrade posten med avseende på den säkrade risken under Nettoresultat av finansiella poster. Räntekuponger, såväl orealiserade som realiserade, redovisas som ränteutgifter om den säkrade posten är en tillgång eller portfölj av tillgångar och som räntekostnader om den säkrade posten är en skuld eller portfölj av skulder.

Kassaflödessäkringar

Koncernen tillämpar kassaflödessäkring för säkringar av valutarisker i koncernens emitterade värdepapper i utländsk valuta. Ränte- och valutaränteswappar som är säkringsinstrument i kassaflödessäkringen värderas till verkligt värde. I den mån swappens värdeförändring är effektiv och motsvarar framtida kassaflöde hänförlig till den säkrade posten, redovisas värdeförändringen i övrigt totalresultat och i kassaflödessäkringsreserv i eget kapital. Ineffektivitet redovisas i resultaträkningen i posten Nettoresultat av finansiella poster. Vinster eller förluster som redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital via övrigt totalresultat omklassificeras och redovisas i resultaträkningen i samma period som den säkrade posten påverkar resultaträkningen.

Förväntade kreditförluster

Reserver för förväntade kreditförluster redovisas för finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, finansiella leasingtillgångar, skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, samt utställda finansiella garantier och lånelöften. Den initiala reserven för förväntade kreditförluster beräknas och redovisas redan vid det första redovisningstillfället och justeras sedan löpande över den finansiella tillgångens löptid. Det första redovisningstillfället definieras inom koncernen som det finansiella instrumentets beviljningstillfälle, det vill säga då de ursprungliga lånevillkoren sätts. Vid beräkning av kreditförlustreserv enligt IFRS 9 tar Bankkoncernen hänsyn till flera olika framtidsscenario, inklusive makrofaktorer.

Modell och definitioner

Modellen för kreditförlustreserveringar bygger på en indelning av finansiella tillgångar i tre olika stadier.

- Stadie 1 utgörs av tillgångar där det inte har skett någon betydande ökning av kreditrisk sedan första redovisningstillfället.
- Stadie 2 utgörs av tillgångar där det har inträffat en betydande ökning av kreditrisk sedan första redovisningstillfället, men som inte är kreditförsämrade.

Koncernens metod för att bedöma om det skett en betydande ökning i kreditrisk för utlåning till allmänheten, samt utställda finansiella garantier och lånelöften är att jämföra sannolikheten för fallissemang (PD) vid aktuellt rapporteringstillfälle med PD från det initiala redovisningstillfället. Därutöver anses även en betydande ökning i kreditrisk ha skett för tillgångar som är mer än 30 dagar förfallna.

Koncernens metod för att bedöma om det skett en betydande ökning i kreditrisk för utlåning till kreditinstitut, samt skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat är att jämföra PD baserat på extern rating vid aktuellt rapporteringstillfälle med PD baserat på extern rating från det initiala redovisningstillfället.

När en betydande ökning i kreditrisk sedan det första redovisningstillfället inte längre föreligger flyttas den finansiella tillgången tillbaka till stadie 1.

- Stadie 3 utgörs av tillgångar som är kreditförsämrade, eller som var kreditförsämrade vid första redovisningstillfället. Definitionen av kreditförsämrade överensstämmer med Bankkoncernens regulatoriska definition av fallissemang. En motpart anses vara fallerad om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen¹⁾. Vidare anses en motpart vara fallerad om det finns anledning att på andra grunder förvänta sig att motparten ej kan leva upp till sina åtaganden. Tillgångar som var kreditförsämrade vid första redovisningstillfället redovisas i stadie 3 under hela löptiden utan överföring till stadie 1 eller 2.

Beräkningen och redovisningen av kreditförlustreserv för stadie 1 motsvarar den förväntade förlusten under de kommande 12 månaderna. För stadie 2 och 3 motsvarar beräkningen och redovisningen av kreditförlustreserv den förväntade förlusten för tillgångens hela återstående löptid.

¹⁾ För Wasa Kredit tillämpas 90 dagar.

Beräkningarna av förväntade kreditförluster för utlåning till allmänheten, samt utställda finansiella garantier och lånelöften utgår från befintliga interna riskklassificeringsmodeller och tar hänsyn till framtidsblickande information. Kreditförlustreserveringarna erhålls genom beräkning av den förväntade kreditförlusten för tillgångarnas kontrakterade kassaflöden. För varje tidpunkt i respektive kassaflöde beräknas nuvärdet av den förväntade kreditförlusten genom att multiplicera den återstående exponeringen med sannolikheten för fallissemang (PD) och förlust givet fallissemang (LGD). För studie 1 beräknas kreditförlustreserven som nuvärdet av den förväntade kreditförlusten kommande 12 månader medan kreditförlusten för studie 2 och 3 beräknas som nuvärdet av den förväntade kreditförlusten för hela den återstående löptiden. Alla beräkningar av kreditförlustreserv inklusive skattningar av exponering, PD och LGD beaktar framtidsblickande information och baseras på en sammanvägning av minst tre olika möjliga makroekonomiska scenarier. För att bestämma hur respektive makroekonomiskt scenario påverkar bedömd framtida exponering, PD och LGD har ett antal statistiska makromodeller utvecklats.

Beräkningarna av förväntade kreditförluster för utlåning till kreditinstitut, samt skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, utgår från PD baserat på extern rating och LGD baserat på regulatoriskt föreskrivna värden enligt kapitaltäckningsreglerna, förordning nr 575/2013 EU (CRR). Detta då dessa poster inte omfattas av befintliga interna riskklassificeringsmodeller.

För kundfordringar använder koncernen den förenklade metoden som innebär att en förlustreserv alltid värderas till ett belopp som motsvarar de förväntade kreditförlusterna för den återstående löptiden.

Redovisning av förväntade kreditförluster

Enbart Bankkoncernens andel av förväntade och konstaterade kreditförluster redovisas. Länsförsäkringsbolagens andel av de förväntade och konstaterade kreditförlusterna avräknas mot en buffert av upparbetad ersättning. Avräkningsmodellen, som infördes 1 januari 2014, avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har när det gäller kreditförluster innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i bankkoncernen (exklusive Wasa Kredit AB) genom avräkning mot upparbetad ersättning.

Reserv för finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde redovisas som en minskning av redovisat bruttovärde för tillgången. För finansiella garantier och lånelöften redovisas reserven som en avsättning.

Reserv för skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas som verkligt värde reserv inom eget kapital och påverkar ej tillgångens redovisade värde. En bortskrivning minskar det redovisade bruttovärdet för den finansiella tillgången.

I resultaträkningen presenteras reserveringar för kreditförluster och bortskrivningar för konstaterade kreditförluster som kreditförluster, netto.

Modifierade lån

Modifierade lån definieras som ett lån där de kontraktssenliga villkoren förändrats och där villkorsförändringen påverkar tidpunkt och/eller storlek för fordrans kontraktssenliga kassaflöden. Modifierade lån tas bort från balansräkningen om villkoren i ett befintligt avtal modifierats väsentligt. Ett nytt lån med de nya avtalsvillkoren läggs därefter upp i balansräkningen. Vinst eller förlust till följd av en modifiering beräknas som skillnaden mellan nuvärdet av återstående kassaflödena beräknade under de förändrade villkoren och diskonterade med den ursprungliga effektivräntan och det diskonterade nuvärdet av återstående ursprungliga kassaflöden. Motsvarande principer tillämpas för redovisning av modifiering av koncernens finansiella skulder.

Konstaterad förlust

Konstaterade kreditförluster är sådana förluster som är beloppsmässigt slutgiltigt fastställda efter utmätning, ackord eller konkurs samt efter det att alla säkerheter blivit realiserade och där bedömningen gjorts att möjligheten till att få ytterligare betalningar är mycket liten. Fordran skrivs då bort från balansräkningen och redovisas som konstaterad förlust i resultaträkningen vid denna tidpunkt.

Leasing

Leasingavtal klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska ris-

kerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. Om så inte är fallet är det fråga om operationell leasing. Bankkoncernens tillgångar som hyrs ut enligt finansiella leasingavtal redovisas inte som materiella tillgångar då riskerna förenade med ägandet förts över på leasetagaren. Istället redovisas leasingavtalen som utlåning till leasetagaren avseende de framtida leasingavgifterna, initialt redovisas ett belopp som motsvarar nuvärdet av alla minimileasebetalningar som ska erläggas från leasetagaren samt eventuellt garanterat restvärde som tillfaller leasegivaren. Erhållna betalningar från dessa avtal redovisas dels som en amortering av leasingfordran, dels som ränteintäkter. Såväl moderbolaget som koncernen är leasetagare i form av interna och externa hyresavtal som klassificeras som operationell leasing (där kostnaderna redovisas som hyreskostnader). I övrigt är såväl koncernen som moderbolaget i begränsad omfattning leasetagare av tjänstebilar och kontorsinventarier. Dessa kostnader redovisas i sin helhet som hyreskostnad. Hyreskostnaderna redovisas linjärt över leasingperioden.

De redovisade värdena för Leasingtillgångar provas enligt IAS 36 Nedskrivningar i slutet på varje räkenskapsår för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om indikation på nedskrivningsbehov finns görs en bedömning och beräkning av tillgångens verkliga värde minus försäljningskostnader. Om detta inte går att fastställa eller om det verkliga värdet understiger redovisat värde görs även en bedömning av tillgångens nyttjandevärde. Om båda dessa understiger redovisat värde görs en nedskrivning till det högsta av verkligt värde och nyttjandevärde.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar består huvudsakligen av egenutvecklade och förvärvade immateriella tillgångar med bestämbara nyttjandeperioder, som bedöms ha betydande värde för verksamheten under kommande år. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången är redo att tas i bruk. Koncernens egenutvecklade immateriella tillgångar redovisas endast om samtliga följande villkor uppfylls:

- Det finns en identifierbar tillgång.
- Det är troligt att den tillgång som upparbetats kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- Tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Den är tekniskt och kommersiellt användbar och att det finns tillräckliga resurser för att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången.

Det redovisade värdet för egenutvecklade immateriella tillgångar inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter, exempelvis direkt hänförliga utgifter för löner och material. Avskrivningstiden bestäms utifrån en nyttjandeperiod som varierar mellan tre och femton år och avskrivning sker linjärt. Avskrivningstiden är oberoende av kategori och bestäms individuellt för varje tillgång. Nyttjandeperioden omprövas i slutet på varje räkenskapsår. Nedskrivningsbehov provas enligt IAS 36 Nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter redovisas som en kostnad när de uppkommer. Vissa produktsatsningar anses vara långsiktiga och har en avskrivningstid om 15 år. Nedskrivningsprövning samt översyn av avskrivningstiden görs årligen.

Materiella tillgångar

Inventarier

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen när de på basis av tillgänglig information är sannolikt att den framtida ekonomiska nyttan som är förknippad med innehavet tillfaller bolaget och att anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Inventarier redovisas till anskaffningsvärden med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning enligt plan sker linjärt över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod med start då tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningar samt eventuella utrangeringar och avyttringar redovisas i resultaträkningen. Nedskrivnings-

behov prövas enligt IAS 36 Nedskrivningar. Nyttjandeperioden omprövas i slutet på varje räkenskapsår. Nyttjandeperioder för inventarier:

- Kontorsinventarier 5 år
- Lokalförbättringar hyresrätt 5-7 år
- Bilar 5 år
- Datainventarier 3-5 år

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder osäkerhet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Lånelöften

Ett lånelöfte kan vara:

- En ensidig utfästelse från bolaget att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor där låntagaren kan välja om han vill ha lånet eller inte
- Ett låneavtal där både bolaget och låntagaren är bundna vid villkor för ett lån som börjar löpa vid en viss tidpunkt i framtiden.

Lånelöften redovisas inte i balansräkningen. Lämnade oåterkalleliga lånelöften har en giltighetstid på tre månader och redovisas som ett åtagande inom linjen. Rätten att häva lånelöftet förbehålles om kundens kreditvärdighet har försämrats vid utbetalningstillfället.

Finansiella garantier

Koncernens utställda garantiavtal, vilka består av arrendegarantier och kreditgarantier, innebär att bolaget har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att en specifik gäldenär inte har fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor.

Finansiella garantiavtal redovisas initialt till verkligt värde, i normalfallet det belopp som bolaget erhållit i ersättning för den utställda garantin. Mottagen premie för utställda garantiavtal redovisas som avsättning och periodiseras rätlinjigt över garantins löptid. Vid den efterföljande värderingen redovisas skulden för den finansiella garantin till det belopp som redovisas enligt IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar och det belopp som ursprungligen redovisades efter avdrag för ackumulerade periodiseringar.

Jämförelsetal enligt IAS 39

Jämförelsetalen för 2017 och tidigare är redovisade enligt IAS 39 som från och med den 1 januari 2018 ersatts av IFRS 9.

Nedan beskrivs hur koncernen klassificerat sina finansiella instrument samt hur nedskrivning för befarade kreditförluster beräknats enligt IAS 39.

Klassificering

Finansiella instrument klassificeras och värderas i enlighet med nedan beskrivning.

Tillgångar som innehas för handel

Denna kategori består av finansiella tillgångar som innehas för handel och redovisas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen under Nettoresultat för finansiella transaktioner. Denna kategori inkluderar derivat som inte ingår i säkringsredovisning.

Tillgångar värderade enligt Fair value option

I kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option redovisas sammansatta finansiella instrument med inbäddade derivat. Förändringar i verkligt värde för dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som nettoresultat av finansiella poster. Posten avser konvertibelt skuldebrev som i balansräkningen redovisas som en övrig tillgång.

Derivat som används i säkringsredovisning

Kategorin innehåller derivatinstrument som används för att ekonomiskt eliminera ränterisk samt valutarisk, avsedda att behållas till slutförfalldagen och som ingår i säkringsredovisning. Principen för hur realiserad respektive realiserad vinst eller förlust redovisas beror på vilken säkringsmodell som tillämpas. Se avsnitt Säkringsredovisning.

Investeringar som hålles till förfall

Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar där det finns en avsikt och förmåga att inneha tillgångarna till förfall. Denna kategori innehåller finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningsflöden och fastställd löptid.

Investeringar som hålles till förfall värderas till upplupet anskaffningsvärde genom användande av effektivräntemetoden.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningsflöden och som inte är noterade på en aktiv marknad. Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde beräknat genom effektivräntemetoden med hänsyn tagen till avdrag för konstaterade kreditförluster och reservering för sannolika kreditförluster. Andra fordringar än lånefordringar, vilka ej är räntebärande, värderas till anskaffningsvärde med avdrag för beräknade ej indrivbara belopp.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är antingen finansiella tillgångar som inte klassificerat i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Denna kategori innefattar koncernens likviditetsportfölj. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde och vinster och förluster som uppstår till följd av värdeförändringar redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Vid försäljning eller nedskrivning av finansiella tillgångar som kan säljas redovisas den ackumulerade vinsten eller förlusten som tidigare redovisats i eget kapital i resultaträkningen. Räntor på räntebärande finansiella tillgångar som kan säljas redovisas i resultaträkningen med tillämpning av effektivräntemetoden liksom utdelning på aktier. Inom kategorin ingår även onoterade innehav av vars verkliga värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och värderas till anskaffningsvärde.

Skulder som innehas för handel

Finansiella skulder som klassificerats som verkligt värde via resultaträkningen innehas för handelsändamål. Redovisning sker till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen under Nettoresultat för finansiella transaktioner.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder innehåller koncernens in- och upplåning samt skulder till kreditinstitut. Redovisning sker till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Nedskrivning för befarade kreditförluster

Individuella nedskrivningar

För krediter där ett individuellt nedskrivningsbehov identifierats värderas återvinningsvärdet till nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden diskon-

terade med fordrans effektiva ränta enligt senaste räntejusteringsdag. Där motparten har en oreglerad betalning som är mer än 60 dagar eller om motparten på andra grunder, såsom konkurs, värdenedgång i säkerheten eller en försämrade återbetalningsförmåga inte kan leva upp till sitt åtagande, sker en individuell nedskrivning enligt antingen en individuell bedömning eller en statistisk modell. Bedömningen av nedskrivningsbehovet för dessa individuellt identifierade lån sker således utifrån historisk erfarenhet om kassaflödena från andra låntagare med liknande kreditriskegenskaper. Inom leasing och avbetalning görs en individuell bedömning av de framtida kassaflödena för alla kundavtal som sagts upp på grund av bristande betalningsförmåga samt för större oreglerade fordringar där det finns indikation på nedskrivningsbehov.

Gruppvisa nedskrivningar

För de krediter som inte bedömts ha något individuellt nedskrivningsbehov, men i de fall som det har inträffat en mätbar minskning av de förväntade framtida kassaflödena, identifieras och värderas nedskrivningsbehovet på gruppvis nivå. Som stöd för bedömningar av de förväntade framtida kassaflödena och nedskrivningsbehovet på gruppvis nivå används information inom ramen för koncernens statistiska modell samt historik kring kreditförlustnivåer. För lånefordringar inom leasing och avbetalning där motparten har en oreglerad betalning som är mer än 20 dagar men där motparten bedöms ha en förmåga att fullfölja avtalet sker en bedömning av gruppvis reserveringsbehov utifrån historik över kreditförlustnivåer avseende fordringar med liknande kreditegenskaper.

Not 3 Risker och kapitaltäckning

Bankkoncernen utsätts för risker, vilka hanteras i enlighet med ett av styrelsen fastställt ramverk för riskapitet och risklimiter. Uppföljning av riskerna definierade i detta ramverk är en naturlig del av det löpande arbetet i bankverksamheten och bevakas av Bankkoncernens oberoende funktion för riskkontroll, vilken benämns Risk Management. På så sätt åstadkoms en dualitet kring hantering av risker och ett risktänkande i alla dagliga affärsbeslut. De risker som Bankkoncernen primärt är utsatt för definieras nedan.

Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Kreditrisk innefattar utlåningsrisk, placeringsrisk, motpartsrisk och avvecklingsrisk.
Marknadsrisk	Med marknadsrisk avses risken för förluster som direkt eller indirekt orsakas av ändringar, i nivå eller volatilitet, i marknadspriser för tillgångar, skulder och finansiella instrument inklusive förluster orsakade av brister i matchningen mellan tillgångar och skulder. Marknadsrisk innefattar ränterisk, valutarisk, spreadrisk, aktierisk, fastighetsrisk, råvarurisk, infrastrukturrisk, optionsrisk och pensionsrisk.
Likviditetsrisk	Med likviditetsrisk avses risken att egna betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel. Likviditetsrisk innefattar strukturell likviditetsrisk, finanseringsrisk, omsättningsrisk och intradagslikviditetsrisk.
Affärsrisk	Med affärsrisk avses risken för vikande intjäning, ökade kostnader eller minskat förtroende från kunder eller övriga intressenter. Affärsrisk innefattar strategisk risk, ryktesrisk och conduct risk.
Operativa risk	Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system och externa händelser inbegripet legala risker och compliancerisker. Operativa risker innefattar produkt- och processrisk, personalkrisk, säkerhetsrisk, IT-risk, legala risker, compliancerisker och modellrisk.

Riskerna följs upp och utvärderas kontinuerligt. I och med att omvärlden förändras tillkommer nya risker för Bankkoncernen att hantera, en sådan är klimatrisk. Med klimatrisk avses risker till följd av direkta och indirekta konsekvenser av klimatförändringar, såsom ökad global medeltemperatur, fler inslag av extremväder och gradvis höjda havsnivåer.

System för riskhantering och intern kontroll

Bankkoncernens riskhantering följer roll- och ansvarsfördelning enligt de tre försvarslinjerna:

Första försvarslinjen avser alla riskhanteringsaktiviteter som utförs av den operativa verksamheten. Verksamheten som tar risken äger också risken, vilket innebär att den dagliga hanteringen av risker sker i verksamheten. Det är också verksamhetens ansvar att se till att kontroller för uppföljning finns, genomförs och återrapporteras. Alla anställda har ett eget ansvar att bidra till en god riskkultur genom att följa fastslagna riktlinjer samt ramverk för riskhantering.

Andra försvarslinjen avser de oberoende funktionerna Risk Management och Compliance, som sätter principer och ramverk för riskhantering och regel efterlevnad. På så sätt åstadkoms en dualitet kring hanteringen och kontroll av risker, riskkultur och risktänkande i alla dagliga affärsbeslut. Risk Management kontrollerar att det finns en adekvat riskmedvetenhet och acceptans för att hantera risker på daglig basis. Risk Management bistår även vid verksamhetens införande av de rutiner, system och verktyg som krävs för att upprätthålla den löpande riskhanteringen. Compliance har en stödjande och en kontrollerande roll i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regel efterlevnad.

Tredje försvarslinjen avser Internrevision som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkring och utvärdering av organisationens riskhantering, styrning och interna kontroller. Internrevision genomför oberoende och regelbundna granskningar i syfte att kontrollera, utvärdera och tillförsäkra, bland annat, verksamhetens rutiner och processer för finansiell redovisning, drift och förvaltning av informationssystem samt verksamhetens riskhanteringssystem.

Styrelsen ansvarar för att det finns ett effektivt riskhanteringssystem och att det är väl anpassat för Bankkoncernens riskapitet och risklimiter genom fastställande av relevanta styrdokument. Styrelsen godkänner alla väsentliga

delar av de interna modeller som används inom banken och tillser även att regel efterlevnad och risker hanteras på ett tillfredsställande sätt via Bankkoncernens kontrollfunktioner Compliance, Risk Management och Internrevision. Risk- och kapitalutskottet stödjer styrelsen i risk- och kapitalfrågor och bereder ärenden inför styrelsens beslut avseende marknads- och likviditetsrisk, kreditrisk, kapital och intern kapitalutvärdering.

Verkställande direktören ansvarar för att säkerställa att den löpande förvaltningen sker i enlighet med de av styrelsen fastställda strategierna, riktlinjerna och styrdokument. Verkställande direktören säkerställer även att de metoder, modeller och processer som är en del av den interna mätningen och kontrollen av identifierade risker fungerar som avsett och beslutats av styrelsen. Verkställande direktören säkerställer löpande att relevant rapportering från respektive enhet, däribland Risk Management, sker till styrelsen. Verkställande direktören är ordförande i Asset Liability Committee (ALCO) som har till huvuduppgift att följa upp kapital- och finansfrågor och i Riskkommittén, som har till huvuduppgift att följa upp riske exponering, limiter och internt bedömt kapitalbehov. Risk Management har det operativa ansvaret för den oberoende riskkontrollen och hanterar och rapporterar därmed objektivt risker i bankverksamheten. Oberoende riskchef, Chief Risk Officer (CRO) är direkt underställd verkställande direktören och avger rapport till verkställande direktören, risk- och kapitalutskott, revisionsutskottet samt styrelsen. CRO ansvarar även för Risk Management, vilket ansvarsområde definieras och dokumenteras i av styrelsen fastställda riktlinjer.

På detta vis säkerställs att Bankkoncernen har ett effektivt och robust system för riskhantering, som gör det möjligt att kontinuerligt utvärdera och bedöma de risker som verksamheten är förknippad med. Systemet är en integrerad del av beslutsprocesserna.

Riskhanteringssystemet består av de strategier, processer, rutiner, interna regler, limiter, kontroller och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att Bankkoncernen löpande kan identifiera, mäta, övervaka, styra, hantera, rapportera och ha kontroll över de risker som verksamheten är eller kan förväntas komma att bli exponerade för och det inbördes beroendet mellan dessa.

Bankkoncernen hanterar och utvärderar sin exponering mot de risker som verksamheten är utsatt för genom:

- Tydliga och dokumenterade process- och rutinbeskrivningar.
- Tydligt definierade och dokumenterade ansvar och befogenheter.
- Riskmätningsskallor och systemstöd som är anpassade till verksamhetens behov, komplexitet och storlek.
- Regelbunden rapportering inklusive incidentrapportering av verksamheten enligt dokumenterad process.
- Tillräcklig resurs och kompetens för att uppnå önskad kvalitet i både affärsaktiviteter och kontrollaktiviteter.
- Dokumenterade och kommunicerade planer för beredskap, kontinuitet och återställning.
- Tydliga instruktioner för respektive riskområde och en dokumenterad process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer och IT-system samt vid exceptionella transaktioner och större förändringar i verksamhet och organisation.

Kreditrisk

Kreditrisk definieras som risken för förlust till följd av att en motpart inte förväntas fullgöra sina åtaganden gentemot koncernen och att eventuella säkerheter inte täcker kapitalfordran så att en förlust uppstår. Bankkoncernen beräknar kreditriskerna för utlåning till allmänheten enligt IRK-metoden förutom Wasa Kredits kontokortskrediter och företagsutlåning. För övrig exponering tillämpas schablonmetoden.

Utlåningsportföljen består till största delen av bolån med framför allt småhus som säkerhet. All utlåning sker inom Sverige. Koncentrationsrisken utgörs främst av utlåningssegment och geografisk indelning. Exponeringarna är många och förhållandevis små med god geografisk spridning vilket medför att Bankkoncernen inte har någon betydande koncentrationsrisk.

Bankkoncernen har en robust kreditbeviljningsprocess där beslut kan styras med hjälp av interna kreditriskmodeller. Under året har beredningssystem och rutiner anpassats för att leva upp till de skärpta amorteringskrav avseende bolån som trädde i kraft den 1:a mars 2018.

Kreditprocessen

Bankverksamheten har höga krav på kundurvalet och kundernas återbetalningsförmåga samt säkerheternas beskaffenhet. Moderbolaget Länsförsäkringar Bank ansvarar för att kreditgivningen sker utifrån ett enhetligt och stringent kreditregelverk och ett integrerat kreditberedningssystem där styrelsens fastställda riktlinjer bildar en grund för en gemensam syn på kreditgivning inom Länsförsäkringsgruppen. Länsförsäkringsbolagen genomför tillsammans med Bankkoncernen löpande uppföljning och kvalitetsgranskning av utlåningsportföljen och kredittagarnas återbetalningsförmåga. I kombination med ett systemstöd för riskklassificering leder detta till en balanserad och konsekvent riskkontroll.

Det av styrelsen fastställda kreditregelverket bildar grund för all kreditgivning och gäller för samtliga länsförsäkringsbolag och Bankkoncernen. Kreditens storlek och risknivå avgör beslutsnivån, där den högsta instansen är styrelsen och den lägsta instansen är ett rådgivarbeslut. Beviljningsmandatet för respektive beslutsinstans fastställs i kreditregelverket.

Kreditregelverket fastställer även minimikrav för underliggande dokumentation gällande kreditbeslut. Uppföljning av att kreditregelverket efterlevs sker av såväl länsförsäkringsbolagen som Bankkoncernen.

Kreditregelverket och kreditprocessen i kombination med en lokal kund- och marknadskännedom skapar en utlåningsportfölj med en hög kreditkvalitet.

Riskklassificeringssystemet

Riskklassificeringssystemet är en central del av kreditprocessen och består av metoder, modeller, processer, kontroller och IT-system för att stödja och vidareutveckla kvantifieringen av kreditrisker. Specifikt används riskklassificeringssystemet vid:

- Kreditprocessen för riskbedömning och kreditbeslut
- Beräkning av kreditförlustreserveringar
- Beräkning av riskjusterad avkastning
- Uppföljning och rapportering till ledning och styrelse
- Kapitalkravsberäkning
- Riskjusterad prissättning

Nedan beskrivs några centrala begrepp inom riskklassificeringssystemet. Sannolikheten för fallissemang, (PD – Probability of Default) är sannolikheten för att en motpart inte kan leva upp till sina åtaganden mot banken. För varje motpart beräknas initialt ett PD med 12 månaders horisont som sedan justeras för att avspejla den genomsnittliga fallissemangsandelen över en längre tidsperiod. Motparterna rangordnas och grupperas efter en PD-skala med elva riskklasser för icke fallerade, och en riskklass för fallerade motparter. Förlust givet fallissemang (LGD – Loss Given Default) är den del av en exponering som förväntas gå förlorad i händelse av ett fallissemang. Exponering vid fallissemang (EAD – Exposure At Default) är det exponeringsbelopp som motparten förväntas ha utnyttjat vid ett fallissemang. För åtaganden som ligger utanför balansräkningen beräknas EAD genom att motpartens totala beviljade, utnyttjade belopp multipliceras med en konverteringsfaktor (KF). Dessa estimat baseras på intern information om utbetalningsandel, utnyttjandegrad och produkt.

Kreditkvalitet

Utlåningsportföljen består till sin helhet av krediter inom Sverige och till 76 (76) procent av bolån med säkerhet i småhus och bostadsrätter. Bottenlån med belåningsgrad upp till 75 procent av marknadsvärdet vid beviljningstillfället utgör den största andelen av bolåneportföljen. Bolån med en belåningsgrad upp till 75 procent placeras i Länsförsäkringar Hypotek och eventuella resterande delar i moderbolaget upp till en maximal belåningsgrad på 85 procent. Låga belåningsgrader kombinerat med god geografisk spridning och lokal förankring är grundpelare i tillförsäkrandet att utlåningsportföljen håller en hög kreditkvalitet.

Utlåning till lantbruk uppgick till 10 (10) procent av låneportföljen.

Utlåningssegmentet är ett komplement till bolånen i och med att en stor andel avser utlåning till det familjeägda lantbruket.

Utlåning som avser leasing och avbetalning till svenska hushåll och företag motsvarar 6 (6) procent av låneportföljen, och utgörs av säkerheter i leasingobjekt samt säkerheter i äganderättsförbehåll. Krediter utan säkerheter, blancholån och kontokortskrediter, uppgick till 3 (3) procent av utlåningen. Total IRK-klassificerad exponering uppgick till 282 368 (256 198) miljoner kronor vilket utgör 97,4 (97,8) procent av den totala utlåningen till allmänheten.

Bankkoncernens kreditriskexponering är i huvudsak säkrad med direktpantsatta fastigheter och bostadsrätter vars värde och belåningsgrad beaktas vid beredning av nya krediter och även inom ramen för riskklassificeringssystemets beräkningar av förlust givet fallissemang (LGD). Andra typer av säkerheter förekommer i mindre utsträckning och beaktas även de vid beräkning av LGD. Fördelningen av bankkoncernens maximala kreditriskexponering presenteras i följande tabeller.

Kreditriskexponering, Mkr	2018-12-31	2017-12-31
<i>Kreditriskexponering avseende poster som redovisas i balansräkningen</i>		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	22,2	17,0
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	10 846,8	10 531,5
Utlåning till kreditinstitut	4 485,9	265,0
varav säkerhet i repor	-	-
Utlåning till allmänheten	289 851,4	261 711,6
varav säkerhet i fastighet och bostadsrätt	257 773,0	231 362,4
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	36 790,4	35 717,8
Derivatinstrument	6 055,5	5 125,5
Övriga tillgångar	560,9	546,8
<i>Kreditriskexponering avseende poster inom linjen</i>		
Garantier	34,7	34,5
Lånelöften och andra kreditåtaganden	20 842,0	21 979,3
Totalt	369 489,8	335 929,1

Nedanstående tabeller redovisar kreditkvaliteten i belåningsbara stats- skuldsförbindelser, obligationer och andra räntebärande värdepapper, utlåning till kreditinstitut samt derivat.

Kreditriskexponering fördelad utifrån extern riskklassificering, Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Ej kreditförsämrade		
Stadie 1		
Belåningsbara statsskuld- förbindelser	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde
AAA-AA	10 846,8	10 531,5
Total	10 846,8	10 531,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde
AAA-AA	36 790,4	35 717,8
Total	36 790,4	35 717,8
Utlåning till kreditinstitut	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde
AAA-AA	4 130,5	68,3
A	354,9	196,0
Ej riskklassificerade	0,4	0,7
Total	4 485,9	265,0
Kreditriskexponering fördelad utifrån extern riskklassificering, Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Total		
Derivat	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde
AAA-AA	1 626,8	1 680,3
A	3 895,9	3 355,0
Ej riskklassificerade ¹⁾	532,7	90,1
Total	6 055,5	5 125,5

¹⁾ Exponeringen mot centrala motparter redovisas utan rating. Den 31 december 2018 utgörs exponeringen mot centrala motparter till fullo av exponering mot Nasdaq Clearing AB. Nasdaq Clearing AB saknar rating men är en väldigt stark motpart mot bakgrund av de strikta lagregler som gäller för Nasdaq Clearing AB och andra s.k. centrala motparter. Nasdaq Clearing AB är en av Finansinspektionen EMIR-certifierad motpart och står under Finansinspektionens tillsyn.

Tabellerna nedan redovisar kreditkvaliteten i utlåning till allmänheten samt för lånelöften och andra kreditåtaganden utifrån intern riskklassificering och region samt per stadie enligt Bankkoncernens modell för kreditförlustreserveringar. Kreditexponeringar som enligt nedan ej är riskklassificerade inkluderar ett tidsbegränsat undantag avseende exponeringar i Wasa Kredit.

Kreditriskexponering fördelad utifrån intern riskklassificering, Mkr

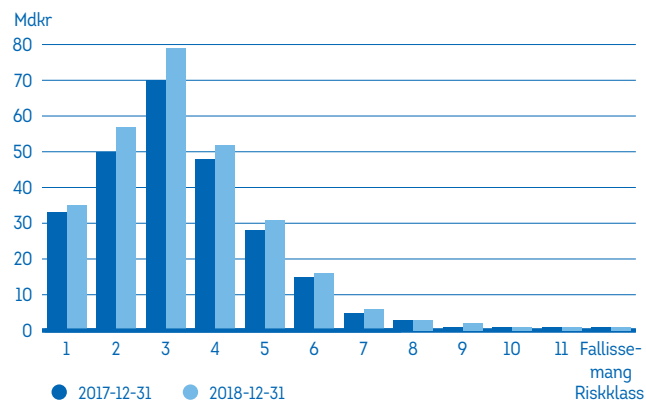
	2018-12-31				
	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade		Totalt
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3 (Exklusive köpta och nytutgivna kreditförsämrade)	Stadie 3 (Köpta och nytutgivna kreditförsämrade)	
	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde
Utlåning till allmänheten					
Intern riskklass 1-3	170 840,7	4,8	-	25,9	170 871,5
Intern riskklass 4-6	98 635,8	282,0	-	29,1	98 946,9
Intern riskklass 7-9	5 509,9	4 972,3	-	19,9	10 502,0
Intern riskklass 10-11	84,1	1 341,1	-	26,6	1 451,8
Fallerade	-	-	586,5	8,9	595,4
Ej riskklassificerade	6 756,2	683,0	44,6	-	7 483,8
Total	281 826,7	7 283,1	631,1	110,5	289 851,4
	Exponering för kreditrisk	Exponering för kreditrisk	Exponering för kreditrisk	Exponering för kreditrisk	Exponering för kreditrisk
Lånelöften och andra kreditåtaganden					
Intern riskklass 1-3	9 467,8	1,6	-	0,3	9 469,7
Intern riskklass 4-6	7 096,4	28,3	-	0,1	7 124,8
Intern riskklass 7-9	829,0	199,3	-	-	1 028,3
Intern riskklass 10-11	14,2	17,1	-	0,4	31,8
Fallerade	-	-	6,9	0,2	7,1
Ej riskklassificerade	3 089,8	90,4	0,1	-	3 180,3
Total	20 497,3	336,7	7,0	1,0	20 842,0

Tabellen nedan redovisar utlåning till allmänheten samt lånelöften och andra kreditåtaganden fördelat per region.

Kreditriskexponering regionsfördelad, Mkr

	2018-12-31				
	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade		Totalt
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3 (Exklusive köpta och nytutgivna kreditförsämrade)	Stadie 3 (Köpta och nytutgivna kreditförsämrade)	
	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde	Redovisat bruttovärde
Utlåning till allmänheten					
Västra Sverige	60 642,4	1 556,2	110,4	17,3	62 326,3
Östra Mellansverige	61 773,2	1 433,0	139,5	46,9	63 392,7
Stockholm	40 684,5	1 565,3	138,7	7,7	42 396,2
Södra Sverige	38 015,9	964,3	79,9	9,5	39 069,7
Norra Mellansverige	27 515,3	578,1	52,4	6,3	28 152,1
Småland med öarna	30 142,8	721,3	60,7	19,7	30 944,6
Norra Norrland	13 717,8	218,8	18,0	3,0	13 957,6
Mellersta Norrland	9 334,6	246,1	31,4	-	9 612,1
Total	281 826,7	7 283,1	631,1	110,5	289 851,4
	Exponering för kreditrisk	Exponering för kreditrisk	Exponering för kreditrisk	Exponering för kreditrisk	Exponering för kreditrisk
Lånelöften och andra kreditåtaganden					
Västra Sverige	4 512,0	54,1	0,2	0,1	4 566,3
Östra Mellansverige	4 360,4	77,0	1,2	0,4	4 439,0
Stockholm	3 616,6	81,4	0,1	-	3 698,1
Södra Sverige	2 728,2	41,3	4,0	-	2 773,6
Norra Mellansverige	1 803,2	28,1	1,1	0,3	1 832,8
Småland med öarna	1 871,2	31,2	0,3	0,0	1 902,7
Norra Norrland	805,2	11,8	0,0	0,0	817,0
Mellersta Norrland	800,5	11,8	0,0	0,2	812,5
Total	20 497,3	336,7	7,0	1,0	20 842,0

I nedanstående diagram presenteras koncernens kreditexponering fördelad över riskklasser. Resultatet visar en exponeringsfördelning där 79 (79) procent återfinns i de bästa riskklasserna 1-4. Exponeringen ökar framför allt i de lägsta riskklasserna 1-4. Sammantaget visar detta att fördelningen av exponeringen den 31 december 2018 förskjutits något mot de lägre riskklasserna jämfört med föregående år, vilket innebär en förbättrad kreditkvalitet. Utöver kreditexponeringen presenterad nedan ingår 7 484 (5 514) Mkr i utlåningen till allmänheten som ej är IRK-klassificerad, vilket inkluderar ett tidsbegränsat undantag som avser exponeringar i Wasa Kredit.



Tabellen nedan visar utlåningen till allmänheten. För posterna bolån, lantbruksutlåning, flerbostadshus samt industrifastigheter finns säkerheter i form av pantbrev medan säkerheter avseende posterna leasing och avbetalning utgörs av objektssäkerheter. Posten övrigt utgörs till drygt hälften av dagsutlåning till Riksgälden.

Utlåningssegment	2018-12-31		2017-12-31	
	Mkr	Andel, %	Mkr	Andel, %
Bolån	221 729,4	76,5	198 067,9	75,7
Lantbruksutlåning	28 303,3	9,8	26 822,8	10,2
Blancolån	8 913,8	3,1	8 581,2	3,3
Leasing	7 568,3	2,6	7 318,8	2,8
Avbetalning	9 581,0	3,3	9 361,9	3,6
Flerbostadshus	7 525,1	2,6	7 760,4	3,0
Industrifastighet	853,6	0,3	753,5	0,3
Övrigt	5 376,9	1,9	3 045,2	1,2
Utlåning till allmänheten, brutto	289 851,4	100	261 711,6	100
Reserveringar	-425,4		-267,5	
Totalt	289 426,0		261 444,2	

Utlåningsportföljen utgörs till 95 (96) procent av utlåning inom segmenten Bolån, Lantbruk, Avbetalning, Leasing och Blancolån. Nedan visas utlåningen inom dessa segment fördelad över regioner i Sverige.

2018-12-31				Avbetalning, leasing och blancolån	
Utlåningsportfölj, regionsfördelning, Mkr	Bolån	andel %	Lantbruk	andel %	
Västra Sverige	49 626,5	22,4	6 260,9	22,1	4 682,5
Östra Mellansverige	48 042,2	21,7	7 024,0	24,8	4 968,4
Stockholm	33 521,7	15,1	117,1	0,4	5 392,5
Södra Sverige	30 637,8	13,8	5 565,7	19,7	3 964,9
Norra Mellansverige	19 606,6	8,8	1 561,2	5,5	2 648,7
Småland med öarna	21 755,2	9,8	5 508,0	19,5	2 235,4
Norra Norrland	11 011,7	5,0	1 172,6	4,1	1 094,6
Mellersta Norrland	7 527,7	3,4	1 093,8	3,9	1 076,1
Totalt	221 729,4	100	28 303,3	100	26 063,1

Utlåningsportfölj, bolagsfördelning, Mkr					
Länsförsäkringar Hypotek	212 553,7	95,9	-	-	-
Länsförsäkringar Bank	9 175,7	4,1	28 303,3	100,0	3 080,5
Wasa Kredit	-	-	-	-	22 982,6
Totalt	221 729,4	100	28 303,3	100	26 063,1

2017-12-31				Avbetalning, leasing och blancolån	
Utlåningsportfölj, regionsfördelning, Mkr	Bolån	andel %	Lantbruk	andel %	
Västra Sverige	44 441,2	22,4	5 964,0	22,2	4 545,3
Östra Mellansverige	43 452,4	21,9	6 744,5	25,1	4 555,6
Stockholm	30 655,9	15,5	111,7	0,4	5 088,9
Södra Sverige	26 122,1	13,2	5 349,7	19,9	4 125,1
Norra Mellansverige	17 684,7	8,9	1 454,9	5,4	2 626,5
Småland med öarna	19 014,7	9,6	5 109,4	19,0	2 200,1
Norra Norrland	9 908,0	5,0	1 111,1	4,1	1 075,8
Mellersta Norrland	6 788,9	3,4	987,5	3,7	1 044,6
Totalt	198 067,9	100	26 832,8	100	25 261,9

Utlåningsportfölj, bolagsfördelning, Mkr					
Länsförsäkringar Hypotek	188 960,1	95,4	-	-	-
Länsförsäkringar Bank	9 107,8	4,6	26 822,8	100,0	3 490,1
Wasa Kredit	-	-	-	-	21 771,8
Totalt	198 067,9	100	26 822,8	100	25 261,9

Nedan redovisas kreditförsämrade lånefordringar (stadie 3) fördelat per säkerhetstyp. För kreditförsämrade lånefordringar utgörs säkerheterna av bostadsfastigheter, kommersiella fastigheter, övriga fysiska säkerheter och borgen.

Kreditförsämrade lånefordringar, fördelat per säkerhet, Mkr	2018-12-31
Bostadsfastigheter, inklusive bostadsrätter	135,2
Kommersiella fastigheter	207,3
Övrig fysisk säkerhet	105,3
Borgen	4,0
Övriga säkerheter	-
Blanco	289,7
Summa kreditförsämrade lånefordringar	741,6

Nedan redovisas bolåneportföljen fördelad på belåningsgradsintervall. Det genomsnittliga kreditengagemanget för varje låntagare är lågt och förhållandet mellan låneportföljen och värdet av underliggande tillgångar uttryckt som viktad genomsnittlig belåningsgrad, LTV (Loan To Value), uppgick till 61 (60) procent.

Bolån, fördelade på belåningsgradsintervall

Belåningsgrad	2018-12-31		2017-12-31	
	Mkr	Andel, %	Mkr	Andel, %
0-50 %	177 572,7	80,1	161 938,7	81,8
51-60 %	21 704,4	9,8	18 886,9	9,5
61-70 %	14 002,2	6,3	11 462,8	5,8
71-75 %	4 084,5	1,8	2 969,2	1,5
75 %-	4 365,6	2,0	2 810,3	1,4
Totalt	221 729,4	100	198 067,9	100

Kreditförluster och oreglerade lånefordringar

En oreglerad lånefordran har en oreglerad förfallen betalning som är mer än 9 dagar och som inte klassificeras som kreditförsämrade enligt Bankkoncernens modell för kreditförlustreserveringar.

Nedanstående tabeller visar oreglerade fordringar per bolag och antal dagar i förfall.

Oreglerade lånefordringar som inte är kreditförsämrade, bolagsfördelade

	Länsförsäkringar	Länsförsäkringar	Wasa Kredit	Koncernen
	Bank	Hypotek		
2018-12-31, Mkr				
Fordringar förfallna 1-30 dgr	30,6	50,8	44,2	125,6
Fordringar förfallna 31-60 dgr	7,8	-	340,4	348,2
Fordringar förfallna 61-90 dgr	-	-	69,0	69,0
Totalt	38,4	50,8	453,5	542,8

Oreglerade fordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar, bolagsfördelade

	Länsförsäkringar	Länsförsäkringar	Wasa Kredit	Koncernen
	Bank	Hypotek		
2017-12-31, Mkr				
Fordringar förfallna 1-39 dgr	34,5	49,3	280,6	364,4
Fordringar förfallna 40-60 dgr	-	0,4	7,9	8,3
Totalt	34,5	49,7	288,5	372,7

Avräkningsmodellen, som infördes 1 januari 2014, avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har när det gäller kreditförluster innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i Bankkoncernen (exklusive Wasa Kredit AB) genom avräkning mot en buffert av upparbetad ersättning. Den 31 december 2018 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet avseende utlåning till allmänheten samt åtaganden och garantier till 519 Mkr varav Bankkoncernens redovisade kreditreserv uppgick till 442 Mkr och resterande del om 77 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens innehållna medel enligt ovan modell. För mer information om kreditförlustreserver, se not 2 - Redovisningsprinciper, not 17 - Utlåning till allmänheten samt not 35 - Ställda säkerheter, eventualförpliktelser och åtaganden.

Kreditförlusterna är fortsatt mycket låga och uppgick netto till 94,7 (57,7) miljoner kronor, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,04 (0,02) procent. Kreditförlusterna utgör fortsatt en liten andel av den totala utlåningen.

För mer information om kreditförluster, se not 12 - Kreditförluster.

Vad avser återtagande av säkerheter sker det endast inom dotterbolaget Wasa Kredit AB. Säkerheterna består primärt av fordon och maskiner.

Beslut om återtagande tas efter beaktande av kundens återbetalningsförmåga och 42 § i Konsumentkreditlagen och genomförs enligt dokumenterade rutiner. Redovisat värde per 31 december 2018 uppgick till 84 Mkr.

Motpartsrisk

Motpartsrisk definieras som risken att koncernen lider förluster avseende investeringar i andra kreditinstitut, bankmedel eller derivattransaktioner som en följd av att motparter inte fullföljer sina åtaganden. Repor räknas med i motpartsrisken. Risken i derivattransaktioner hanteras genom att bolaget har ett antal swapmotparter, alla med hög rating och med vilka så kallade ISDA-avtal upprättats. ISDA-avtal är avtal som medger nettoredovisning av positiva och negativa derivat, vilket reducerar risken till nettoposition per motpart. För den säkerställda verksamheten finns till ISDA-avtalen även tillhörande ensidiga CSA-avtal. CSA-avtal innebär förpliktelser om leverans och mottagande av säkerheter vid förändringar i de ingående derivatens marknadsvärden. Varje motpart åsätts också ett maximalt exponeringsbelopp.

Kreditriskexponering för derivat med hänsyn till erhållna säkerheter och andra former av kreditförstärkning, Mkr

	2018-12-31					2017-12-31
	Maximal exponering för kreditrisk	Säkerhet			Nettoexponering	Nettoexponering
Mkr		Likvida medel	Värdepapper	Övrigt		
AAA-AA	1 626,8	388,9	-	-	1 061,4	1 120,1
A	3 895,9	4 055,7	-	-	12,1	154,3
Ej riskklassificerade	532,7	434,0	-	-	0,0	0,0
Totalt	6 055,5	4 878,6	-	-	1 073,5	1 274,4

Derivat tillsammans med ställda säkerheter summeras för varje legal enhet inom koncernen. De motparter med positiv exponering ingår i sammanställningen.

Marknadsrisk

Det övergripande ramverket för den finansiella verksamheten fastställs av styrelsen i riskpolicyn. Styrelsen fastställer vidare riskaptit och limiter för marknadsrisk och banken har en övergripande låg riskaptit för marknadsriskerna är ränterisk och valutarisk och dessa mäts och följs upp dagligen. Bankkoncernen tillämpar ett antal kompletterande riskmått för marknadsrisk, såsom Value-At-Risk och känslighetsmått.

Ränterisk

Ränterisk uppstår när tillgångar, skulder och derivat inte har matchande räntebindingstider och denna ska i rimlig utsträckning minimeras; i första hand matchas räntebindingstider och i andra hand används räntederivat. Ränterisken hanteras av Bankens treasuryenhet. En parallellförskjutning uppåt av avkastningskurvan med 100 baspunkter skulle den 31 december 2018 ha medfört en förändring av värdet på räntebärande tillgångar och skulder, inklusive derivat med 50,3 (48,7) Mkr. Ränterisken är nästan uteslutande i SEK.

Påverkan av ränterisk

Koncernen, Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Ränterisk	50,3	48,7
Påverkar resultatet	0,0	0,0
Påverkar eget kapital	2,2	5,1
Påverkar kapitalbasen	-10,1	-6,7

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Ränteexponering (nominella värden, icke-räntebärande tillgångar och skulder har exkluderats)

Koncernen 2018-12-31, Mkr	Upp till 3 månader	3-12 månader	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Utlåning	229 115,0	16 538,2	46 929,9	1 351,0	293 934,1
Obligationer mm	8 815,1	6 943,8	29 614,7	382,0	45 755,6
Summa	237 930,0	23 482,1	76 544,6	1 733,0	339 689,7
Inlåning	111 000,6	2 695,3	437,9	-	114 133,9
Emitterade värdepapper mm	22 698,5	11 152,2	141 716,5	33 658,6	209 225,9
Summa	133 699,2	13 847,6	142 154,4	33 658,6	323 359,7
Differens tillgångar och skulder	104 230,8	9 634,5	-65 609,8	-31 925,6	
Räntederivat, nominella värden, netto	-89 217,4	-7 546,6	68 119,8	32 099,6	
Nettoexponering	15 013,4	2 087,9	2 510,0	174,0	

Koncernen 2017-12-31, Mkr	Upp till 3 månader	3-12 månader	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Utlåning	194 513,2	21 624,7	43 675,9	1 895,4	261 709,2
Obligationer mm	9 688,4	8 805,3	23 695,8	1 682,0	43 871,5
Summa	204 201,6	30 430,0	67 371,7	3 577,4	305 580,7
Inlåning	98 490,2	4 383,7	525,7	-	103 399,5
Emitterade värdepapper mm	26 435,6	12 134,1	110 711,9	37 608,5	186 890,0
Summa	124 925,8	16 517,8	111 711,9	37 608,5	290 289,6
Differens tillgångar och skulder	79 275,8	13 912,2	-43 865,8	-34 031,1	
Räntederivat, nominella värden, netto	-73 490,2	-8 700,5	49 689,1	34 846,5	
Nettoexponering	5 785,6	5 211,8	5 823,2	815,4	

Valutarisk

Exponering för valutakursrisk uppstår då koncernen investerar eller ger ut obligationer i utländsk valuta. Bankens policy är att inte ha någon nettoexponering för valutakursrisk, varför den uppkomna risken hanteras med valuta- och valutaräntederivat.

Valutafördelning, värdepapper och derivat

Koncernen, Mkr	2018-12-31				
	CHF	EUR	GBP	NOK	USD
Värdepapper (nominellt omräknat till SEK)	-	1 707,7	-	-	492,1
Skulder (nominellt omräknat till SEK)	-6 394,4	-43 742,6	-790,4	-2 047,7	-88,7
Derivat (nominellt omräknat till SEK)	6 394,4	42 034,9	790,4	2 047,7	-403,4
Nettoposition i valuta (nominellt omräknat till SEK)	0	0	0	0	0

Koncernen, Mkr	2017-12-31				
	CHF	EUR	GBP	NOK	USD
Värdepapper (nominellt omräknat till SEK)	-	1 769,7	-	-	409,4
Skulder (nominellt omräknat till SEK)	-4 410,9	-32 611,3	-775,3	-2 002,0	-499,4
Derivat (nominellt omräknat till SEK)	4 410,9	30 841,6	775,3	2 002,0	90,1
Nettoposition i valuta (nominellt omräknat till SEK)	0	0	0	0	0

Övrig marknadsrisk

Utöver ränte- och valutarisk har Bankkoncernen en valutabasisspreadrisk och kreditspreadrisk. Valutabasisspreadrisken uppstår i den utländska upplåningen när den swappas till svenska kronor och kreditspreadriskerna uppstår i likviditetsportföljen.

Säkringsredovisning – koncern

Mkr	Derivat		Tillgångar		Skulder		Säkringsredovisning	
	Nominellt belopp		Bokfört värde		Bokfört värde		Årets värdeförändring	Ackumulerad värdeförändring
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018	2018-12-31
Verkligt värdesäkringar								
<i>Ränterelaterade kontrakt</i>								
Säkrade poster ²⁾								
Belåningsbara statsskuldssambindelser			5 766,2	5 252,1			10,7	9,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			31 711,5	32 091,2			-106,3	190,0
Emitterade värdepapper								
Säkringsinstrument								
Ränteswappar	32 739,8	30 675,8	17,3	28,3	150,8	249,8	98,7	
Ineffektivitet ¹⁾							3,1	
<i>Valutarelaterade kontrakt</i>								
Säkrade poster ²⁾								
Belåningsbara statsskuldssambindelser			439,8	853,5			-0,2	12,4
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			1 745,1	1 302,2			-16,1	85,3
Emitterade värdepapper					47 087,5	34 954,3	-207,6	-645,6
Säkringsinstrument								
Valutaränteswappar	48 449,7	35 710,9	1 097,5	881,6	137,3	287,5	226,1	
Ineffektivitet ¹⁾							2,2	
Portföljverkligt värdesäkringar								
<i>Ränterelaterade kontrakt</i>								
Säkrade poster								
Utlåning till allmänheten			72 048,6	65 411,2			-122,8	125,2
In- och upplåning från allmänheten					5 879,7	9 468,7	2,0	-0,3
Emitterade värdepapper					143 883,5	131 039,9	153,2	-959,0
Säkringsinstrument								
Ränteswappar	204 867,0	189 447,0	1 534,5	1 872,2	277,4	555,3	-35,6	
Ineffektivitet ¹⁾							-3,2	
Kassaflödessäkringar⁵⁾								
<i>Valutarelaterade kontrakt</i>								
Säkrade poster ³⁾								
Säkringsinstrument							-15,3	
Valutaränteswappar ⁴⁾	50 919,0	39 202,1	3 649,2	2 448,0	437,4	192,9	15,3	
Ineffektivitet ¹⁾							-	
Summa säkrad post			111 711,2	104 910,3	196 850,7	175 462,8		-1 182,5
Summa säkringsinstrument	336 975,5	295 035,9	6 298,5	5 230,1	1 002,9	1 285,4		
Summa ineffektivitet							2,1	

Säkringsinstrument med positivt verkligt värde redovisas i balansräkningen som tillgångar på raden "derivat" och säkringsinstrument med negativt verkligt värde redovisas i balansräkningen som skulder på raden "derivat".

Genomsnittlig fast ränta på utestående derivat var per den 31 december 2018 0,6 procent.

¹⁾ Ineffektiviteten från samtliga säkringsförhållanden redovisas under resultatrad "Nettoresultat för finansiella poster".

²⁾ För avbrutna verkligt värdesäkringar och kassaflödessäkringar kvarstår inga ackumulerade värdeförändringar i balansräkningen.

³⁾ Den säkrade postens värdeförändring avser ett perfekt effektivt hypotetiskt säkringsinstrument. Ett sådant instrument används för att bestämma den effektiva delen av säkringsinstrumentet, vilken redovisas i övrigt totalresultat, respektive den ineffektiva delen, vilken redovisas under resultatrad "Nettoresultat för finansiella poster".

⁴⁾ Av årets värdeförändring avser 0 Mkr belopp som omklassificerats till resultaträkningen. Belopp som omklassificerats till resultaträkningen för avbrutna säkringsrelationer uppgår till 0 Mkr.

⁵⁾ Belopp som redovisats i säkringsreserven framgår av "Rapport över förändringar i eget kapital". Belopp avseende kassaflödessäkringar som redovisats över övrigt totalresultat framgår av "Rapport över totalresultat".

Säkringsinstrumentens räntebindingstider framgår i avsnittet Krediförluster och oreglerade lånefordringar. Instrumentens förfallotidpunkter framgår i avsnittet Likviditets- och finansieringsstrategi

I "Rapport över totalresultat" framgår periodens värdeförändring på säkringsinstrument i kassaflödessäkringar och hur mycket som har omklassificerats från eget kapital till resultaträkningen.

Säkringsredovisning – moderbolaget

Mkr	Derivat		Tillgångar		Skulder		Säkringsredovisning	
	Nominellt belopp		Bokfört värde		Bokfört värde		Årets värdeförändring	Ackumulerad värdeförändring
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018	2018-12-31
Verkligt värdesäkringar								
<i>Ränterelaterade kontrakt</i>								
Säkrade poster ²⁾								
Belåningsbara statsskuldsförbindelser			5 766,2	5 252,1			10,7	9,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			21 528,6	22 022,0			-50,6	129,2
Emitterade värdepapper								
Säkringsinstrument								
Ränteswappar	25 739,8	24 475,8	14,8	25,6	121,9	198,2	41,7	
Ineffektivitet ¹⁾							1,8	
<i>Valutarelaterade kontrakt</i>								
Säkrade poster ²⁾								
Belåningsbara statsskuldsförbindelser			439,8	853,5			-0,2	12,4
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			1 745,1	1 302,2			-16,1	85,3
Emitterade värdepapper					12 305,6	6 766,0	-87,3	99,4
Säkringsinstrument								
Valutaränteswappar	14 348,8	8 798,4	139,1	52,3	137,3	237,4	106,9	
Ineffektivitet ¹⁾							3,3	
Portfölj verkligt värdesäkringar								
<i>Ränterelaterade kontrakt</i>								
Säkrade poster								
Utlåning till allmänheten			6 246,1	6 587,9			-18,8	21,6
In- och upplåning från allmänheten					5 879,7	9 468,6	2,0	-0,2
Emitterade värdepapper					11 208,5	10 603,0	38,3	60,7
Säkringsinstrument								
Ränteswappar	20 859,0	23 442,0	147,8	182,9	36,2	64,8	-20,7	
Ineffektivitet ¹⁾							0,8	
Kassaflödessäkringar⁵⁾								
<i>Valutarelaterade kontrakt</i>								
Säkrade poster ³⁾								
Säkringsinstrument							41,5	
Valutaränteswappar ⁴⁾	13 631,6	8 358,8	404,1	234,4	223,7	44,9	-41,5	
Ineffektivitet ¹⁾							-	
Summa säkrad post			35 725,8	36 017,7	29 393,8	26 837,6	-80,5	417,9
Summa säkringsinstrument	74 579,2	65 075,0	705,8	495,2	519,1	545,3	86,4	
Summa ineffektivitet							5,9	

Säkringsinstrument med positivt verkligt värde redovisas i balansräkningen som tillgångar på raden "derivat" och säkringsinstrument med negativt verkligt värde redovisas i balansräkningen som skulder på raden "derivat".

Genomsnittlig fast ränta på utestående derivat var per den 31 december 2018 0,6 procent.

¹⁾ Ineffektiviteten från samtliga säkringsförhållanden redovisas under resultatrad "Nettoresultat för finansiella poster".

²⁾ För avbrutna verkligt värdesäkringar och kassaflödessäkringar kvarstår inga ackumulerade värdeförändringar i balansräkningen.

³⁾ Den säkrade postens värdeförändring avser ett perfekt effektivt hypotetiskt säkringsinstrument. Ett sådant instrument används för att bestämma den effektiva delen av säkringsinstrumentet, vilken redovisas i övrigt totalresultat, respektive den ineffektiva delen, vilken redovisas under resultatrad "Nettoresultat för finansiella poster".

⁴⁾ Av årets värdeförändring avser 0 Mkr belopp som omklassificerats till resultaträkningen. Belopp som omklassificerats till resultaträkningen för avbrutna säkringsrelationer uppgår till 0 Mkr.

⁵⁾ Belopp som redovisats i säkringsreserven framgår av "Rapport över förändringar i eget kapital". Belopp avseende kassaflödessäkringar som redovisats över övrigt totalresultat framgår av "Rapport över totalresultat".

Säkringsinstrumentens räntebindingstider framgår i avsnittet Kreditförluster och oreglerade lånefordringar. Instrumentens förfallotidpunkter framgår i avsnittet likviditets- och finansieringsstrategi.

I "Rapport över totalresultat" framgår periodens värdeförändring på säkringsinstrument i kassaflödessäkringar och hur mycket som har omklassificerats från eget kapital till resultaträkningen.

Risker och säkringsinstrument

De risker som säkras och för vilka säkringsredovisning tillämpas är:

- Ränterisk, exklusive kreditspreadrisk
- Valutarisk

De säkrade posterna säkras i sin helhet för ovanstående riskkomponenter.

Koncernens derivat, som består av ränte- och valutaränteswappar har i sin helhet ingåtts för att säkra risker för de ränte- och valutakursexponeringar som uppkommer i verksamheten. Ränteswappar används för att byta fast ränta i SEK till rörlig ränta i SEK. Valutaränteswappar används dels för att byta utländsk valuta till SEK samt fast utländsk ränta till rörlig ränta i SEK.

Fastställande av ekonomiskt samband

Verkligt värdesäkring av ränterisk

Koncernen tillämpar metoden för verkligt värdesäkring för specifika portföljer av upplåning, inlåning och utlåning som löper med fast ränta. Koncernen tillämpar också metoden för verkligt värdesäkring för tillgångar i likviditetsportföljen som redovisas i kategorin Verkligt värde via övrigt totalresultat.

I en verkligt värdesäkring av ränterisk har följande villkor identifierats som kritiska:

- Nominellt belopp
- Valuta
- Slutförfalldag
- Kupongränta

Om villkoren överensstämmer så bedöms det finnas ett ekonomiskt samband mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet, vilket innebär att säkringsinstrumentet och den säkrade posten har värden som vanligen utvecklas i motsatt riktning på grund av samma risk, vilken är den säkrade risken. Bedömning av effektivitet sker genom jämförelse av värdeförändringen i swappens fasta ben med värdeförändringen för den säkrade posten.

För säkringsrelationer där portföljsäkring tillämpas delas varje portfölj och de säkringsinstrument som säkrar portföljen in i tidsfickor. I varje tidsficka jämförs volymen i den säkrade posten (portföljen) med volymen i säkringsinstrumenten. Om aktuell volym för den säkrade posten understiger volymen för säkringsinstrumenten tas mellanskillnaden bort från säkringsrelationen. Om aktuell volym för den säkrade posten överstiger volymen för säkringsinstrumenten ingår inte den överstignade delen i säkringsrelationen och omvärderas därmed inte. Avstämning av säkringsrelationerna sker månadsvis.

För säkringsrelationer där ett till ett säkring tillämpas motsvaras alltid volymen i den säkrade posten med volymen i säkringsinstrumentet. Säkringskvoten (relationen i nominellt belopp mellan säkrad post och säkringsinstrument) är 1:1 och överensstämmer med den faktiska riskhanteringen.

Derivatmotparterna har alla hög kreditrating (i normalfallet AA), och så länge detta inte förändras bedöms inte kreditrisken dominera värdeförändringen i säkringsinstrumenten.

Kassaflödessäkring av valutarisk

Koncernen tillämpar kassaflödessäkring för säkring av valutarisker i koncernens emitterade värdepapper i utländsk valuta.

I en kassaflödessäkring av valutarisk har följande villkor identifierats som kritiska:

- Nominellt belopp
- Slutförfalldag
- Referensränta
- Räntesättningsdag
- Swappen byter den säkrade postens valutaflöden till koncernens funktionella valuta

Om villkoren överensstämmer så förväntas det finnas ett ekonomiskt samband mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet.

Nominellt belopp på "hypotetiskt derivat" och säkringsinstrument ska vara samma (säkringskvot 1:1). Säkringskvoten överensstämmer med den faktiska riskhanteringen.

Derivatmotparterna har alla hög kreditrating (i normalfallet AA), och så länge detta inte förändras bedöms inte kreditrisken dominera värdeförändringen.

Källor till ineffektivitet

Den ineffektivitet som uppstår i en säkringsrelation redovisas i resultaträkningen. Källor till ineffektivitet i koncernens säkringsrelationer beskrivs nedan.

Verkligt värdesäkring av ränterisk:

Det rörliga benet i swappen saknar motsvarighet i den säkrade posten.

Kassaflödessäkring av valutarisk:

Ineffektivitet uppstår om det hypotetiska derivatets villkor avviker från säkringsinstrumentet samtidigt som värdeförändringen på säkringsinstrumentet överstiger värdeförändringen på det hypotetiska derivatet.

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken för att betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel.

Bankkoncernen har låg aptit avseende likviditetsrisk. Likviditetsrisk minimeras och förebyggs genom prognostisering av framtida likviditetsbehov, god betalningsberedskap, funktionsåtskillnad samt god kontroll. Riskapiten, likviditetsrisklimiten samt inriktning avseende hantering av likviditetsrisk fastställs av Styrelsen.

Konsoliderad situations likviditetstäckningsgrad uppgick per den 31 december 2018 till 305 (339) procent.

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) för Konsoliderad situation uppgick per den 31 december 2018 till 115 (116) procent¹⁾. Se definition av Konsoliderad situation under avsnittet Kapital.

Likviditets- och finansieringsstrategi

För att leva upp till styrelsens låga risktolerans styrs Bankkoncernens likviditetsrisk utifrån likviditets- och finansieringsstrategin. Strategin fastställs årligen och uppdateras vid behov. Likviditetsstrategin är nedbruten i en finansieringsplan som beslutas av styrelsen och innehåller nyckeltal och mål för uppfyllande av den fastställda inriktningen vilket följs upp löpande.

Likviditetsriskhantering

Målet för likviditetshantering är att Banken vid var tid ska ha tillräckligt med likvida medel för att fullgöra sina åtaganden under såväl normala som stressade marknadsförhållanden då tillgången på upplåning är begränsad eller obefintlig. Likviditetsrisken hanteras av Treasuryenheten och kvantifieras genom dagliga likviditetsprognoser baserade på samtliga kontrakterade kassaflöden och förväntade affärsvolym avseende in- och utlåning. Treasuryenheten ansvarar även för att uppfylla de limiter avseende likviditetsrisk som fastställs av styrelsen.

Det centrala måttet i styrningen av likviditetsrisk utgörs av Bankkoncernens "överlevnadsperiod", vilket innebär den tidsperiod som Bankkoncernen klarar sina åtaganden utan tillgång till ny finansiering. Likviditetslimiten för överlevnadsperioden är satt till 12 månader. För att hantera störningar finns en beredskapsgrupp utsedd och handlingsplaner hålls upprättade och fastställda.

För att få en heltäckande bild av likviditetsrisken finns även ett antal strukturella och kvantitativa riskmått som bland annat omfattar ett minsta krav på outnyttjat utrymme i säkerhetspoolen för emission av säkerställda obligationer.

Likviditetsreserv

Bankkoncernens likviditetsreserv består av värdepapper med mycket hög likviditet och kreditkvalitet, samt placeringar hos Riksbanken eller Riksgälden. Huvuddelen av värdepappersinnehaven är belåningsbara hos Riksbanken och i förekommande fall i ECB eller Federal Reserve och kan snabbt omsättas till likvida medel för att säkerställa att tillräcklig likviditet alltid finns tillgänglig. Per den 31 december 2018 uppgick likviditetsreserven till 54,3 (48,1) Mdr och bestod till 49 (58) procent av svenska säkerställda obligationer.

¹⁾ Beräkningen baseras på Länsförsäkringar Banks tolkning av Baselkommitténs senaste förslag avseende stabil nettofinansieringskvot.

Finansiering

Upplåningen sker på ett sätt som skapar en sund förfallostruktur utan förfallokoncentrationer samt har en bred diversifiering av investerare och marknader. Eftersom majoriteten av Bankkoncernens utlåning utgörs av svenska bolån sker upplåningen primärt med säkerställda obligationer och främst i valutorna SEK och EUR. Vidare sker även viss upplåning i valutorna CHF och NOK.

Bankkoncernen ska i upplåningsverksamheten agera förutsägbart och aktivt på marknaden och eftersträva så god likviditet som möjligt i utestående skuld för att långsiktigt bygga förtroende hos investerarna. Bankkoncernen

strävar efter att emittera regelbundet för att uppnå en sund diversifiering och upprätthålla investerarnas intresse och kreditlimiter. Möten med svenska såväl som internationella investerare sker löpande för att säkerställa att dessa har en korrekt bild av Bankkoncernens verksamhet, låga riskprofil och goda riskhantering.

Likviditetsexponering finansiella instrument – Kontraktuellt återstående löptid (odiskonterade värden)

Koncernen 2018-12-31, Mkr	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	S:a nominella kassaflöden	Redovisat värde	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 månader
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	22,2	-	-	-	-	-	22,2	22,2	-
Belåningsbara statsskuldförbindelser	-	5 500,0	-	4 749,1	-	-	10 249,1	10 846,8	4 749,1
Utlåning till kreditinstitut	302,3	4 183,6	-	-	-	-	4 485,9	4 485,9	-
Utlåning till allmänheten	-	7 575,2	9 319,6	31 680,7	240 850,6	-	289 426,0	289 426,0	272 531,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	1 524,0	5 695,8	27 804,7	482,0	-	35 506,5	36 790,4	28 286,7
Övriga tillgångar	-	8,6	-	-	-	314,3	322,9	322,9	-
Summa tillgångar	324,5	18 791,4	15 015,4	64 234,4	241 332,6	314,3	340 012,6	341 894,2	305 567,0
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	0,9	5 991,2	-	-	-	-	5 992,1	5 992,1	-
In- och upplåning från allmänheten	-	105 008,5	2 695,3	437,9	-	-	108 141,7	108 141,7	437,9
Emitterade värdepapper	-	1 874,2	14 478,5	156 514,6	33 758,6	-	206 625,9	210 781,1	190 273,2
Övriga skulder	-	57,4	-	-	-	126,0	183,4	183,4	-
Efterställda skulder	-	-	-	-	2 600,0	-	2 600,0	2 593,1	2 600,0
Summa skulder	0,9	112 931,3	17 173,8	156 952,5	36 358,6	126,0	323 543,1	327 691,4	193 311,1
Differens tillgångar och skulder	323,6	-94 139,9	-2 158,4	-92 718,1	204 974,0	188,3	16 469,5	14 202,8	112 255,9

Koncernen 2017-12-31, Mkr	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	S:a nominella kassaflöden	Redovisat värde	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 månader
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0	-	-	-	-	-	17,0	17,0	-
Belåningsbara statsskuldförbindelser	-	5 206,2	294,9	4 149,1	200,0	-	9 850,2	10 531,5	4 349,1
Utlåning till kreditinstitut	198,0	67,0	-	-	-	-	265,0	265,0	-
Utlåning till allmänheten	-	5 205,2	8 664,4	28 842,5	218 732,1	-	261 444,2	261 444,2	247 574,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	3 115,0	7 730,6	21 692,0	1 482,0	-	34 019,6	35 717,8	23 174,0
Övriga tillgångar	-	99,6	-	-	-	192,1	291,7	291,7	-
Summa tillgångar	215,0	13 692,9	16 690,0	54 683,6	220 414,1	192,1	305 887,7	308 267,2	275 097,7
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	51,1	3 944,8	-	-	-	-	3 995,9	3 995,9	-
In- och upplåning från allmänheten	-	94 471,2	4 404,2	528,1	-	-	99 403,6	99 403,6	528,1
Emitterade värdepapper	-	3 292,6	18 164,1	123 891,7	38 958,5	-	184 306,9	188 406,7	162 850,2
Övriga skulder	-	137,3	-	-	-	43,1	180,4	180,4	-
Efterställda skulder	-	-	-	-	2 600,0	-	2 600,0	2 595,4	2 600,0
Summa skulder	51,1	101 846,0	22 568,3	124 419,9	41 558,5	43,1	290 486,8	294 582,0	165 978,3
Differens tillgångar och skulder	163,9	-88 017,9	-5 878,3	-69 736,2	178 855,6	149,0	15 400,9	13 685,2	

Likviditetsexponering finansiella instrument – Kontraktuellt återstående löptid (odiskonterade värden)

Moderbolaget 2018-12-31, Mkr	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	S:a nominella kassaflöden	Redovisat värde	Varav förväntad återvinning > 12 månader
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	22,2	–	–	–	–	–	22,2	22,2	–
Belåningsbara statsskuldförbindelser	–	5 500,0	–	4 749,1	–	–	10 249,1	10 846,8	4 749,1
Utlåning till kreditinstitut	127,7	4 217,8	73 867,3	–	801,0	–	79 013,9	79 013,9	801,0
Utlåning till allmänheten	–	5 227,2	2 585,3	6 524,1	31 404,2	–	45 740,8	45 742,5	37 928,3
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	1 524,0	3 324,3	20 935,4	282,0	–	26 065,7	26 873,7	21 217,4
Övriga tillgångar	–	8,4	–	–	–	66,3	74,7	74,7	–
Summa tillgångar	149,9	16 477,4	79 776,9	32 208,6	32 487,2	66,3	161 166,4	162 573,8	64 695,8
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	4 982,3	5 773,6	–	–	–	–	10 755,9	10 755,9	–
In- och upplåning från allmänheten	–	105 406,5	2 695,3	437,9	–	–	108 539,8	108 539,8	437,9
Emitterade värdepapper	–	1 874,2	5 669,6	31 687,5	100,0	–	39 331,3	39 586,1	31 787,5
Övriga skulder	–	57,5	–	–	–	–	57,5	57,5	–
Efterställda skulder	–	–	–	–	2 600,0	–	2 600,0	2 593,1	2 600,0
Summa skulder	4 982,3	113 111,8	8 364,9	32 125,4	2 700,0	0,0	161 284,5	161 532,4	34 825,4
Differens tillgångar och skulder	-4 832,4	-96 634,4	71 412,0	83,2	29 787,2	66,3	-118,1	1 041,4	29 870,4

Moderbolaget 2017-12-31, Mkr	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	S:a nominella kassaflöden	Redovisat värde	Varav förväntad återvinning > 12 månader
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0	–	–	–	–	–	17,0	17,0	–
Belåningsbara statsskuldförbindelser	–	5 206,2	294,9	4 149,1	200,0	–	9 850,2	10 531,5	4 349,1
Utlåning till kreditinstitut	136,1	118,6	65 950,0	–	801,0	–	67 006,7	67 005,7	801,0
Utlåning till allmänheten	–	3 131,7	2 567,8	6 390,1	30 113,6	–	42 203,2	42 203,2	36 503,7
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	2 915,0	5 055,6	15 392,0	1 382,0	–	24 744,6	25 880,0	16 774,0
Övriga tillgångar	–	0,0	–	–	–	38,3	38,3	38,3	–
Summa tillgångar	153,1	11 371,5	73 868,3	25 931,2	32 496,6	38,3	143 859,0	145 675,7	58 427,8
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	3 139,3	3 892,1	–	–	–	–	7 031,4	7 031,4	–
In- och upplåning från allmänheten	–	94 876,1	4 404,2	528,1	–	–	99 808,4	99 808,4	528,1
Emitterade värdepapper	–	3 292,6	3 380,0	26 997,9	1 750,4	–	35 420,9	35 594,8	28 748,3
Övriga skulder	–	0,1	–	–	–	–	0,1	0,1	–
Efterställda skulder	–	–	–	–	2 600,0	–	2 600,0	2 596,5	2 600,0
Summa skulder	3 139,3	102 060,9	7 784,2	27 526,0	4 350,4	0,0	144 860,8	145 031,2	31 876,4
Differens tillgångar och skulder	-2 986,2	-90 689,4	66 084,1	-1 594,8	28 146,2	38,3	-1 001,8	644,5	

Likviditetsexponering derivat

Koncernen 2018-12-31 Mkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	S:a nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
- valutarelaterade	-1,6	0,0	0,0	0,0	-1,6
- ränterelaterade	0,0	-0,1	-0,5	-0,1	-0,7
Derivat i säkringssamband					
- valutarelaterade	116,1	527,4	3 776,9	637,1	5 057,5
- ränterelaterade	68,0	697,0	1 932,0	405,5	3 102,5
Total skillnad derivat	182,4	1 224,3	5 708,5	1 042,6	8 157,7

Koncernen 2017-12-31 Mkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	S:a nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
- valutarelaterade	15,7	-	-	0,0	15,8
- ränterelaterade	-1,5	-3,1	-22,3	-24,0	-50,9
Derivat i säkringssamband					
- valutarelaterade	93,4	251,6	2 605,7	828,2	3 778,9
- ränterelaterade	17,6	721,9	1 809,4	358,1	2 907,1
Total skillnad derivat	125,3	970,5	4 392,8	1 162,3	6 650,9

Moderbolaget 2018-12-31 Mkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	S:a nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
- valutarelaterade	-1,6	0,0	0,0	0,0	-1,6
- ränterelaterade	0,0	-0,1	-0,5	-0,1	-0,7
Derivat i säkringssamband					
- valutarelaterade	-39,5	134,8	391,9	0,0	487,2
- ränterelaterade	31,4	-29,1	6,2	-9,2	-0,7
Total skillnad derivat	-9,8	105,6	397,7	-9,3	484,3

Moderbolaget 2017-12-31 Mkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	S:a nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
- valutarelaterade	15,7	-	-	0,0	15,8
- ränterelaterade	-1,5	-3,1	-22,3	-24,0	-50,9
Derivat i säkringssamband					
- valutarelaterade	-40,8	-9,5	305,7	-27,7	227,8
- ränterelaterade	-28,7	-53,5	51,0	-17,0	-48,2
Total skillnad derivat	-55,3	-66,0	334,5	-68,7	144,5

Operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förluster till följd av mänskliga fel, icke ändamålsenliga eller fallerade processer, system eller yttre händelser, inbegripet legala risker eller compliancerisker. Utifrån definitionen kan konstateras att operativ risk omfattar hela bankverksamheten.

Bankkoncernen ska vid bedömning av operativa risker utgå från produkter, tjänster, funktioner, processer och IT-system. Riskbedömningen ska följas upp mot riskutfall (incidentrapportering).

Riskkategorier

Bankkoncernen kategoriserar operativa risker till följande riskkategorier:

Produkt- och processrisker	Avser risken för förluster till följd av att fastställda arbetsprocesser inte fungerar, inte är kända eller är icke-ändamålsenliga.	Legala risker	Avser risken för att Bankkoncernen inte säkerställer och följer upp att lagar, förordningar eller andra relevanta regleringar samt rekommendationer följs, att ingångna avtal eller andra rättshandlingar är korrekta och giltiga, arkiverar avtal och andra rättshandlingar eller hanterar och följer upp rättsliga processer.
Personalkrisker	Avser risken för förluster till följd av otydlighet i ansvarsområde, otillräcklig kompetens i förhållande till arbetsuppgift eller att det inte finns tillräckligt med personal i förhållande till arbetsuppgifterna.	Compliancerisker	Avser risken att Bankkoncernen inte efterlever lagar, förordningar samt föreskrifter, allmänna råd från FI och europeiska myndigheter eller motsvarande.
		IT-risker	Avser risken för att IT-system inte är tillgängliga i beslutad omfattning eller inte är tillräckligt säkra. Cyberrisk, som definieras som risker vid användning eller överföring av digital data, inkluderas i IT- risker.
		Säkerhetsrisker	Avser risken för förluster till följd av att Bankkoncernen utsätts för externa brott eller interna oegentligheter. Inbegriper även risken för skada på fysiska tillgångar inom Bankkoncernen.
		Modellrisker	Avser risken för förluster till följd av beslut som huvudsakligen baserats på resultat av modeller, på grund av fel i framtagnings, genomförande eller användning av modeller.

Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringsprocessen avseende operativa risker består av följande huvudsakliga moment:

- Riskutvärdering och uppföljning av kontroller – Riskutvärderingen är ett av de verktyg som används för att identifiera operativa risker samt för att planera riskbegränsande åtgärder.
- Riskindikatorer – Användandet av riskindikatorer syftar till att skapa förutsättning för en bättre inblick i Bankens riskprofil och vilka risker som ökar respektive minskar vid tillfället och över tid.
- Uppföljning av incidenter – Genomgång av inträffade incidenter. Särskild vikt ska läggas vid incidenter av mer allvarlig karaktär i genomgången.
- Godkännandeprocessen – Dokumenterad process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer, IT-system samt vid genomförande av omorganisationer eller vid exceptionella transaktioner.

Bedömning av identifierade operativa risker bygger på en modell som tillämpas genomgående i verksamheten. Varje identifierad risk bedöms utifrån följande grunder:

- Konsekvens – vilken effekt på verksamheten i det fall risken inträffar.
- Sannolikhet – hur troligt det är att risken inträffar.

Summan utgör ett riskvärde för den operativa risken. Processägare ansvarar för genomförande av riskanalyser, identifiering och bedömning av operativa risker, inom ramen för sitt respektive ansvarsområde. Processägare ansvarar för att åtgärda risker ovan limit inom sitt ansvarsområde.

Riskmetoderna ska regelbundet utvärderas i syfte att minimera risken för att metoderna i sig ger upphov till betydande felbedömningar av den operativa risken.

Incidentrapportering

Bankkoncernen har ett systemstöd för rapportering av operativa riskhändelser, incidenter. I systemet finns möjlighet för samtliga medarbetare att inrapportera eventuella incidenter. Fördelning av incidenter till av Finansinspektionen fastställda incidentkategorier sker per automatik i systemet. Risk Management framställer periodiskt sammanställningar av incidenter i sin rapportering. Incidenthanteringen är en viktig del i koncernens operativa riskarbete. Dels bidrar incidentstatistik till bedömningen och prognosen av operativ risk, dels ger rapporteringen en möjlighet att snabbt identifiera kritiska problem och agera utifrån dessa.

Kontinuitetshantering

Allvarliga incidenter kan leda till en krissituation. En kris kan exempelvis uppstå på grund av brand, IT-avbrott eller liknande allvarlig händelse. Bankkoncernen arbetar förebyggande för att förhindra att denna typ av händelse uppstår. Planer för beredskap, kontinuitet och återställning finns framtagna i verksamheten för att stödja medarbetare och chefer vid en krissituation och i det fall en allvarlig händelse skulle inträffa. Krisövningar genomförs minst årligen för att säkerställa att planerna är ändamålsenliga.

Affärsrisker

Affärsrisker består i första hand av intjäningsrisker. Intjäningsrisker definieras som volatilitet i intjäning som ger risk för minskade intäkter på grund av exempelvis konkurrens eller volymminskningar. Intjäningsrisker finns i samtliga produkter och portföljer hos koncernen. En stor del av bankverksamheten avser bolån. Denna verksamhet har en låg volatilitet och därmed en låg intjäningsrisk. Affärsrisken behandlas i den interna kapital- och likviditetsutvärderingen.

Kapital

Konsoliderad situation

Den konsoliderade situationen omfattar Länsförsäkringar AB, Länsförsäkringar Bank AB (publ), Länsförsäkringar Hypotek AB, Wasa Kredit AB samt Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. Utöver detta har Länsförsäkringar AB ett innehav i fastighetsägande bolaget Utile Dulci 2 HB. För mer information avseende koncernen hänvisas till årsredovisningen för Länsförsäkringar AB.

Inom den konsoliderade situationen föreligger inga väsentliga eller rättsliga hinder för överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder mellan moderbolag och dotterbolag.

Moderbolagets ägarandel och metod för konsolidering

Bolagsnamn	Moderföretagets ägarandel (%)	Organisationsnummer	Metod för konsolidering
Länsförsäkringar AB moderbolag			
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	100	516401-9878	Fullständig
Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB (publ)	100	516401-8219	Avdragen från kapitalbasen
Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB (publ)	100	502010-9681	Avdragen från kapitalbasen
Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB (publ)	100	516401-6627	Avdragen från kapitalbasen
Utile Dulci 2 HB	45,6	916601-0067	Fullständig
Länsförsäkringar Bank AB moderbolag			
Länsförsäkringar Hypotek AB	100	556244-1781	Fullständig
Länsförsäkringar Fondförvaltnings AB	100	556364-2783	Fullständig
Wasa Kredit AB	100	556311-9204	Fullständig

Kapitalbas och kapitalkrav

Uppställning av kapitalbasen enligt artikel 5 i EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013.

Rader i uppställningen enligt förordningen som är tomma har exkluderats i nedanstående tabell för bättre översyn.

Det finns inga poster som omfattas av bestämmelser som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller några föreskrivna restvärden enligt den förordningen.

Mkr	Konsoliderad situation		Bankkoncernen	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Kärnprimärkapital: instrument och reserver				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	6 513,4	6 513,4	2 864,6	954,9
Varav: aktiekapital	1 042,5	1 042,5	2 864,6	954,9
Ej utdelade vinstmedel (Balanserade vinstmedel)	11 613,1	8 781,4	10 545,9	10 626,4
Akkumulerat Övrigt totalresultat	4 938,9	5 276,0	314,1	310,1
Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning	2 488,3	2 550,2	1 179,5	1 235,1
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	25 553,7	23 121,0	14 904,1	13 126,5
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar				
Ytterligare värdejusteringar	-54,4	-52,1	-53,5	-51,4
Immateriella tillgångar (netto efter minskning för tillhörande skatteskulder)	-1 734,2	-1 739,3	-989,6	-969,3
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	151,2	105,9	151,2	105,9
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-372,9	-444,3	-372,9	-444,3
Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering	-5 794,1	-5 999,3	-	-
Belopp som överskrider tröskelvärdet på 15 %	-	-	-	-
Varav: institutets direkta och indirekta innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn när institutet har en väsentlig investering i de enheterna	-	-	-	-
Varav: uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader	-	-	-	-
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-7 804,4	-8 129,1	-1 264,8	-1 359,1
Kärnprimärkapital	17 749,3	14 991,9	13 639,3	11 767,4
Primärkapitaltillskott: instrument				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	-	-	1 200,0	1 200,0
Varav: klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder	-	-	1 200,0	1 200,0
Kvalificerande primärkapital som ingår i konsoliderat primärkapitaltillskott som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part	927,6	944,3	-	-
Primärkapitaltillskott	927,6	944,3	1 200,0	1 200,0
Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)	18 676,9	15 936,2	14 839,3	12 967,4
Supplementärkapital: instrument och avsättningar				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	-	-	2 589,7	2 591,7
Kvalificerande kapitalbasinstrument som ingår i konsoliderat supplementärkapital som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part	2 035,5	2 163,3	-	-
Supplementärkapital	2 035,5	2 163,3	2 589,7	2 591,7
Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)	20 712,4	18 099,5	17 429,0	15 559,1
Totala riskvägda tillgångar	113 283,1	64 379,2	95 927,8	48 432,2
Kapitalrelationer och buffertar				
Kärnprimärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	15,7%	23,3%	14,2%	24,3%
Primärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	16,5%	24,8%	15,5%	26,8%
Totalt kapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	18,3%	28,1%	18,2%	32,1%
Institutsspecifika buffertkrav	9,0%	9,0%	9,0%	9,0%
Varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Varav: krav på kontryckisk kapitalbuffert	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Varav: krav på systemriskbuffert	-	-	-	-
Varav: buffert för globalt systemviktigt institut eller för annat systemviktigt institut	-	-	-	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	10,3%	18,8%	9,5%	19,8%
Kapitalkrav enligt Basel 1-golv *)	-	12 880,4	-	12 511,5
Kapitalbas justerad enligt Basel 1-golv	-	18 543,8	-	16 003,4
Överskott av kapital enligt Basel 1-golv	-	5 663,4	-	3 491,9

*) Från den 1 januari 2018 upphörde kapitalkravet enligt det så kallade Basel 1-golvet baserat på artikel 500(1) i tillsynsförordningen (575/2013/EU).

Kapitalbas

Kapitalbasen är summan av primärkapital och supplementärt kapital, efter avdrag för poster som anges i kapitaltäckningsreglerna.

Primärkapitalet består av institutets kärnprimärkapital och en begränsad andel eviga förlagslån (primärkapitalinstrument). Kärnprimärkapital utgörs av eget kapital enligt gällande redovisningsregler, efter avdrag för vissa poster som definieras i kapitaltäckningsreglerna.

Supplementärt kapital utgörs främst av eviga och daterade lån med efterställd förmånsrätt.

Kärnprimärkapital

Eget kapital består av aktiekapital, tillskjutet kapital, reserver och årets resultat. Det egna kapitalet som ingår i kärnprimärkapitalet i Konsoliderad situation har under perioden ökat netto främst till följd av genererad vinst från bankkoncernen. Resultatet får inräknas i kärnprimärkapitalet innan stämmbeslut endast efter godkännande från Finansinspektionen, efter att avdrag gjorts för föreslagen utdelning eller andra förutsebara kostnader samt att överskottet verifierats av bolagets revisorer. I linje med styrelsens förslag till resultatdisposition görs inga avdrag för utdelning. Förändringar i eget kapital som kommer från kassaflödessäkringar ska inte påverka kapitalbasen varför denna effekt exkluderas. Kärnprimärkapitalet justeras även till följd av regulatoriska krav på försiktig värdering av poster värderade till verkligt värde. Andra avdrag från kärnprimärkapitalet som är applicerbara för den konsoliderade situationen är immateriella tillgångar, goodwill, IRK-underskott samt för signifikanta innehav i enheter inom den finansiella sektorn. Efter tillämpliga avdrag uppgick kärnprimärkapitalet till 17 749 (14 992) Mkr.

Primärkapital

Övrigt primärkapital i den Konsoliderade situationen utgörs uteslutande av primärkapitaltillskott. Primärkapitaltillskott är en efterställd skuld som uppfyller vissa villkor för att få räknas som primärkapital vid beräkning av kapitalbasens storlek. Länsförsäkringar Bank har ett emitterat primärkapitallån på motsvarande 1 200 Mkr. Vid sammanställning av den konsoliderade kapitalbasen får emellertid primärkapitalinstrument emitterade av Länsförsäkringar Bank endast ingå till den andel det krävs för att täcka Bankkoncernens primärkapitalkrav, inklusive Pelare 2 och buffertkrav. Medräkningsbart primärkapital uppgick till 928 (944) Mkr.

Supplementärt kapital

Det supplementära kapitalet måste vara efterställt övriga fordringar på bolaget, med undantag av eget kapital instrument och primärkapitaltillskott. De tidsbundna förlagslånen som räknas in får inte heller vara säkerställt eller i någon form garanterat av emitterande institut eller institut inom den konsoliderade situationen.

Supplementärt kapital består av tidsbundna förlagslån emitterade av Länsförsäkringar Bank. Instrumenten är föremål för motsvarande regler som primärkapitalinstrument ovan, medräkningsbart supplementärkapital uppgick till 2 036 Mkr.

Utestående efterställda lån 2018-12-31

Låntagare	Lånebelopp	Lånedatum	Återbetalningsdag	Förtida inlösen (brytdag)
Primärkapitaltillskott - Externa				
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	1200 Mkr	2015-06-09	Evigt	2020-06-09
Supplementärt kapital - Externa				
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	500 Mkr	2016-04-26	2026-04-26	2021-04-26
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	1000 Mkr	2016-04-26	2026-04-26	2021-04-26
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	400 Mkr	2018-03-01	2028-03-01	2023-03-01
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	700 Mkr	2018-03-01	2028-03-01	2023-03-01

Mer detaljerad information om de viktigaste delarna i kapitalbasinstrumenten uppställd enligt EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013/EU finns under Upplysningar om kapitalbas på Länsförsäkringar Banks hemsida.

Kapitalkrav

	Konsoliderad situation 2018-12-31		Konsoliderad situation 2017-12-31		Bankkoncernen 2018-12-31		Bankkoncernen 2017-12-31	
Mkr	Risk- exponerings- belopp	Kapital- krav	Risk- exponerings- belopp	Kapital- krav	Risk- exponerings- belopp	Kapital- krav	Risk- exponerings- belopp	Kapital- krav
Kreditrisk enligt schablonmetoden								
Institutsexponeringar	1 344,9	107,6	1 293,5	103,5	1 303,1	104,2	1 242,7	99,4
Företagsexponeringar	2 041,3	163,3	1 723,9	137,9	2 039,2	163,1	1 695,8	135,7
Hushållsexponeringar	1 978,8	158,3	1 730,7	138,5	1 978,8	158,3	1 730,7	138,5
Fallerade exponeringar	20,0	1,6	56,2	4,5	20,0	1,6	56,2	4,5
Poster med hög risk	0,4	0,0	15,0	1,2	0,4	0,0	15,0	1,2
Säkerställda obligationer	3 060,1	244,8	2 989,4	239,2	2 971,0	237,7	2 917,3	233,4
Aktieexponeringar	5 971,7	477,7	5 296,0	423,7	78,4	6,3	40,6	3,2
Övriga poster	4 736,3	378,9	4 538,0	363,0	1 014,9	81,2	1 002,7	80,2
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	19 153,6	1 532,3	17 642,7	1 411,4	9 405,9	752,5	8 701,0	696,1
Kreditrisk enligt IRK-metoden								
<i>Hushållsexponeringar</i>								
Fastighetskrediter, små och medelstora företag	1 932,1	154,6	2 217,4	177,4	1 932,1	154,6	2 217,4	177,4
Fastighetskrediter, övriga	14 841,4	1 187,3	13 118,6	1 049,5	14 841,4	1 187,3	13 118,6	1 049,5
Övriga hushållsexponeringar, små och medelstora företag	4 332,5	346,6	4 375,0	350,0	4 332,5	346,6	4 375,0	350,0
Övriga hushållsexponeringar	6 879,4	550,4	7 087,4	567,0	6 879,4	550,4	7 087,4	567,0
Summa hushållsexponeringar	27 985,3	2 238,8	26 798,4	2 143,9	27 985,3	2 238,8	26 798,4	2 143,9
Företagsexponeringar	7 496,3	599,7	7 349,7	588,0	7 496,3	599,7	7 349,7	588,0
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	35 481,6	2 838,5	34 148,1	2 731,8	35 481,6	2 838,5	34 148,1	2 731,8
Operativa risker								
Schablonmetoden	12 305,6	984,4	11 346,2	907,7	4 697,9	375,8	4 340,9	347,3
Summa kapitalkrav för operativa risker	12 305,6	984,4	11 346,2	907,7	4 697,9	375,8	4 340,9	347,3
Kreditvärdighetsjustering schablonmetoden	1 323,4	105,9	1 242,2	99,4	1 323,4	105,9	1 242,2	99,4
Ytterligare riskexponeringsbelopp enligt Artikel 458 CRR	45 018,9	3 601,5	-	-	45 018,9	3 601,5	-	-
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	113 283,1	9 062,6	64 379,2	5 150,3	95 927,8	7 674,2	48 432,2	3 874,6

Kapitalkraven delas in i Pelare 1-krav, som är generella minimikrav för alla institut, och Pelare 2-krav som baseras på individuella bedömningar av varje institut. Utöver dessa kapitalkrav finns även tillkommande kapitalkrav i form av ett kombinerat buffertkrav.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet inom Pelare 1 uttrycks som en andel av riskexponeringsbeloppet (REA). Per den 31 december 2018 uppgick det totala riskexponeringsbeloppet (REA) till 113 283 (64 379) Mkr i den konsoliderade situationen. Ökningen av REA är främst hänförligt till Finansinspektionens införande av ytterligare tillsynsåtgärder inom ramen för artikel 458 CRR samt till en fortsatt tillväxt i utlåning, främst mot hushåll i form av bolån. Avseende operativa risker har REA ökat sedan föregående år på grund av den årliga uppdatering som görs av de intäkter som ingår i beräkningen enligt schablonmetoden.

Buffertkrav

Konsoliderad situation omfattas av krav på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert och en kontracyklisk kapitalbuffert. Kapitalkonserveringsbufferten ska uppgå till 2,5 procent av REA och uppgick den 31 december 2018 till 2 832 Mkr. Finansinspektionen har fastställt att kravet avseende den kontracykliska kapitalbufferten ska uppgå till 2 procent av REA vilket per 31 december 2018 motsvarar 2 266 Mkr. Båda buffertkraven ska täckas av kärnprimärkapital.

Kapitalhantering och Intern kapitalutvärderingsprocess (IKU)

Den interna kapitalutvärderingsprocessen (IKU) är utformad efter de Pelare 2-krav som ställs i regelverket, de krav som styrelsen ställer på verksamheten samt interna behov. Syftet med processen är att bedöma det kapital som krävs för att täcka samtliga risker som Konsoliderad situation är eller kan komma att bli exponerad mot. Det internt bedömda kapitalbehovet ska vara

framåtblickande och säkerställa en god kapitalisering och vara underlag för kapitalplaneringen på kort och lång sikt. För att kunna bedöma kapitalbehovet i ett framåtblickande perspektiv genomförs scenarioanalyser och stress-tester. Inom processen ses riskerna i verksamheten över och metoderna och modellerna som använts för att kvantifiera dem utvärderas. Processen ska genomföras årligen och minst en gång per år ska förutsättningarna för stresstester diskuteras i styrelsen, vilken ska vara vägledande för det fortsatta arbetet.

Internt bedömt kapitalbehov

Det internt bedömda kapitalbehovet består av minimikapitalkravet enligt Pelare 1 och kapitalbehov för risker hanterade inom Pelare 2. Per den 31 december 2018 uppgick det internt bedömda kapitalbehovet för den konsoliderade situationen till 11 290 Mkr. Detta belopp inkluderar en bedömning av det ökade kapitalbehovet till följd av tillämpning av Finansinspektionens nya bedömningsmetod för sannolikhet för fallissemang för företags-exponeringar. Bankkoncernen har ansökt om att tillämpa en modell förenlig med denna metod.

Kapitalbasen som möter kapitalbehovet enligt Pelare 1 och Pelare 2-kraven, inklusive buffertkrav, uppgick till 20 712 Mkr.

Bruttosoliditetsgrad

Bruttosoliditetsgrad är ett icke-riskbaserat mått som sätter ett golv för hur lågt kapitalkravet kan falla relativt en banks bruttotillgångar. Bruttosoliditetsgraden per den 31 december 2018 uppgick till 5,1 (4,8) procent.

De olika kapitalkraven beskrivs mer utförligt i dokumentet Risk och kapitalhantering i Länsförsäkringar Bank som finns tillgänglig på bolagets hemsida.

Nya och ändrade regler

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas och deras effekt på kapitaltäckningen

IFRS 16 Leasing ska börja tillämpas den 1 januari 2019 och ersätter då den befintliga standarden IAS 17. Den nya standarden kommer framgent att få påverkan på hur leasingavtalen kommer att redovisas i balans- och resultaträkningen. För detaljerad information om kommande redovisningsstandards och dess effekter på koncernens finansiella rapporter hänvisas till not 2, Redovisningsprinciper.

Kapitaltäckningsregler

Kommande förändringar i kapitaltäckningsreglerna

Under slutet av 2018 nåddes flera överenskommelser kring det så kallade bankpaketet. Ett definitivt godkännande väntas i början av 2019 och delar av bankpaketet väntas träda i kraft 2021. De föreslagna ändringarna i förordningen innehåller bland annat ett bindande minimikrav på bruttosoliditetsgrad och stabil nettofinansieringskvot. Vidare föreslås nya metoder för beräkning av marknadsrisk, motpartsrisk och striktare regler kring stora exponeringar. Det nya direktivförslaget innehåller bland annat ett reviderat Pelare 2-ramverk. Åtgärderna i bankpaketet ska bidra till att på EU-nivå genomföra riskreducerande globala standarder men är också en del av att fullborda bankunionen. En effekt av förslaget är att kraven på kapitaltäckning höjs. Förslaget omfattar såväl ändringar som kompletteringar i tillsynsförordningen, kapitaltäckningsdirektivet och krishanteringsdirektivet. Vissa delar av förslagen behöver införas i svensk rätt innan de träder i kraft.

Slutförandet av Basel 3-regelverket fortgår. Baselkommittén publicerade i december 2017 sina kompletteringar. Kompletteringarna innebär stora förändringar för bankerna och innehåller bland annat begränsningsregler för användandet av interna modeller, ändringar i schablonmetoderna för såväl kredit- och operativrisk samt införande av ett kapitalgolv på 72,5 procent. Kapitalgolvet innebär att de riskvägda tillgångarna för en bank som tillämpar interna modeller totalt sett inte får vara lägre än 72,5 procent av det riskvägda beloppet beräknat enligt schablonmetoden. Syftet med ändringarna är att införa enhetliga kapitalkrav och minska risken för omotiverade skillnader mellan länder och banker. Reglerna ska också öka jämförbarheten mellan bankerna. Innan reglerna kan träda i kraft måste de först införas i EU-rätten. Det har ännu inte publicerats något förslag hur dessa regler ska implementeras. Utvärdering av effekterna från Baselkommitténs förslag pågår på Europeisk nivå och dessa kommer att ligga till grund för utformningen av det slutgiltiga regelverket. De nya reglerna förväntas träda i kraft 2022 med en infasningsperiod om fem år.

Vidare publicerade Europeiska Bankmyndigheten i november 2017 nya riktlinjer kring hantering av fallerade exponeringar samt estimering av PD och LGD vilka kommer att införas under 2019 respektive 2020-2021.

Sammantaget kommer detta betyda omfattande förändringar för många banker. Länsförsäkringar Bank följer den regulativa utvecklingen och har god beredskap och är väl kapitaliserade för kommande förändringar även om det i detta skede är oklart vilka effekterna blir i termer av ett kapitalkrav. Finansinspektionen har beslutat att de kommer att höja det kontracykliska buffertvärdet från dagens 2,0 % till 2,5 %. Det högre buffertvärdet ska tillämpas från och med den 19 september 2019.

Krishantering

Sverige har sedan februari 2016 nya regler för hantering av krisande banker. Reglerna utgår från det så kallade krishanteringsdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv (2014/59/EU). Ett viktigt syfte är att förhindra att problem hos banker blir en belastning för skattebetalarna. Riksgälden ansvarar för att tillämpa regelverket. Reglerna skapar ett särskilt förfarande för att hantera en bank som hamnar i kris utan att försätta den i konkurs. Förfarandet kallas för resolution. Resolution medför att staten genom Riksgälden tar över den problemdrabbade banken. Riksgälden har ett antal verktyg att tillgå för rekonstruera eller avveckla banken under ordnade former. För att möjliggöra resolution på ett effektivt sätt har Riksgälden upprättat resolutionsplaner för de institut som de anser har kritisk verksamhet för det finansiella systemet. Som ett led i Riksgäldens planeringsarbete ska de fastställa ett krav på nedskrivningsbara skulder som kan användas för att täcka förluster i ett krisdrabbat institut.

Riksgälden meddelade i december 2018 sitt beslut avseende resolutionsplaner samt minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de institut som bedriver verksamhet som anses kritisk för det finansiella systemet, däribland Länsförsäkringar Bank. Riksgälden beslutade om ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder på gruppnivå. De utgivna skulder som får användas för att uppfylla kravet ska vara utgivna av Länsförsäkringar Bank. Därutöver fastsatt Riksgälden även beslut om ett minimikrav för de enskilda instituten, Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Hypotek och Wasa Kredit.

Riksgäldens beslut om MREL avser endast storleken på minimikravet. Utöver beslutet har Riksgälden valt att tillämpa ett antal principer (som inte är en del av beslutet) för hur minimikravet bör uppfyllas. Bland annat ska minimikravet på gruppnivå uppfyllas med en viss andel skulder (skuldandelsprincipen) samt att kravet från och med 2022 ska uppfyllas helt med efterställda skulder (efterställningsprincipen). Riksgälden meddelade under 2018 att Länsförsäkringar Bank kommer att omfattas av kravet på efterställdhet.

MREL för Konsoliderad situation uppgår till 6,3 procent av totala skulder och kapitalbas. Per 2018-12-31 hade Länsförsäkringar Bank 32,7 Mdkr icke säkerställd upplåning med en återstående löptid överstigande ett år utestående, vilket med god marginal överskred minimikravet.

Not 4	Segmentsredovisning
--------------	----------------------------

Koncernen, Mkr	Bank	Hypotek	Finansbolag	Fond	Eliminering/ Justering	Totalt
Resultaträkning 2018						
Räntenetto	1 233,7	2 433,6	829,8	-	0,0	4 491,1
Erhållna utdelningar	29,9	-	-	-	-	29,9
Provisionsintäkter	556,5	2,5	209,8	572,5	-88,4	1 252,9
Provisionskostnader	-490,5	-1 242,1	-68,8	-313,2	88,4	-2 026,1
Nettoresultat av finansiella poster	15,4	-1,9	-	-	0,0	13,5
Koncerninterna intäkter	119,8	-	0,9	-	-120,7	-
Övriga intäkter	5,1	0,0	10,5	0,0	0,0	15,7
Summa rörelseintäkter	1 470,0	1 192,1	982,2	259,4	-120,7	3 782,9
Koncerninterna kostnader	8,1	-87,1	-11,6	-30,1	120,7	-
Övriga administrationskostnader	-1 138,4	-21,8	-448,9	-143,9	0,0	-1 752,9
Av- och nedskrivningar	-375,4	-0,2	-49,5	-0,3	-	-425,3
Summa rörelsekostnader	-1 505,7	-109,0	-509,9	-174,3	120,7	-2 178,3
Resultat före kreditförluster	-35,7	1 083,0	472,2	85,1	-	1 604,7
Kreditförluster, netto	15,6	1,3	-112,4	-	0,8	-94,7
Rörelseresultat	-20,1	1 084,4	359,9	85,1	0,8	1 510,0
Balansräkning 2018-12-31						
Summa tillgångar	178 405,9	241 368,0	23 376,4	687,5	-93 980,7	349 857,1
Skulder	167 062,9	230 034,0	20 417,1	192,3	-83 955,5	333 750,8
Eget kapital	11 342,9	11 334,0	2 959,3	495,2	-10 025,2	16 106,2
Summa skulder och eget kapital	178 405,9	241 368,0	23 376,4	687,5	-93 980,7	349 857,1

Koncernen, Mkr	Bank	Hypotek	Finansbolag	Fond	Eliminering/ Justering	Totalt
Resultaträkning 2017						
Räntenetto	1 127,2	2 100,6	768,5	0,0	-	3 996,3
Erhållna utdelningar	42,3	-	-	-	-	42,3
Provisionsnetto	22,9	1 141,3	124,0	244,8	-0,8	-750,3
Nettoresultat av finansiella poster	-6,4	-43,0	-	-	-	-49,4
Koncerninterna intäkter	112,9	-	0,8	-	-113,7	0,0
Övriga intäkter	2,9	0,0	15,5	0,1	-	18,6
Summa rörelseintäkter	1 301,9	916,4	908,8	244,9	-114,4	3 257,5
Koncerninterna kostnader	7,5	-82,2	-10,4	-29,3	144,4	0,0
Övriga administrationskostnader	-936,1	-21,0	-431,2	-119,0	-2,0	-1 509,3
Av- och nedskrivningar	-79,0	-0,2	-12,0	-0,4	-	-91,5
Summa rörelsekostnader	-1 007,7	-103,4	-453,6	-148,7	112,5	-1 600,9
Resultat före kreditförluster	294,2	813,0	455,1	96,2	-2,0	1 656,6
Kreditförluster, netto	-4,6	0,0	-53,1	0,0	0,0	-57,7
Rörelseresultat	289,6	813,0	402,0	96,2	-2,0	1 598,9
Balansräkning 2017-12-31						
Summa tillgångar	160 396,8	215 336,6	22 320,7	592,0	-83 279,9	315 366,3
Skulder	149 754,4	204 869,4	19 758,0	172,0	-73 515,9	301 037,9
Eget kapital	10 642,4	10 467,3	2 562,7	420,0	-9 764,0	14 328,4
Summa skulder och eget kapital	160 396,8	215 336,6	22 320,7	592,0	-83 279,9	315 366,3

Intäkterna och anläggningstillgångarna är i sin helhet hänförliga till Sverige. Uppdelningen i segment per juridisk person speglar den interna rapporteringen till högste verkställande beslutsfattare, dvs koncernledningen. Den juridiska strukturen inom Bankkoncernen följer produktutbudet mot externa kunder. Den del av tillgångar och skulder som inte fördelas per segment består av koncerninterna elimineringar inom bankkoncernen. För mer information se not 2 avsnitt Rörelsesegment samt not 6 Provisionsnetto.

Not 5	Räntenetto	
Mkr	2018	2017
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	-14,7 ¹⁾	-2,8
Utlåning till allmänheten	5 673,2	5 267,2
Räntebärande värdepapper	157,2 ¹⁾	224,0
Derivat	-585,4	-919,7
Övriga ränteintäkter	0,0	-0,1
Summa ränteintäkter	5 230,3	4 568,6
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	41,1 ¹⁾	26,5
In- och upplåning från allmänheten	-113,2	-130,4
Emitterade värdepapper	-2 095,8	-1 984,6
Efterställda skulder	-50,4	-55,2
Derivat	1 728,2	1 791,3
Övriga räntekostnader inklusive insättningsgaranti	-242,9	-220,0
Summa räntekostnader	-733,2	-572,4
Summa räntenetto	4 497,1	3 996,3
Medelränta under året på utlåning till allmänheten inklusive leasingnetto, %	2,1	2,2
Medelränta under året på inlåning från allmänheten, %	0,1	0,1

¹⁾ Varav negativ ränta på Utlåning till kreditinstitut om -26,4 Mkr, Räntebärande värdepapper om -74,1 Mkr och Skulder till kreditinstitut om 41,2 Mkr.

Ränteintäkter beräknade enligt effektivräntemetoden uppgår under året till 5 230,3 (4 568,6) Mkr.

Not 6	Provisionsnetto	
Mkr	2018	2017
Provisionsintäkter		
Betalningsförmedling	93,6	87,3
Utlåning	244,8	232,1
Inlåning	13,5	11,3
Värdepapper ¹⁾	603,5	1 180,7
Kort	248,3	213,2
Ersättning från länsbolag	48,8	64,1
Övriga provisioner	0,3	0,8
Summa provisionsintäkter ²⁾	1 252,9	1 789,4
Provisionskostnader		
Betalningsförmedling	-129,3	-125,2
Värdepapper ¹⁾	-77,7	-677,1
Kort	-135,3	-117,7
Ersättning till länsförsäkringsbolag	-1580,5	-1 501,7
Förvaltningskostnader	-90,0	-107,1
Övriga provisioner	-13,3	-10,9
Summa provisionskostnader	-2 026,1	-2 539,7
Summa provisionsnetto	-773,3	-750,3

¹⁾ Förändring av redovisningshantering gällande provisionskostnader tillämpas fr.o.m. 1 jan 2018 som en effekt av IFRS 15. Om IAS 18 (som ersatts av IFRS 15) tillämpats 2018 hade provisionsintäkter och provisionskostnader ökat med 685,0 Mkr. Provisionsnettot har med andra ord inte påverkats av införandet av IFRS 15.

²⁾ Avser intäkt från avtal med kunder.

För mer information se not 2 Redovisningsprinciper samt not 4 Segmentsredovisning.

Not 7	Nettoresultat av finansiella poster	
Mkr	2018	2017
Räntebärande tillgångar och skulder och relaterade derivat	-16,0	-70,5
Andra finansiella tillgångar och skulder	0,7	-12,9
Ränteskillnadsersättning (avser poster värderade till upplupet anskaffningsvärde)	28,8	34,0
Summa nettoresultat av finansiella poster	13,5	-49,4
Mkr	2018	2017
Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0,4	-3,2
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	28,2	32,3
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-31,8	-8,2
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	5,7	5,8
Säkringsredovisning till verkligt värde	2,1	-79,0
Ineffektivitet från kassaflödessäkringar	0	0
Valutakurseffekt	8,9	2,9
Summa	13,5	-49,4

Koncernen tillämpar säkringsredovisning för emitterade värdepapper i utländsk valuta. Under det första kvartalet 2018 har värderingsprincipen för de emitterade värdepapperna i utländsk valuta ändrats. Syftet med ändringen är att uppnå en bättre matchning mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten.

Not 8	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	
Medelantal anställda	2018	2017
Sverige		
Män	269	261
Kvinnor	287	285
Summa	556	546
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare	2018	2017
Löner och ersättningar	-342,0	-319,6
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	-192,5	-175,7
varav pensionskostnader	-67,7	-60,7
Summa	-534,4	-495,4
Styrelse och ledande befattningshavare, antal 20 (19)	2018	2017
Löner och ersättningar	-27,4	-27,3
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	-20,3	-20,0
varav pensionskostnader	-9,3	-9,0
Summa	-47,7	-47,3
Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader	2018	2017
Löner och ersättningar	-369,4	-347,0
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	-212,8	-195,7
varav pensionskostnader	-76,9	-69,8
Summa	-582,2	-542,7

I Länsförsäkringar Bank finns cirka 1 400 personer som är tillikaanställda i Länsförsäkringar Bank och respektive länsförsäkringsbolag. De erhåller hela sin ersättning från respektive länsförsäkringsbolag.

Not 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavare ersättningar, forts.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner för verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. För mer information se moderbolagets not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören och vice verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande tolv månadslöner till verkställande direktören och arton månadslöner till vice verkställande direktören. För andra ledande befattningshavare gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden avgångsvederlag motsvarande tolv eller arton månadslöner. Alternativt följer andra ledande befattningshavare villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 35 procent av månadslönen. Pensionsåldern för vice verkställande direktören och en annan ledande befattningshavare är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 35 procent av månadslönen. För en ledande befattningshavare är pensionsåldern 62 år. Pensionen mellan 62 och 65 år är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 14 procent av månadslönen. Från 65 år följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas för var och en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år. En ledande befattningshavare har avtal om extra pensionsavsättning motsvarande 12 procent av månadslönen.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen. Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicy. Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner.

Ersättningsutskottets sammansättning

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB-koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vid var tid gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättning till verkställande direktören bereds av ersättningsutskottet och beslutas därefter i styrelsen. Ersättning till övriga ledande befattningshavare beslutas av verkställande direktören enligt principer för löner och villkor för ledande befattningshavare.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2018-12-31	2017-12-31
Styrelseledamöter	41	38
Andra ledande befattningshavare	44	52

Lån till ledande befattningshavare

Mkr	Bankkoncernen		Länsförsäkringar AB-koncernen	
	2018	2017	2018	2017
Styrelseledamöter	21,6	21,6	64,7	58,5
Varav lån Bank	3,9	4,7	8,8	8,6
Varav lån Hypotek	17,7	16,9	55,9	49,8
Varav lån Wasa Kredit	-	-	0,0	0,1
VD och vVDar	2,4	1,0	22,0	17,6
Varav lån Bank	0,5	0,5	2,0	2,0
Varav lån Hypotek	1,9	0,5	20,0	15,6
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	-
Ledande befattningshavare	26,5	31,1	94,3	76,7
Varav lån Bank	2,4	2,7	10,6	8,1
Varav lån Hypotek	24,1	28,5	83,7	68,3
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	0,2

Beviljade lån består av personallån och av övriga lån. Personallån löper med lånevillkor som motsvarar vad som gäller för övriga anställda inom koncernen. Räntesatsen för personallån är reporänta minus 0,5 procentenheter men kan aldrig vara lägre än 0,5 procentenheter. Ränteförmån räknas enligt Riksskatteverkets regler och ingår i beloppen för övriga förmåner enligt ovan. Personallån är beloppsbegränsat till 500 000 kronor. Övriga lån löper enligt marknadsmässiga villkor.

Koncernen har inte ställt pant, annan säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för någon ledande befattningshavare.

Ersättningspolicy

Styrelsen ska enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:1) om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag fastställa en ersättningspolicy. En redogörelse för företagets ersättningar avses att publiceras på bolagets hemsida i samband med att årsredovisningen publiceras.

Not 9	Övriga administrationskostnader	
Mkr	2018	2017
Lokalkostnader	-62,1	-64,9
IT-kostnader	-452,9	-411,9
Konsultkostnader	-196,1	-95,9
Marknadsföring	-33,8	-32,7
Förvaltningskostnader	-18,2	-16,8
Övriga administrationskostnader	-401,5	-338,2
Summa administrationskostnader	-1164,7	-960,4

Not 10	Ersättningar till revisorerna	
Mkr	2018	2017
Revisionsarvoden		
KPMG		
- Revisionsuppdrag	-4,7	-4,4
- Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-2,1	-2,1
- Skatterådgivning	-0,4	-1,1
- Övriga tjänster	-	-0,9
E&Y		
- Övriga tjänster	-0,7	-

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser olika typer av kvalitetssäkringstjänster såsom granskning av förvaltning, bolagsordning, stadgar eller avtal som utmynnar i rapport eller intyg. Med andra uppdrag avses sådant som inte ingår i ovanstående delposter, till exempel juridisk konsultation vid sidan av revisionsverksamheten och som inte är hänförlig till skatterådgivning.

Not 11 Operationell leasing

Avtalen avser interna och externa hyresavtal där koncernen är hyrestagare.

Mkr	2018	2017
Erlagda hyreskostnader		
Lokalhyra	-61,2	-60,8
varav variabla avgifter	-47,4	-0,3
Leasingavgift tjänstebilar	-6,9	-7,1
Övriga leasingavgifter	-12,3	-10,8
Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara hyreskontrakt		
Inom 1 år	-23,3	-33,0
Mellan 1-5 år	-32,2	-1,1
Summa	-55,4	-34,1

Not 12 Kreditförluster

Mkr	2018	2017
Förändring av reserv för lånefordringar		
Stadie 1 (ej kreditförsämrade)	6,3	
Stadie 2 (ej kreditförsämrade)	-22,8	
Stadie 3 (kreditförsämrade)	-53,2	
Summa förändring av reserv för lånefordringar	-69,7	-17,3¹⁾
Kostnad för konstaterade kreditförluster	-119,3	-131,0
Återvinningar	83,7	90,3
Nettokostnad för kreditförluster för lånefordringar	-105,4	-58,0
Förändring av reserv för åtaganden och garantier	2,0	-
Nettokostnad för övriga kreditförluster	8,7	0,3
Nettokostnad för modifieringsresultat	0,0	-
Summa nettokostnad för kreditförluster	-94,7	-57,7

¹⁾ Avser förändring av kreditförlustreserv på lånefordringar. Förändringen har ej fördelats ut per stadie då jämförelsetalen redovisas enligt IAS 39.

Avräkningsmodellen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har gällande kreditförluster innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i Länsförsäkringar Bank AB och Länsförsäkringar Hypotek AB. Avräkning sker mot och kan högst motsvara upparbetad ersättning. Ersättning motsvarande 80 procent av reserveringsbehovet vid varje tidpunkt hålls inne fram tills utlåning förmedlad av länsförsäkringsbolaget är reglerad. Under 2018 uppgick totala kreditförluster till -75,3 Mkr varav Bankkoncernens redovisade kreditförluster uppgick till -94,7 Mkr och resterande del om 19,4 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens ersättning.

Not 12, Kreditförluster, forts.

Kreditförlustreserv

Mkr	2018-12-31	2018-01-01
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde		
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	0,0	0,0
Utlåning till kreditinstitut	0,0	0,0
Utlåning till allmänheten	425,4	355,8
Övriga tillgångar	0,0	0,0
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	0,2	0,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0,6	0,5
Avsättningar		
Åtaganden	16,6	18,5
Garantier	0,0	0,1
Summa förlustreserv	442,8	375,1

Samtliga exponeringar ligger i stadie 1 utom utlåning till allmänheten samt åtaganden där exponeringarna återfinns i alla tre stadier. För mer information avseende förändring av kreditförlustreserv för utlåning till allmänheten samt åtaganden se not 17 och 35.

I nedan tabell visas de kreditförlustreserveringar som skulle redovisats per den 31 december 2018 i det fall ett positivt respektive ett negativt makroekonomiskt scenario tilldelat en sannolikhet på 100 % skulle använts. Känslighetsanalysen innefattar kreditförlustreservering för utlåning till allmänheten, åtaganden samt garantier.

Känslighetsanalys av kreditförlustreserv i ett 100 % viktat positivt respektive negativt scenario

Redovisad sannolikhetsviktad kreditförlustreserv, Mkr	Scenario	Kreditförlustreserv enligt känslighetsanalys, Mkr	Förändring gentemot sannolikhetsviktad kreditförlustreserv, %
422,0	Positivt scenario	377,8	-14,5%
	Negativt scenario	546,8	23,7%

Not 13 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Mkr	2018	2017
Avskrivningar på materiella tillgångar	-4,5	-4,2
Avskrivningar på immateriella tillgångar	-111,6	-78,9
Summa avskrivningar	-116,1	-83,1
Nedskrivning av immateriella tillgångar	-309,3	-8,4
Summa av- och nedskrivningar av tillgångar	-425,3	-91,5

Mer information om nedskrivningar återfinns i Not 22 Immateriella tillgångar.

Not 14 Skatter		
Mkr	2018	2017
Aktuell skatt		
Årets skattekostnad	-309,8	-272,8
Justering av skattekostnader hänförlig till tidigare år	-2,6	-1,5
Summa aktuell skatt	-312,3	-274,3
Uppskjuten skatt		
Förändring av uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	-16,1	-87,6
Summa uppskjuten skatt	-16,1	-87,6
Totalt redovisad skattekostnad	-328,4	-361,9
Avstämning av effektiv skattesats		
Resultat före skatt	1 510,0	1 598,9
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	-332,2	-351,8
Skatt ej avdragsgilla kostnader	-85,3	-26,7
Skatt ej skattepliktiga intäkter	22,5	15,3
Uppskjuten skatt hänförlig till temporära skillnader	53,1	-
Skatt hänförlig till ändrade skattesatser	16,0	-
Skatt hänförlig till tidigare år	-2,6	1,3
Summa skatt på årets resultat	-328,4	-361,9
Gällande skattesats	22,0%	22,0%
Effektiv skattesats	21,7%	22,6%
Skatteposter som redovisas i övrigt totalresultat		
Skatt på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat	11,0	-12,4
Skatt på kassaflödessäkringar	12,8	29,0
Skatt på omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-	-0,4
Summa skatt hänförligt till övrigt totalresultat	23,8	16,2

Not 15 Belåningsbara statsskuldförbindelser		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Bokförda värden		
Svenska staten	10 794,3	10 081,4
Finska staten	52,5	450,1
Summa belåningsbara statsskuldförbindelser	10 846,8	10 531,5
Verkligt värde	10 846,8	10 531,5
Upplupet anskaffningsvärde	10 745,5	10 345,7
Nominellt värde	10 255,8	9 850,2

För kreditförlustreserv se not 12.

Not 16 Utlåning till kreditinstitut		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Utlåning kreditinstitut	4 485,9	265,0
Summa utlåning till kreditinstitut	4 485,9	265,0

För kreditförlustreserv se not 12.

Not 17 Utlåning till allmänheten		
---	--	--

Lånefordringarna är i sin helhet geografiskt hänförliga till Sverige.

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Offentlig sektor	4 182,0	2 014,1
Företagssektor	18 854,9	18 402,4
Hushållssektor	266 814,0	241 294,8
Övriga	0,4	0,3
Utlåning till allmänheten före reserveringar	289 851,4	261 711,6
Förlustreserv	-425,4	-267,5
Summa utlåning till allmänheten	289 426,0	261 444,2
Räntebindningstid		
Återstående räntebindningstid på högst 3 månader	220 878,9	194 248,2
Återstående räntebindningstid mer än 3 månader men högst 1 år	15 607,2	21 624,7
Återstående räntebindningstid mer än 1 år men högst 5 år	51 023,6	43 675,9
Återstående räntebindningstid mer än 5 år	1 916,3	1 895,4
Summa utlåning till allmänheten	289 426,0	261 444,2

Återstående räntebindningstid avser lån som löper med periodvis bundna villkor.

Not 17, Utlåning till allmänheten, forts.

Avstämning av redovisat bruttovärde och förlustreserv

Mkr	Ej kreditförsämrade				Kreditförsämrade				Summa	
	Stadie 1		Stadie 2		Stadie 3 (Exklusive köpta och nytutgivna kreditförsämrade)		Stadie 3 (Köpta och nytutgivna kreditförsämrade)		Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv
	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv		
Ingående balans 2018-01-01	254 457,9	-73,2	6 513,8	-93,6	624,9	-186,7	115,0	-2,2	261 711,6	-355,7
Nytutgivna lån	77 933,7	-61,1	86,3	-1,3	6,4	-0,5	33,0	-1,7	78 059,3	-64,5
Förändringar:										
Förändring i modell eller metod för reservering	-	3,1	-	2,9	-	-0,1	-	0,0	-	5,8
Återbetalning	-47 898,7	35,0	-1 641,8	33,2	-168,1	32,2	-34,5	2,3	-49 743,1	102,6
Förändring av riskparametrar	-	-69,0	-	-41,4	-	-47,8	-	0,6	-	-157,7
Övrigt	-	0,0	-	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
Flytt mellan stadier:										
Flytt från stadie 1 till stadie 2	-5 132,6	48,4	5 132,6	-78,9	-	-	-	-	-	-30,5
Flytt från stadie 2 till stadie 1	2 608,8	-2,7	-2 608,8	5,9	-	-	-	-	-	3,2
Flytt till stadie 3	-208,3	52,7	-265,9	57,1	474,2	-165,3	-	-	-	-55,3
Flytt från stadie 3	65,9	0,0	67,0	-0,3	-132,9	5,2	-	-	-	4,9
Bortskrivna	-	-	-	-	-173,5	121,4	-2,9	0,5	-176,4	122,0
Utgående balans 2018-12-31	281 826,7	-66,9	7 283,1	-116,4	631,1	-241,6	110,5	-0,5	289 851,4	-425,4

	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Summa
Utlåning till allmänheten före reserveringar	281 826,7	7 283,1	741,6	289 851,4
Kreditreserveringsbehov	-85,1	-139,1	-274,7	-498,9
Innehållen länsbolagsersättning	18,2	22,7	32,6	73,5
Redovisad förlustreserv	-66,9	-116,4	-242,1	-425,4
Summa utlåning till allmänheten	281 759,8	7 166,7	499,5	289 426,0

Avräkningsmodellen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har gällande kreditförluster innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i Länsförsäkringar Bank AB och Länsförsäkringar Hypotek AB. Avräkning sker mot och kan högst motsvara upparbetad ersättning. Ersättning motsvarande 80 procent av reserveringsbehovet vid varje tidpunkt hålls inne fram tills utlåning förmedlad av länsförsäkringsbolaget är reglerad. Den 31 december 2018 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet för lånefordringar till 498,9 Mkr varav Bankkoncernens redovisade förlustreserv för lånefordringar uppgick till 425,4 Mkr och resterande del om 73,5 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens ersättning.

Den redovisade kreditförlustreserven har under året ökat med 69,7 Mkr. Ökningen är hänförlig till dotterbolaget Wasa Kredit AB. Ett ökat antal sena betalare och en ökning av fallerade krediter har medfört en försämring i kreditriskparametrar vilket ökat kreditförlustreserven. Försämringen i kreditriskparametrar har även drivit migreringar av krediter från Stadie 1 till Stadie 2 samt till Stadie 3 vilket bidragit till årets ökning.

De avtalsenliga belopp som är utestående för finansiella tillgångar som avskrivits under året och som fortfarande omfattas av efterlevnadsåtgärder uppgår till 178,9 Mkr per 2018-12-31.

Modifierade lånefordringar i utlåning till allmänheten, Mkr 2018-12-31

Under perioden modifierade lånefordringar som låg i stadie 2 och 3 när de modifierades

Upplupet anskaffningsvärde före modifiering	255,1
Modifieringsvinst/förlust	-0,2

Redovisat bruttovärde för lånefordringar som har modifierats sedan första redovisningen och vid modifieringstillfället låg i stadie 2 eller 3 och som under perioden flyttats till stadie 1	76,2
---	------

Not 18	Finansiell leasing
---------------	---------------------------

Finansiella leasingavtal fördelade på förfallotidpunkter där koncernen är leasegivare

2018-12-31, Mkr	Upp till 1 år	1-5 år	Över 5 år	Total
Nuvärdet av framtida minimileaseavgifter	2 500,6	4 195,9	746,0	7 442,5
Ej intjänade finansiella intäkter ¹⁾	498,8	678,4	77,2	1 254,5
Bruttoinvestering	2 999,4	4 874,3	823,2	8 696,9

2017-12-31, Mkr	Upp till 1 år	1-5 år	Över 5 år	Total
Nuvärdet av framtida minimileaseavgifter	2 404,3	4 101,9	754,0	7 260,2
Ej intjänade finansiella intäkter ¹⁾	472,9	640,7	72,4	1 186,0
Bruttoinvestering	2 877,2	4 742,6	826,5	8 446,2

¹⁾ Hänförlig till nuvärdesberäkning.

	2018	2017
Reserv för osäkra fordringar avseende minimileaseavgifter	125,8	58,6
Variabel del av leasingavgifter som ingår i årets resultat	7,1	7,5

Minimileaseavgifter är de betalningar, exklusive variabla avgifter, serviceavgifter och skatter, som ska betalas av leasetagaren till leasegivaren under leasingperioden med tillägg av eventuellt belopp som garanteras av leasetagaren eller av denne närstående företag.

Variabel avgift är den del av leasingavgiften som inte är fast och som beräknas med utgångspunkt från andra faktorer än enbart att tid förflutit.

Finansiell leasing ingår i utlåning till allmänheten.

Not 19	Obligationer och andra räntebärande värdepapper
---------------	--

Emitterade av andra än offentliga organ.

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Bokförda värden		
Svenska bostadsinstitut (ej garanterade)	27 898,0	27 171,1
Övriga svenska emittenter	4 270,8	5 173,9
Övriga utländska emittenter (garanterade av tyska staten)	1 251,6	884,5
Övriga utländska emittenter (ej garanterade)	3 370,0	2 488,2
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	36 790,4	35 717,8
Verkligt värde	36 790,4	35 717,8
Upplupet anskaffningsvärde	36 211,4	34 946,7
Nominellt värde	35 506,5	34 019,6
Marknadsstatus		
Noterade värdepapper	36 790,4	35 717,8

För kreditförlustreserv se not 12.

Not 20	Derivat			
	2018-12-31		2017-12-31	
Mkr	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Derivatinstrument med positiva värden				
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>				
Ränterelaterade	166 918,8	1 551,8	117 810,8	1 900,5
Valutarelaterade	42 007,5	4 617,2	35 828,8	3 210,6
<i>Övriga derivat</i>				
Valutarelaterade	-	-	401,8	14,4
Summa derivatinstrument	208 926,3	6 169,0	154 041,4	5 125,5
Kvittade derivat med positiva värden	-31 739,0	-113,5	-	-
Summa efter kvittning	177 187,3	6 055,5	154 041,4	5 125,5
Derivatinstrument med negativa värden				
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>				
Ränterelaterade	70 688,0	428,2	102 307,0	805,0
Valutarelaterade	10 442,9	445,2	4 733,5	361,4
<i>Övriga derivat</i>				
Valutarelaterade	325,3	1,3	-	-
Summa derivatinstrument	81 456,2	874,7	107 040,5	1 166,4
Kvittade derivat med negativa värden	-31 739,0	-113,5	-	-
Summa efter kvittning	49 717,2	761,2	107 040,5	1 166,4

För att skydda sig mot ränte- och valutarisker som koncernens verksamhet ger upphov till har ekonomiska säkringar ingåtts. Säkringsredovisning tillämpas för upplåning, utlåning, inlåning samt obligationer och andra räntebärande värdepapper. Säkringsinstrument utgörs främst av ränte- och valutränteswappar.

Not 21	Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar		
Bokfört värde vid årets början	248,0	635,9
Förändringar under året avseende utlåning	-122,8	-388,0
Bokfört värde vid årets slut	125,2	248,0
Skulder		
Bokfört värde vid årets början	1 200,2	3 191,4
Förändringar under året avseende inlåning	-2,0	-3,9
Förändringar under året avseende upplåning	-140,4	-1 987,4
Bokfört värde vid årets slut	1 057,8	1 200,2

Not 22	Immateriella tillgångar
---------------	--------------------------------

Mkr	Internt upparbetade IT-system		Förvärvade IT-system		Totalt	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Anskaffningsvärde						
Ingående anskaffningsvärde	2 138,5	1 570,3	27,9	27,9	2 166,4	1 598,2
Årets anskaffningar	441,2	568,2	-	-	441,2	568,2
Årets avyttringar	-43,6	-	-	-	-43,6	-
Utgående anskaffningsvärde	2 536,1	2 138,5	27,9	27,9	2 564,0	2 166,4
Avskrivningar						
Ingående ackumulerade avskrivningar	-958,7	-879,8	-27,9	-27,9	-986,6	-907,7
Årets avskrivningar	-111,6	-78,9	-	-	-111,6	-78,9
Årets avyttringar	43,6	-	-	-	43,6	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 026,7	-958,7	-27,9	-27,9	-1 054,6	-986,6
Nedskrivningar						
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-210,6	-202,1	-	-	-210,6	-202,1
Årets nedskrivning ¹⁾	-309,3	-8,4	-	-	-309,3	-8,4
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-519,9	-210,6			-519,9	-210,6
Summa immateriella tillgångar	989,6	969,3	-	-	989,6	969,3

¹⁾ Nedskrivningen under 2018 avser främst bankens nya plattform för inlåning, utlåning och betalningar. Bokfört värde per 2018-12-31 uppgår till 547,7 Mkr.

Not 23	Materiella tillgångar
---------------	------------------------------

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	54,7	49,1
Inköp	5,0	7,7
Försäljningar/utrangeringar	-2,9	-2,1
Utgående anskaffningsvärde	56,8	54,7
Ingående avskrivningar	-44,1	-41,3
Försäljningar/utrangeringar	1,9	1,4
Årets avskrivningar	-4,5	-4,2
Utgående ackumulerade avskrivningar	-46,7	-44,1
Summa materiella tillgångar	10,1	10,5

Not 24	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld
---------------	---

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kan hänföras till följande:

Mkr	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Immateriella tillgångar	-53,1	-	-	-	-53,1	-
Kassaflödessäkringar	-42,7	-29,8	-	-	-42,7	-29,8
Avsättningar	-0,3	-0,2	-	-	-0,3	-0,2
Obeskattade reserver	-	-	577,3	508,0	577,3	508,0
Uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-96,1	-30,0	577,3	508,0	481,2	477,9

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader

Mkr	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkning	Redovisat i övrigt totalresultat	Belopp vid årets utgång
2018				
Immateriella tillgångar	-	-53,1	-	-53,1
Kassaflödessäkringar	-29,8	-	-12,8	-42,7
Avsättningar	-0,2	-0,1	-	-0,3
Obeskattade reserver	508,0	69,3	-	577,3
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	477,9	16,1	-12,8	481,2

Mkr	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkning	Redovisat i övrigt totalresultat	Belopp vid årets utgång
2017				
Kassaflödessäkringar	-0,8		-29,1	-29,8
Avsättningar	-1,6	1,4		-0,2
Obeskattade reserver	421,6	86,4		508,0
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	418,9	87,8	-29,1	477,9

Not 25	Övriga tillgångar
---------------	--------------------------

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Kundfordringar ¹⁾	231,6	249,7
Övriga tillgångar	329,2	297,1
Summa övriga tillgångar	560,9	546,8

¹⁾ Avser intäkt från avtal med kunder.

Vid beräkning av förlustreserv för övriga finansiella tillgångar använder koncernen den förenklade metoden som beskrivs närmare i not 2. För kreditförlustreserv se not 12.

Not 26	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
---------------	---

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna ränteintäkter	47,2	57,0
Övriga upplupna intäkter ¹⁾	155,7	160,8
Förutbetalda kostnader	179,5	204,6
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	382,4	422,5

¹⁾ Avser intäkt från avtal med kunder.

Not 27	Skulder till kreditinstitut
---------------	------------------------------------

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Svenska banker	5 816,9	3 943,2
Övriga svenska kreditinstitut	175,3	52,7
Summa skulder till kreditinstitut	5 992,1	3 995,9
Betalbart på anfordran	43,3	51,1

Äkta återköpsttransaktioner uppgår till 159,2 (52,7) Mkr.

Not 28	In- och upplåning från allmänheten
---------------	---

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Inlåning från försäkringsföretag	3 442,6	3 874,6
Inlåning från hushåll	92 220,9	84 169,1
Inlåning från övrig svensk allmänhet	12 478,2	11 359,9
Summa inlåning från allmänheten	108 141,7	99 403,6

Tidsbunden inlåning uppgår till 12 992,6 (18 690,6) Mkr, vid förtidslösen utgår räntekompensation.

Not 29	Emitterade värdepapper
---------------	-------------------------------

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Certifikat	324,3	966,7
Obligationslån ¹⁾	210 404,2	187 382,1
Utställda postväxlar	52,6	58,0
Summa emitterade värdepapper	210 781,1	188 406,7

¹⁾ Säkerställda obligationer uppgår i koncernen till 171 195,1 (152 811,9) Mkr.

Not 30	Övriga skulder
---------------	-----------------------

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Leverantörsskulder	89,4	137,3
Innehållen preliminär skatt kunder	30,1	20,0
Övriga skulder	726,8	634,4
Summa övriga skulder	846,3	791,6

Not 31	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna räntekostnader	1 146,0	1 241,0
Upplupen ersättning till länsförsäkringsbolagen	1 116,4	940,2
Förutbetalda leasinghyror	241,7	244,0
Övriga upplupna kostnader	468,3	533,9
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 972,4	2 959,1

Not 32	Avsättningar	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Avsatt till pension	1,1	0,8
Förlustrereserv för åtaganden	16,6	-
Övriga avsättningar	10,0	9,1
Summa avsättningar	27,7	9,9

För förändring av förlustrereserv för åtaganden se not 35.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal anställda som har individuella lösningar. FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19, Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningsstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. FPK har inte möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovan nämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt IAS 19 punkt 34. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Koncernens förväntade avgifter 2019 för FTP-planen uppgår till 34,9 Mkr.

	2018	2017
Kostnader för avgiftsbestämda planer	73,4	68,4

Not 33	Efterställda skulder	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Externt förlagslån med rörlig ränta 3 månader	1 696,4	2 097,7
Externt förlagslån med fast ränta	896,7	498,8
Summa efterställda skulder	2 593,1	2 596,5

Förlagslånen är noterade och inlösen kan tidigast ske 2021-04-26 och 2023-03-01. Lånen förfaller 2026-04-26 och 2028-03-01. Räntan på de rörliga lånen uppgick 2018-12-31 till 1,9 procent respektive 0,8 procent. De bundna lånen löper med en ränta på 2,7 procent respektive 1,8 procent. För mer information se not 3 Risker och kapitaltäckning.

Not 34	Eget kapital enligt ÅRKL	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Bundet eget kapital		
Aktiekapital	2 864,6	954,9
Reservfond	18,4	18,4
Summa bundet eget kapital	2 883,0	973,4
Fritt eget kapital		
Reserver	-78,5	26,5
Primärkapitalinstrument	1 200,0	1 200,0
Balanserat resultat	10 920,1	10 891,6
Årets resultat	1 181,6	1 237,0
Summa fritt eget kapital	13 223,2	13 355,1
Summa eget kapital	16 106,2	14 328,4

Periodens övriga förändringar av eget kapital samt uppdelning enligt IFRS framgår av Rapport över förändringar i eget kapital.

Under året har moderbolaget genomfört en fondemission. Aktiekapitalet består av 9 548 708 (9 548 708) antal aktier med ett kvotvärde på 300 (100) kr.

Not 35	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
För egna skulder ställda säkerheter		
Pantsatta värdepapper i Riksbanken	2 596,5	2 637,8
Pantsatta värdepapper hos Euroclear	1 966,2	2 091,8
Lämnade kontantsäkerheter avseende derivat	4,7	6,3
Lämnade värdepapperssäkerheter avseende derivat	1 541,6	797,8
Lånefordringar, säkerställda obligationer	211 411,6	188 396,3
Lånefordringar, fyllnadssäkerheter	9 500,0	9 275,0
Lämnade säkerheter till följd av återköpsavtal	159,2	52,7
Övriga säkerheter för värdepapper	15,4	15,7
Summa för egna skulder ställda säkerheter	227 195,1	203 273,4
Eventalförpliktelser		
Finansiella garantier	34,7	34,5
Summa eventalförpliktelser	34,7	34,5
Åtaganden		
Beviljade men ej utbetalda lån	16 559,4	17 720,6
Beviljade men ej utnyttjade räkningskrediter	2 563,5	2 601,4
Beviljade men ej utnyttjade kortkrediter	1 719,1	1 657,3
Summa åtaganden	20 842,0	21 979,3

Utlåning till allmänheten har ställts som säkerhet för emitterade säkerställda obligationer och bostadsobligationer. I händelse av bolagets obestånd har innehavarna av obligationerna förmånsrätt i de tillgångar som är registrerade som säkerhetsmassa. Övriga pantsatta värdepapper övergår till pantinnehavaren i händelse av konkurs.

För kreditförlustrereserv för finansiella garantier se not 12.

Not 35, Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden, forts.

Avstämning av redovisat bruttovärde och förlustreserv för åtaganden

Mkr	Ej kreditförsämrade				Kreditförsämrade				Summa	
	Stadie 1		Stadie 2		Stadie 3 (Exklusive köpta och nytutgivna kreditförsämrade)		Stadie 3 (Köpta och nytutgivna kreditförsämrade)		Exponering för kreditrisk	Förlust-reserv
	Exponering för kreditrisk	Förlust-reserv	Exponering för kreditrisk	Förlust-reserv	Exponering för kreditrisk	Förlust-reserv	Exponering för kreditrisk	Förlust-reserv		
Ingående balans 2018-01-01	21 657,0	-11,7	298,8	-6,4	22,1	-0,3	1,5	-0,1	21 979,3	-18,5
Nya lånelöften samt ökning i befintliga kreditåtaganden	62 291,4	-13,9	76,2	-2,7	4,5	-0,4	25,0	-0,5	62 397,1	-17,6
Förändringar:										
Förändring i modell eller metod för reservering	-	0,0	-	0,0	-	-	-	0,0	-	0,0
Nettoförändring i existerande lånelöften och kreditåtaganden (utnyttjade och återbetalda)	-23 712,1	2,9	-65,6	1,1	-15,9	0,1	-14,4	0,0	-23 808,0	4,1
Förändring av riskparametrar	-	1,0	-	1,9	-	-0,1	-	0,0	-	2,9
Flytt av lånelöften och kreditåtaganden:										
Flytt från stadie 1 till stadie 2	-582,6	3,1	582,6	-5,5	-	-	-	-	-	-2,4
Flytt från stadie 2 till stadie 1	129,3	-0,8	-129,3	1,2	-	-	-	-	-	0,4
Flytt till stadie 3	-9,1	0,2	-0,5	0,0	9,6	-0,2	-	-	-	0,0
Flytt från stadie 3	1,4	0,0	2,7	0,0	-4,2	0,2	-	-	-	0,1
Förfallna lånelöften	-39 278,1	8,8	-428,3	4,7	-9,1	0,5	-11,1	0,6	-39 726,6	14,6
Utgående balans 2018-12-31	20 497,3	-10,5	336,7	-5,7	7,0	-0,3	1,0	0,0	20 842,0	-16,6

Under året har kreditförlustreserveringen minskat med 1,9 Mkr vilket beror på en ökad utnyttjandegrad avseende existerande lånelöften och kreditåtaganden samt under perioden förfallna lånelöften.

Avräkningsmodellen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har gällande kreditförluster innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i Länsförsäkringar Bank AB och Länsförsäkringar Hypotek AB. För mer information om avräkningsmodellen se not 17 Utlåning till allmänheten. Den 31 december 2018 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet för åtaganden till 20,1 Mkr varav Bankkoncernens redovisade förlustreserv uppgick till 16,6 Mkr och resterande del om 3,5 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens ersättning.

2018-12-31, Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Derivat som används i säkringsredovisning		Skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Egetkapital-instrument		
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker		22,2			22,2	22,2
Belåningsbara statsskuld-förbindelser			10 846,8		10 846,8	10 846,8
Utlåning till kreditinstitut		4 485,9			4 485,9	4 485,9
Utlåning till allmänheten		289 426,0			289 426,0	290 227,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			36 790,4		36 790,4	36 790,4
Aktier och andelar				66,3	66,3	66,3
Derivat	6 055,5				6 055,5	6 055,5
Övriga tillgångar		256,6			256,6	256,6
Summa Tillgångar	6 055,5	294 190,7	47 637,2	66,3	347 949,6	348 751,2

2018-12-31, Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Derivat som används i säkringsredovisning			
Skulder					
Skulder till kreditinstitut			5 992,1	5 992,1	5 992,1
In- och upplåning från allmänheten			108 141,7	108 141,7	108 677,4
Emitterade värdepapper			210 781,1	210 781,1	214 791,8
Derivat	1,3	759,9		761,2	761,2
Övriga skulder			183,4	183,4	183,4
Efterställda skulder			2 593,1	2 593,1	2 631,7
Summa skulder	1,3	759,9	327 691,5	328 452,5	333 037,6

2017-12-31 Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkringsredovisning					
Finansiella tillgångar							
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker				17,0		17,0	17,0
Belåningsbara statsskuld-förbindelser					10 531,5	10 531,5	10 531,5
Utlåning till kreditinstitut				265,0		265,0	265,0
Utlåning till allmänheten				261 444,2		261 444,2	262 346,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper					35 717,8	35 717,8	35 717,8
Aktier och andelar					38,3	38,3	38,3
Derivat	14,4	5 111,1				5 125,5	5 125,5
Övriga tillgångar				253,5		253,5	253,5
Summa	14,4	5 111,1		261 979,7	46 287,6	313 392,7	314 294,6

2017-12-31 Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkringsredovisning				
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut				3 995,9	3 995,9	3 995,9
In- och upplåning från allmänheten				99 403,6	99 403,6	101 169,1
Emitterade värdepapper				188 406,7	188 406,7	192 362,8
Derivat		1 166,4			1 166,4	1 166,4
Övriga skulder				179,3	179,3	179,3
Efterställda skulder				2 596,5	2 596,5	2 681,5
Summa		1 166,4		294 582,0	295 748,4	301 555,0

Det bokförda värdet på kassa och tillgodohavanden hos centralbanker, belåningsbara statsskuld-förbindelser, utlåning till kreditinstitut, övriga tillgångar, skulder till kreditinstitut och övriga skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar respektive skulder har korta löptider. Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under nettoresultat av finansiella poster. De enda resultaten som uppkommer vid borttagande av tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde är erhålla ränteskillnadsersättningar. För mer information se not 7 Nettoresultat av finansiella poster.

Not 37 Värderingsmetoder för verkligt värde

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar

Finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen

2018-12-31 Mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	10 846,8			10 846,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	36 790,4			36 790,4
Aktier och andelar	8,2	37,6	20,5	66,3
Derivat		6 055,5		6 055,5
Skulder				
Derivat		761,2		761,2

2017-12-31 Mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	10 531,5			10 531,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	35 717,8			35 717,8
Aktier och andelar	0,2	7,9	30,1	38,3
Derivat		5 125,5		5 125,5
Skulder				
Derivat		1 166,4		1 166,4

Länsförsäkringar Bank AB innehar aktier och andelar som inte tillförlitligt kan värderas utifrån notering på en aktiv marknad och istället görs regelbundet en värdering baserad på bland annat aktuella bolagsrapporter och prognostiserat resultat. För aktier och andelar inom nivå 2 som avser onoterade B-aktier och C-aktier med konverteringsrätt till börsnoterade A-aktier utan restriktion bestäms verkligt värde utifrån A-kursens kurs på balansdagen. Derivat i nivå 2 avser främst swappar för vilka verkligt värde beräknas med diskontering av förväntade framtida kassaflöden.

Under det tredje kvartalet 2018 har en överföring från Nivå 2 till Nivå 1 skett om 9,2 Mkr då innehavet noterats. I övrigt har inga väsentliga överföringar skett under 2018 och 2017. Det har inte förekommit överföringar från nivå 3 under åren.

Förändring i nivå 3 Mkr	Övriga tillgångar	Aktier och andelar
Ingående balans 2018-01-01	-	30,1
Förvärv	-	0,3
Redovisat i årets resultat	-	0,2
Värdeförändring aktier och andelar	-	-10,0
Utgående balans 2018-12-31	-	20,5

Förändring i nivå 3 Mkr	Övriga tillgångar	Aktier och andelar
Ingående balans 2017-01-01	20,0	19,2
Förvärv	-	0,9
Konvertering till aktier	-20,0	20,0
Värdeförändring aktier och andelar	-	-10,0
Utgående balans 2017-12-31	-	30,1

Not 37 Värderingsmetoder för verkligt värde, forts.

Finansiella instrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde i balansräkningen

2018-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Utlåning till allmänheten			290 227,6	290 227,6
Skulder				
In-och upplåning från allmänheten		108 677,4		108 677,4
Emitterade värdepapper		214 791,8		214 791,8
Efterställda skulder		2 631,7		2 631,7
2017-12-31				
Tillgångar				
Utlåning till allmänhet			262 346,0	262 346,0
Skulder				
In-och upplåning från allmänheten		101 169,1		101 169,1
Emitterade värdepapper		192 362,8		192 362,8
Efterställda skulder		2 681,5		2 681,5

Verkligt värde på inlåning från allmänheten (nivå 2) samt utlåning till allmänheten (nivå 3) har beräknats med en diskontering av förväntade kassaflöden där diskonteringsräntan som tillämpas är den aktuella in- respektive utlåningsräntan (inklusive rabatter). Utlåning till allmänheten har under året flyttats från nivå 2 till nivå 3 eftersom rabatter som används för att beräkna verkligt värde inte kan observeras på en marknad. I övrigt inga har inga väsentliga överföringar förekommit mellan nivåerna under 2018 och 2017.

Verkligt värde för emitterade värdepapper samt efterställda skulder (nivå 2) bestäms utifrån noterade priser. För del av de emitterade värdepapper som bedöms illikvida sker en justering utifrån bedömda aktuella emissionspriser. Certifikat saknar externa marknadspriser och det verkliga värdet beräknas genom respektive valutas räntekurva.

För ytterligare upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrumenten som värderas till verkligt värde samt värderingstekniker och indata, se även not 2 Redovisningsprinciper.

Not 38 Upplysning om kvittning

Tabellen nedan innehåller finansiella tillgångar och skulder som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller ett liknande avtal men som inte kvittas i balansräkningen. Bankkoncernen har ISDA-och CSA-avtal med samtliga derivatmotparter samt

motsvarande avtal om nettning för repor vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av båda typerna av avtal. Ramavtalen om nettning innebär att parterna får reglera sina exponeringar netto (dvs. fordringar kvittas mot skulder) i fall av allvarlig kredithändelse.

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen						
Mkr 2018-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	6 169,0	-113,5	6 055,5	-277,7	-4 613,2	1 164,5
Skulder						
Derivat	-874,7	113,5	-761,2	277,7	4,7	-478,8
Återköpsavtal	-159,1	-	-159,1	-	159,1	0,0
Totalt	5 135,2	-	5 135,2	-	- 4 449,4	685,8

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen						
Mkr 2017-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	5 125,5	-	5 125,5	-1 119,5	-2 786,3	1 219,6
Skulder						
Derivat	-1 166,4	-	-1 166,4	1 119,5	6,3	-40,5
Återköpsavtal	-52,7	-	-52,7	-	52,7	-
Totalt	3 906,4	-	3 906,4	-	-2 727,3	1 179,1

Not 39 Upplysningar om närstående, prissättning och avtal

Närstående

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Bankkoncernen räknas bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, bolag inom Länsförsäkringar Livkoncernen, länsförsäkringsbolag, intressebolag till Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående som består av Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB samt Humlegården Fastigheter AB. Dessa företag ägs till 100 procent inom länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter, ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer.

Avtal

Väsentliga avtal för Bankkoncernen utgörs i huvudsak av uppdragsavtal med de 23 länsförsäkringsbolagen samt uppdragsavtal med Länsförsäkringar AB rörande utveckling, service, ekonomi och IT.

Provisionsintäkter från uppdragsavtal med länsförsäkringsbolagen avser av bankkoncernen utförda support och back-office tjänster. Intäkten redovisas löpande i enlighet med förväntad volym och justeras kvartalsvis mot verklig volym.

Prissättning, beredning och beslut

Prisnivån på de varor och tjänster som bankkoncernen köper och säljer inom länsförsäkringsgruppen beslutas i Länsförsäkringar ABs företagsledning en gång per år i samband med fastställande av affärsplanen.

Transaktioner Mkr	Fordringar		Skulder		Intäkter		Kostnader		Åtaganden	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Länsförsäkringar AB (moderbolag)	35,7	38,3	261,2	287,4	1,7	4,5	595,2	537,5	-	-
Övriga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen	0,4	2,5	1 082,0	1 008,3	-8,6	-12,3	453,4	423,3	-	-
Länsförsäkringsbolag	49,4	73,8	4 030,7	4 788,1	105,8	31,9	1 584,2	1 502,5	57,3	59,0
Länsförsäkringar Liv koncernen	-	-	959,0	845,2	-	-	21,9	30,1	-	-
Övriga närstående	11,3	13,1	36,6	31,3	3,4	3,9	0,0	0,0	8,6	6,0

För upplysningar om ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare hänvisas till not 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras nära familjemedlemmar utöver normala kundtransaktioner.

Not 40 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har skett efter balansdagens utgång.

Not 41 Finansiell effekt vid byte av redovisningsprincip från IAS 39 till IFRS 9

Mkr	2018-01-01 IAS 39	Justering	2018-01-01 IFRS 9
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0		17,0
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 531,5		10 531,5
Utlåning till kreditinstitut	265,0		265,0
Utlåning till allmänheten	261 444,2	-88,3	261 355,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	35 717,8		35 717,8
Aktier och andelar	38,3		38,3
Derivat	5 125,5		5 125,5
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	248,0		248,0
Immateriella tillgångar	969,3		969,3
Materiella tillgångar	10,5		10,5
Uppskjutna skattefordringar	30,0		30,0
Övriga tillgångar	546,8	33,2	580,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	422,5	-5,1	417,4
Summa tillgångar	315 366,3	-60,1	315 306,2
Skulder och eget kapital			
Skulder till kreditinstitut	3 995,9		3 995,9
In- och upplåning från allmänheten	99 403,6		99 403,6
Emitterade värdepapper	188 406,7		188 406,7
Derivat	1 166,4		1 166,4
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	1 200,2		1 200,4
Uppskjutna skatteskulder	508,0		508,0
Övriga skulder	791,6	8,6	800,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 959,1		2 959,1
Avsättningar	9,9	18,6	28,5
Efterställda skulder	2 596,5		2 596,5
Summa skulder	301 037,9	27,2	301 065,1
Eget kapital			
Aktiekapital	954,9		954,9
Övrigt tillskjutet kapital	7 442,5		7 442,5
Reserver	26,5	-10,8	15,7
Primärkapitalinstrument	1 200,0		1 200,0
Balanserade vinstmedel	3 467,5	-76,4	3 391,1
Periodens resultat	1 237,0		1 237,0
Summa eget kapital	14 328,4	-87,2	14 241,2
Summa skulder och eget kapital	315 366,3	-60,1	315 306,2

Övergången från IAS 39 till IFRS 9 innebär att bankkoncernens eget kapital minskade med 87,2 Mkr. Bankkoncernens reserv för kreditförluster ökade med 88,3 Mkr och Länsförsäkringsbolagens åtagande för kreditförluster för generad affär ökade med 33,2 Mkr. Reservering för kreditförluster för kreditåtaganden och garantier skedde med 18,6 Mkr.

Not 41 Finansiell effekt vid byte av redovisningsprincip från IAS 39 till IFRS 9 (forts).

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9

Mkr	Bokfört värde 2018-01-01	Kategori enligt IAS 39	Kategori enligt IFRS 9
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	10 531,5	Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Utlåning till kreditinstitut	265,0	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Utlåning till allmänheten	261 355,9	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	35 717,8	Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Aktier och andelar	38,3	Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Derivat	5 125,5		
varav säkringsredovisning	5 111,1	Derivat för säkringsredovisning	Derivat för säkringsredovisning
varav övriga	14,4	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via resultatet
Övriga finansiella tillgångar	253,5	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Summa tillgångar	313 304,5		

Klassificering av finansiella skulder har inte förändrats i och med övergången till IFRS 9 och värderas även fortsättningsvis till upplupet anskaffningsvärde.

Avstämning av kreditförlustreserv vid övergång till IFRS 9

Mkr	2018-01-01 IAS 39	Justering	2018-01-01 IFRS 9
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde			
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	-	0,0	0,0
Utlåning till kreditinstitut	-	0,0	0,0
Utlåning till allmänheten	267,5	88,3	355,8
Övriga tillgångar	-	0,0	0,0
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	-	0,2	0,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	0,5	0,5
Lånelöften och andra kreditåtaganden	-	18,5	18,5
Garantier	-	0,1	0,1
Summa förlustreserv	267,5	107,6	375,1

Femårsöversikt - moderbolaget

Mkr	2018	2017	2016 ¹⁾	2015	2014
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	1 233,7	1 127,2	1 123,8	981,8	947,9
Erhållna utdelningar	29,9	42,3	0,2	0,1	0,1
Provisionsnetto	66,0	22,9	-60,0	-104,5	-144,9
Nettoresultat av finansiella poster	15,4	-6,4	29,3	28,3	49,0
Övriga rörelseintäkter	124,9	115,8	123,5	108,7	102,0
Summa rörelseintäkter	1 470,0	1 301,9	1 216,7	1 014,4	954,1
Personalkostnader	-290,3	-267,7	-185,7	-173,8	-153,8
Övriga administrationskostnader	-840,0	-661,0	-614,6	-569,0	-511,8
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella tillgångar	-375,4	-79,0	-65,0	-102,5	-190,9
Summa rörelsekostnader	-1 505,7	-1 007,7	-865,3	-845,3	-856,5
Resultat före kreditförluster	-35,7	294,2	351,4	169,1	97,6
Kreditförluster, netto	15,6	-4,6	-21,6	41,0	49,2
Rörelseresultat	-20,1	289,6	329,8	210,1	146,8
Bokslutsdispositioner	-70,0	-90,0	-97,1	-18,0	-35,0
Skatt	2,4	-49,4	-48,0	-56,2	-25,4
Årets resultat	-87,7	150,2	184,7	135,9	86,4
BALANSRÄKNING					
Kassa och tillgodoavanden hos centralbanker	22,2	17,0	21,6	21,5	25,8
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 846,8	10 531,5	7 867,2	8 824,0	5 409,3
Utlåning till kreditinstitut	79 013,9	67 005,7	64 183,5	56 129,9	47 377,5
Utlåning till allmänheten	45 742,5	42 203,2	39 483,6	38 927,6	38 648,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	26 873,7	25 880,0	23 495,8	22 646,5	23 712,2
Aktier och andelar	9 830,3	9 802,3	7 724,4	7 014,5	6 511,0
Derivat	4 667,2	3 639,1	4 268,6	3 029,3	2 894,5
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	21,6	40,5	99,5	120,4	165,9
Immateriella tillgångar	904,7	873,2	451,9	282,5	275,1
Övriga tillgångar	393,8	283,2	285,4	303,1	205,6
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	89,1	121,4	126,0	916,5	1 090,8
Summa tillgångar	178 405,9	160 396,8	148 007,4	138 215,8	126 316,3
Skulder till kreditinstitut	10 755,9	7 031,4	8 682,1	7 020,7	5 665,6
In- och upplåning från allmänheten	108 539,8	99 808,4	91 505,5	84 185,4	76 972,9
Emitterade värdepapper	39 586,1	35 594,8	29 111,6	29 482,3	27 768,4
Derivat	4 482,4	3 677,4	4 552,2	3 463,7	3 308,9
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	38,1	65,5	164,2	146,9	190,1
Övriga skulder	474,9	424,9	373,5	273,4	341,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	532,2	500,1	566,3	1 226,0	1 371,3
Efterställda skulder	2 593,1	2 596,5	2 595,4	2 299,7	2 299,7
Eget kapital och obeskattade reserver	11 403,5	10 697,9	10 456,5	10 117,7	8 397,7
Summa skulder, obeskattade reserver och eget kapital	178 405,9	160 396,8	148 007,4	138 215,8	126 316,3
NYCKELTAL					
Kärnprimärkapitalrelation, %	30,2 ²⁾	32,3	35,8	36,3	31,1
Primärkapitalrelation, %	34,2 ²⁾	36,9	40,7	41,4	31,1
Total kapitalrelation, %	42,8 ²⁾	46,8	51,6	51,2	40,3

¹⁾ Från och med 1 januari 2017 presenteras finansiella instrument värderade till verkligt värde inklusive upplupen ränta. Förändringen har påverkat jämförelsesiffror i balansräkningen 2016-12-31. Jämförelsetal för år 2014-2015 har ej räknats om. ²⁾ Från och med årsskiftet förändras tillämpningen av riskviktsgolvet för svenska bolån, vilket minskar kapitalrelationerna för innevarande period.

Finansiella rapporter – moderbolaget

Resultaträkning		80
Rapport över totalresultat		80
Balansräkning		81
Kassaflödesanalys		82
Rapport över förändringar i eget kapital		83
Not 1	Företagsinformation	84
Not 2	Moderbolagets redovisningsprinciper	84
Not 3	Risker och kapitaltäckning	85
Not 4	Segmentsredovisning	85
Not 5	Räntenetto	85
Not 6	Provisionsnetto	85
Not 7	Nettoresultat av finansiella poster	85
Not 8	Övriga rörelseintäkter	85
Not 9	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	86
Not 10	Övriga administrationskostnader	88
Not 11	Ersättningar till revisorerna	88
Not 12	Operationell leasing	88
Not 13	Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	88
Not 14	Kreditförluster	89
Not 15	Skatt på årets resultat	89
Not 16	Belåningsbara statsskuldförbindelser	89
Not 17	Utlåning till kreditinstitut	89
Not 18	Utlåning till allmänheten	90
Not 19	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	91
Not 20	Aktier och andelar i koncernföretag	91
Not 21	Derivat	92
Not 22	Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	93
Not 23	Immateriella tillgångar	93
Not 24	Materiella tillgångar	93
Not 25	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld	94
Not 26	Övriga tillgångar	94
Not 27	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	94
Not 28	Skulder till kreditinstitut	94
Not 29	In- och upplåning från allmänheten	94
Not 30	Emitterade värdepapper	94
Not 31	Övriga skulder	94
Not 32	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	95
Not 33	Avsättningar	95
Not 34	Efterställda skulder	95
Not 35	Obeskattade reserver	95
Not 36	Eget kapital	95
Not 37	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och övriga åtaganden	95
Not 38	Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	97
Not 39	Värderingsmetoder för verkligt värde	98
Not 40	Upplysning om kvittning	99
Not 41	Kapitaltäckning	100
Not 42	Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	101
Not 43	Händelser efter balansdagen	101
Not 44	Finansiell effekt vid byte av redovisningsprincip från IAS 39 till IFRS 9	102
Styrelsens intygande		104

Resultaträkning - moderbolaget

Mkr	Not	2018	2017
Räntetäkter	5	1 542,3	1 463,9
Räntekostnader	5	-308,6	-336,7
Räntenetto		1 233,7	1 127,2
Erhållna utdelningar		29,9	42,3
Provisionsintäkter	6	556,5	490,8
Provisionskostnader	6	-490,5	-467,8
Provisionsnetto		66,0	23,0
Nettoresultat av finansiella poster	7	15,4	-6,4
Övriga rörelseintäkter	8	124,9	115,8
Summa rörelseintäkter		1 470,0	1 301,9
Personalkostnader	9	-290,3	-267,7
Övriga administrationskostnader	10, 11, 12	-840,0	-661,0
Summa administrationskostnader		-1 130,3	-928,6
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	13	-375,4	-79,0
Summa rörelsekostnader		-1 505,7	-1 007,7
Resultat före kreditförluster		-35,7	294,2
Kreditförluster netto	14	15,6	-4,6
Rörelseresultat		-20,1	289,6
Bokslutsdispositioner	35	-70,0	-90,0
Skatt	15	2,4	-49,4
Årets resultat		-87,7	150,2

Rapport över totalresultat - moderbolaget

Mkr	2018	2017
Årets resultat	-87,7	150,2
Övrigt totalresultat		
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat		
Kassaflödessäkringar		
varav periodens värdeförändring	214,3	199,6
varav omklassificering till resultaträkningen	-229,0	-204,6
Värdeförändring i verkligt värde på skuldinstrument som värderas till verkligt värde över övrigt totalresultat		
varav periodens värdeförändring	-36,2	62,4
varav omklassificering realiserade värdepapper till resultaträkningen	-5,7	-12,9
Skatt hänförlig till poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat	12,5	-9,8
Summa	-44,1	34,7
Poster som inte kan omföras till årets resultat		
Värdeförändring i verkligt värde på egetkapitalinstrument som värderas till verkligt värde över övrigt totalresultat	-11,0	-
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till årets resultat	0,0	-
Summa	-11,0	-
Årets övriga totalresultat, netto efter skatt	-55,1	34,7
Årets totalresultat	-142,8	184,9

Balansräkning - moderbolaget

Mkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		22,2	17,0
Belåningsbara statsskuldförbindelser	16	10 846,8	10 531,5
Utlåning till kreditinstitut	17	79 013,9	67 005,7
Utlåning till allmänheten	18	45 742,5	42 203,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	26 873,7	25 880,0
Aktier och andelar		66,3	38,3
Aktier och andelar i koncernföretag	20	9 764,0	9 764,0
Derivat	21	4 667,2	3 639,1
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	22	21,6	40,5
Immateriella tillgångar	23	904,7	873,2
Materiella tillgångar	24	4,1	2,8
Uppskjutna skattefordringar	25	58,8	2,4
Övriga tillgångar	26	330,9	278,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27	89,1	121,4
SUMMA TILLGÅNGAR		178 405,9	160 396,8
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL			
Skulder till kreditinstitut	28	10 755,9	7 031,4
In- och upplåning från allmänheten	29	108 539,8	99 808,4
Emitterade värdepapper	30	39 586,1	35 594,8
Derivat	21	4 482,4	3 677,4
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	22	38,1	65,5
Övriga skulder	31	461,5	420,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	32	532,2	500,1
Avsättningar	33	13,4	4,7
Efterställda skulder	34	2 593,1	2 596,5
Summa skulder och avsättningar		167 002,4	149 699,0
Obeskattade reserver	35	322,0	252,0
Eget kapital	36		
Aktiekapital		2 864,6	954,9
Reservfond		18,4	18,4
Fond för utvecklingsutgifter		833,1	730,9
Primärkapitalinstrument		1 200,0	1 200,0
Fond för verkligt värde		30,9	95,6
Balanserade vinstmedel		6 222,2	7 295,9
Årets resultat		-87,7	150,2
Summa eget kapital		11 081,5	10 445,9
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL		178 405,9	160 396,8
Noter			
Företagsinformation	1		
Redovisningsprinciper	2		
Risker och kapitaltäckning	3		
Segmentsredovisning	4		
Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	37		
Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	38		
Värderingsmetoder för verkligt värde	39		
Upplysning om kvittning	40		
Kapitaltäckning	41		
Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	42		
Händelser efter balansdagen	43		
Finansiell effekt vid byte av redovisningsprincip från IAS 39 till IFRS 9	44		

Kassaflödesanalys (indirekt metod) - moderbolaget		
Mkr	2018	2017
Likvida medel vid periodens början	131,8	110,5
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	-20,1	289,6
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet	342,5 ¹⁾	-25,9
<i>Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar</i>		
Förändring räntebärande värdepapper	-1 532,4	-5 322,3
Förändring utlåning till allmänheten	-3 494,2	-2 699,7
Förändring övriga tillgångar	-12 121,2	-2 709,8
<i>Förändring av den löpande verksamhetens skulder</i>		
Förändring in- och upplåning från allmänheten	8 697,5	8 269,4
Förändring emitterade värdepapper	3 976,6	6 420,3
Förändring övriga skulder	3 779,8	-1 622,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-371,6	2 598,8
Investeringsverksamheten		
Förändring av materiella anläggningstillgångar	-2,4	-1,2
Förändring av immateriella anläggningstillgångar	-405,9 ¹⁾	-499,4
Lämnade aktieägartillskott	-	-2 065,0
Förändring av övriga finansiella tillgångar	0,0	-12,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-408,3	2 578,5
Finansieringsverksamheten		
Förändring efterställda skulder	-2,0	1,0
Erhållna aktieägartillskott	800,0	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	798,0	1,0
ÅRETS KASSAFLÖDE	18,1	21,3
Likvida medel vid periodens slut	149,9	131,8
Poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar materiella och immateriella tillgångar	89,3	71,5
Nedskrivningar materiella och immateriella tillgångar	286,1	7,5
Orealiserad del av nettoresultat av finansiella poster	-42,4	-20,3
Kreditförluster, exkl. återvinningar	-45,0	-19,9
Förändring av upplupna intäkter/kostnader	74,0	-64,7
Övrigt	-19,4	-
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	342,5	-25,9
Likvida medel består av:		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	22,2	17,0
Utlåning till kreditinstitut betalbar på anfordran	127,7	114,8
Summa likvida medel	149,9	131,8
Erhållen ränta	1 591,9	2 253,2
Erlagd ränta	-1 414,7	-820,2

Likvida medel definieras som kassa och tillgodohavande hos centralbanker och utlåning till kreditinstitut betalningsbara på anfordran.

¹⁾ Beloppet har justerats i förhållande till Bokslutskommunikén 2018.

Rapport över förändringar i eget kapital - moderbolaget

Mkr	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital					Totalt
	Aktiekapital	Fond för utvecklings- utgifter	Reserv-fond	Primär- kapital- instrument ¹⁾	Fond för verkligt värde		Balanserade vinstmedel	Årets resultat	
					Verkligt- värde- reserv	Säkrings- reserv			
Ingående balans 2017-01-01	954,9	239,9	18,4	1 200,0	64,8	-3,9	7 635,8	184,7	10 294,5
Årets resultat								150,2	150,2
Årets övriga totalresultat					38,6	-3,9			34,7
Årets totalresultat					38,6	-3,9		150,2	184,9
Enligt beslut på bolagsstämma							184,7	-184,7	-
Emitterat primärkapitalinstrument							-33,5		-33,5
Aktiverade egenupparbetade utvecklingsutgifter		491,1					-491,1		-
Utgående balans 2017-12-31	954,9	730,9	18,4	1 200,0	103,4	-7,8	7 295,9	150,2	10 445,9
Ingående balans 2018-01-01	954,9	730,9	18,4	1 200,0	103,4	-7,8	7 295,9	150,2	10 445,9
Effekt av byte av redovisningsprincip ²⁾					-9,6		9,2		-0,4
Ingående balans 2018-01-01 efter justering för byte av redovisningsprincip	954,9	730,9	18,4	1 200,0	93,8	-7,8	7 305,1	150,2	10 445,5
Årets resultat								-87,7	-87,7
Årets övriga totalresultat					-43,6	-11,4			-55,1
Årets totalresultat					-43,6	-11,4		-87,7	-142,8
Enligt beslut på bolagsstämma							150,2	-150,2	-
Emitterat primärkapitalinstrument							-33,9		-33,9
Fondemission	1 909,7						-1 909,7		-
Ovillkorat aktieägartillskott ³⁾							800,0		800,0
Realiserat resultat aktieförsäljning							12,7		12,7
Aktiverade egenupparbetade utvecklingsutgifter		102,2					-102,2		-
Utgående balans 2018-12-31	2 864,6	833,1	18,4	1 200,0	50,1	-19,2	6 222,2	-87,7	11 081,5

¹⁾ Det emitterade primärkapitalinstrumentet bedöms uppfylla villkoren för ett eget kapital-instrument då:

- Instrumentet inte enligt villkoren inte har någon fastställd tidpunkt för förfall, vilket innebär att emittenten har en ovillkorad rättighet att avstå från att erlägga återbetalning.
- Emittenten av instrumentet har full diskretion beträffande räntebetalningarna, d v s ingen skyldighet att erlägga ränta.

²⁾ Effekt av byte av redovisningsprincip från IAS 39 - Finansiella Instrument: Redovisning och värdering till IFRS 9 - Finansiella Instrument. Säkringsredovisning sker däremot i enlighet med IAS 39 - Finansiella Instrument: Redovisning och värdering.

³⁾ Länsförsäkringar Bank AB (publ) har under året mottagit ovillkorat aktieägartillskott från Länsförsäkringar AB (publ).

Noter till moderbolagets finansiella rapporter

Belopp i Mkr om inget annat anges.

Not 1	Företagsinformation
--------------	----------------------------

Årsredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) (org nr 516401-9878) avges per 31 december 2018. Länsförsäkringar Bank AB är en svenskregistrerad bank med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Tegelluddsvägen 11-13. Bolaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ) (org nr 556549-7020) med säte i Stockholm. Moderföretag i den största och minsta koncernen där Länsförsäkringar Bank AB (publ) är dotterföretag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ), Stockholm. Årsredovisningen för Länsförsäkringar Bank (publ) godkändes av styrelsen och verkställande direktören för utfärdande den 27 mars 2019. Årsredovisningen fastställs slutligen av moderbolagets årsstämma den 13 maj 2019.

Not 2	Moderbolagets redovisningsprinciper
--------------	--

De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter. Moderbolaget upprättar sin redovisning i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag FFFS 2008:25 samt rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer från Rådet för finansiell rapportering. Reglerna i RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden, så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg från IFRS som ska göras.

SKILLNADER MELLAN KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS REDOVISNINGSPRINCIPER

De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer föransleder av begränsade möjligheter att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av ÅRKL och tryggandelagen samt i vissa fall av skatteskäl. De huvudsakliga avvikelserna i jämförelse med koncernen redovisas nedan.

NYA OCH ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Från och med 1 januari 2018 tillämpar Länsförsäkringar Bank AB nya redovisningsprinciper för redovisning av finansiella instrument (IFRS 9). De förändringar av redovisningsprinciper som moderbolaget tillämpar från och med 1 januari 2018 motsvarar förändringarna för koncernen och beskrivs i koncernens not 2 Redovisningsprinciper. Länsförsäkringar Bank ABs klassificering av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9 och skillnad jämfört med IAS 39 framgår i not 44.

Effekt av övergång till IFRS 9

Länsförsäkringar Bank AB har i linje med övergångsreglerna valt att inte räkna om jämförande information för tidigare perioder och har inga övergångseffekter av IFRS 9 som redovisas i balanserade vinstmedel per 1 januari 2018. IFRS 9 har för värdering av balansposter inte heller medfört några skillnader mellan tidigare redovisade värden enligt IAS 39. Värdeförändringar på eget kapitalinstrument som tidigare påverkat balanserade vinstmedel och som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat enligt IFRS 9 har omförs till fond för verkligt värde.

Värdeförändringar på skuldinstrument som tidigare redovisats i fond för verkligt värde och som enligt IFRS 9 värderas till verkligt värde via resultaträkningen har omförs till balanserade vinstmedel.

BESKRIVNING AV VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Ersättningar till anställda

Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beskattning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Dotterbolag

Aktier och andelar i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde. Transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterbolag.

Aktieägartillskott

Aktieägartillskott redovisas direkt i eget kapital hos mottagaren och i aktier och andelar i koncernföretag hos givaren.

NYA IFRS OCH TOLKNINGAR SOM ÄNNU INTE BÖRJAT TILLÄMPAS

Inverkan på kapitaltäckning till följd av nya eller omarbetade IFRS standarder beskrivs i not 2 för koncernen.

IFRS 16 ersätter från och med den 1 januari 2019 IAS 17 Leasingavtal. Standarden medför framförallt att de leasingavtal som något bolag i koncernen är leasetagare för och som klassificeras som operationell leasing istället kommer att redovisas i balansräkningen. IFRS 16 kommer endast tillämpas på koncernnivå.

Not 3	Risker och kapitaltäckning
--------------	-----------------------------------

Se koncernens not 3 Risker och kapitaltäckning.

Not 4	Segmentsredovisning
--------------	----------------------------

Segmentsredovisning lämnas endast för koncernen.

Not 5	Räntenetto	
Mkr	2018	2017
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	749,8 ¹⁾	674,6
Utlåning till allmänheten	998,6	1 015,6
Räntebärande värdepapper	80,6 ¹⁾	138,1
Derivat	-286,7	-364,3
Övriga ränteintäkter	0,0	0,0
Summa ränteintäkter	1 542,3	1 463,9
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-9,8 ¹⁾	-25,4
In- och upplåning från allmänheten	-113,2	-130,4
Emitterade värdepapper	-207,3	-162,7
Efterställda skulder	-50,4	-55,2
Derivat	142,9	134,4
Övriga räntekostnader inklusive insättningsgaranti	-70,8	-97,5
Summa räntekostnader	-308,6	-336,7
Summa räntenetto	1 233,7	1 127,2
Medelränta under året på utlåning till allmänheten, %	2,4	2,6
Medelränta under året på inlåning från allmänheten, %	0,1	0,1

¹⁾ Varav negativ ränta på Utlåning till kreditinstitut om -16,6 Mkr samt Räntebärande värdepapper om -71,7 Mkr och Skulder till kreditinstitut om 29,7 Mkr.

Ränteintäkter beräknade enligt effektivräntemetoden uppgår under året till 1 542,3 (1 463,9) Mkr.

Not 6	Provisionsnetto	
Mkr	2018	2017
Provisionsintäkter		
Betalningsförmedling	93,6	87,3
Utlåning	32,6	32,8
Inlåning	13,5	11,3
Värdepapper	102,7	81,3
Kort	248,3	213,2
Ersättning från länsförsäkringsbolag	65,5	64,1
Övriga provisioner	0,3	0,8
Summa provisionsintäkter¹⁾	556,5	490,8
Provisionskostnader		
Betalningsförmedling	-82,0	-69,4
Värdepapper	-26,0	-22,0
Kort	-135,0	-117,7
Ersättning till Länsförsäkringsbolag	-233,9	-247,9
Övriga provisioner	-13,6	-10,9
Summa provisionskostnader	-490,5	-467,8
Summa provisionsnetto	66,0	23,0

¹⁾ Avser intäkt från avtal med kunder.

Not 7	Nettoresultat av finansiella poster
--------------	--

Mkr	2018	2017
Räntebärande tillgångar och skulder och relaterade derivat	10,5	1,6
Andra finansiella tillgångar och skulder	0,7	-13,0
Ränteskillnadsersättning (avser poster värderade till upplupet anskaffningsvärde)	4,2	5,0
Summa nettoresultat av finansiella poster	15,4	-6,4

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Vinst/ förlust uppdelat per värderingskategori		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0,4	-3,3
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	3,6	3,3
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-2,4	1,0
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	5,7	2,9
Säkringsredovisning till verkligt värde	5,9	-9,5
Ineffektivitet från kassaflödessäkringar	0,0	0,0
Valutakurseffekt	2,2	-0,8
Summa	15,4	-6,4

Koncernen tillämpar säkringsredovisning för emitterade värdepapper i utländsk valuta. Under det första kvartalet 2018 har värderingsprincipen för de emitterade värdepapperna i utländsk valuta ändrats. Syftet med ändringen är att uppnå en bättre matchning mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten.

Not 8	Övriga rörelseintäkter
--------------	-------------------------------

Mkr	2018	2017
Serviceintäkter från dotterbolag	119,8	112,9
Övriga intäkter ¹⁾	5,1	2,9
Summa övriga rörelseintäkter	124,9	115,8

¹⁾ Avser intäkt från avtal med kunder.

Not 9	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	
Medelantal anställda, Sverige	2018	2017
Män	132	125
Kvinnor	173	168
Totalt antal anställda	305	293
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare	2018	2017
Löner och ersättningar	-170,5	-159,2
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	-95,9	-86,6
varav pensionskostnader	-33,2	-28,5
Summa	-266,4	-245,8
Styrelse och ledande befattningshavare, 15 (15)	2018	2017
Löner och ersättningar	-15,8	-15,7
varav fast lön till VD	-3,3	-4,8
varav rörlig lön till VD	-	-
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	-8,6	-8,3
varav rörlig lön till andra ledande befattningshavare	-	-
Sociala kostnader	-11,2	-11,0
varav pensionskostnader	-4,9	-4,8
Summa	-27,0	-26,7
Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader	2018	2017
Löner och ersättningar	-186,3	-174,9
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	-107,1	-97,6
varav pensionskostnader	-38,1	-33,3
Summa	-293,4	-272,5

I Länsförsäkringar Bank finns cirka 1 400 personer som är tillika anställda i Länsförsäkringar Bank och respektive länsförsäkringsbolag. De erhåller hela sin ersättning från respektive länsförsäkringsbolag.

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter och styrelseledamöter inom LFAB-koncernen erhåller inte styrelsearvode.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

Not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar, forts.

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare

2018, Mkr	Grundlön	Rörlig ersättning	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön % Avgiftsbestämd
Sven Eggefalk, verkställande direktör	3,3	-	0	1,2	4,5	35
Anders Borgcrantz, vice verkställande direktör	3,0	-	0,3	1,1	4,4	35
Bengt Erik Lindgren, styrelseledamot	0,4	-	-	-	0,4	
Ingrid Jansson, styrelseledamot	0,4	-	-	-	0,4	
Per-Ove Bäckström, styrelseledamot	0,3	-	-	-	0,3	
Anna-Greta Lundh, styrelseledamot	0,4	-	-	-	0,4	
Peter Lindgren, styrelseledamot	0,4	-	-	-	0,4	
Anders Grånäs, styrelseledamot	0,3	-	-	-	0,3	
Beatrice Kämpe Nikolausson, styrelseledamot	0,3	-	-	-	0,3	
Andra ledande befattningshavare						
Moderbolag (6)	9,9	-	0,1	3,8	13,8	37
Dotterföretag (3)	4,7	-	0,2	2,1	7,0	44
Totalt 2018	23,4	-	0,6	8,2	32,2	
Summa ersättning från moderbolag	15,4	-	0,4	4,9	20,7	
Summa ersättning från dotterföretag	8,0	-	0,2	3,3	11,5	

2017, Mkr	Grundlön	Rörlig ersättning	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön % Avgiftsbestämd
Anders Borgcrantz, verkställande direktör	2,9		0,5	1,0	4,5	35
Rikard Josefson, tidigare verkställande direktör	4,1		0,7	1,5	6,2	35
Bengt Erik Lindgren, styrelseledamot	0,4				0,4	
Ingrid Jansson, styrelseledamot	0,4				0,4	
Per-Ove Bäckström, styrelseledamot	0,3				0,3	
Anna-Greta Lundh, styrelseledamot	0,3				0,3	
Peter Lindgren, styrelseledamot	0,4				0,4	
Sören Schelander, styrelseledamot	0,3				0,3	
Anders Grånäs, styrelseledamot	0,3				0,3	
Beatrice Kämpe Nikolausson, styrelseledamot	0,2				0,2	
Andra ledande befattningshavare						
Moderbolag (5)	8,3		0,0	3,3	11,6	39
Dotterföretag (3)	6,8		0,2	2,7	9,8	40
Totalt 2017	24,8		1,4	8,6	34,8	
Summa ersättning från moderbolag	16,5		0,7	5,3	22,5	
Summa ersättning från dotterföretag	8,3		0,7	3,3	12,3	

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar, forts.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremierna ska uppgå till 35 % av månadslönen. Pensionsåldern för vice verkställande direktören är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremierna ska uppgå till 35 % av månadslönen. En ledande befattningshavare har avtal om extra pensionsavsättning motsvarande 12 % av månadslönen. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas för var och en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören och vice verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande tolv månadslöner till verkställande direktören och arton månadslöner till vice verkställande direktören. För andra ledande befattningshavare följer uppsägningstiden gällande kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen. Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicy. Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner.

Ersättningsutskottets sammansättning

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt en styrelseledamot.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vad som gäller gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2018-12-31	2017-12-31
Styrelseledamöter	40	36
Andra ledande befattningshavare	30	44

Lån till Styrelse, Vd/vVd och ledande befattningshavare

	Bankkoncernen		Länsförsäkringar AB		Länsförsäkringar AB-koncernen	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Styrelseledamöter	21,6	21,6	10,0	8,6	64,7	58,4
Varav lån Bank	3,9	4,7	1,5	1,6	8,8	8,6
Varav lån Hypotek	17,7	16,9	8,6	7,0	55,9	49,8
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	-	0,0	0,1
Vd och vVd	2,4	1,0	7,7	4,5	22,0	17,6
Varav lån Bank	0,5	0,5	1,0	1,0	2,0	2,0
Varav lån Hypotek	1,9	0,5	6,7	3,5	20,0	15,6
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	-	-	-
Ledande befattningshavare	26,5	31,2	21,5	21,7	94,3	76,6
Varav lån Bank	2,4	2,7	2,5	2,0	10,6	8,1
Varav lån Hypotek	24,1	28,5	19,0	19,7	83,7	68,3
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	-	-	0,2

Beviljade lån består av personallån och av övriga lån. Personallån löper med lånevillkor som motsvarar vad som gäller för övriga anställda inom koncernen. Räntesatsen för

personallån är reporänta minus 0,5 procentenheter men kan aldrig vara lägre än 0,5 procentenheter. Ränteförmån räknas enligt Riksskatteverkets regler och ingår i beloppen för övriga förmåner enligt ovan. Personallån är beloppsbegränsat till 500 000 kronor. Övriga lån löper enligt marknadsmässiga villkor.

Koncernen har inte ställt pant, annan säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för någon ledande befattningshavare.

Ersättningspolicy

Styrelsen ska enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:1) om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag fastställa en ersättningspolicy. En redogörelse för företagets ersättningar avses att publiceras på bolagets hemsida i samband med att årsredovisningen publiceras.

Not 10	Övriga administrationskostnader	
Mkr	2018	2017
Lokalkostnader	-30,2	-34,6
IT-kostnader	-343,3	-317,0
Konsultkostnader	-172,9	-70,2
Marknadsföring	-25,9	-24,4
Förvaltningskostnader	-11,2	-10,9
Övriga administrationskostnader	-256,6	-203,9
Summa administrationskostnader	-840,0	-661,0

Not 11	Ersättningar till revisorerna	
Mkr	2018	2017
Revisionsarvoden, KPMG		
- Revisionsuppdrag	-2,5	-2,5
- Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-1,0	-0,9
- Skatterådgivning	-0,1	-0,4
- Övriga tjänster	-	-0,9

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser olika typer av kvalitetssäkringstjänster såsom granskning av förvaltning, bolagsordning, stadgar eller avtal som utmynnar i rapport eller intyg. Med andra uppdrag avses sådant som inte ingår i ovanstående delposter, till exempel juridisk konsultation vid sidan av revisionsverksamheten och som inte är hänförlig till skatterådgivning.

Not 12	Operationell leasing	
Avtalen avser interna och externa hyresavtal där moderbolaget är hyrestagare.		
Mkr	2018	2017
Erlagda hyreskostnader		
Lokalhyra	-29,7	-31,1
varav variabla avgifter	-18,9	-20,3
Leasingavgift tjänstebilar	-0,1	-
Övriga leasingavgifter	-12,3	-10,8
Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara hyreskontrakt		
Inom 1 år	-14,6	-31,1
Inom 1-5 år	-28,0	-
Summa framtida minimileaseavgifter	-42,6	-31,1

Not 13	Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	
Mkr	2018	2017
Avskrivningar på materiella tillgångar	-1,0	-0,9
Avskrivningar på immateriella tillgångar	-88,3	-70,6
Summa avskrivningar	-89,3	-71,5
Nedskrivning av immateriella tillgångar	-286,1	-7,5
Summa av- och nedskrivningar av tillgångar	-375,4	-79,0

Mer information om nedskrivningar återfinns i Not 23 Immateriella tillgångar.

Not 14	Kreditförluster	
Mkr	2018	2017
Förändring av reserv för lånefordringar		
Stadie 1 (ej kreditförsämrade)	-1,9	
Stadie 2 (ej kreditförsämrade)	0,9	
Stadie 3 (kreditförsämrade)	10,0	
Summa förändring av reserv för lånefordringar	9,0	19,9¹⁾
Kostnad för konstaterade kreditförluster	-8,8	-27,9
Återvinningar	5,0	3,0
Nettokostnad för kreditförluster för lånefordringar	5,2	-5,0
Förändring av reserv för åtaganden och garantier	1,6	-
Nettokostnad för övriga kreditförluster	8,7	0,4
Nettokostnad för modifieringsresultat	0,0	-
Nettokostnad för kreditförluster	15,6	-4,6

¹⁾ Avser förändring av kreditförlustreserv på lånefordringar. Förändringen har ej fördelats ut per stadie då jämförelsetalen redovisas enligt IAS 39.

Avräkningsmodellen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har gällande kreditförluster innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i Länsförsäkringar Bank AB. Avräkning sker mot och kan högst motsvara upparbetad ersättning. Ersättning motsvarande 80 procent av reserveringsbehovet vid varje tidpunkt hålls inne fram tills utlåning förmedlad av länsförsäkringsbolaget är reglerad. Under 2018 uppgick totala kreditförluster till 30,4 Mkr varav Bankkoncernens redovisade kreditförluster uppgick till 15,6 Mkr och resterande del om 14,8 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens ersättning.

Kreditförlustreserv

Mkr	2018-12-31	2018-01-01
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde		
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	0,0	0,0
Utlåning till kreditinstitut	20,2	18,0
Utlåning till allmänheten	12,8	23,9
Övriga tillgångar	0,0	0,0
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Belåningsbara statsskuldförbindelser	0,2	0,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0,5	0,4
Avsättningar		
Åtaganden	7,5	8,9
Garantier	0,0	0,1
Summa förlustreserv	41,1	51,5

Samtliga exponeringar ligger i stadie 1 utom utlåning till allmänheten samt åtaganden där exponeringarna återfinns i alla tre stadier. För mer information avseende förändring av kreditförlustreserv för utlåning till allmänheten samt åtaganden se not 18 och 37.

I nedan tabell visas de kreditförlustreserveringar som skulle redovisats per den 31 december 2018 i det fall ett positivt respektive ett negativt makroekonomiskt scenario tilldelat en sannolikhet på 100 % skulle använts. Känslighetsanalysen innefattar kreditförlustreservering för utlåning till allmänheten, åtaganden samt garantier. Analysen inkluderar inte koncerninterna exponeringar.

Känslighetsanalys av kreditförlustreserv i ett 100 % viktat positivt respektive negativt scenario

Redovisad sannolikhetsviktad kreditförlustreserv, Mkr	Scenario	Kreditförlustreserv enligt känslighetsanalys, Mkr	Förändring gentemot sannolikhetsviktad kreditförlustreserv, %
13,5	Positivt scenario	9,1	-32,5%
	Negativt scenario	21,1	56,5%

Not 15	Skatt på årets resultat	
Mkr	2018	2017
Aktuell skatt		
Årets skattekostnad	-48,5	-48,7
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	-2,3	0,0
Summa aktuell skatt	-50,8	-48,7
Uppskjuten skatt		
Förändring av uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	53,2	-0,7
Summa uppskjuten skatt	53,2	-0,7
Totalt redovisad skattekostnad	2,4	-49,4
Avstämning av effektiv skattesats		
Resultat före skatt	-90,1	199,6
Skatt enligt gällande skattesats	19,8	-43,9
Skatt ej avdragsgilla kostnader	-79,9	-19,3
Skatt ej skattepliktiga intäkter	11,6	13,8
Uppskjuten skatt hänförlig till temporära skillnader	53,2	-
Skatt hänförlig till tidigare år	-2,3	0,0
Summa skatt på årets resultat	2,4	-49,4
Gällande skattesats	22,0%	22,0%
Effektiv skattesats	2,7%	24,8%
Skatteposter som redovisas i övrigt totalresultat		
Skatt på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat	9,2	-10,9
Skatt på kassaflödessäkringar	3,2	1,1
Summa skatt hänförligt till övrigt totalresultat	12,5	-9,8

Not 16	Belåningsbara statsskuldförbindelser	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Svenska staten	10 794,3	10 081,4
Finska staten	52,5	450,1
Summa belåningsbara statsskuldförbindelser	10 846,8	10 531,5
Verkligt värde	10 846,8	10 531,5
Upplupet anskaffningsvärde	10 745,5	10 345,7
Nominellt värde	10 255,8	9 850,2

För kreditförlustreserv se not 14.

Not 17	Utlåning till kreditinstitut	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Utlåning till dotterbolag	74 707,3	66 802,6
Övrig utlåning kreditinstitut	4 306,5	203,1
Summa utlåning till kreditinstitut	79 013,9	67 005,7

För kreditförlustreserv se not 14.

Not 18	Utlåning till allmänheten
---------------	----------------------------------

Lånefordringarna är i sin helhet geografiskt hänförliga till Sverige.

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Offentlig sektor	4 014,5	1 832,1
Företagssektor	1 479,3	1 412,2
Hushållssektor	40 261,1	39 016,5
Övriga	0,4	0,3
Utlåning till allmänheten före reserveringar	45 755,3	42 261,1
Förlustreserv	-12,8	-57,8
Summa utlåning till allmänheten	45 742,5	42 203,2
Räntebindningstid		
Återstående räntebindningstid på högst 3 månader	40 092,3	35 410,8
Återstående räntebindningstid mer än 3 månader men högst 1 år	1 722,0	2 343,2
Återstående räntebindningstid mer än 1 år men högst 5 år	3 751,3	4 192,5
Återstående räntebindningstid mer än 5 år	176,9	256,8
Summa utlåning till allmänheten	45 742,5	42 203,2

Återstående räntebindningstid avser lån som löper med periodvis bundna villkor.

Avstämning av redovisat bruttovärde och förlustreserv

Mkr	Ej kreditförsämrade				Kreditförsämrade				Summa	
	Stadie 1		Stadie 2		Stadie 3 (Exklusive köpta och nytutgivna kreditförsämrade)		Stadie 3 (Köpta och nytutgivna kreditförsämrade)		Summa	
	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv	Redovisat bruttovärde	Förlust-reserv
Ingående balans 2018-01-01	40 078,0	-2,5	1 898,4	-5,0	198,1	-14,4	86,5	-2,1	42 261,1	-24,0
Nytutgivna lån	17 706,9	-1,6	15,3	0,0	4,8	-0,1	22,3	-1,5	17 749,3	-3,2
Förändringar:										
Förändring i modell eller metod för reservering	-	0,0	-	-0,2	-	-0,1	-	0,0	-	-0,4
Återbetalning	-13 802,2	0,8	-306,5	0,8	-63,2	4,0	-30,1	2,2	-14 202,1	7,9
Förändring av riskparametrar	-	-0,4	-	0,5	-	-0,9	-	0,5	-	-0,4
Övrigt	-	0,0	-	0,0	-	-	-	-	-	0,0
Flytt mellan stadier:										
Flytt från stadie 1 till stadie 2	-862,8	0,9	862,8	-1,9	-	-	-	-	-	-1,0
Flytt från stadie 2 till stadie 1	864,8	-0,1	-864,8	0,5	-	-	-	-	-	0,4
Flytt till stadie 3	-17,2	0,7	-74,6	1,2	91,8	-3,6	-	-	-	-1,6
Flytt från stadie 3	41,3	0,0	9,7	-0,1	-51,1	1,3	-	-	-	1,2
Bortskrivna	-	-	-	-	-50,0	7,6	-2,9	0,5	-52,9	8,1
Utgående balans 2018-12-31	44 008,8	-2,2	1 540,2	-4,1	130,4	-6,1	75,8	-0,4	45 755,3	-12,8

Not 18, Utlåning till allmänheten, forts.

	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Summa
Utlåning till allmänheten före reserveringar	44 008,8	1 540,2	206,2	45 755,3
Kreditreserveringsbehov	-11,1	-20,4	-32,6	-64,1
Innehållen länsbolagsersättning	8,9	16,3	26,1	51,3
Redovisad förlustreserv	-2,2	-4,1	-6,5	-12,8
Summa utlåning till allmänheten	44 006,6	1 536,2	199,7	45 742,5

Avräkningsmodellen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har gällande kreditförluster innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i Länsförsäkringar Bank AB. Avräkning sker mot och kan högst motsvara upparbetad ersättning. Ersättning motsvarande 80 procent av reserveringsbehovet vid varje tidpunkt hålls inne fram tills utlåning förmedlad av länsförsäkringsbolaget är reglerad. Den 31 december 2018 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet för lånefordringar till 64,1 Mkr varav bolagets redovisade förlustreserv för lånefordringar uppgick till 12,8 Mkr och resterande del om 51,3 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens ersättning.

De avtalsenliga belopp som är utestående för finansiella tillgångar som avskrivits under året och som fortfarande omfattas av efterlevnadsåtgärder uppgår till 42,6 Mkr per 2018-12-31.

Den redovisade kreditförlustreserven har under året minskat med 11,2 Mkr vilket främst beror på bortskrivna krediter samt återbetalning.

Modifierade lånefordringar i utlåning till allmänheten, Mkr	2018-12-31
Under perioden modifierade lånefordringar som låg i stadie 2 och 3 när de modifierades	
Upplupet anskaffningsvärde före modifiering	150,7
Modifieringsvinst/förlust	0,0
Redovisat bruttovärde för lånefordringar som har modifierats sedan första redovisningen och vid modifieringstillfället låg i stadie 2 eller 3 och som under perioden flyttats till stadie 1	62,4

Not 19 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Emitterade av andra än offentliga organ		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Bokförda värden		
Svenska bostadsinstitut (ej garanterade)	17 981,3	17 333,3
Övriga svenska emittenter (ej garanterade)	4 270,8	5 173,9
Övriga utländska emittenter (garanterade av tyska staten)	1 251,6	884,5
Övriga utländska emittenter (ej garanterade)	3 370,0	2 488,2
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	26 873,7	25 880,0
Verkligt värde	26 873,7	25 880,0
Upplupet anskaffningsvärde	26 459,4	25 338,7
Nominellt värde	26 006,5	24 744,7
Marknadsstatus		
Noterade värdepapper	26 873,7	25 880,0

För kreditförlustreserv se not 14.

Not 20 Aktier och andelar i koncernföretag

Banken har sammanlagt tre helägda dotterbolag med säte i Stockholm.

Mkr	2018-12-31			2017-12-31		
	Antal aktier (st)	Nominellt värde	Bokfört värde	Antal aktier (st)	Nominellt värde	Bokfört värde
Wasa Kredit AB (556311-9204)	875 000	100 kr/aktie	1 039,8	875 000	100 kr/aktie	1 039,8
Länsförsäkringar Hypotek AB (556244-1781)	70 335	44 500 kr/aktie	8 559,2	70 335	1 000 kr/aktie	8 559,2
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (556364-2783)	15 000	100 kr/aktie	165,0	15 000	100 kr/aktie	165,0
Summa aktier och andelar i koncernföretag			9 764,0			9 764,0

Mkr	2018				2017			
	Wasa Kredit AB	Länsförsäkringar Hypotek AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	Totalt	Wasa Kredit AB	Länsförsäkringar Hypotek AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	Totalt
Redovisat värde vid årets ingång	1 039,8	8 559,2	165,0	9 764,0	914,8	6 619,2	165,0	7 699,0
Ovillkorat aktieägartillskott	-	-	-	-	125,0	1 940,0	-	2 065,0
Redovisat värde vid årets utgång	1 039,8	8 559,2	165,0	9 764,0	1 039,8	8 559,2	165,0	9 764,0

Not 21		Derivat			
		2018-12-31		2017-12-31	
Mkr		Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Derivatinstrument med positiva värden					
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>					
Ränterelaterade		19 823,8	162,5	16 808,8	208,5
Valutarelaterade		7 888,6	446,6	7 542,8	217,7
<i>Övriga derivat</i>					
Ränterelaterade		108 180,0	1 029,4	93 072,0	1 213,6
Valutarelaterade		29 456,4	3 142,2	23 054,5	1 999,2
Summa derivat med positiva värden		165 348,8	4 780,7	140 478,1	3 639,1
Kvittade derivat med positiva värden		-31 739,0	-113,5	-	-
Summa efter kvittning		133 609,8	4 667,2	140 478,1	3 639,1
Derivatinstrument med negativa värden					
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>					
Ränterelaterade		26 775,0	158,1	32 077,0	265,1
Valutarelaterade		7 725,1	264,3	2 696,8	213,4
<i>Övriga derivat</i>					
Ränterelaterade		108 180,0	1 030,0	93 072,0	1 214,1
Valutarelaterade		29 781,7	3 143,5	22 652,7	1 984,8
Summa derivat med negativa värden		172 461,8	4 595,9	150 498,5	3 677,4
Kvittade derivat med negativa värden		-31 739,0	-113,5	-	-
Summa efter kvittning		140 722,8	4 482,4	150 498,5	3 677,4

För att skydda sig mot ränte- och valutarisker som koncernens verksamhet ger upphov till har ekonomiska säkringar ingåtts. Säkringsredovisning tillämpas för upplåning, utlåning, inlåning samt obligationer och andra värdepapper. Säkringsinstrument utgörs främst av ränte- och valutaränteswappar.

Not 22 Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar		
Bokfört värde vid årets början	40,4	99,5
Förändringar under året utlåning	-18,8	-59,0
Bokfört värde vid årets slut	21,6	40,5
Skulder		
Bokfört värde vid årets början	65,5	164,2
Förändringar under året inlåning	-1,9	-3,9
Förändringar under året upplåning	-25,5	-94,8
Bokfört värde vid årets slut	38,1	65,5

Not 23 Immateriella tillgångar						
	Internt utvecklat IT-system		Förvärvat IT-system		Totalt	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Anskaffningsvärde						
Ingående anskaffningsvärde	1 828,7	1 329,2	27,9	27,9	1 856,6	1 357,1
Årets anskaffningar	405,9	499,4	-	-	405,9	499,4
Årets avyttringar	-	-	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	2 234,6	1 828,7	27,9	27,9	2 262,5	1 856,6
Avskrivningar						
Ingående ackumulerade avskrivningar	-776,4	-705,8	-27,9	-27,9	-804,3	-733,7
Årets avskrivningar	-88,3	-70,6	-	-	-88,3	-70,6
Återförda avskrivningar avyttringar	-	-	-	-	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-864,7	-776,4	-27,9	-27,9	-892,6	-804,3
Nedskrivningar						
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-179,1	-171,6	-	-	-179,1	-171,6
Årets nedskrivning ¹⁾	-286,1	-7,5	-	-	-286,1	-7,5
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-465,2	-179,1	-	-	-465,2	-179,1
Summa immateriella tillgångar	904,7	873,2	-	-	-904,7	873,2

¹⁾ Nedskrivningen under 2018 avser främst bankens nya plattform för inlåning, utlåning och betalningar. Bokfört värde per 2018-12-31 uppgår till 547,7 Mkr.

Not 24 Materiella tillgångar		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	23,9	23,7
Försäljning/Utrangering	-2,2	-1,4
Årets inköp	3,2	1,6
Utgående anskaffningsvärde	25,0	23,9
Ingående avskrivningar	-21,2	-21,3
Återförda avskrivningar försäljning/utrangering	1,3	1,0
Årets avskrivningar	-1,0	-0,9
Utgående ackumulerade avskrivningar	-20,9	-21,2
Summa materiella tillgångar	4,1	2,8

Not 25	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld
---------------	---

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kan hänföras till följande:

Mkr	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Immateriella tillgångar	-53,1	-	-	-	-53,1	-
Kassaflödessäkringar	-5,4	-2,2	-	-	-5,4	-2,2
Avsättningar	-0,3	-0,2	-	-	-0,3	-0,2
Uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-58,8	-2,4	-	-	-58,8	-2,4
Netto uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-58,8	-2,4	-	-	-58,8	-2,4

Moderbolaget har inga temporära skillnader med skattemässig effekt i koncernföretag.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader

Mkr	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkning	Redovisat i övrigt totalresultat	Belopp vid årets utgång
2018				
Immateriella tillgångar	-	-53,1	-	-53,1
Kassaflödessäkringar	-2,2	-	-3,2	-5,4
Avsättningar	-0,2	-0,1	-	-0,3
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	-2,4	-53,2	-3,2	-58,8
2017				
Kassaflödessäkringar	-0,9	-	-1,3	-2,2
Avsättningar	-1,1	0,9	-	-0,2
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	-2,0	0,9	-1,3	-2,4

Not 26	Övriga tillgångar		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31	
Kundfordringar ¹⁾	8,4	17,5	
Övriga tillgångar	322,6	260,4	
Summa övriga tillgångar	330,9	278,0	

¹⁾ Avser intäkt från avtal med kunder.

Vid beräkning av förlustrereserv för övriga finansiella tillgångar använder bolaget den förenklade metoden som beskrivs närmare i koncernens not 2 Redovisningsprinciper. För kreditförlustrereserv se not 14.

Not 27	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31	
Upplupna ränteintäkter	22,8	27,6	
Övriga upplupna intäkter ¹⁾	24,0	21,9	
Förutbetalda kostnader	42,3	71,9	
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	89,1	121,4	

¹⁾ Avser intäkt från avtal med kunder.

Not 28	Skulder till kreditinstitut		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31	
Svenska banker	5 816,9	3 943,2	
Övriga svenska kreditinstitut	4 939,1	3 088,2	
Summa skulder till kreditinstitut	10 755,9	7 031,4	

Not 29	In-och upplåning från allmänheten		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31	
Inlåning från försäkringsföretag	3 840,6	4 279,4	
Inlåning från hushåll	92 220,9	84 169,1	
Inlåning från övrig svensk allmänhet	12 478,2	11 359,9	
Summa inlåning från allmänheten	108 539,8	99 808,4	

Tidsbunden inlåning uppgår till 12 992,6 (18 690,6) Mkr, vid förtidslösen utgår räntekompensation.

Not 30	Emitterade värdepapper		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31	
Certifikat	324,3	966,7	
Obligationslån	39 209,2	34 570,2	
Utställda postväxlar	52,6	58,0	
Summa emitterade värdepapper	39 586,1	35 594,8	

Not 31	Övriga skulder		
Mkr	2018-12-31	2017-12-31	
Leverantörsskulder	46,8	56,2	
Innehållen preliminär skatt kunder	30,1	20,0	
Övriga skulder	384,6	288,6	
Aktuell skatteskuld	-	55,4	
Summa övriga skulder	461,5	420,2	

Not 32	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna räntekostnader	151,2	148,9
Upplupen ersättning till länsförsäkringsbolagen	199,9	200,9
Övriga upplupna kostnader	181,1	150,3
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	532,2	500,1

Not 33	Avsättningar	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Förlustreserv för åtaganden	7,5	-
Övrig avsättning	5,9	4,7
Summa avsättningar	13,4	4,7

För förändring av förlustreserv för åtaganden se not 37.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Bolaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets betalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal anställda som har individuella lösningar. FTP-planen genom försäkring i FPK är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19 Ersättningar till anställda, att företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovan nämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt IAS 19 punkt 34. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande årsavgifter till den. Bolagets förväntade avgifter 2019 för FTP-planen uppgår till 16,0 Mkr.

	2018	2017
Kostnader för avgiftsbestämda planer	36,0	33,7

Not 34	Efterställda skulder	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Externt förlagslån med rörlig ränta 3 månader	1 696,4	2 097,7
Externt förlagslån med fast ränta	896,7	498,8
Summa efterställda skulder	2 593,1	2 596,5

Förlagslånen är noterade och inlösen kan tidigast ske 2021-04-26 och 2023-03-01. Lånen förfaller 2026-04-26 och 2028-03-01. Räntan på de rörliga lånen uppgick 2018-12-31 till 1,9 procent respektive 0,8 procent. De bundna lånen löper med en ränta på 2,7 procent respektive 1,8 procent. För mer information se not 3 Risker och kapitaltäckning.

Not 35	Obeskattade reserver	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Periodiseringsfond	322,0	252,0
Summa	322,0	252,0

Not 36	Eget kapital	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Bundet eget kapital		
Aktiekapital	2 864,6	954,9
Fond för utvecklingsutgifter	833,1	730,9
Reservfond	18,4	18,4
Summa bundet eget kapital	3 716,1	1 704,2
Fritt eget kapital		
Fond för verkligt värde	30,9	95,6
Emitterat primärkapitalinstrument	1 200,0	1 200,0
Balanserade vinstmedel	6 222,2	7 295,9
Årets resultat	-87,7	150,2
Summa fritt eget kapital	7 365,4	8 741,7
Summa eget kapital	11 081,5	10 445,9

Periodens övriga förändringar av eget kapital samt uppdelning enligt IFRS framgår av Rapport över förändringar i eget kapital.

Under året har bolaget genomfört en fondemission. Aktiekapitalet består av 9 548 708 (9 548 708) antal aktier med ett kvotvärde på 300 (100) kr.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Kronor	2018-12-31	2017-12-31
Övriga reserver	30 900 641	95 614 378
Balanserade vinstmedel	6 222 223 251	7 295 895 979
Årets resultat	-87 746 819	150 190 969
Att disponera	6 165 377 073	7 541 701 327

Styrelsen föreslår att till nästa år balanseras 6 165 377 073 kronor.

Not 37	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
För egna skulder ställda säkerheter		
Pantsatta värdepapper i Riksbanken	2 596,5	2 637,8
Pantsatta värdepapper hos Euroclear	1 966,2	2 091,8
Lämnade kontantsäkerheter avseende derivat	4,7	6,3
Lämnade värdepapperssäkerheter avseende derivat	1 541,6	797,8
Övriga säkerheter för värdepapper	15,4	15,7
Summa för egna skulder ställda säkerheter	6 124,4	5 549,4
Eventalförpliktelser		
Finansiella garantier	34,7	34,5
Summa eventalförpliktelser	34,7	34,5
Åtaganden		
Beviljade men ej utbetalda lån	1 162,0	1 384,2
Beviljade men ej utnyttjade kontokrediter	27 696,2	32 651,4
Beviljade men ej utnyttjade kortkrediter	1 719,1	1 657,3
Summa åtaganden	30 577,3	35 693,0

Utlåning till allmänheten har ställts som säkerhet för emitterade säkerställda obligationer och bostadsobligationer. I händelse av bolagets obestånd har innehavarna av obligationerna förmånsrätt i de tillgångar som är registrerade som säkerhetsmassa. Övriga pantsatta värdepapper övergår till pantinnehavaren i händelse av konkurs.

För kreditförlustreserv för finansiella garantier se not 14.

Avstämning av redovisat bruttovärde och förlustreserv för åtaganden

Mkr	Ej kreditförsämrade				Kreditförsämrade				Summa	
	Stadie 1		Stadie 2		Stadie 3 (Exklusive köpta och nytutgivna kreditförsämrade)		Stadie 3 (Köpta och nytutgivna kreditförsämrade)		Exponering för kreditrisk	Förlust-reserv
	Exponering för kreditrisk	Förlust-reserv	Exponering för kreditrisk	Förlust-reserv	Exponering för kredit-risk	Förlust-reserv	Exponering för kredit-risk	Förlust-reserv		
Ingående balans 2018-01-01	35 621,0	-8,5	64,9	-0,1	5,6	-0,3	1,5	-0,1	35 693,0	-8,9
Nya lånelöften samt ökning i befintliga kreditåtaganden	9 400,0	-0,8	21,1	-0,1	4,5	-0,4	22,0	-0,5	9 447,6	-1,8
Förändringar:										
Förändring i modell eller metod för reservering	-	0,0	-	0,0	-	-	-	0,0	-	0,0
Nettoförändring i existerande lånelöften och kreditåtaganden (utnyttjade och återbetalda)	-11 005,8	1,4	-15,5	0,0	-1,4	0,1	-11,5	0,0	-11 034,1	1,6
Förändring av riskparametrar	-	0,0	-	0,1	-	-0,1	-	0,0	-	0,0
Flytt av lånelöften och kreditåtaganden:										
Flytt från stadie 1 till stadie 2	-94,2	0,1	94,2	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
Flytt från stadie 2 till stadie 1	49,3	0,0	-49,3	0,0	-	-	-	-	-	0,0
Flytt till stadie 3	-3,0	0,1	-0,4	0,0	3,4	-0,1	-	-	-	0,0
Flytt från stadie 3	1,4	0,0	1,2	0,0	-2,6	0,1	-	-	-	0,1
Förfallna lånelöften	-3 468,1	0,6	-44,0	0,0	-6,0	0,5	-11,1	0,6	-3 529,2	1,7
Utgående balans 2018-12-31	30 500,5	-7,2	72,3	-0,1	3,5	-0,2	1,0	0,0	30 577,3	-7,5

Under året har kreditförlustreserveringen minskat med 1,5 Mkr till följd av en ökad utnyttjandegrad avseende existerande lånelöften och kreditåtaganden samt under perioden förfallna lånelöften.

Avräkningsmodellen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har gällande kreditförluster innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i Länsförsäkringar Bank AB. För mer information om avräkningsmodellen se not 18 Utlåning till allmänheten. Den 31 december 2018 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet för åtaganden till 10,1 Mkr varav bolagets redovisade förlustreserv uppgick till 7,5 Mkr och resterande del om 2,6 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens ersättning.

Not 38 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			
	Derivat som används i säkringsredovisning	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	Skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Egetkapital-instrument	Summa redovisat värde	Verkligt värde
2018-12-31, Mkr						
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker		22,2			22,2	22,2
Belåningsbara statsskuld-förbindelser			10 846,8		10 846,8	10 846,8
Utlåning till kreditinstitut		79 013,9			79 013,9	79 013,9
Utlåning till allmänheten		45 742,5			45 742,5	46 070,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			26 873,7		26 873,7	26 873,7
Aktier och andelar				66,3	66,3	66,3
Derivat	4 667,2				4 667,2	4 667,2
Övriga tillgångar		8,4			8,4	8,4
Summa Tillgångar	4 667,2	124 787,0	37 720,5	66,3	167 241,0	167 569,4

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
2018-12-31, Mkr	Värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Derivat som används i säkringsredovisning	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Skulder					
Skulder till kreditinstitut			10 755,9	10 755,9	10 755,9
In- och upplåning från allmänheten			108 539,8	108 539,8	108 677,4
Emitterade väderpapper			39 586,1	39 586,1	39 913,5
Derivat	1,3	4 481,1		4 482,4	4 482,4
Övriga skulder			57,5	57,5	57,5
Efterställda skulder			2 593,1	2 593,1	2 631,7
Summa skulder	1,3	4 481,1	161 532,4	166 014,8	166 518,4

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkringsredovisning					
2017-12-31 Mkr							
Finansiella tillgångar							
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker			17,0		17,0		17,0
Belåningsbara statsskuldförbindelser				10 531,5	10 531,5		10 531,5
Utlåning till kreditinstitut			67 005,7		67 005,7		67 005,7
Utlåning till allmänheten			42 203,2		42 203,2		42 572,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				25 880,0	25 880,0		25 880,0
Aktier och andelar				38,3	38,3		38,3
Derivat	3 212,8	426,2			3 639,1		3 639,1
Övriga tillgångar					0,0		0,0
Summa	3 212,8	426,2	109 225,9	36 449,8	149 314,8		149 683,6

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkringsredovisning	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
2017-12-31 Mkr						
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut			7 031,4	7 031,4		7 031,4
In- och upplåning från allmänheten			99 808,4	99 808,4		101 573,9
Emitterade värdepapper			35 594,8	35 594,8		35 928,1
Derivat	3 198,9	478,4		3 677,4		3 677,4
Övriga skulder			0,1	0,1		0,1
Efterställda skulder			2 596,5	2 596,5		2 681,5
Summa	3 198,9	478,4	145 031,2	148 708,6		150 892,4

Det bokförda värdet på kassa och tillgodohavanden hos centralbanker, belåningsbara statsskuld-förbindelser, utlåning till kreditinstitut, övriga tillgångar, skulder till kreditinstitut och övriga skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar respektive skulder har korta löptider. Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under nettoresultat av finansiella poster. De enda resultaten som uppkommer vid borttagande av tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde är erhålla ränteskillnadsersättningar. För mer information se not 7 Nettoresultat av finansiella poster.

Not 39 Värderingsmetoder för verkligt värde

Finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar

Finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen

2018-12-31 Mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 846,8			10 846,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	26 873,7			26 873,7
Aktier och andelar	8,2	37,6	20,5	66,3
Derivat		4 667,2		4 667,2
Skulder				
Derivat		4 482,4		4 482,4

2017-12-31 Mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 531,5			10 531,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 880,0			25 880,0
Aktier och andelar	0,2	7,9	30,1	38,3
Derivat		3 639,1		3 639,1
Skulder				
Derivat		3 677,4		3 677,4

Länsförsäkringar Bank AB innehar aktier och andelar som inte tillförlitligt kan värderas utifrån notering på en aktiv marknad och istället görs regelbundet en värdering baserad på bland annat aktuella bolagsrapporter och prognostiserat resultat. För aktier och andelar inom nivå 2 som avser onoterade B-aktier och C-aktier med konverteringsrätt till börsnoterade A-aktier utan restriktion bestäms verkligt värde utifrån A-kursens kurs på balansdagen. Derivat i nivå 2 avser främst swappar för vilka verkligt värde beräknas med diskontering av förväntade framtida kassaflöden.

Under det tredje kvartalet 2018 har en överföring från Nivå 2 till Nivå 1 skett om 9,2 Mkr då innehavet noterats. I övrigt har inga väsentliga överföringar skett under 2018 och 2017. Det har inte förkommit överföringar från nivå 3 under åren.

Förändring i nivå 3

Mkr	Övriga tillgångar	Aktier och andelar
Öppningsbalans 2018-01-01		
	-	30,1
Förvärv	-	0,3
Redovisat i årets resultat	-	0,2
Värdeförändring aktier och andelar	-	-10,0
Utgående balans 2018-12-31		
	-	20,5
Mkr	Övriga tillgångar	Aktier och andelar
Öppningsbalans 2017-01-01		
	20,0	19,2
Förvärv	-	0,9
Konvertering till aktier	-20,0	20,0
Värdeförändring aktier och andelar	-	-10,0
Utgående balans 2017-12-31		
	-	30,1

Not 39 Värderingsmetoder för verkligt värde, forts.

Finansiella instrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde i balansräkningen

2018-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Utlåning till allmänheten			46 070,9	46 070,9
Skulder				
In-och upplåning från allmänheten		108 677,4		108 677,4
Emitterade värdepapper		39 913,5		39 913,5
Efterställda skulder		2 631,7		2 631,7
2017-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Utlåning till allmänheten			42 572,0	42 572,0
Skulder				
In-och upplåning från allmänheten		101 573,9		101 573,9
Emitterade värdepapper		35 928,1		35 928,1
Efterställda skulder		2 681,5		2 681,5

Verkligt värde på inlåning från allmänheten (nivå 2) samt utlåning till allmänheten (nivå 3) har beräknats med en diskontering av förväntade kassaflöden där diskonteringsräntan som tillämpas är den aktuella in- respektive utlåningsräntan (inklusive rabatter). Utlåning till allmänheten har under året flyttats från nivå 2 till nivå 3 eftersom rabatter som används för att beräkna verkligt värde inte kan observeras på en marknad. I övrigt inga har inga väsentliga överföringar förekommit mellan nivåerna under 2018 och 2017.

Verkligt värde för emitterade värdepapper samt efterställda skulder (nivå 2) bestäms utifrån noterade priser. För del av de emitterade värdepapper som bedöms illikvida sker en justering utifrån bedömda aktuella emissionspriser. Certifikat saknar externa marknadspriser och det verkliga värdet beräknas genom respektive valutas räntekurva.

För ytterligare upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrumenten som värderas till verkligt värde samt värderingstekniker och indata, se även not 2 Redovisningsprinciper.

Not 40 Upplysning om kvittning

Tabellen nedan innehåller finansiella tillgångar och skulder som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller ett liknande avtal men som inte kvittas i balansräkningen. Bolaget har ISDA- och CSA-avtal med samtliga derivatmotparter samt motsvarande avtal om nettning för repor vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av båda typerna av avtal. Ramavtalen om nettning innebär att parterna får reglera sina exponeringar netto (dvs. fordringar kvittas mot skulder) i fall av allvarlig kredithändelse.

	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal					
	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen					
Mkr 2018-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balans- räkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	4 780,7	-113,5	4 667,2	-70,0	-4 597,1	0,0
Skulder						
Derivat	-4 595,9	113,5	-4 482,4	70,0	4,7	-4 407,7
Totalt	184,8	-	184,8	-	-4 592,4	-4 407,7

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
Mkr 2017-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balans- räkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		Nettobelopp
				Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	
Tillgångar						
Derivat	3 639,1	-	3 639,1	-908,2	-2 786,3	-55,5
Skulder						
Derivat	-3 677,4	-	-3 677,4	908,2	6,3	-2 762,9
Totalt	-38,3	-	-38,3	-	-2 780,0	-2 818,3

Not 41 **Kapitaltäckning**

Uppställning av kapitalbasen enligt artikel 5 i EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013.

Rader i uppställningen enligt förordningen som är tomma har exkluderats i nedanstående tabell för bättre översyn.

Det finns inga poster som omfattas av bestämmelser som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller några föreskrivna restvärden enligt den förordningen.

Kapitalbas och kapitalkrav	Länsförsäkringar Bank AB	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Kärnprimärkapital: instrument och reserver		
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	2 864,6	954,9
Varav: aktiekapital	2 864,6	954,9
Ej utdelade vinstmedel (Balanserade vinstmedel)	6 222,2	7 295,9
Ackumulerat Övrigt totalresultat	1 134,0	1 041,4
Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning	-89,9	148,3
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	10 130,9	9 440,5
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Ytterligare värdejusteringar	-45,9	-42,7
Immateriella tillgångar (netto efter minskning för tillhörande skatteskulder)	-904,7	-873,2
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassafödessäkringar	19,2	7,8
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-83,0	-85,9
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-1 104,4	-994,0
Kärnprimärkapital	9 116,5	8 446,5
Primärkapitaltillskott: instrument		
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	1 200,0	1 200,0
Varav: klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder	1 200,0	1 200,0
Primärkapitaltillskott	1 200,0	1 200,0
Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)	10 316,5	9 646,5

Kapitalbas och kapitalkrav	Länsförsäkringar Bank AB	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Supplementärkapital: instrument och avsättningar		
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	2 589,9	2 591,7
Kreditriskjusteringar	0,3	13,5
Supplementärkapital	2 590,2	2 605,2
Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)	12 906,7	12 251,7
Totala riskvägda tillgångar	30 144,7	26 173,8
Kapitalrelationer och buffertar		
Kärnprimärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	30,2%	32,3%
Primärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	34,2%	36,9%
Totalt kapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	42,8%	46,8%
Institutspecifika buffertkrav	9,0%	9,0%
Varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5%	2,5%
Varav: krav på kontracyklisk kapitalbuffert	2,0%	2,0%
Varav: krav på systemriskbuffert	-	-
Varav: buffert för globalt systemviktigt institut eller för annat systemviktigt institut	-	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	25,7%	27,8%
Kapitalkrav enligt Basel I-golv¹⁾	-	3 390,9
Kapitalbas justerad enligt Basel I-golv	-	12 324,1
Överskott av kapital enligt Basel I-golv	-	8 933,2

¹⁾ Från den 1 januari 2018 upphörde kapitalkravet enligt det så kallade Basel I-golvet baserat på artikel 500(1) i tillsynsförordningen (575/2013/EU).

Mkr	2018-12-31		2017-12-31	
	Risnexponeringsbelopp	Kapitalkrav	Risnexponeringsbelopp	Kapitalkrav
Kreditrisk enligt schablonmetoden				
Institutsexponeringar	879,9	70,4	799,7	64,0
Fallerade exponeringar	0,0	0,0	-	-
Poster med hög risk	0,4	0,0	15,0	1,2
Säkerställda obligationer	1 979,4	158,3	1 933,6	154,7
Aktieexponeringar	10 643,5	851,5	10 605,8	848,5
Övriga poster	595,3	47,6	465,5	37,2
Summa kapitalkrav och risnexponeringsbelopp	14 098,4	1 127,9	13 819,6	1 105,6
Kreditrisk enligt IRK-metoden				
<i>Hushållsexponeringar</i>				
Fastighetskrediter, små och medelstora företag	1 590,6	127,3	1 786,3	142,9
Fastighetskrediter, övriga	1 454,4	116,3	1 381,3	110,5
Övriga hushållsexponeringar, små och medelstora företag	457,0	36,6	500,7	40,1
Övriga hushållsexponeringar	1 814,1	145,1	2 119,4	169,6
Summa hushållsexponeringar	5 316,1	425,3	5 787,7	463,0
Företagsexponeringar	4 067,5	325,4	4 035,0	322,8
Summa kapitalkrav och risnexponeringsbelopp	9 383,6	750,7	9 822,7	785,8
Operativa risker				
Schablonmetoden	1 925,7	154,1	1 798,1	143,8
Summa kapitalkrav för operativa risker	1 925,7	154,1	1 798,1	143,8
Kreditvärdighetsjustering schablonmetoden	943,1	75,5	733,4	58,7
Ytterligare risnexponeringsbelopp enligt Artikel 458 CRR	3 793,9	303,5	-	-
Summa kapitalkrav och risnexponeringsbelopp	30 144,7	2 411,6	26 173,8	2 093,9

Not 42 Upplysningar om närstående, prissättning och avtal**Närstående**

Som närstående juridiska personer räknas bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, bolag inom Länsförsäkringar Livkoncernen, länsförsäkringsbolag, intressebolag till Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående som består av Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB samt Humlegården Fastigheter AB. Dessa företag ägs till 100 procent inom länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter, ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer.

Avtal

Väsentliga avtal för moderbolaget utgörs i huvudsak av uppdragsavtal med de 23 länsförsäkringsbolagen avseende försäljning, administration och service samt uppdragsavtal med Länsförsäkringar AB rörande utveckling, service, ekonomi och IT. Moderbolaget har även avtal med dotterbolagen avseende koncerngemensamma tjänster.

Provisionsintäkter från uppdragsavtal med länsförsäkringsbolagen avser av bankkoncernen utförda support och back-office tjänster. Intäkten redovisas löpande i enlighet med förväntad volym och justeras kvartalsvis mot verklig volym.

Prissättning, beredning och beslut

Prisnivån på de varor och tjänster som Länsförsäkringar Bank AB köper och säljer inom länsförsäkringsgruppen beslutas i Länsförsäkringar AB:s företagsledning en gång per år i samband med fastställande av affärsplanen.

Transaktioner	Intäkter		Kostnader		Fordringar		Skulder		Åtaganden	
Mkr	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Bolag inom bankkoncernen	865,6	931,0	1 423,8	1 140,3	74 797,4	67 008,0	9 419,1	6 506,4	25 132,7	30 050,0
Övriga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen	2,8	4,7	487,6	441,0	26,0	30,9	1 292,0	1 243,7	-	-
Länsförsäkringar Liv-koncernen	-	-	-	-	-	-	956,8	843,3	-	-
Länsförsäkringsbolag	89,4	17,8	234,1	248,2	5,2	33,4	3 091,9	3 881,8	51,0	52,0
Övriga närstående	-	-	-	-	-	-	36,6	31,3	5,0	5,0

För upplysningar om ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare hänvisas till not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras nära familjemedlemmar utöver normala kundtransaktioner.

Not 43 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har skett efter balansdagens utgång.

Not 44	Finansiell effekt vid byte av redovisningsprincip från IAS 39 till IFRS 9
---------------	--

Balansräkning - Moderbolaget	2018-01-01		2018-01-01
Mkr	IAS 39	Justering	IFRS 9
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0		17,0
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	10 531,5		10 531,5
Utlåning till kreditinstitut	67 005,7	-18,0	66 987,7
Utlåning till allmänheten	42 203,2	33,9	42 437,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 880,0		25 880,0
Aktier och andelar	38,3		38,3
Aktier och andelar i koncernföretag	9 764,0		9 764,0
Derivat	3 639,1		3 639,1
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	40,5		40,5
Immateriella tillgångar	873,2		873,2
Materiella tillgångar	2,8		2,8
Uppskjutna skattefordringar	2,4		2,4
Övriga tillgångar	278,0	31,0	309,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	121,4		121,4
Summa tillgångar	160 396,8	46,9	160 443,7
Skulder och eget kapital			
Skulder till kreditinstitut	7 031,4		7 031,4
In- och upplåning från allmänheten	99 808,4		99 808,4
Emitterade värdepapper	35 594,8		35 594,8
Derivat	3 677,4		3 677,4
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	65,5		65,5
Övriga skulder	420,2	38,3	458,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	500,1		500,1
Avsättningar	4,7	9,0	13,7
Efterställda skulder	2 596,5		2 596,5
Summa skulder	149 699,0	47,3	149 746,3
Obeskattade reserver	252,0		252,0
Eget kapital			
Aktiekapital	954,9		954,9
Reservfond	18,4		18,4
Fond för utvecklingsutgifter	730,9		730,9
Primärkapitalinstrument	1 200,0		1 200,0
Fond för verkligt värde	95,6	-9,6	86,0
Balanserade vinstmedel	7 295,9	9,2	7 305,1
Periodens resultat	150,2		150,2
Summa eget kapital	10 445,9	-0,4	10 445,5
Summa skulder och eget kapital	160 396,8	46,9	160 443,7

Övergången från IAS 39 till IFRS 9 innebär att bolagets eget kapital minskade med 0,4 Mkr. Länsförsäkringsbolagens åtagande för kreditförluster för generad affär ökade med 31,0 Mkr. Reservering för kreditförluster för kreditåtaganden och garantier skedde med 9,0 Mkr.

Not 44 Finansiell effekt vid byte av redovisningsprincip från IAS 39 till IFRS 9, forts.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9

Mkr	Bokfört värde 2018-01-01	Kategori enligt IAS 39	Kategori enligt IFRS 9
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	10 531,5	Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Utlåning till kreditinstitut	66 987,7	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Utlåning till allmänheten	42 437,1	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 880,0	Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Aktier och andelar	9 802,3	Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Derivat	3 639,1		
varav säkringsredovisning	426,2	Derivat för säkringsredovisning	Derivat för säkringsredovisning
varav övriga	3 212,8	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via resultatet
Övriga finansiella tillgångar	18,3	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Summa tillgångar	159 313,0		

Klassificering av finansiella skulder har inte förändrats i och med övergången till IFRS 9 och värderas även fortsättningsvis till upplupet anskaffningsvärde.

Avstämning av kreditförlustreserv vid övergång till IFRS 9

Mkr	2018-01-01 IAS 39	Justering	2018-01-01 IFRS 9
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde			
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	–	0,0	0,0
Utlåning till kreditinstitut	–	18,0	18,0
Utlåning till allmänheten	57,8	–33,9	23,9
Övriga tillgångar	–	0,0	0,0
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	–	0,2	0,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	0,4	0,4
Lånelöften och andra kreditåtaganden	–	8,9	8,9
Garantier	–	0,1	0,1
Summa förlustreserv	57,8	–6,3	51,5

Styrelsens intygande

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 27 mars 2019

Fredrik Bergström
Styrelsens ordförande

Per-Ove Bäckström
Styrelseledamot

Anders Grånäs
Styrelseledamot

Ingrid Jansson
Styrelseledamot

Beatrice Kämpe Nikolausson
Styrelseledamot

Bengt-Erik Lindgren
Styrelseledamot

Peter Lindgren
Styrelseledamot

Anna-Greta Lundh
Styrelseledamot

Ellinoora Hoppe
Arbetstagarrepresentant

Mirek Swartz
Arbetstagarrepresentant

Sven Eggefalk
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 27 mars 2019

Dan Beitner
Auktoriserad revisor

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) för år 2018. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 18-104 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar, och bolagsstyrningsrapporten är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Kreditgivning och reservering för kreditförluster

Se not 3, 12, 17, 18, 35 och redovisningsprinciper i not 2 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området avseende koncernen och för moderbolaget är motsvarande noter 14 och 18 och 37.

Beskrivning av området	Hur området har beaktats i revisionen
Kreditgivningen i Länsförsäkringar Bank utgörs främst av bolån till privatpersoner. Utlåningen sker lokalt i Sverige, via de lokala Länsförsäkringsbolagen, utifrån ett enhetligt centralt beslutat kreditregelverk inom Länsförsäkringar Bank. Bankens utlåning till allmänheten uppgår till 45 743 MSEK per 31 december 2018, vilket motsvarar 26 procent av bankens totala tillgångar. Bankens reserver för kreditförluster i låneportföljen uppgår till 13 MSEK efter det att hänsyn tagits till de av bankens innehållna länsbolagsersättningar i enlighet med bolagets avräkningsmodell och 64 MSEK innan avräkningen.	Vi har testat bankens och dess dotterbolags nyckelkontroller i utlåningsprocessen inklusive kreditbeslut, kreditgranskning, ratingklassificering samt reserveringssättning.
Den koncern där Länsförsäkringar Bank AB är moderbolag och där Länsförsäkringar Hypotek AB och Wasa Kredit AB är dotterbolag har en utlåning till allmänheten som uppgår till 289 426 MSEK per 31 december 2018, vilket motsvarar 83 procent av koncernens totala tillgångar. Koncernens reserver för kreditförluster i förhållande till utlåning uppgår till 425 MSEK efter det att hänsyn tagits till de av koncernen innehållna länsbolagsersättningar i enlighet med koncernens avräkningsmodell och 499 MSEK innan avräkningen.	Testade kontroller utgörs av såväl manuella kontroller som automatiska kontroller i applikationssystem. Vi har även testat generella IT-kontroller inklusive behörighetshantering för aktuella system.
Reserverna för kreditförluster i bankens låneportfölj samt dess dotterbolag Länsförsäkringar Hypotek AB och Wasa Kredit AB motsvarar bolagens bästa uppskattning av potentiellt uppkomna förluster i låneportföljerna per balansdagen. Reserveringarna kräver att bolagen gör bedömningar och antaganden kring kreditriskerna och beräkningar för förväntade kreditförluster. Komplexiteten kring dessa beräkningar liksom bedömningarna och antagandena som görs leder till att vi ser detta som ett särskilt betydelsefullt område.	Under året har särskild fokus legat på tillämpningen av IFRS 9, där förväntade kreditförluster inneburit en förändring i förhållande till tidigare års reserveringsprinciper. Vi har därför gått igenom bolagets principer utifrån IFRS 9 för att bedöma om bolagets tolkning av dessa är rimliga. Vidare har vi testat bolagets nyckelkontroller avseende reserveringsprocessen. Vi har också stickprovisvis kontrollerat indata i modellerna och riktigheten i beräkningarna. Vi har även granskat och bedömt utfall av modellvalideringen som utförts. I vår revision har vi använt våra interna modellspecialister för att bistå oss i de granskingsåtgärder som vi utfört.
	Vi har bedömt de omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och om informationen är tillräckligt omfattande som beskrivning av bolagets bedömningar.

Värdering av finansiella instrument

Se not 20, 36, 37 och redovisningsprinciper i not 2 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området avseende koncernen och för moderbolaget är motsvarande noter 21 och 39.

Beskrivning av området	Hur området har beaktats i revisionen
Länsförsäkringar Bank AB har finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. För en del av de finansiella instrumenten saknas aktuella marknadspriser vilket innebär att verkligt värde bestäms utifrån värderingstekniker som bygger på marknadsinformation. Dessa finansiella instrument kategoriseras i nivå 2 enligt IFRS värderingshierarki och motsvarar tillgångar till ett värde om 6 093 MSEK och skulder om 761 MSEK i koncernen. För banken är motsvarande belopp 4 705 MSEK på tillgångssidan och 4 482 MSEK på skuldsidan.	Vi har testat nyckelkontroller i värderingsprocessen, innefattande fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt förändringshantering avseende interna värderingsmodeller.
Merparten av koncernens derivatkontrakt, däribland ränte- och valuta-swappar, utgör finansiella instrument i nivå 2. Derivatkontrakt i nivå 2 värderas med värderingsmodeller som bygger på marknadsräntor och andra marknadspriser.	Testade kontroller utgörs av såväl manuella kontroller som automatiska kontroller i applikationssystem. Vi har även testat generella IT-kontroller inklusive behörighetshantering för aktuella system.
Värderingen av finansiella instrument i nivå 2 innefattar bedömningar av bolaget, eftersom de värderas med hjälp av modeller. Mot denna bakgrund har dessa finansiella instrument bedömts vara ett särskilt betydelsefullt område.	Vi har med hjälp av våra interna värderingsspecialister utmanat de metoder och antaganden som använts vid värderingen.
Länsförsäkringar Bank AB samt koncernen har i begränsad omfattning finansiella instrument vars värdering till verkligt värde bestäms utifrån värderingsmodeller där värdet påverkas av indata som inte går att verifiera med externa marknadsuppgifter.	Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot branschpraxis och värderingsriktlinjer.
	Vi har verifierat värdena av de finansiella instrumenten genom att jämföra bankens använda antaganden för hela portföljen med lämpliga referensvärden och priskällor under ett av årets månadsbokslut. Resultatet av denna granskning har sedan på stickprovsbasis testats även mot årsbokslutet.
	Vi har bedömt de omständigheter samt hur de finansiella instrumenten klassificeras i årsredovisningen och koncernredovisningen och om information i upplysningar är tillräckligt omfattande som beskrivning av bolagets bedömningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 0-17 samt 108-112. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt

drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Bank AB (publ) för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende::

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Dan Beitner, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Bank AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 14 maj 2018. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2000.

Stockholm den 27 mars 2019

Dan Beitner
Auktoriserad revisor

Styrelse



1 Fredrik Bergström

Född 1970. Vd Länsförsäkringar AB. Invald 2018. **Utbildning:** Civilekonom Uppsala Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Bank AB, Länsförsäkringar Fondliv AB och Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB. Ledamot Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB, Svensk Försäkring, Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation och European Alliance Partners Company AG. **Tidigare erfarenhet:** Vd Länsförsäkringar Stockholm, chef affärsområde Konsument SBAB, distributionschef Ifs privataffär i Sverige samt andra befattningar inom If Skadeförsäkring AB och Dial Försäkrings AB.

2 Per-Ove Bäckström

Född 1959. Vd Länsförsäkringar Gävleborg. Invald 2015. **Utbildning:** Fil. Kand. Uppsala Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Länsförsäkringar Gävleborg. **Tidigare erfarenhet:** Biträdande Regionchef Swedbank, Rörelsechef SEB.

3 Anders Grånäs

Född 1966. Vd Dalarnas Försäkringsbolag. Invald 2016. **Utbildning:** Civilingenjör i teknisk fysik, Uppsala universitet, MBA Stanford University. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Länsförsäkringar Secondary PE Investments S.A, Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB. **Tidigare erfarenhet:** Har en bakgrund som riskkapitalist inom teknikinvesteringar och har under 15 år verkat som investeringsansvarig hos Investor Growth Capital, Industrifonden och Via Venture Partners (ATP, Danmark).

4 Ingrid Jansson

Född 1950. Konsult inom finansiella tjänster och ledarskap. Invald 2013. **Utbildning:** Ekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande MUM Consulting Group AB. **Tidigare erfarenhet:** Mångårig erfarenhet inom banking, kapitalförvaltning, marknadsföring och affärsutveckling samt befattning på ledningsnivå.

5 Beatrice Kämpe Nikolausson

Född 1972. Vd Länsförsäkring Kronoberg. Invald 2016. **Utbildning:** Civilekonom och magisterexamen i ekonomi, Linnéuniversitetet samt Cardiff Business School, Bachelor Majors: Accounting and Finance, Bachelor Minors: Banking and Finance (Cardiff), Master: Majors: Accounting, Behaviour and Organisation. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Länsförsäkring Kronoberg AB, Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag, Länsgården AB (ordförande), Hjalmar Petri (ordförande), LF Affärsservice Sydost AB, Bergvik Skog AB, Micki Leksaker AB och AXB Education AB. **Tidigare erfarenhet:** Redovisningschef, Ekonomidirektör och Produktivitetschef Södra Cell, Inköps- och logistikdirektör, Södra Skogsägarna (Director of Supply Chain and Logistics), Vd Alstom AQCS, Vd Munksjö Aspa Bruk.

6 Bengt-Erik Lindgren

Född 1950. Ordförande Länsförsäkringar Bergslagen. Invald 2012. **Utbildning:** Företagsekonom Uppsala Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Lansa Fastigheter AB, Sunnerstaholm Invest AB, Humlegården Fastigheter AB och Prevas AB. **Tidigare erfarenhet:** vVd Swedbank.

Styrelsens sekreterare: Anna Rygaard. Född 1966. Bolagsjurist Länsförsäkringar AB.
Revisor: Dan Beitner. Revisor, ordinarie. Auktoriserad revisor, KPMG AB.



7 Peter Lindgren

Född 1959. Vd. Invald 2016. **Utbildning:** Civilekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Östgöta. Ledamot PoL Byggsällningar AB, Ryssnäs AB, FemSju AB och HSB Östra ek. för. **Tidigare erfarenhet:** Revisor, ekonomichef, verkställande direktör.



8 Anna-Greta Lundh

Född 1955. Vd Länsförsäkringar Södermanland. Invald 2016. **Utbildning:** Ekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Länsförsäkringar Södermanland, Eskilstuna-Kuriren och Almi Invest Östra Mellansverige. **Tidigare erfarenhet:** Affärsområdeschef, Marknadsdirektör.



9 Ellinoora Hoppe

Född 1985. Compliance officer. Arbetstagarrepresentant. Invald 2017. **Utbildning:** Jur. Kand. **Övriga styrelseuppdrag:** Inga. **Tidigare erfarenhet:** Bankrättsjurist Finansinspektionen.



10 Mirek Swartz

Född 1962. Service owner Servicedesk. Arbetstagarrepresentant. Invald 2015. **Utbildning:** IT-relaterad utbildning. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Wasa Kredit, Länsförsäkringar Fondförvaltning. Suppleant Länsförsäkringar AB. **Tidigare erfarenhet:** IT-chef Länsförsäkringar Stockholm.

Suppleant: Camilla Lahger.

Arbetstagarrepresentanter

Ledning



1 Sven Eggefalk

Född 1969. Vd Länsförsäkringar Bank AB. Anställd 2018. **Utbildning:** Ekonomexamen (BA) i Ekonomi vid North Park University Chicago. **Tidigare erfarenhet:** Vd Länsförsäkringar Östgöta, vd Wasa Kredit AB, 15 år inom SEB i olika ledande befattningar.

2 Anders Borgcrantz

Född 1961. CFO Länsförsäkringar Bank. Anställd 2003. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** vVd FöreningsSparbanken, Vd SPINTAB, regionchef FöreningsSparbanken.

3 Gert Andersson

Född 1959. Chef Produkt & Process. Anställd 2013. **Utbildning:** Ekonomexamen. **Tidigare erfarenhet:** Chef försäljning Direkt, försäljningschef och marknadschef Wasa Kredit, 25 år inom SEB i olika ledande befattningar.

4 Susanne Calner

Född 1969. Chef Vd-stab. Anställd 2012. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** Kontorschef SEB, revisor och managementkonsult Andersen.

5 Bengt Clemedtson

Född 1964. Chef Affär. Anställd 2006. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** Vd Skandiabanken Bolån AB.

6 Eva Gottfridsdotter Nilsson

Född 1960. Vd Länsförsäkringar Fondförvaltning. Anställd 2000. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** Vd Fondbolaget, CFO Länsförsäkringar Kapitalförvaltning.

7 Louise Lindgren

Född 1959. Chef Riskcontrol. Anställd 2014. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** 17 år inom Nordea, senaste Head of Group Capital, PWC chef Financial Risk Management Consulting, Citibank chef Fixed Income trading.

8 Richard Lundberg

Född 1976. Chef Affärsservice Bank. Anställd inom Länsförsäkringar sedan 2005, inom Länsförsäkringar Bank sedan 2012. **Utbildning:** Studier inom Kemiteknik, branschutbildning. **Tidigare erfarenhet:** 22 år inom Länsförsäkringar och Folksam. Chef Backoffice, Chef Säljstöd, Rådgivningschef, Försäljningschef.

9 Thomas Högväg

Född: 1968 Vd Wasa Kredit AB. Anställd 2018. **Utbildning:** Ekonomiutbildning via Handelshögskolan. **Tidigare erfarenhet:** SEB, Vd FOREX Bank och managementkonsult.

10 Tobias Ternstedt

Född 1972. Chef IT. Anställd 2010. **Utbildning:** Civilingenjör Datateknik, Lunds Tekniska Högskola **Tidigare erfarenhet:** 20 års erfarenhet från IT inom framförallt bank och finans.

Definitioner

Ordlista

Avkastning på totala tillgångar

Årets resultat i relation till genomsnittlig balansomslutning.

Kapitalbas

Kapitalbasen består av summan av primärkapital och supplementärt kapital, efter avdrag för poster som anges i kapitaltäckningsreglerna. Kapitalbas i relation till kapitalkrav.

Kreditförsämrade lånefordringar

Omfattar lånefordringar som är fallerade, eller var fallerade vid utgivning eller förvärv, och således befinner sig i stadiet 3 enligt reglerna om förväntade kreditförluster i IFRS 9.

Kärnprimärkapital

Kärnprimärkapitalet består av eget kapital med avdrag för bland annat immateriella tillgångar, goodwill, försiktig värdering, investeringar i finansiella företag och IRK-underskott.

Kärnprimärkapitalrelation

Kärnprimärkapital i relation till totalt riskexponeringsbelopp.

Lånefordringar

Omfattar utlåning till allmänheten och utlåning till kreditinstitut.

Primärkapital

Summan av kärnprimärkapital och primärkapitaltillskott.

Primärkapitalrelation

Primärkapital i relation till totalt riskexponeringsbelopp.

Riskexponeringsbelopp

Riskexponeringsbeloppet består av tillgångar i balansräkningen och åtaganden utanför balansräkningen värderade utifrån kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk och kreditvärdighetsjusteringsrisk enligt kapitaltäckningsreglerna.

Räntebindningstid

Avtalad tid under vilken räntan på en tillgång eller skuld är bunden.

Småföretag

Bolag med enklare behov (låna, spara, betala).

Supplementärt kapital

Supplementärt kapital består huvudsakligen av tidsbundna förlagslån.

Total kapitalrelation

Total kapitalbas i relation till totalt riskexponeringsbelopp.

Alternativa nyckeltal

Från och med 3 juli 2016 tillämpas ESMA's (European Securities And Markets Authority) "Riktlinjer – Alternativa nyckeltal". I enlighet med dessa riktlinjer har upplysningar lämnats om finansiella mått som inte definieras av IFRS. Affärsvolym, K/I-tal, placeringsmarginal och räntabilitet på eget kapital visar organisationens resultat i förhållande till olika investeringsmått. Andel kreditförsämrade lånefordringar, kreditförluster samt nyckeltal som rör reserveringar presenteras för att ge en bild av utlåningen, säkerheter och kreditrisk. Gemensamt för samtliga alternativa nyckeltal är att de beskriver utvecklingen i verksamheten och syftar till att öka jämförbarheten mellan olika perioder. Måtten kan skilja sig från liknande nyckeltal som presenteras av andra organisationer.

Affärsvolym

Summa internt och externt förvaldat fondvolym, utlåning till lantbruk, bolån och övrig utlåning i Länsförsäkringar Bank och Wasa kredit samt inlåning från allmänheten.

Andel kreditförsämrade lånefordringar

Kreditförsämrade lånefordringar (stadiet 3) efter reserveringar i relation till utlåning till allmänheten och kreditinstitut före reserveringar.

Avkastning på totalt kapital

Rörelseresultat i relation till genomsnittlig balansomslutning.

Belåningsgradsintervall

Avser utlåning med villa, bostadsrätt och fritidshus som säkerhet.

K/I-tal

Summa kostnader i förhållande till summa intäkter. K/I-talet beräknas före och efter kreditförluster.

Kreditförlustnivå

Kreditförluster netto för lånefordringar (på årsbasis) i relation till utlåning till allmänheten och kreditinstitut efter reserveringar vid periodens utgång.

Placeringsmarginal

Räntenetto i relation till genomsnittlig balansomslutning.

Reserveringsgrad lånefordringar

Redovisade reserveringar för lånefordringar i relation till lånefordringar före avdrag för reserveringar.

Räntabilitet på eget kapital

Rörelseresultat med avdrag för schablonskatt i relation till genomsnittligt eget kapital, justerat för poster inom eget kapital som redovisas över övrigt totalresultat och för primärkapitallån

Rapportdagar 2019

Kvartal 1:

Delårsrapport för januari–mars: 26 april 2019

Kvartal 2:

Delårsrapport för april–juni: 18 juli 2019

Kvartal 3:

Delårsrapport för juli–september: 24 oktober 2019

Adresser

Länsförsäkringar Norrbotten

Box 937
971 28 Luleå
Besök: Köpmantorget
Tfn: 0920-24 25 00
E-post: info@LFnorrboten.se

Länsförsäkringar Västerbotten

Box 153
901 04 Umeå
Besök: Nygatan 19
Tfn: 090-10 90 00
E-post: info@LFvasterbotten.se

Länsförsäkringar Jämtland

Box 367
831 25 Östersund
Besök: Prästgatan 18
Tfn: 063-19 33 00
E-post: info@lfj.se

Länsförsäkringar Västernorrland

Box 164
871 24 Härnösand
Besök: Köpmangatan 13
Tfn: 0611-36 53 00
E-post: info@lfy.se

Länsförsäkringar Gävleborg

Box 206
801 03 Gävle
Besök: Drottninggatan 35
Tfn: 026-14 75 00
E-post: info@lfgavleborg.se

Dalarnas Försäkringsbolag

Box 3
791 21 Falun
Besök: Slaggatan 9
Tfn: 023-930 00
E-post: info@dalarnas.se

Länsförsäkringar Värmland

Box 367
651 09 Karlstad
Besök: Köpmannagatan 2 A
Tfn: 054-775 15 00
E-post: info@LFvarmland.se

Länsförsäkringar Uppsala

Box 2147
750 02 Uppsala
Besök: Fyrisborgsgatan 4
Tfn: 018-68 55 00
E-post: info.uppsala@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bergslagen

Box 1046
721 26 Västerås
Besök: Stora Gatan 41
Tfn: 021-19 01 00
E-post: info@lfbergslagen.se

Länsförsäkringar Stockholm

169 97 Solna
Besök: Telegrafgatan 8A
Tfn: 08-562 830 00
E-post: stockholm@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Södermanland

Box 147
611 24 Nyköping
Besök: Västra Storgatan 4
Tfn: 0155-48 40 00
E-post: info@lfs.se

Länsförsäkringar Göteborg och

Bohuslän
404 84 Göteborg
Besök: Lilla Bommen 8
Tfn: 031-63 80 00
E-post: info@gbg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Skaraborg

Box 600
541 29 Skövde
Besök: Rådhusgatan 8
Tfn: 0500-77 70 00
E-post: info@LFskaraborg.se

Länsförsäkringar Östgöta

Box 400
581 04 Linköping
Besök: Platensgatan 11
Tfn: 013-29 00 00
E-post: info@lfostgota.se

Länsförsäkringar Älvsborg

Box 1107
462 28 Vänersborg
Besök: Vallgatan 21
Tfn: 0521-27 30 00
E-post: info@alvsborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Gotland

Box 1224
621 23 Visby
Besök: Österväg 17
Tfn: 0498-28 18 50
E-post: info@lfgotland.se

Länsförsäkringar Jönköping

Box 623
551 18 Jönköping
Besök: Barnarpsgatan 22
Tfn: 036-19 90 00
E-post: info@lfj.se

Länsförsäkringar Halland

Box 518
301 80 Halmstad
Besök: Strandgatan 10
Tfn: 035-15 10 00
E-post: info@LFhalland.se

Länsförsäkring Kronoberg

Box 1503
351 15 Växjö
Besök: Kronobergsgatan 10
Tfn: 0470-72 00 00
E-post: info@LFkronoberg.se

Länsförsäkringar Kalmar län

Box 748
391 27 Kalmar
Besök: Norra Långgatan 17
Tfn: 020-66 11 00
E-post: info@LFkalmar.se

Länsförsäkringar Blekinge

Box 24
374 21 Karlshamn
Besök: Drottninggatan 56
Tfn: 0454-30 23 00
E-post: info@lfblekinge.se

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Box 133
291 22 Kristianstad
Besök: Tivoligatan 6
Tfn: 044-19 62 00
E-post: info.goinge-kristianstad@lans-forsakringar.se

Länsförsäkringar Skåne

Box 742
251 07 Helsingborg
Besök: Södergatan 15
Tfn: 042-633 80 00
E-post: info.skane@lansforsakringar.se

GENESAMMA BOLAG

Länsförsäkringar AB

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Liv

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fondliv

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Sak

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bank

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Hypotek

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fondförvaltning

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Wasa Kredit

Box 6740
113 85 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-635 38 00
E-post: info@wasakredit.se

Agria Djurförsäkring

Box 70306
107 23 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 421 00
E-post: info@agria.se

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling

Box 518
101 30 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 21
Tfn: 010-219 54 00
E-post: info@lansfast.se

Länsförsäkringar Maklarservice

Box 27120
102 52 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 21
Tfn: 08-588 490 00
E-post: info.maklarservice@lansforsakringar.se

Humlegården Fastigheter

Box 5182
114 34 Stockholm
Besök: Engelbrektsplan 1
Tfn: 08-678 92 00
E-post: info@humlegarden.se



